Национально-освободительная борьба албанского народа.

阿尔巴尼亚人民民族解放斗争。

The National-Liberation Strugle of the Albanian People.

La lutte de liberation-nationale du peuple albanais.

La lucha nacional-libertadora del pueblo albanes.

①

НАЦИОНАЛЬНО-ОСВОБОДИТЕЛЬНАЯ БОРЬБА АЛБАНСКОГО НАРОДА ПРОТИВ ФАШИСТСКИХ ЗАХВАТЧИКОВ

Албания была одной из первых жертв фашистской оккупации. Уже с конца января 1939 года итальянское фашистское правительство приняло конкретные меры по подготовке агрессии против Албании, сосредоточив в южных портах Италии морские и воинские части.

Наш народ, разгадав подготовку фашистской агрессии против Албании, еще с 1-го апреля начал демонстрировать свой протест и требовать от правительства оружия для борьбы за защиту страны. Король Зогу и его правительство, капитулировавшие перед итальянцами, остались глухи к требованиям народа. Тогда албанские патриоты вынуждены были сами принять меры в деле организации защиты страны. В различных городах были созданы призывные пункты добровольцев, были приняты меры по обеспечению оружием и по подготовке добровольцев.

7 апреля 1939 года итальянские вооруженные силы начали военные действия против Албании. Король Зогу и его клика изменили интересам Родины и сбежали в Грецию. Но албанский народ с оружием в руках встретил итальянских фашистов, которые в результате многократных попыток высадились на нашу землю. Таким образом албанский народ первый оказал сопротивление вооруженной борьбой фашистской агрессии в Европе.

Фашистская агрессия против Албании, хотя и была осуждена передовым общественным мнением, была обойдена молчанием со стороны правительственных кругов великих западных держав. Лига Наций, членом которой была и Албания, совсем не подала голоса в связи с нападением на Албанию. Но такая позиция Лиги Наций была следствием непосредственной политики, проводимой великими западными державами, которые задавали тон всей работе Лиги. Премьер-министр Англии Чемберлен 6 апреля заявил в Палате Общин, что у Англии нет особых интересов в отношении Албании. Этим заявлением он практически одобрил фашистскую агрессию в Албании, поправ тем самым договор, подписанный им и Муссолини годом раньше, 16 апреля 1938 года, на основании которого стороны обязывались соблюдать статус-кво в районе Средиземноморья.

И соседние государства придерживались нейтральной позиции, в то время как итальянская агрессия в Албании, обозначала первый этап обширнейшей агрессии итальянского фашизма на Балканах. 29 марта посол Югославии в Риме Кришич в переговорах с Чиано заявил, что Югославия не возражает в отношении тех действий, которые Италия намеревалась осуществить в Албании, только «с тем условием, что Албания не будет превращена в место для проведения действий против Югославии». Греческое правительство Метаксая также одобрило захват Албании молчанием.

Только Советский Союз всемерно осудил нападение Италии на Албанию. Советская пресса того времени рассматривала нападение на Албанию как «новый акт агрессии в Европе» и как «расширение фашистской агрессии на Балканах». В 1940 году в заявлении, сделанном на сессии Верховного Совета СССР, Советское правительство осудило фашистскую агрессию против Албании и политику «согласия» западных держав.

С захватом Албании итальянские фашисты надеялись, с одной стороны, ограбить нашу страну, подвергнуть эксплуатации албанский народ и уничтожить его как нацию, а, с другой стороны, превратить нашу Родину в базу для своих агрессивных действий против других Балканских народов.

Но все усилия итальянских фашистов, направленные на то, чтобы сломить наш народ, не имели успеха. Рабочие, крестьяне и патриотически настроенная интеллигенция открыто высказали свой гнев к захватчикам путем демонстраций, протестов, саботажа, покушений и т. п.

28 ноября 1939 года по всей стране прошли антифашистские демонстрации. Каждый национальный праздник превращался в демонстрацию, протест и столкновение с захватчиками. Рабочие различных промышленных центров только в течение 1939 года произвели свыше 15 крупных забастовок, а в последующие годы забастовки стали повторяться еще чаще.

Многочисленные репрессии, к которым прибегали фашистские захватчики: аресты, заключения и массовые ссылки албанских патриотов, — не смогли остановить рост сопротивления. Демонстрации, забастовки, протесты и саботажи приняли еще больший размах.

После захвата Албании итальянские фашисты начали приготовления к осуществлению своих агрессивных планов в районе Балкан. 28 октября 1940 года фашистская Италия напала на

Грецию. Наш народ стоял на самой правильной позиции по отношению к итало-греческой войне. Он саботировал ее различными способами. Албанские бойцы-антифашисты нападали на вражеские автомашины, везшие на фронт солдат и боеприпасы. В районах военных действий наш народ, как только мог, помогал греческой армии в ее продвижении вперед. Албанские солдаты батальонов «Томори» и «Тарабоши», силой посланные на греческий фронт, отказались воевать и дезертировали с фронта, одна часть перешла на греческую сторону, другая же была разоружена и сослана в концлагерь в Шияк. 22 ноября 1940 года Муссолини в письме Гитлеру вынужден был признать, что «почти все албанские части предали нас. Они восстали против наших частей». Также и маршал Бадильо в своих воспоминаниях пишет, что «...албанские части, бывшие в составе наших дивизий, изменили нам, саботируя, или перешли на сторону греков».

Вероломное фашистское нападение на Советский Союз увеличило еще больше сопротивление всех угнетенных народов, в том числе и албанского. Албанские коммунисты под лозунгом солидарности с советским народом призвали наш народ усилить борьбу против фашизма — врага всего человечества. В листовке, выпущенной в сентябре 1941 года, албанские коммунисты обратились с призывом к народу: «Нашу борьбу за национальное освобождение крепко связывайте с героической борьбой Советского Союза, славным авангардом в борьбе с фашизмом».

Но национально-освободительная борьба албанского народа приняла еще больший размах с созданием 8 ноября 1941 года Албанской Коммунистической Партии (сегодня Албанская партия труда). Она вступила на новый этап. Албанская Коммунистическая Партия стала вдохновителем, организатором и руководителем албанского народа в борьбе за освобождение страны от фашистских захватчиков.

Призыв Коммунистической Партии к переходу к открытой борьбе с врагом и местными предателями поднял на ноги албанский народ, который от демонстраций и забастовок начал переходить к вооруженной борьбе с фашистскими захватчиками. В конце 1941 года и в начале 1942 года по всей Албании были созданы партизанские единицы, которые саботировали действия врага, разрушали склады врага, уничтожали фашистских офицеров и шпионов, прерывали линии связи, нападали на вражеские посты и т. п. Одним из актов, совершенных партизанскими группами, был акт 24 июля 1942 года, в результате которого по всей Албании были прерваны телефонные и телеграфные линии.

В результате частых военных действий, ряды партизанских групп пополнились. Во многих районах нашей страны были созданы первые партизанские отряды. Расширение национально-освободительной борьбы подорвало позиции фашистских захватчиков, которые одновременно с демагогией применяли и массовый террор в отношении албанских патриотов. При помощи своих прихвостней итальянские фашисты арестовывали сотни и тысячи юношей и девушек, женщин и мужчин, бросали их в тюрьмы и концлагеря. 5 мая 1942 года в Тиране пал в боях с фашистскими извергами член ЦК Албанской Коммунистической Партии и генеральный секретарь Организации коммунистической молодежи — Кемаль Стафа. В июне в городе Шкодре пали в боях с фашистами три коммуниста: Перлят Реджепи, Бранко Кадийя и Иордан Мисья. 3 августа были повешены фашистами представители коммунистической молодежи Миди Костани, Кичо Гречо и другие.

Албанская Коммунистическая Партия с первых дней своего основания связала борьбу албанского народа с борьбой других народов против фашизма и, в первую очередь, с борьбой советского народа. «Наша национально-освободительная борьба, — говорится в призыве, сделанном ЦК Коммунистической Партии Албании в ноябре 1941 года, должна быть тесно связана с героической борьбой советского народа, который идет во главе освободительной борьбы против фашизма. Нужно как можно больше укреплять эту связь, а также связь нашей национально-освободительной борьбы, которую непрерывно ведут с фашистскими захватчиками порабощенные фашизмом народы».

Огромная политическая работа среди народных масс, действия партизанских отрядов, расширение национально-освободительного движения народов Европы и особенно действия Советской Армии против фашистских армий, создали благоприятные условия для того, чтобы национально-освободительной борьбе в Албании дать наибольший размах и определенную форму организации.

6 этих целях по инициативе Албанской Коммунистической Партии 16 сентября 1942 года в селе Пеза состоялась первая национально-освободительная конференция, на которой, кроме представителей коммунистической партии, Организации народной молодежи и Организации женщин, присутствовали представители различных политических течений Албании.

Основными решениями этой конференции были: а) усиление начатой бескомпромиссной борьбы с фашистскими захватчиками и местными предателями; б) создание Национально-освободительного Фронта, в котором объединится весь албанский народ для борьбы с фашистскими захватчиками, а также образование национально-освободительных Советов.

На основании решений Пезской конференции национально-освободительные Советы должны были быть образованы как в освобожденных

районах, так и в районах, оккупированных врагом. С одной стороны, они должны были стать органами вооруженного восстания, с другой стороны, — зародышами органов будущей народной власти.

Национально-освободительный Фронт был основной и наиболее подходящей формой организации и объединения албанского народа в борьбе за освобождение от ярма фашистских захватчиков.

После Пезской конференции с образованием национально-освободительных Советов еще больше усилилась вооруженная борьба против фашизма. Увеличилось число партизанских отрядов, был освобожден ряд областей. Пеза, Скрапари, Курвелеш, Мартанеш, Деволы, Опар, Верхняя Гора, Шпати, часть Черменики и т. д. Во всех освобожденных областях была низвергнута прежняя власть угнетателей и на ее ручках были образованы национально-освободительные Советы, представлявшие новую народную власть.

Эхо побед нашего маленького народа в его борьбе с фашизмом разнеслось далеко за пределы нашей страны. Эти победы привлекли внимание народов мира. Великие союзные державы признали справедливую борьбу албанского народа за свободу и независимость и выразили готовность оказать помощь. Представители правительств СССР, Великобритании и США в декабре 1942 года официально встали на позицию оказания помощи нашему народу в его антифашистской борьбе. Так, Министр иностранных дел Великобритании, выступая в декабре 1942 года в Палате Общин, заявил, что его правительство признало свободу и независимость Албании, что оно хочет видеть Албанию освобожденной от итальянского ярма, а ее свободу и независимость — восстановленной. Вопрос о форме государственного устройства и управления, избранной Албанией, является делом самого албанского народа и будет решен по окончании войны. И Государственный Секретарь США в одном из официальных заявлений, сделанном в декабре 1942 года, признавая вклад, внесенный албанским народом в антифашистскую борьбу, отмечает, что американское правительство не признало присоединение Албании к итальянской короне. В заявлении также говорится: «Усилия различных партизанских отрядов Албании, сражавшихся с общим врагом, вызывают наше восхищение и самую высокую оценку».

Дальнейшие события показали, что эти заявления английского и американского правительств не соответствовали их действиям. Эти правительства еще тогда приняли ряд мер, стараясь создать свою агентуру в рядах национально-освободительного движения и, открыто поддерживая реакционные общественно-политические течения, стремясь к тому, чтобы взять в свои руки руководство национально-освободительным движением.

Только Советский Союз, последовательно осуществляя свою политику оказания помощи всем угнетенным фашизмом народам в их справедливой борьбе, на деле доказал свою правильную принципиальную позицию по отношению к нашей стране. В специальном официальном заявлении «О независимости Албании», сделанном в Москве в декабре 1942 года, Советское правительство заявило, что с огромной симпатией следит за мужественной освободительной борьбой албанских патриотов против итальянских захватчиков и не признает никаких прав итальянского империализма на албанскую территорию, желает видеть Албанию освобожденной от ярма фашистских захватчиков, а ее независимость — восстановленной. Советское правительство выразило свое убеждение, что вопрос о будущем государственном строе Албании является ее внутренним делом и должен быть решен самим албанским народом.

Расширение и усиление национально-освободительной борьбы значительно ослабило позиции внутренней реакции. Особенно тяжелым ударом по реакции явилось образование Национально-освободительного Фронта. По этой причине с помощью англо-американских империалистов реакционеры постарались объединить часть своих сил в новую политическую организацию под названием «Балли Комбетар». Эта организация родилась как оппозиция по отношению к Национально-освободительному Фронту. Вначале она находилась на полулегальном положении и прикрывалась лозунгами борьбы с захватчиками.

Но вскоре выяснилось, что «Балли Комбетар» являлась антинациональной организацией. Фашистские захватчики использовали ее в качестве орудия для разъединения нашего народа.

15 марта 1943 года по поручению руководства организации «Балли Комбетар» Али Кельцюра и Нуредин Бей Влера, члены Центрального Комитета «Балли Комбетар», совместно с фашистским генералом Далмаззо подписали в Тиране соглашение Далмаззо-Кельцюра, что явилось открытой капитуляцией и преступным сотрудничеством с врагом. «Мы, — говорится в этом соглашении, — берем лично на себя любую ответственность и заверяем его сиятельство генерала Далмаззо, главнокомандующего итальянскими вооруженными силами в Албании, что в Южной Албании не произойдет ни одного сколько-нибудь значительного повстанческого движения».

На основании этого соглашения организация «Балли Комбетар» усилила открытые действия против национально-освободительного движения. Но все-таки Албанская Коммунистическая Партия, исходя из интересов объединения албанского народа, в его борьбе за национальное освобож-

дение, проводила политику отрыва простых людей, обманутых демагогическими лозунгами организации «Балли Комбетар» и обратилась к ним с призывом о присоединении к национально-освободительному Фронту. Большая часть их вышла из этой организации и присоединилась к национально-освободительной борьбе.

Весть об исторической победе Советской Армии под Сталинградом пронеслась по всему миру. Эта победа показала, что крах фашистских захватчиков неизбежен и наступит очень скоро. Эта победа еще больше укрепила веру народа в окончательную победу и мобилизовала его на борьбу с фашизмом. Победы Советской Армии породили у албанского народа энтузиазм и огромную веру. Национально-освободительная борьба приняла еще больший размах. Жестокие бои происходили в Южной и Средней Албании. Тысячи фашистских солдат, полицейских и офицеров были убиты и взяты в плен в районах Скрапари, Воскопоя, Патос, Лесковик, Пезы, Дибр и в других.

Ввиду приближающейся серьезной опасности, враг бросил значительные силы для усиления террора и репрессий. После вражеских операций пылали села и целые округа, но партизанские отряды не только не ослабели от этого, но еще больше усилили борьбу. Такие округа, как: Песа, Курвелеш, Мэсаплику, Малакастра, Лесковик, Пермет стали центрами ожесточеннейших боев между многочисленными регулярными войсками врага, с одной стороны, и партизанскими отрядами и вооруженным народом, с другой. 13 июня 1943 года регулярное войско итальянских фашистов в количестве 14.000 человек напало на район Пезу, где фашисты сожгли свыше 300 домов, увели скот и расстреляли простых крестьянок. Но где они ни появлялись, партизаны непрерывно атаковывали, пока не вынудили их отступить, оставив около 300 убитых.

25 июня 1943 года свыше 8.000 итальянских солдат с помощью местных наемников напали на район Малакастра-Тепелен. После ожесточенных боев, длившихся несколько дней подряд, фашисты вынуждены были отступить. 14 июля враг вновь начал операции. В атаку пошли 4 пехотных дивизии с артиллерией, танками и авиацией. Партизанские силы насчитывали около 2000 человек. Разгорелся ожесточенный бой. После четырехдневных боев партизаны отступили к Верхней Малакастре. Значительное превосходство врага сделало невозможным длительное фронтальное сопротивление. Фашисты заняли Малакастру и Тепелен. Они сожгли 78 деревень и убили сотни крестьян. В этих сражениях враг потерял кроме раненых около тысячи убитых.

Из этих сражений партизанские силы вышли еще более окрепшими, их ряды умножились. В июле 1943 года во всех округах Албании насчитывалось свыше 20 партизанских батальонов. Ввиду необходимости централизованного руководства партизанской армией, по решению Центрального Комитета партии и Генерального Национально-освободительного Совета 10 июля 1943 года в селе Лябинот округа Эльбасана собрались представители партизанских единиц всех округов Албании, где был избран Генеральный Штаб. С созданием Генерального Штаба борьба с врагами приняла более широкий, более острый и более организованный характер. Были сформированы штабы округов, которые руководили батальонами соответствующих территории. 15 августа в селе Виткучи Корчинской области была создана 1-я ударная бригада, которая сразу же пошла в бой. 25 августа большое вражеское войско численностью в 10.000 человек, поддерживаемое артиллерией и авиацией, атаковало Виткучи. После ожесточенных боев враг захватил Виткучи, поджег и разграбил его, но под натиском партизан был вынужден отступить, оставив на поле боя свыше 200 убитых и раненых.

В результате всех этих побед летом 1943 года власть фашистских захватчиков и местных предателей распространялась только на города и основные пути сообщения.

4-го сентября 1943 года, накануне капитуляции фашистской Италии, в деревне Лябинот Эльбасанского округа начала свою работу 2-я албанская национально-освободительная конференция. Эта конференция — очень важное событие в истории национально-освободительной борьбы албанского народа. Проанализировав внутреннюю и внешнюю политику, она уделила большое внимание расширению и усилению национально-освободительного движения, укреплению единства албанского народа с Национально-освободительным Фронтом и подготовке всеобщего вооруженного восстания. На конференции были приняты важные решения, из них такие, как: укрепление национально-освободительных Советов и их создание во всех населенных пунктах страны, а также усиление их роли как органов народного самоуправления. На конференции был дан решительный отпор всем политическим течениям и группировкам, стоящим вне национально-освободительного движения, была разоблачена их предательская деятельность в пользу оккупантов и их попытки взять в свои руки власть с помощью немецких штыков сразу же после капитуляции Италии. Конференция объявила, что подлинно народной властью являлись только национально-освободительные Советы, созданные в огне борьбы и из выходцев из народа, а также очень строго осудился оппортунизм Юмера Дишницы, поставившего на одну ступень Национально-освободительный Фронт и реакционную организацию «Балли Комбетар», сотрудничавшую с фашист-

скими захватчиками и не боровшуюся с ними совсем. Конференция осудила соглашение, Мукия как «посягнувшее на основные принципы конференции в Пезе и как находящееся в противоречии к интересами борьбы и объединения албанского народа».

2-я национально-освободительная конференция имела и особое значение так как была создана во время такой военно-политической обстановки, когда силы нацистской Германии вторгались в Албанию, чтобы занять место итальянских захватчиков. Представители народа на конференции единогласно решили продолжать борьбу против новых захватчиков и их прислужников — врагов албанского народа.

Сразу же после капитуляции фашистской Италии Генеральный Штаб потребовал, чтобы находящиеся в нашей стране итальянские войска сдались Национально-освободительной Армии, признанной англо-советско-американской коалицией как союзная антифашистская сила и чтобы вместе с Национально-освободительной Армией воевали против общего врага — немецких нацистов. Но главнокомандующий итальянскими вооруженными силами генерал Далмаззо не ответил на это требование. Наоборот, он приказал своим войскам сдаться немцам. Но некоторые итальянские солдаты, выходцы из пролетариата и угнетенных слоев населения, добровольно перешли в ряды Национально-освободительной Армии.

Отряды Национально-освободительной Армии, которая в то время насчитывала около 20.000 партизан, встретила вооруженной борьбой гитлеровские войска, продвигавшиеся по нашей стране. Партизанские отряды освободили ряд важных городов, таких как: Берат, Гьирокастра, Пешкопия, Дельвина, Тепелена, Саранда и другие.

Одним из ожесточеннейших боев этого времени была Драшовицкая битва. В Драшовице, в укреплениях, было сосредоточено много немецких войск, державших в заключении 7000 разоруженных итальянцев. 14 сентября 1943 года отряды Национально-освободительной Армии начали внезапную атаку. После ожесточенных боев германские войска были вынуждены отступить. Отступая, они подожгли склады боеприпасов и казармы. Следующей ночью партизанские отряды напали на казармы, находящиеся в равнине Маврова и Драшовице и освободили 7000 итальянцев. После трехдневной атаки гитлеровцы, отступая в панике, сдали и укрепления в Драшовице. Все попытки врага взять вновь Драшовицу оказались тщетными.

Видя все возрастающий авторитет и силы Национально-освободительного Фронта, реакционеры решили произвести перегруппировку своих сил. После оккупации Албании гитлеровцами все албанские реакционеры объединились для того, чтобы под защитой немецких нацистов воевать против национально-освободительного движения. Организация «Балли Комбетар» призвала всех реакционеров сплотиться против Национально-освободительного Фронта. Она открыто сотрудничала с немецкими захватчиками, участвуя в созданном ими правительстве.

В конце августа 1943 года в Луре собрались все главари реакционеров, включая и квислингов. На этом собрании принимали участие руководители организации «Балли Комбетар», квислинги, представители групп, которые позже создали предательскую организацию «Легалитети», как Абаз Купи и другие. Целью собрания было объединение всей реакции против Национально-освободительной борьбы и албанского народа.

В частых встречах в районе Тираны Мехди Фрашери, председателя созданного нацистами регентства, с бывшими квислинговским премьер-министром Мустафа Круя и Абазом Купи было достигнуто совместное соглашение об объединении всех реакционных сил на борьбу с Национально-освободительным Фронтом и с народом.

В это время англо-американские военные миссии, прибывшие в Албанию для оказания помощи албанскому народу в его борьбе против фашистских захватчиков, укрепили связи с реакцией и начали открыто сотрудничать с ней. 20 ноября 1943 года, по инициативе находившейся при Абазе Купи английской военной миссии, была создана организация «Легалитети», ставившая себе задачу установить в Албании режим короля Зогу.

Также, как и организация «Балли Комбетар», организация «Легалитети» сразу же после своего образования связалась с немецкими захватчиками, квислингами и со всеми другими реакционными силами, существовавшими в Албании, поставив себе цель разгромить национально-освободительное движение.

Победы Советской Армии летом и осенью 1943 года, расширение национально-освободительного движения в Европе и на Балканах дали еще больший толчок борьбе нашего народа против фашистских захватчиков. Это сильно обеспокоило гитлеровцев, поэтому зимой 1943-1944 гг. они организовали развернутую операцию против Национально-освободительной Армии с целью уничтожения ее.

Находящиеся в Албании немецкие вооруженные силы состояли из 297-ой дивизий, а также из нескольких специальных отрядов. Общее число врагов было около 40.000, в том числе и вооруженные силы квислинговского правительства и предательских организаций «Балли Комбетар» и «Легалитет».

С 5 ноября 1943 года враг начал проводить операции в различных местностях Албании, в таких, как: Пеза, Дибр, Малакастра, Месаплик, Черменика, Шёнгерг, Мартанеш и т. д. Эти

операции были подготовкой к всеобщему наступлению врага, которое началось 7 января 1944 года. Отряды немецкой армии и реакционные банды начали свои действия одновременно в трех зонах — в Корче, Эльбасане и в Берате. Они хотели взять партизан в клещи и уничтожить их. В боях против врага принимали участие отряды 1-й и 4-й бригад, а также группа Скрапари. Бой в районе Тенде Кюпи был самым значительным и наиболее кровопролитным. 21 января 1944 года в Тенде Кюпи произошло сражение врага с отрядами 1-й бригады, которая преграждала продвижение врага к Кельцюри и Загории. Этот кровопролитный бой считается одним из ожесточеннейших боев отрядов Национально-освободительной Армии за зиму 1943-1944 г.г. Основное значение этой битвы состоит в том, что задержка гитлеровцев на 6 дней в Тенде Кюпи спасла от опасности окружения партизанские отряды, действовавшие в районе Загории, и определила ход дальнейших действий партизан Южной Албании. Бой в Тенде Кюпи создал возможности формирования 6-й бригады и ее перехода из опасной зоны Загории в Данглы, а также оказал прямое влияние на начало контрнаступления 4-й бригады в районе Корчи.

В течение января 1944 года враг безуспешно продолжал операцию в районе Пермет-Загория-Люнджери, так как партизаны уже успели отойти по направлению к Данглы.

Фашисты бросили значительные силы против 5-й бригады, которая из-за технического превосходства врага, была вынуждена отступить в глубь Месаплика. Таким образом, 5-й бригаде угрожала большая опасность. Но партизаны этой бригады мужественно преодолели многочисленные трудности и ни на минуту не прерывали атаку на врага. 17-го февраля враг вынужден был отступить. В это время уже началось контрнаступление партизанских отрядов, в результате чего были освобождены зоны, занятые врагом во время зимней операции.

Значительные вражеские силы пытались уничтожить партизанские отряды Северной Албании. В середине февраля 1944 года враг окружил батальоны «Перлят Реджепи» и «Байрам Цури». Несмотря на тяжелое положение, бойцы этих батальонов прорвали окружение.

Зима 1943-1944 г. г. была самым трудным испытанием для Национально-освободительной Армии. Фашистские захватчики испробовали все средства для уничтожения Национально-освободительной Армии. Неслыханные трудности преодолели бойцы нашей армии, в боях против превосходящих сил врага, вооруженных до зубов современной военной техникой. В высоких снежных горах разутые и раздетые партизаны днем и ночью оказывали сопротивление, героически сражались, наносили ущерб врагу и в результате вышли победителями. После зимней операции Национально-освободительная Армия не только не была уничтожена, как расчитывал враг, а наоборот, окрепла еще больше.

Во время зимней операции враг применял массовый террор, поджигал деревни, убивал сотни мужчин, женщин, стариков, и детей, арестовывал тысячи простых людей, которых ссылал в лагеря смерти.

Особенно варварские методы террора были применены в ночь на 4-е февраля 1944 года, когда немецкие фашисты и их албанские прихвостни терроризировали столичное население, пороли сотни граждан прямо на улицах, убили 84 человека. Но и террор не напугал наш народ, который был уверен в своей победе над врагами.

В этих исключительно трудных условиях для национально-освободительного движения нашего народа англо-американские империалисты через свои военные миссии в Албании пытались любыми средствами подкрепить внутренние реакционные силы.

Эти действия, как было сказано выше, были ими предприняты еще до зимней операции. Уже тогда они помогали вооруженным бандам «Легалитети», «Балли Комбетар» и квислингов, снабжая их военной техникой, одеждой и обувью. С осени 1943 года и до конца войны в штабе Абаза Купи находилась английская военная миссия во главе с полковником Маклианом. У фашистов Ден Маркадёни и Кольбиб Миракай находился английский майор Неель. Еще до зимы в штабе известных квислингов Фитири Дине, Хюсни Дема и других обосновалась английская военная миссия в составе майоров Кэмпа и Ридла, а также капитана Хэндса. При одном из главарей организации «Балли Комбетар» Скендера Мучо находилась американская военная миссия. Пребывание этих миссий при реакционных квислинговских организациях, а также помощь, оказываемая им этими миссиями, были не в пользу, а в ущерб делу, за которое боролись народы мира, а также в ущерб интересам албанского народа. Английские и американские военные миссии вместо того, чтобы выполнять свои обязанности союзников путем оказания Национально-освободительной Армии материальной помощи, открыто помогали главарям предателей, сотрудничавшим с врагом.

Англо-американские военные миссии находились и при Генеральном Штабе Национально-освободительной Армии. Но их помощь была прямо символической. Установлено, что их целью было тем небольшим количеством обмундирования и старых винтовок, которыми они снабжали Национально-освободительную Армию, разобщить и внести раздор в борьбу албанского народа против захватчиков. Американское и английское правительства не разъясняли правильно, а

искажали нашу борьбу с захватчиками и предателями. В передачах Лондонского радио квислинга Мехди Фрашери и председателя организации «Балли Комбетар» величали «истинными патриотами».

Англо-американская реакция через свои военные миссии пыталась вмешаться во внутренние дела Национально-освободительной Армии и взять руководство ею в свои руки.

Позиция Албанской Компартии и Национально-освободительного Фронта по отношению к таким действиям англо-американских военных миссий была исключительно правильной. Вот, что говорится в одном из писем ЦК Албанской Компартии об отношении к английской военной миссии: «... наша позиция по отношению к ним должна быть ясной. Она (миссия) является здесь представителем английской армии и поэтому должна поддерживать тех, кто борется против оккупантов; она ни в коем случае не имеет права вмешиваться в наши внутренние и военные дела. Нужно открыто высказать ей о нашем отношении к организации «Балли» и к любой другой партии; за все, что она будет делать в их пользу и во вред борьбе, которую ведет албанский народ, она будет отвечать перед своим правительством и перед нами». Эта правильная позиция Партии по отношению к англо-американской военной миссии сыграла большую роль в деле сохранения боевого единства Национально-освободительного движения от раскольнических действий иностранцев.

Немецкие захватчики и местная реакция не смогли достичь своей цели посредством зимней операции 1943-1944 г. г. Конечно, в результате этой операции нашей стране был нанесен большой ущерб, но моральное единство народа было на высоком уровне. Наш народ твердо верил в свою окончательную победу. Международное положение развертывалось в пользу Национально-освободительного движения. Советская Армия за зиму достигла больших успехов. В январе 1944 года Советской Армией был нанесен первый из десяти героических ударов того года по немецким нацистам. Значительных побед достигли и другие угнетенные народы в их освободительной борьбе.

При таких обстоятельствах, при большом превосходстве сил врага, Национально-освободительная Армия перешла ко всеобщему наступлению, что заставило врага укрыться в главных городах.

24 мая 1944 года в освобожденном городе Пермет начал свою работу антифашистский национально-освободительный съезд, в котором приняли участие около 200 делегатов со всех концов Албании, избранных на демократических основах. Как высший законодательный и исполнительный орган, Съезд избрал антифашистский Национально-освободительный Совет. Национально-освободительный Совет избрал антифашистский Национально-освободительный Комитет с полномочиями Временного правительства. На Съезде было решено запретить въезд короля Зогу в Албанию, а также было решено не признавать ни одно другое правительство, которое могло быть сформировано внутри Албании или за ее пределами. Было решено аннулировать все иностранные концессии и не признавать экономические связи правительства короля Зогу с другими государствами и т. д.

Съезд одобрил линию Генерального национально-освободительного Совета и принял меры для дальнейшего усиления борьбы с захватчиками и местными предателями. Он одобрил деятельность Генерального Штаба и поставил задачу продолжения борьбы за полное освобождение всей страны.

Таким образом, на Перметском Съезде были заложены основы нового народно-демократического албанского государства.

К моменту открытия Перметского Съезда гитлеровские захватчики и местная реакция подготовили другую большую операцию в Южной Албании, названную июньской операцией. Их целью было помешать работе Съезда, уничтожить армию и национально-освободительные Советы и установить реакционную власть.

Они хотели во чтобы то ни стало достичь срочно этой необходимой цели, или, по крайней мере, избавиться от постоянной угрозы непрерывных ударов Национально-освободительной Армии по путям сообщения, которые имели особое значение для отступления войск из Греции по направлению к северу, так как им угрожало окружение.

Целью военных действий врага было то, чтобы концентрированным ударом разъединить партизанские силы и уничтожить их по частям.

В это время в Албании были сосредоточены приблизительно такие силы немцев: 1-я горная дивизия, 104-я Егерская дивизия, 279-я дивизия, несколько специальных частей общей численностью около 70 тысяч человек, а также вооруженные силы квислинговского правительства и реакция, которые насчитывали около 14 тысяч человек. Вражеским силам противостояли 9 партизанских бригад, 9 групп и батальонов, окружных штабов, отряды добровольцев-крестьян и др. общей численностью 35 тысяч человек. Кровопролитные бои происходили по всей Южной Албании. Но и эта операция окончилась полным провалом для гитлеровцев и предателей народа. Таким образом, немецкое командование и внутренняя реакция не смогли осуществить свои планы. Национально-освободительная Армия вышла победительницей.

Испугавшись до смерти побед Народной Армии, предатели в сотрудничестве с нацистами прибегли к многочисленным репрессиям. Но нес-

мотря на это, наш народ не согнулся. Он мужественно перенес все испытания. Он поделил с партизанами последний кусок хлеба и ушел в леса и горы, чтобы не попасть в руки врага.

В то время, когда немцы еще не закончили июньскую операцию, по приказу Верховного главнокомандующего генерал-полковника товарища Энвера Ходжа 1-я дивизия, сформированная 28 мая 1944 года, перешла в наступление за освобождение средней и северной Албании. В августе месяце по этой зоне прошла и 2-я дивизия.

Наступление дивизий Национально-освободительной Армии за полное освобождение Албании сильно потрясло немецких захватчиков и их слуг и нарушило планы англо-американского империализма. Английские и американские военные миссии приложили все силы для открытого саботирования национально-освободительной борьбы албанского народа. Они всячески старались приостановить наступление нашей армии в средней и северной Албании.

Вот, что писал контр-адмирал военно-воздушных сил Вильям Еллиот от имени верховного главнокомандующего союзными войсками Средиземноморья от 14 июля 1944 года, в письме направленном генерал-полковнику товарищу Энверу Ходжа:

«... Я должен потребовать от Вас, чтобы Вы сделали невозможное для того, чтобы остановить Ваши войска, совершающие вражеские действия по отношению к частям Абаза Купи, и если с этой целью будете применять оружие, то я буду обязан прекратить всякое снабжение».

Письмо контр-адмирала Еллиота сопровождалось ультиматумом полковника Пальмера, который в самый критический момент, когда 1-я дивизия была всецело занята борьбой с немцами, грозился прекратить снабжение оружием. Генеральный Штаб отказался выполнить требование Еллиота и отклонил ультиматум Пальмера, возложив, таким образом, на всех английских офицеров, находящихся в Албании, ответственность за любую потерю, которую понесет дивизия в результате подобного произвольного и бесправного действия, так как Абаз Купи, защищаемый Верховным командованием Средиземноморья, являлся предателем албанского народа, открыто сотрудничал с немцами и квислингами и его вооруженные силы плечом к плечу с немцами воевали против Национально-освободительной Армии.

В сентябре 1944 года, когда Национально-освободительная Армия была в состоянии не только производить отдельные действия, но и вести фронтальную войну с немцами, полковник Пальмер, председатель военной британской миссии в Албании, в своем очень секретном письме от 16 сентября требовал от Генерального Штаба разрешения на высадку специальных войск по всей территории Албании. Так как высадка этих частей не являлась необходимой, полковнику Пальмеру было разрешено высадить всего 18 человек.

19 сентября 1944 года генерал Вильсон вновь предложил высадить на территории Албании специальные военные войска, но это предложение не имело успеха. Ему было категорически отказано.

Англо-американские империалисты вплоть до полного освобождения Албании всеми способами продолжали саботировать национально-освободительное движение. Но все их планы провалились. Когда Национально-освободительная Армия разгромила вооруженные банды квислингов и других предательских организаций, англо-американские власти собрали всех военных преступников, квислингов, агентов гестапо и т. п. и приютили их в Италии и в других странах.

Еще на Перметском Конгрессе было выдвинуто предложение о том, чтобы в нашу страну прибыли советские военные миссии, которые должны были увидеть на деле борьбу нашего народа с фашизмом и оказать ему свою помощь. Советское правительство удовлетворило эту просьбу и сразу же отправило военную миссию, прибывшую в Албанию в августе 1944 года.

Прибытие в Албанию советской военной миссии явилось большим событием для албанского народа. Появилась возможность более полно и достоверно известить весь мир о национально-освободительной борьбе нашего народа. Приезд советской военной миссии должен был укрепить еще больше дружбу албанского и советского народов, дружбу, которая закалялась в огне борьбы против общих врагов — фашистских захватчиков.

В октябре 1944 года Национально-освободительной Армией было освобождено три четверти территории Албании. На восточном фронте Советская Армия успешно продолжала продвигаться вперед. Немецкие фашисты беспорядочно отступали на всех фронтах. Чтобы не оказаться в окружении, началось общее отступление немецких войск из Балкан. К этому времени почти все основные города Албании были освобождены. 29 июля Национально-освободительная Армия освободила Пешкопию, 12 сентября — Берат, 18 сентября — Гьирокастру, 16 октября — Влору и 24 октября — Корчу.

В обстановке, когда немцы везде отступали, а большая часть Албании была освобождена частями Национально-освободительной Армии — еще больше стал заметен хаос и беспорядок в рядах реакции. Значительная часть рядовых членов предательских организаций, когда-то обманутых, бросила своих главарей и присоединилась к Национально-освободительному Фронту.

Главари албанской реакции, видя неминуемую гибель немецкой машины, возложили свои надежды на англичан и американцев. С этой целью они делали последние попытки реоргани-

зоваться. Но у них ничего Не вышло, они уже были неспособны сопротивляться. Поэтому каждый из них старался спасти свою голову.

Создавшееся положение поставило перед албанским народом новые задачи. Поэтому 20 октября 1944 года в Берате была созвана 2-я сессия антифашистского национально-освободительного Совета. Там было решено переименовать Антифашистский Национально-освободительный Комитет во Временное Демократическое Правительство, были приняты основные законы народной власти, такие, как: «Закон о национально-освободительных Советах», «Закон о выборах в национально-освободительные Советы», была принята Декларация о правах граждан. Бератское заседание послало главнокомандующему Советской Армией Иосифу Виссарионовичу Сталину телеграмму, в которой говорилось: «В лице Красной Армии мы видим главную силу, разгромившую заклятого врага, и поэтому она является великим символом в антифашистской борьбе, в борьбе за свободу, является верной гарантией наших прав. За это мы очень признательны Советскому Союзу...»

Венцом боевых действий нашей Национально-освободительной Армии была битва за освобождение столицы Албании — Тираны, так как здесь бои приняли еще более ожесточенный характер и закончились окружением и уничтожением превосходящих числом и военной техникой вражеских сил.

17 ноября 1944 года была освобождена Тирана, а 29 ноября — последний город Шкодра. Освобождение Шкодры ознаменовало собой полное освобождение Албании, поэтому день 29 ноября вошел в историю нашего народа как День освобождения. В этот день албанский народ впервые за всю историю получил истинную свободу и национальную независимость.

Таким образом, благодаря своей героической борьбе, руководимой Албанской Коммунистической партией, а также разгрому гитлеровской Германии Советской Армией, наш народ смог добиться величайшей победы — освобождения Родины, установления народной власти, смог взять в свои руки судьбу своей страны и вступить на новый этап — строительства социалистического общества в Албании.

Еще до освобождения Тираны и Шкодры две албанские партизанские бригады — 3-я и 5-я — вошли на территорию Югославии и вместе с ее партизанами сражались с врагом за ее освобождение. После освобождения Албании две наши дивизии — 5-я и 6-я — от Главного командования Национально-освободительной Армии получили приказ преследовать по пятам врага и за пределами нашей территории — по югославской земле. Плечом к плечу с югославскими партизанами сражались наши партизаны за освобождение соседних народов Югославии от немецкого фашизма. В трудных климатических условиях, раздетые и разутые без продовольствия наши партизаны принимали участие во многих сражениях, вписав, таким образом, новые славные страницы национально-освободительной борьбы. В ожесточенных кровопролитных боях с гитлеровцами наши дивизии потеряли много мужественных партизан. В этих боях, не считая раненых, пали сотни наших бойцов.

Выполнив свой интернациональный долг, албанские дивизии возвратились на Родину, приветствуемые народом Югославии и албанским населением тех мест.

* * *

Национально-освободительная борьба является самой славной эпопеей нашего народа. В борьбе за освобождение страны была создана Национально-освободительная Армия, насчитывающая в своих рядах накануне освобождения страны более 70.000 партизан (из них 6000 женщин и девушек), организованные в регулярные части: 3 корпуса, состоящие из 8 дивизий, 26 бригад, 10 окружных и нескольких местных отрядов.

Наш маленький, но мужественный народ своей героической борьбой за время оккупации итальянских фашистов принудил их держать в нашей стране действовавшие вооруженные силы числом в 100.000 человек, а вооруженные силы немцев составили свыше 70.000 человек.

За время национально-освободительной борьбы наш народ и наша армия нанесли итальянским и немецким фашистским захватчикам значительный ущерб: 26.594 убитых, 21.245 раненых, 20.800 пленных, было обито 5 самолетов, захвачено 4.000 пушек, минометов и пулеметов, взорвано 216 складов с различным военным снаряжением и др.

За время 2-й мировой войны наш народ внес большой вклад в дело совместной победы над фашизмом. Для этой победы пали 28.000 человек из числа военных и гражданского населения, 4 тысячи стали инвалидами 1-й группы, 8.600-инвалидами II и III групп, сгорело 62.475 домов, уничтожено тысячи голов крупного и мелкого рогатого скота, разрушено сельское хозяйство, взорвано большинство больших и маленьких мостов, электростанций, шахт, сгорели и были взорваны все порты.

Таким образом, наш народ успешно выполнил свой долг в общей борьбе против немецких и итальянских фашистских захватчиков.

阿尔巴尼亚人民反对法西斯侵略者的民族解放斗爭

阿尔巴尼亚是法西斯占領的最初的牺牲之一。从1939年1月底起，意大利法西斯政府就已采取了准备侵略阿尔巴尼亚的具体措施，在意大利的南部港口，集中了海軍和陆軍部队。

我国人民識破了法西斯侵略阿尔巴尼亚的准备，从4月1日起就开始了示威抗議，要求政府发給武器来进行卫国斗爭。对意大利人采取投降立場的国王索古，充耳不聞人民的要求。于是阿尔巴尼亚的爱国志士便不得不自己采取措施，組織起來保卫祖国。在无数城市里成立了征募义勇軍的兵站，采取了供应武器和訓練义勇軍的措施。

1939年4月7日，意大利軍队开始了侵略阿尔巴尼亚的軍事行动。国王索古和他的集团背叛了祖国的利益逃往希腊。但是阿尔巴尼亚人民手执武器，迎击經过多次尝試后才登上我們国土的意大利法西斯强盗。因此，阿尔巴尼亚人民是首先在欧洲用武装斗爭抵抗法西斯侵略的人民。

法西斯强盗对阿尔巴尼亚的侵略，虽然遭到了进步社会輿論的譴責，但却得到了西方大国統治集团的默許。国际联盟（阿尔巴尼亚也是国联的会員国）对侵犯阿尔巴尼亚之举，根本不置一辞。国联的这种立場，是操縱国联全部工作的西方大国所实行的政策的直接結果。英国首相张伯倫4月6日在英国下議院声称，英国对阿尔巴尼亚沒有特別的利害关系。他这个声明事实上就是贊同法西斯强盗对阿尔巴尼亚的侵略，从而也就修改了一年以前，即1938年4月16日他和墨索里尼签訂的条約，根据这个条約，訂約双方有义务保持地中海地区的現状。

意大利对阿尔巴尼亚的侵略，意味着意大利法西斯在巴尔干半島扩大侵略的第一个阶段，就在这时候，阿尔巴尼亚的邻国却保持了中立政策。3月29日，南斯拉夫駐罗馬大使克里什奇在和契阿諾的会談中声称，意大利打算在阿尔巴尼亚实现的那些行动，只要“在阿尔巴尼亚不会变成进行反对南斯拉夫行动的地点的条件下”，南斯拉夫对此并不表示反对。希腊的米塔克薩依政府同样地以沉默来贊成对阿尔巴尼亚的侵略。

只有苏联才尽了一切可能来譴責意大利对阿尔巴尼亚的侵犯。这一时期的苏联报紙把对阿尔巴尼亚的侵犯，看作是“对欧洲侵略的新的行动”和“对巴尔干的法西斯侵略的扩大”。苏联政府于1940年在苏联最高苏維埃会議上所作的声明中，譴責了法西斯强盗对阿尔巴尼亚的侵略和西方大国采取的“贊成”政策。

意大利法西斯强盗企图通过侵略阿尔巴尼亚，一方面掠夺我国，剝削我国人民和压迫我国民族，另一方面，把我国变成侵略巴尔干其他各国人民的行动基地。

然而意大利法西斯强盗企图摧毁我国人民所作的一切努力，都沒有成功。工人、农民和爱国的知識分子，用示威游行、抗議、怠工、袭击等方式，公开表示了对于侵略者的仇恨。

1939年11月28日，全国普遍举行了反法西斯示威。每一个民族节日都变成了示威、抗議和同侵略者的冲突。各个工业中心的工人，仅仅在1939年一年之間，举行了十五次以上的大罢工，而在以后的几年里，罢工就更加經常重复地出現。

法西斯侵略者对阿尔巴尼亚爱国志士所采取的无法計算的鎮压，如逮捕、囚禁和流放等，都不能阻挡反抗运动的发展。示威、罢工、抗議和怠工采取了更大的規模。

意大利法西斯强盗侵占阿尔巴尼亚以后，开始准备实現他們在巴尔干地区的侵略計划。1940年10月28日，法西斯意大利进犯希腊。我国人民对意希战爭采取了最正确的立場，用各种各样的办法破坏战爭。阿尔巴尼亚的反法西斯战士袭击运輸士兵和弹葯上前綫去的敌軍車輛。在交战地区，我国人民尽了一切可能，帮助希腊軍队向前推进。被强迫送往希腊前綫的“托馬利”和“塔拉巴什”两个营的阿尔巴尼亚士兵拒絕作战，并在前綫开了小差，一部分士兵轉向希腊方面，另一部分士兵則被繳械并押送到什亚克的集中营。1940年10月22日，墨索里尼在給希特勒的信里被迫承認說：“几乎全部阿尔巴尼亚部队背叛了我們。他們起义反抗我們的部队”。巴奇尔奥元帅在他的回忆录中也写道：“……在我們师团里的阿尔巴尼亚部队，背叛我們，进行破坏，或者投到希腊人方面去。”

法西斯强盗背信弃义地对苏联的进犯，引起了全体被压迫的各族人民，其中也包括阿尔巴尼亚人民的更大的反抗。阿尔巴尼亚的共产主义者在和苏联人民团結一致的口号下，号召我国人民加强反对全人类的敌人——法西斯的斗爭。在1941年9月間散发的一份传单中，阿尔巴尼亚的共产主义者向人民发出号召說：“把我們爭取民族解放的斗爭，和在反法西斯斗爭中光荣的先鋒队——苏联的英雄斗爭，緊密地联系起来！”

自从1941年11月8日阿尔巴尼亚共产党（現称阿尔巴尼亚劳动党）建立以后，阿尔巴尼亚人民的民族解放斗爭取得了更大的規模。斗爭进入了新的阶段。阿尔巴尼亚共产党成了阿尔巴尼亚人民从法西斯侵略者手中解放祖国的斗爭的鼓舞者、組織者和領导者。

共产党发出的向敌人和卖国贼进行公开斗爭的号召，使人民振奋起来，从示威游行和罢工开始轉而和法西斯侵略者展开武装斗爭。1941年年底和1942年年初，在全阿尔巴尼亚建立了游击单位，它們破坏敌人的行动，炸毁敌人的軍需庫，消灭法西斯軍官和間諜，切断敌人的联絡綫，袭击敌人的崗哨等。1942年7月24日发生的事，便是游击小組所作的突出的事件之一，由于这一次事件的結果，全阿尔巴尼亚的电話和电报綫路都完全断絕了。

由于进行頻繁的軍事行动，游击小組的队伍扩大了。在我国許多地区建立了第一批游击队。民族解放斗爭的扩大，打乱了法西斯侵略者的部署，他們对阿尔巴尼亚的爱国志士，在采取欺騙宣传的同时，还采取了大規模的恐怖手段。意大利法西斯强盗靠走狗的帮助，成百成千地逮捕青年和少女、妇女和男子，把他們投入监獄和集中营。1942年5月5日，阿尔巴尼亚共产党中央委員和共产主义青年联盟总書記却馬尔·斯塔法，在地拉那同法西斯恶魔的战斗中牺牲了。6月間，在斯庫台城，柏尔拉·雷地埃比，勃朗庫·卡地阿和約尔丹·米西亚三个共产党員，在同法西斯强盗的战斗中倒下了。8月3日，共产主义青年联盟的代表米迪·柯斯塔尼、基乔·葛来庫等人被法西斯匪徒处了絞刑。

阿尔巴尼亚共产党从成立日起，就把阿尔巴尼亚人民的斗爭和其他各国人民的反法西斯斗爭，首先是苏联人民的反法西斯斗爭联結在一起。阿尔巴尼亚共产党中央委員会在1941年11月发出的号召中說道：“我們的民族解放斗爭，应当和領导反法西斯解放斗爭事业的苏联人民的英雄斗爭緊密地联系在一起，应当尽可能更好地巩固这种联系，以及巩固我們的民族解放斗爭和被法西斯奴役的各国人民不断进行的反对法西斯侵略者斗爭之間的联系。”

在人民群众中进行的巨大的政治工作，游击队的活动，欧洲各族人民民族解放运动的扩大，特别是苏联軍队反对法西斯軍队的行动，在賦予阿尔巴尼亚的民族解放斗爭以最大的規模和固定的組織形式方面，創造了有利的条件。

为此，根据阿尔巴尼亚共产党的創議，1942年9月16日，在貝薩村举行了第一届民族解放会議，出席会議的除了共产党、人民青年組織和妇女組織外，还有阿尔巴尼亚各种不同的政治派别。

这次会議的主要决議有：一，加强已經开始的和法西斯侵略者及卖国贼的毫不妥协的斗爭；二，建立团結全体阿尔巴尼亚人民进行反对法西斯侵略者斗爭的民族解放战綫；成立民族解放委員会。

根据貝薩会議的决議，民族解放委員会应当不仅在解放区，而且也在敌占区建立起来。它們一方面应当成

为武装起义的机关，另一方面应当成为未来的人民政权机关的萌芽。

民族解放战綫是阿尔巴尼亚人民在爭取从法西斯侵略者的桎梏下解放出来而斗爭的基本的和最适合的組織形式和团結形式。

貝薩会議后，由于民族解放委員会的成立，反法西斯的武装斗爭更加加强了。游击队的数目增加了，貝薩、斯克拉巴里、庫尔凡雷希、馬拉加斯特拉、且伏里、沃巴里、上郭拉、希巴蒂以及捷尔曼尼的一部份等一系列地区得到了解放。在所有的解放区推翻了旧的压迫者政权，并且相应地建立了代表新的人民政权的民族解放委員会。

我們这个小民族在反法西斯斗爭中的历次胜利的消息，远远地传出了我国的范围。这些胜利引起了世界各国人民的注意。盟国中的大国承認阿尔巴尼亚人民爭取自由和独立的正义斗爭，表示准备給予帮助。苏联、英国和美国政府的代表，于1942年12月正式采取了帮助我国人民进行反法西斯斗爭的立場。例如，英国外交大臣于1942年12月在英国下議院声明說，他的政府承認阿尔巴尼亚的自由和独立，它希望看到阿尔巴尼亚从意大利的压迫下得到解放，看到它的独立和自由得到恢复。阿尔巴尼亚所选择的国家制度和管理形式的問題，是阿尔巴尼亚人民本身的事情，将在战后得到解决。而美国国务卿在1942年12月正式发出的一項声明中，在承認阿尔巴尼亚人民对反法西斯斗爭所作的貢献的同时指出，美国政府不承認阿尔巴尼亚被併入意大利王国。声明还說道："和共同的敌人作战的阿尔巴尼亚各游击队所作的努力，引起我們的欽佩和最高的評价。"

后来的事件表明，英国和美国政府的这些声明，并不符合它們的实际行动。这些政府还在当时就已采取了一系列措施，力图在民族解放运动的队伍中扶値自己的代理人，并且公开支持反动的社会政治派別，竭力企图把民族解放运动的領导权掌握在自己的手里。

只有苏联才始終一貫地援助所有受法西斯压迫的各族人民进行正义斗爭，在事实上証明了对我国所采取的正确的原则性的立場。1942年12月在莫斯科发表的"关于阿尔巴尼亚的独立"的一項专門的正式声明中，苏联政府說，苏联以巨大的同情心注視着阿尔巴尼亚爱国志士反对意大利侵略者的英勇的解放斗爭，并且不承認意大利帝国主义者对阿尔巴尼亚領土有什么权利，希望看到阿尔巴尼亚从意大利的桎梏下得到解放，看到它的独立得到恢复。苏联政府表示确信，阿尔巴尼亚未来的国家制度問題是它的內政，应当由阿尔巴尼亚人民自己来解决。

民族解放斗爭的扩大和加强，大大地削弱了国內反动派的势力。民族解放战綫的建立是对反动派的特別沉重的打击。由于这个原因，反动派在英美帝国主义的帮助下，竭力設法把自己的一部分力量，糾合成一个叫做"巴里·康毕塔尔"的新的組織。这个組織是作为民族解放战綫的反对派而成立的。它在起初处于半合法的状态，并且用向侵略者进行斗爭的口号作为掩护。

然而很快就眞相大白了，"巴里·康毕塔尔"是一个反民族的組織。法西斯侵略者利用它来作为瓦解我国人民团結的工具。

1943年3月15日，"巴里·康毕塔尔"中央委員会委員阿里·克尔西拉和努尔亭·塔弗列拉，同法西斯将軍达尔馬佐奥在地拉那签訂了一項达尔馬佐奥—克尔西拉协定，这个协定是公开的投降和同敌人的罪恶合作。在这項协定中写道："我們亲自担当一切責任，并向意大利駐阿尔巴尼亚軍队总司令达尔馬佐奥閣下担保，在南部阿尔巴尼亚将不会发生任何一次象样的起义运动。"

"巴里·康毕塔尔"組織根据这个协議，加强了反对民族解放运动的公开行动。但不管怎样，阿尔巴尼亚共产党，在阿尔巴尼亚人民爭取民族解放的斗爭中，从团結阿尔巴尼亚人民的利益出发，仍然执行了使被"巴里·康毕塔尔"的欺騙性口号蒙蔽的普通人脫离这个組織的政策，并号召他們加入民族解放战綫。大部分人退出了这个組織，参加了民族解放斗爭。苏联軍队在斯大林格勒城下取得历史性胜利的消息传遍了全世界。这个胜利表明，法西斯侵略者的复灭是不可避免的，而且很快即将到来。这个胜利更加巩固了人民对最終胜利的信心，动員他們和法西斯作斗爭。苏联軍队的胜利激发了阿尔巴尼亚人民的热情和巨大的信心。民族解放斗爭取

得了更大的規模。在南部和中部阿尔巴尼亚发生了激烈的战斗。成千的法西斯士兵、警察和軍官，在斯克拉巴里、沃斯科巴亚、巴托斯、列斯庫維克、貝蔭、地勃拉等地区被杀和被俘。

敌人看到严重的危险正在迫近，于是投入了相当大的力量来加强恐怖和鎭压。經过敌人的扫蕩，村庄和整个整个的地区都被焚烧了，然而游击队不但沒有因此而削弱活动，相反地更加加强了斗爭。象貝蔭、庫尔凡雷希、馬拉加斯特拉、雷斯庫維庫、波尔梅特等区，都成了在人数众多的敌人正規軍同游击队及人民武装之間战斗最激烈的中心。1943年6月13日，一万四千名意大利法西斯的正規軍进攻貝蔭区，法西斯强盗在那里烧毁了三百多所房屋，搶走了牲口，并且枪杀普通的农民。但是不管他們出現在那里，游击队总是不断地攻击他們，直到迫使他們付出了三百人左右的死亡的代价后退却为止。

1943年6月25日，八千余名意大利士兵在当地爪牙的帮助下，进犯馬拉加斯特拉一旦彼雷那区。經过一連几天的激烈战斗之后，法西斯强盗被迫退却。7月14日，敌人又重新开始軍事行动。四个步兵师在大炮、坦克和飞机的配合下投入冲鋒。游击队的兵力約有两千人。展开了激烈的战斗。經过四天的战斗之后，游击队撤退到上馬拉加斯特拉。敌人的頗大的优势，使长期的正面抵抗成为不可能。法西斯强盗占領了馬拉加斯特拉和旦彼雷那。他們焚毁了七十八个乡村和杀死了几百个农民。在这几次战役中，敌人的損失除伤員以外，死亡的将近一千人。

經过几次战役，游击队的力量鍛練得更加坚强了，他們的队伍成倍地扩大了。1943年7月間，在阿尔巴尼亚各区已經有了二十个以上的游击营。由于游击武装需要有一个集中統一的領导，根据党中央委員会和全国民族解放委員会的决定，1943年7月10日，阿尔巴尼亚各区游击单位的代表，在爱尔巴桑区的拉皮諾特村举行会議，会上选出了总司令部。自从总司令部成立以后，和敌人的斗爭具有了更广泛、更尖銳和更有組織的性質。各区也組成了司令部来領导相应地区的游击营。8月15日，在科尔察的維式庫却村建立了第一突击旅，并立即投入了战斗。8月25日，約有一万人的敌軍，在炮兵和空軍的配合下进攻維式庫却。經过激烈的战斗之后，敌人占領了維式庫却，大肆焚燒和搶劫，但在游击队的突击之下，在战斗中丧亡了二百余人后被迫退却。

由于取得所有这些胜利的結果，到了1943年夏天，法西斯侵略者和卖国賊的政权仅仅局限在城市和主要的交通要道。

1943年9月4日，即法西斯意大利投降的前夕，第二屆阿尔巴尼亚民族解放会議在爱尔巴桑的拉皮諾特村开会。这次会議是阿尔巴尼亚人民民族解放斗爭史上非常重大的事件。会議詳尽地分析了对內和对外政策，特别注意討論扩大和加强民族解放运动，巩固阿尔巴尼亚人民同民族解放战綫的团結一致和准备全面武装起义的問題。会上通过了一系列重要的决議，例如其中有：关于巩固民族解放委員会，并在国内一切居民点加以建立的决議，以及关于把它們作为人民自治机关而加强其作用的决議。会上对站在民族解放运动之外的一切政治派别和集团，作了坚决的打击，揭露了它們为占領者效劳的叛国活动和它們想在意大利投降后依靠德国刺刀的帮助立即夺取政权的企图。会議宣佈說，只有在斗爭的烈火中由人民出身的人建立起来的民族解放委員会，才是眞正的人民政权。会議同时严厉地譴責了尤密尔·迪什尼查的机会主义，因为他把民族解放陣綫和同法西斯侵略者合作、根本不进行斗爭的"巴里·康毕塔尔"組織等量齐观。会議譴責莫尼克协定是一个"蓄意損害貝蔭会議的基本原則、与阿尔巴尼亚人民的斗爭和团結的利益处于对立地位"的协定。

第二屆民族解放会議之所以具有特殊意义，还因为它是在当时納粹德国的軍队，为了代替意大利侵略者的地位而侵入了阿尔巴尼亚这样一种軍事政治的形势下举行的。会上的人民代表一致决定繼續进行反对新的侵略者及其仆从——阿尔巴尼亚人民公敌的斗爭。

法西斯意大利投降以后，总司令部立即要求在我国的意大利軍队，向已被英、苏、美盟国承認为反法西斯盟軍的阿尔巴尼亚民族解放軍投降，并和民族解放軍一起为反对共同的敌人——德国納粹匪徒而作战。但是意大利軍队的总司令达尔馬佐奥并沒有答复这个要求。恰

恰相反，他命令自己的軍队向德寇投降。但是一些出身于无产阶級和被压迫居民阶层的意大利士兵，自动地投向民族解放軍的队伍。

当时拥有两万名左右游击队員的民族解放軍部队，用武装斗爭来迎击在我国推进的希特勒軍队。游击队解放了貝拉特、紀諾卡斯台、彼希庫比、旦尔維納、旦彼雷那、薩兰达等城市和其他一系列重要的城市。

特拉蓄維察战役是这一时期最激烈的战斗之一。在特拉蓄維察的工事里，集中了看守七千名被繳械的意大利士兵的許多德国軍队。1943年9月14日，民族解放軍部队开始了突然的进攻。經过激烈的战斗，德国軍队被迫退却。他們在撤退时烧毁了弹葯庫和兵营。第二天夜間，游击队袭击了在馬弗洛法平原特拉蓄維察的兵营，释放了七千名意大利人。經过三天的攻打之后，希特勒軍队仓惶潰退，交出了在特拉蓄維察的工事。敌人想重新夺取特拉蓄維察的一切企图都失败了。

由于民族解放战綫的威信和力量越来越增长，反动派决定重新部署自己的力量。当希特勒軍队占領了阿尔巴尼亚以后，阿尔巴尼亚的一切反动派，都为了在德国納粹匪徒的卵翼下反对民族解放运动而团結起来了。“巴里·康毕塔尔”組織号召一切反动派紧密团結，反对民族解放陣綫。它公开和德国侵略者合作，参加了由他們建立的政府。

1943年8月底，所有主要的反动派，包括庫伊斯林格党在内都在卢拉开会。参加这次会議的有“巴里·康毕塔尔”的領导人，庫伊斯林格党徒，后来糾集成为卖国組織的“合法团”的小組的代表，以及阿巴薩·庫比等。会議的目的是联合一切反动势力来反对民族解放斗爭和阿尔巴尼亚人民。

納粹建立的摄政府主席梅赫迪·法拉歇里同前庫伊斯林格党的总理穆斯塔法·克鲁亚和阿巴薩·庫比在地拉那区的私人会談中，达成了关于联合一切反动势力向民族解放战綫和人民作斗爭的共同协定。

就在这时，来到阿尔巴尼亚帮助阿尔巴尼亚人民进行反对法西斯侵略者斗爭的英美軍事代表团，加强了与反动派的联系，并且开始公然和他們合作。1943年11月20日，根据駐在阿巴薩·庫比那里的英国軍事代表团的提議，成立了“合法团”組織，它的任务是确立国王索古在阿尔巴尼亚的統治制度。

“合法团”組織象“巴里·康毕塔尔”組織一样，从成立的一开始就和德国侵略者、庫伊斯林格党徒以及存在于阿尔巴尼亚的其他一切反动势力建立了联系，目的是为了粉粹民族解放运动。

1943年夏天和秋天苏联軍队取得的胜利，欧洲和巴尔干民族解放运动的扩大，更加推动了我国人民反对法西斯侵略者的斗爭。这使希特勒分子感到巨大的恐慌，因此在1943年和1944年之交的冬季，他們为了消灭民族解放軍而組織了大規模的扫蕩。

駐在阿尔巴尼亚的德国軍队是由第二九七师和几个特种部队編成的。敌人总数约在四万人左右，其中包括庫伊斯林格党政府以及卖国組織“巴里·康毕貝塔尔”和“合法团”的武装部队。

从1943年11月5日起，敌人开始在阿尔巴尼亚的貝薩、地勃拉、馬拉卡斯特拉、梅薩波里克、捷尔梅尼克、什恩迭而德和馬尔塔奈什等地区展开了扫蕩。这次扫蕩是敌人在1944年1月7日发动总进攻的准备。德軍部队和反动匪帮同时在三个地区，即科尔察、爱尔巴桑和貝拉特开始了行动。他們企图鉗制游击队并予以消灭。参加同敌人作战的是第一、第四突击旅的部队，以及斯克拉巴里的小組。在騰迭·居比地区的战斗是一次最重要和最浴血的战斗。1944年1月21日，在騰迭·居比发生了敌人和第一突击旅所属部队的战斗，这个旅挡住了敌人向克尔楚里和扎戈里亚推进的道路。这次浴血的战斗，要算是民族解放軍部队在1943年和1944年之交的冬季所进行的最激烈的战斗之一。这次战役的主要意义就在于它把希特勒軍队在騰迭牵掣了六天，因而解除了在扎戈里亚地区进行活动的游击队被包围的危险，并且决定了南部阿尔巴尼亚的游击队今后活动的进程。騰迭·居比的战斗使第六旅的建立和从扎戈里亚的危险地区轉移到丹戈里亚之举成为可能，同时对第四旅在科尔察区的反攻的开始产生了直接的影响。

在1944年的整个1月份，敌人徒然地継續在波尔梅特一扎戈里亚一卢恩及利亚地区进行扫蕩，因为游击队早已撤离到丹戈里亚方面去了。

法西斯强盗把相当大的兵力調去攻打第五旅，第五旅由于敌人在軍事装备技术方面占了优势，不得不撤退到梅蘼彼里葛的后方。因此第五旅遭到了巨大的危险。但是这个旅的游击队員們英勇地克服了无数困难，一刻不停地向敌人进行攻击。2月17日敌人被迫退却。这时，游击队的反攻已經开始了，反攻的結果解放了被敌人在冬季扫蕩时占領的地区。

敌人的相当一部分軍队企图消灭在北部阿尔巴尼亚的游击队。1944年2月中旬，敌人包围了"彼尔利亚特·列哲比"和"巴伊哈姆·楚立"两个营。尽管处境困难，这两个营的战士們仍然冲破了包围。

1943年和1944年之交的冬季，是阿尔巴尼亚人民民族解放軍遇到的最困难的时刻。我軍战士克服了空前的困难，在战斗中打击用現代化的軍事技术武装到牙齿的敌人的优势兵力。在高高的雪山上，足不履鞋和衣不蔽体的游击战士們，日以继夜地进行抵抗，英勇作战，給敌人带来了伤亡，并且最后取得了胜利。在冬季扫蕩以后，民族解放軍不仅沒有象敌人預計那样地被消灭，而且恰恰相反，鍛鍊的更加坚强了。

在冬季扫蕩的时候，敌人实行了大规模的恐怖鎮压，焚毁乡村，杀死成百的男女老幼，逮捕成千的普通人，把他們投入死亡集中营。

1944年2月3日夜間采取的恐怖手段特别野蛮，当时德国法西斯强盗和他們的阿尔巴尼亚走狗們，对首都的居民采取了恐怖手段，竟然在大街上把許許多多的居民鞭笞，杀死了八十四人。但是，恐怖并沒有吓倒我国的人民，他們相信自己会战胜敌人。

当我国人民的民族解放运动处于极端困难的情况下，英美帝国主义者通过他們在阿尔巴尼亚的軍事代表团，企图使用一切手段来巩固阿尔巴尼亚內部的反动势力。

上面說到的这些行动，还是他們在冬季扫蕩以前采取的。他們在那时就已帮助"合法团"、"巴里·康华塔尔"和庫伊斯林格党徒等武装匪帮，供应給他們武器、服装和靴鞋。从1943年秋天起直到战争結束为止，麦克里昂上校率領的英国軍事代表团一直駐在阿巴蘼·庫比的司令部里。英国的奈尔少校则駐在法西斯分子其洪·馬尔卡·乔尼和庫尔·比巴米哈卡伊那里。还在冬季到来以前，在众所周知的庫伊斯林格党徒費提里·丁湼、赫尤西·德馬等人的司令部里，由肯伯和里德尔少校以及海恩德斯上尉等組成了一个英国軍事代表团。在"巴里·康华塔尔"組織的魁首之一斯坎德尔·莫乔那里，駐有美国的軍事代表团。这些代表团之駐在庫伊斯林格党徒組織那里，以及这些代表团提供給他們的帮助，不是有利于而是有害于世界各国人民斗爭的事业，同时也損害了阿尔巴尼亚人民的利益。英国和美国的軍事代表团，不去用物質帮助民族解放軍使他們完成自己盟国的义务，而是公开援助和敌人合作的卖国賊首脑們。

在民族解放軍总司令部里也駐有英美軍事代表团。但是他們的帮助簡直可以說是象征性的。証明他們的目的是要用他們供給民族解放軍的少量的軍服和破旧的步枪，来离間阿尔巴尼亚人民反对侵略者的斗爭和引起糾紛。美国政府和英国政府歪曲了我們反对侵略者和卖国賊的斗爭。倫敦电台的广播把庫伊斯林格党徒梅赫迪·法拉歇里和"巴里·康华塔尔"組織的主席吹棒成为"眞正的爱国者"。

英美反动派企图通过自己的軍事代表团，来干涉民族解放軍的內部事务和夺取它的領导权。

阿尔巴尼亚共产党和民族解放战綫对英美軍事代表团的这种行动，所采取的立場是完全正确的。例如阿尔巴尼亚共产党中央委員会在一封談到和英国軍事代表团的关系的信件中写道："……我們对他采取的立場应当是鮮明的。它（軍事代表团）在这里是英国軍队的代表，所以应当支持那些反对占領者而斗爭的人們；它无論在任何情况下都无权干涉我們的內政和軍事。应当坦率地向它說明我們对'巴里'組織和任何其他政党的态度；它将对它所做的有利于他們而为害阿尔巴尼亚人民所进行的斗爭的一切行动，向它的本国政府和向我們負責。"党对英美軍事代表团所采取的这一正确立場，在保持民族解放运动战斗的統一而避免外国人的分裂行动的事业中，起了巨大的作用。

德国侵略者和当地的反动派通过1943年和1944年之交的冬季扫蕩达到了自己的目的。当然，由于这次扫

蕩的結果，使我国遭受了巨大的損失，但是人民道义上的一致却达到了高度。我国人民坚信自己会取得最終的胜利。国际形势正在向有利于民族解放运动的方向发展。在1944年1月間，苏联軍队給予了对德国納粹匪徒这一年十次英雄打击中的第一次打击。其他被压迫的各族人民，在他們的解放斗爭中也取得了巨大的胜利。

在这种形势下，民族解放軍不顧敌人的巨大优势力量，轉而采取全面总攻击，这就迫使敌人躲藏在主要的城市里。

1944年5月24日，在解放了的波尔梅特城召开了反法西斯民族解放代表大会，参加大会的有来自阿尔巴尼亚各地通过民主选举产生的近二百名代表。代表大会选出了反法西斯民族解放会議，作为最高的立法和行政机关。民族解放会議选出了具有临时政府权力的反法西斯民族解放委員会。代表大会决定禁止国王索古进入阿尔巴尼亚，并且决定不承認在阿尔巴尼亚的其他任何政府。此外还决定废除一切租讓給外国的企业和不承認国王索古政府和其他国家之間的經济关系等。

代表大会批准了全国民族解放委員会的路綫，并采取了进一步加强同侵略者和卖国賊斗爭的措施。代表大会还批准了总司令部的活动和提出了为彻底解放全国而継續斗爭的任务。

由此可見，在波尔梅特代表大会上奠定了新的人民民主的阿尔巴尼亚国家的基础。

在波尔梅特代表大会召开以前，希特勒侵略者和当地反动派在南部阿尔巴尼亚准备了另一次称为六月扫蕩的大战役。他們的目的在于扰乱代表大会的工作，消灭民族解放軍和民族解放委員会，并从而建立反动政权。

他們想无論如何要立卽达到这个迫切的目的，或者至少摆脫民族解放軍在对德国从希腊向北撤退軍队具有特殊意义的交通要道进行的不断打击所造成的經常危险，因为包围正在威胁着这些軍队。

敌人軍事行动的目的在于用集中的打击来分散游击队的兵力，并予以各个击破。

当时在阿尔巴尼亚集中了大約有如下一些德国人的兵力：第一山区师，第一零四騎兵师，几个特种部队，总数約在七万人左右；此外还有庫伊斯林格党政府和反动派的軍队，总数約在一万四千人左右。对付敌人兵力的有九个游击旅，九个区司令部的游击联队和游击营，农民志願部队等，总共有三万五千人。在整个南部阿尔巴尼亚展开了浴血的战斗。但是这一扫蕩同样以希特勒强盗和人民叛徒的完全崩潰而告終。由此可見，德国指揮部和国内反动派不可能实现他們的計划。民族解放軍取得了胜利。

对人民軍队的胜利害怕得要死的卖国賊們在和納粹匪徒合作时采取了极其频繁的鎭压行动。尽管如此，我們的人民沒有动搖。他們英勇地經受了一切考驗。他們和游击战士們分享了最后一小块面包，为了不致落到敌人的手中，他們进入森林和丛山。

当德国鬼子还沒有結束六月扫蕩的时候，根据最高統帅上将恩維尔·霍查同志的命令，1944年5月28日成立的第一师，为解放中部和北部阿尔巴尼亚而开始了进攻。八月間，第二师也通过了这个地区。

民族解放軍的师团为了彻底解放阿尔巴尼亚而展开的进攻，强烈地震惊了德国侵略者及其仆从，并且摧毁了英美帝国主义的計划。英国和美国的軍事代表团，用尽一切力量来公开破坏阿尔巴尼亚人民的民族解放运动。他們千方百計地力图阻止我軍在中部和北部阿尔巴尼亚的进攻。

威廉·艾里奥特海空軍少将，于1944年7月14日以地中海盟軍最高总司令的名义写給上将恩維尔·霍查同志的信便是这样的：

"我应当向您提出要求，您得阻止对阿巴蘸·庫比的部队采取敌对行动的您的軍队的推进，您如果为了达到这个目的而使用武力，我将有义务停止一切供給。"

艾里奥特海軍少将的信是和帕尔米尔上校的最后通諜一起发出的，当第一师正以全力投入和德国鬼子的斗爭的最紧急关头，最后通諜以停止供給武器相威胁。总司令部拒絕执行艾里奥特的要求，并且拒絕接受帕尔米尔的最后通諜。由此可見，駐在阿尔巴尼亚的全体英国軍官，应当对第一师由于这样专横和毫无道理的行动而将遭到的一切損失負責，因为受到地中海最高統帅部保护的阿巴蘸·庫比是阿尔巴尼亚人民的叛徒，他們公开地和德国匪帮以及庫伊斯林格党徒进行合作，而且他的

軍队还和德国鬼子并肩对民族解放軍作战。

1944年9月，当民族解放軍正在不仅进行局部的軍事行动，而且还展开跟德国鬼子全綫作战的时候，英国駐阿尔巴尼亚的軍事代表团团长帕尔米尔上校，在9月16日写的一封非常机密的信里，要求总司令部允許特别部队在阿尔巴尼亚全境登陆。由于这些部队的登陆并沒有十分必要，因此只准許帕尔米尔上校有十八人登陆。

1944年9月19日，威尔逊将軍重又建議讓特别部队在阿尔巴尼亚登陆，但是这个建議沒有效果。它遭到了坚决的拒絕。

英美帝国主义者一直到阿尔巴尼亚完全解放为止，用尽一切方法継續破坏民族解放运动。然而他們的全部計划都破产了。当民族解放軍粉碎了庫伊斯林格党匪帮和其他叛国組織的武装力量以后，英美政府搜罗了所有的战犯、庫伊斯林格党徒和納粹秘密警察的奸細等，并把他們收容在意大利和其他国家里。

还在波尔梅特大会上，就已提出了关于請苏联的軍事代表团来到我国的建議，他們应当看到我国人民和法西斯斗爭的事业，并給以援助。苏联政府滿足了这个要求，并立即派遣了一个軍事代表团，于1944年8月抵达阿尔巴尼亚。

苏联軍事代表团的来到阿尔巴尼亚，对阿尔巴尼亚人民是一件大事。現在我国人民民族解放斗爭的情况可以更充分、更忠实地告訴全世界了。苏联軍事代表团的到来更加巩固了阿尔巴尼亚人民和苏联人民之間的友誼，这个友誼在反对共同的敌人——法西斯侵略者斗爭的烈火中得到了鍛練。

1944年10月，阿尔巴尼亚四分之三的領土已經被民族解放軍解放了。苏联軍队在东方战綫胜利地継續向前挺进。德国法西斯匪徒从所有的战綫上狼狈退却。为了不致陷入包围，德国軍队开始了从巴尔干的总退却。到这个时候，几乎所有阿尔巴尼亚的主要城市都已解放了。7月29日，民族解放軍解放了彼希庫比，9月12日解放貝拉特，9月18日解放紀諾卡斯特，10月16日解放发罗拉，10月24日解放科尔察。

当德国鬼子到处退却，阿尔巴尼亚的絕大部份地区被民族解放軍解放的形势下，反动派陣营里的混乱和狼狈，变得更加显著了。叛国組織中相当大一部分曾經受到欺騙的普通成員，抛弃自己的首領而加入了民族解放陣綫。

阿尔巴尼亚反动派的首脑們，由于看到德寇的不可避免的复灭，便把自己的希望寄託在英国人和美国人身上。他們抱着这个目的作了改組的最后企图。但是他們一无所成，他們早已无力掙扎了。因此他們之中的每一个人都力求保住自己的腦袋。

当时的形势向阿尔巴尼亚人民提出了新的任务。因此1944年10月20日在貝拉特召开了反法西斯民族解放会議第二屆会議。会上决定把反法西斯民族解放委員会改称临时民主政府，通过了象“民族解放会議法”、“民族解放会議选举法”等一系列根本法，通过了公民权利宣言。貝拉特会議給苏軍最高統帅約瑟夫·維薩里昂諾維奇·斯大林发了一封电报，电报中說道：“我們把紅軍看作是粉碎万恶敌人的主要力量，因此它是在反法西斯斗爭中，在爭取自由斗爭中的伟大象征，是我們权利的忠实保証。我們为此非常感謝苏联……”。

解放阿尔巴尼亚首都的战役是我們民族解放軍战斗行动的胜利总結，因为这里的战斗具有更为激烈的性質，并且是以包围和消灭敌人的优势兵力和軍事技术装备而結束的。

1944年11月17日，地拉那解放了，而在11月29日，最后一座城市斯庫台解放了。斯庫台的解放表明了阿尔巴尼亚的全部解放，因此11月29日便作为解放日而載入我国人民的史冊。阿尔巴尼亚人民在这一天，在历史上得到了眞正的自由和民族独立。

由此可見，由于我国人民在阿尔巴尼亚共产党領导下进行的英雄的斗爭，以及苏軍的粉碎希特勒德国，才取得了解放祖国的伟大胜利，建立了人民的政权，才能够把国家的命运掌握在自己的手里，并且走上了在阿尔巴尼亚建設社会主义社会的新阶段。

还在地拉那和斯庫台解放以前，两支阿尔巴尼亚的游击旅——第一、第二旅，在南斯拉夫的領土上，和它的游击队一起为南斯拉夫的解放而共同向敌人作战。阿尔巴尼亚解放后，我們的两个师——第五、第六师，奉民族解放軍总司令部的命令，在我国領土以外，即在南

斯拉夫的土地上継續跟踪追歼敌人。我国的游击战士們为了使邻居南斯拉夫各族人民从德国法西斯压迫下获得解放，和南斯拉夫的游击战士們一起并肩战斗。在困难的气候条件下，衣不蔽体、足不履鞋、沒有粮食的我們的游击战士們，参加了許多次战斗，从而在民族解放斗爭史上写下了新的光荣的篇章。在同希特勒匪徒残酷的流血战斗中，我們的师损失了許多英勇的游击战士。在这些战斗中，不算受伤的在内，我們牺牲了几百个战士。

完成了自己的国际主义的义务以后，受到南斯拉夫各族人民和当地阿尔巴尼亚居民爱戴的阿尔巴尼亚师回到了祖国。

* * *

民族解放斗爭是我国人民最光荣的史詩。在爭取祖国解放的斗爭中，建立了一支民族解放軍，它在祖国解放前夕拥有七万余名游击战士（其中有六千名妇女和少女），这些游击战士組成了正規軍，有八个师編成的三个兵团，二十六个旅，十个区的部队和几个地方的部队。

我們人数虽少然而英勇的人民，用自己英雄的斗爭，在意大利法西斯强盗占領我国的期間，把他們十万名作战部队牵掣在我国，而被牵掣的德国鬼子的軍队超过了七万人。

在民族解放斗爭期間，我国人民和我国軍队給意大利和德国的法西斯侵略者造成了巨大的损失：打死二万六千五百九十四人，打伤二万一千二百四十五人，俘虏二万零八百人；击毁五架飞机，繳获四千門炮、迫击炮和机关鎗，炸毁二百十六个貯藏各种軍火的仓庫。

在第二次世界大战期間，我国人民为战胜法西斯的共同事业作出了巨大的貢献。为了取得胜利，牺牲了二万八千名軍人和平民，四千人成为一級残废，八千六百人成为二級和三級残废，六万二千四百七十五所房屋被焚毁，损失了数千头牛羊，农村被破坏了，大小桥梁、发电站和矿井，絕大多数都被炸毁了，所有的港口都被燒毁和炸毁了。

由此可見，我国人民在反对德国和意大利法西斯侵略者的共同斗爭中胜利地尽到了自己的天职。

THE NATIONAL LIBERATION WAR OF THE ALBANIAN PEOPLE AGAINST THE FASCIST INVADERS

Albania has been one of the first victims of fascist aggression. The Italian Fascist Government had taken definite measures in preparing for their aggression against Albania as early as January, 1939. They had concentrated troops and naval forces at the southern seaports of Italy.

As soon as they got a hint of these preparations for a fascist aggression against Albania our people rose in protest and demanded of their Government that they be given arms to defend their country as early as April 1 and every day after that. But Zog and his Government who had capitulated to Italian pressure turned a deaf ear to the demands of the people. Whereupon the patriots took upon themselves the initiative to organize the defence of the country. They established recruiting centers for volunteers in the various cities and towns of the country, raked up arms and ammunition and provided drilling grounds for the volunteers.

Italian armed forces launched their attack on Albania on April 7, 1939. King Zog and his gang betrayed their country and fled to Greece. But the Albanian people offered armed resistance to the Italian fascists who only after repeated attempts were able to land on Albanian soil. Thus, the Albanians were the first people to offer armed resistance to fascist aggression in Europe.

Although progressive public opinion in the world denounced this fascist aggression against Albania the ruling circles of the Western Powers kept dead silence about it. The League of Nations, of which Albania was a member, said nothing about the occupation of Albania. But this attitude of the League of Nations was a direct result of the policy pursued by the Western Big Powers who directed the affairs of the League at the same time. Chamberlain, the British Prime Minister, stated in the House of Commons on April 6 that England had no special interests in Albania. He, thus, actually indorsed the fascist aggression against Albania, even if that was a direct violation of the agreement he had himself concluded with Mussolini only one year before, on April 16, 1938, whereby the parties had pledged to preserve the status-quo in the Mediterranean region.

The neighboring states, too, maintained an attitude of indifference, although Italian aggression on Albania marked the initial stage of a wider Italian fascist aggression in the Balkans. Krishigh, the Yugoslav Ambassador in Rome, in his conversation with Ciano on March 29 stated that Yugoslavia had no objection to Italian action in Albania "provided that Albania may not have anti-Yugoslav functions". Netaxa's Greek Government, too, gave its silent approval to the occupation of Albania.

It was only the Soviet Union that publicly denounced the Italian occupation of Albania. The Soviet press at that time called the occupation of Albania 'a new act of aggression in Europe' and 'an extension of fascist aggression in the Balkans'. And in 1940 by its statement at the Supreme Soviet of the USSR the Soviet Government denounced the fascist aggression against Albania and the policy of 'appeasement' of the Western Powers.

Through their occupation of Albania the Italian fascists tried in one hand, to plunder at full length the natural resources of our country and exploit and denationalize the Albanian people and, on the other, to turn our country into a basis for further aggression against the Balkan peoples.

But all the attempts of the Italian fascists to subjugate the Albanian people met with complete failure. Workers, peasants and patriotic intellectuals manifested their hatred for the invaders openly through demonstrations, protests, riots and sabotage.

There was a general outburst of anti-fascist demonstrations on November 28,1939. All national holidays were turned into days of demonstrations, protests and conflicts and clashes with the invaders. Workers at the various industrial enterprises of the country took part in at least fifteen major strikes during 1939 alone. These became more frequent in the years that followed.

No reprisals, and they were many, that the enemy resorted to by arresting, imprisoning and sending masses of Albanian patriots into exile, could curb the spirit of resistance of the people. The movement of demonstrations, protests, strikes and sabotage grew ever more intense.

Having occupied Albania the Italian fascists set to work to carry out their aggressive plans in the Balkans. On October 28,1940 fascist Italy attacked Greece. Our people maintained a most

correct attitude towards the war between Italy and Greece. They undermined and obstructed it in all forms. The Albanian anti-fascist fighters laid in ambush and smashed all enemy motor vehicles that carried troops and munitions to the battle front. In the regions where the fighting raged the Albanian population did their utmost to help the Greek troops to advance on the positions held by the Italians. The 'Tomori' and 'Taraboshi' battalions made up of forced Albanian soldiers who were sent against their will to the Greek front, deserted 'an masse' rather than fight their neighbors, some going over to the Greeks and the rest to be disarmed and sent to the Shjak concentration camp. In a letter addressed to Hitler on October 22, 1940 Mussolini was obliged to assert that 'almost all the Albanian troops betrayed. They defied our orders and rose against our units...' In his memoirs Marechal Badoglio writes: 'The Albanian units and troops incorporated into our divisions either betrayed by obstructing our work or went over to the Greek side.'

The treacherous attack of the fascists against the Soviet Union gave further impetus to the resistance of the oppressed peoples in general and of the Albanian people in particular. Appealing for solidarity with the Soviet peoples the Albanian communists urged the people to intensify their fight against fascism, number one enemy of mankind. In a tract issued in September 1941 the Albanian Communists appealed to the people saying: "We must link up our war of national liberation with the heroic struggle of the Soviet Union, the vanguard of the glorious war against fascism".

As a result of the formation of the Albanian Communist (now Labor) Party on November 8,1941 the war of national liberation of the Albanian people became more widespread and entered upon a new stage of development. The Albanian Communist Party inspired, organized and led the Albanian people in their struggle to liberate the country from fascist occupation.

The challenge of the Communist Party to engage in open battle against the enemy and the traitors to the country aroused the Albanian people, who had so far engaged in strikes and demonstrations, to take up arms and fight the fascist invaders in open battle. Guerrilla units were created throughout the country towards the end of 1941 and the beginning of 1942. These fighting units wrecked the enemy's work, demolished their depots, killed fascist officers and spies, cut their lines of communication, assailed enemy posts etc. One of the most outstanding events organized by the guerrilla units on a nation wide scale was that of July 24,1942 when all telephone and telegraph communications in Albania were cut.

Guerilla units increased in number and in their make-up and guerilla warfare became more intensive and more harassing to the enemy. Regular partizan units came into being in many parts of the country. The intensification of the war for national liberation caused a lot of trouble for the fascist invaders who alternated demagogy with relentless persecution of the Albanian patriotic elements. Through their local agents the Italian fascists arrested hundreds and thousands of young and old, men and women and thrust them into prisons and concentration camps. Qemal Stafa, member of the Central Committee of the Albanian Communist Party and Secretary-General of Communist Youth, fell in battle against the fascist mercenaries on May 5,1942. Three other communists, Perlat Rexhepi, Branko Kadia and Jordan Misja, fell likewise fighting the fascists in Shkodra in June of the same year. Two young communists, Midhi Kostani and Kiço Greço, were executed by the fascists in August and the list of martyrs does not end here.

The Albanian Communist Party since it's founding linked the war of the Albanian people with that of all those who fought against fascism and particularly with that of the Soviet peoples. "We must link up our war of national liberation with the heroic struggle of the peoples of the Soviet Union who are in the front rank of the battle against fascism. We must understand and consolidate this link as well as that with the war of national liberation which the oppressed peoples are continuously waging against the invaders" is written in the Appeal issued by the Central Committee of the Albanian Communist Party in November 1941.

The political education of the popular masses by the Party, the operations of the partizan fighters, the expansion of the movement for national liberation among the European peoples and especially the war waged by the Soviet Army against the fascist armed forces created favorable conditions to give the war of national liberation in Albania a further impetus and a more clear-cut organizational form.

To this end and upon the initiative of the Albanian Communist Party the first national-liberation Conference was called together at the small village of Peza on September 16, 1942. In addition to the Communist Party those present at this Conference represented the Organization of the People's Youth, of the Women and the various political currents of opinion in Albania. The main decisions adopted at this Conference were: a) to carry on relentless, uncompromising warfare against the fascist occupiers of the country

and the traitors to the country; b) to create the National Liberation Front which would unite all the Albanian people at war against the fascist invaders and the National-Liberation Councils.

According to decisions adopted at the Conference of Peza, national-liberation councils would be established not only in the liberated areas but also in the areas held by the enemy. These councils would be organs of the armed uprising as well as the embryo of the people's government-to-be.

The National-Liberation Front was the main and most competent body to organize and unite the Albanian people in their struggle to liberate the country from the yoke of the fascist occupiers.

As a consequence of the establishment of the National-Liberation Councils the armed conflict with the fascist became more relentless. The number of partizan fighting units increased. A number of districts and regions were liberated, among them Peza, Skrapari, Kurveleshi Martaneshi, Opari, Upper Gora, Shpati, part of Cermenika, Mallakastra Devolli and so forth and so on. The oppressive administration of the old regime was done away with and the National-Liberation Councils, representing the new regime, were established in its place.

The news of the triumph of our people over fascism resounded far and wide beyond the boundaries of our country and attracted the attention of the peoples of the world. The Allied Great Powers recognized the just war of the Albanian people for freedom and independence and expressed their readiness to come to our help. In December 1942 the repesentatives of the Governments of the USSR, of Great Britain and of the USA were favorably inclined officially to assist our people in their struggle against fascism. Thus the British Minister for Foreign Affairs speaking in the House of Commons in December, 1942 stated that His Majesty's Government recognized the freedom and independence of Albania and that "they wanted to see Albania freed from the Italian yoke and its independence restored. The form of state and government which will be established in Albania is a matter of the Albanians themselves and will be decided upon at the end of war." The Secretary of State of the USA, too, in a public statement made in December 1942 appreciative of the contribution rendered by the Albanian people in the war against fascism, stressed the fact that the American Government had not recognized the annexation of Albania to the Italian crown. The statement further says: "The struggles of the various partizan units operating in Albania against the common foe have given rise to our highest admiration and esteem."

Subsequent events brought to light the fact that these statements of the English and American Governments were not in keeping with their acts. These Governments took even at that time a number of measures trying to create their own agency in the national-liberation movement by openly supporting social and political reactionaries to take over the leadership into their hands.

It was only the Soviet Union which pursuing a policy of coming to the assistance of all peoples fighting against fascist agression, gave tangible proof of their correct, principal attitude towards our country. In a special official communique issued in Moscow in December 1942 "On the Independence of Albania" the Soviet Government stated that they greatly sympathized with the bold struggle for liberation of the Albanian patriots against the Italian invaders, that they opposed any Italian imperialist pretensions on Albanian territory and that they wanted to see Albania liberated from the yoke of Italian invaders and Albanian independence restored. The Soviet Government expressed their conviction that "the question of the future state regime of Albania was an internal affair of hers to be decided upon by the Albanian people themselves."

The Extension and Consolidation of the Struggle

Reaction at home was greatly upset by the growth and extension of the war of national liberation and its impact on the nation. The creation of the National-Liberation Front dealt it a heavy blow. Therefore it lumped together whatever forces it could lay hold on and with the help of the American and English imperialists formed a new political party called "The National Front". This organization was set up as a counterbalance to the National-Liberation Front. At the beginning it maintained a semi-illegal attitude adopting anti-fascist slogans. But it soon proved itself to be an anti-national organization. The fascist occupiers of the country used it as their tool to sow dissension among our people.

On March 15, 1943 Ali Kelcyra and Nuredin Bey Vlora, members of the Central Committee of the "National Front", signed in Tirana a protocol with the fascist general Dalmazzo, which was to be known as the 'Dalmazzo-Kelcyra Protocol', an outspoken capitulation to and criminal collaboration with the enemy. "We," the protocol runs, "assure His Excellency General Dalmazzo, Supreme Commander of the Italian armed forces in Albania, on our personal responsibility that no revolutionary movement of a general character will take place in southern Albania..."

As a result of this agreement the "National Front" bands intensified their activity against the

National-Liberation Movement. In spite of that, however, the Albanian Communist Party, prompted by the desire to unite the Albanian people in battle for national liberation, adopted a policy of discrimination towards the rank and file who had been misled by the demagogical slogans of the "National Front" and appealed to them to join the "National Liberation Front". A good number of them responded by taking active part in the war for national liberation.

The historic triumph of the Soviet army at Stalingrad won great reputation all over the world. It foretold the inevitable imminent end of fascism. It strengthened the confidence of the people of the world in ultimate victory and prompted them to intensify their struggle against fascism. The victory of the Soviet army aroused the enthusiasm and confidence of the Albanian people. The war for national liberation was fought with fresh vigor and more determination. Tough battles were waged in Central and Southern Albania. Thousands of fascist soldiers, militiamen, police officers were either killed or captured in Skrapari, Voskopja, Patos, Leskovik, Peza, Dibra and other regions of the country.

In view of the danger that was threatening then the enemy put on fresh forces into action and intensified their terror and reprisals. They burnt down villages and whole districts but far from relenting in their struggle the partizan units fought with more pluck and courage. Such regions as Peza, Kurveleshi, Mesapliku, Mallakastra, Leskoviku and Permeti became the theaters of war where the most furious battles were fought between the regular, numerically superior forces of the enemy and the partizan units and the people in arms. On June 13, 1943, 14,000 regular Italian fascist troops launched a general attack on the Peza region, burned over 300 houses, plundered whatever livestock they could lay their hand on, murdered ordinary unarmed peasants. But the partizan units harassed them ceaselessly on all fronts until they compelled them to retreat leaving some 300 dead behind them.

On June 25, 1943, over 8,000 Italian troops assisted by local mercenaries launched an attack on the Mallaksatra-Tepeles region. After some hard fighting which lasted a number of days in succession the fascists were pushed back. On July 14 the enemy recommenced their military operations throwing into action 4 infantry divisions fully equipped with artillery, tanks and aircraft. Our partizan forces numbered about 2,000 all told. Furious battles were waged. At the end of four days of hard fighting the partizan retreated to the upper regions of Mallakastra. The overwhelming superiority in numbers and equipment of the enemy made frontal resistance impossible. The fascists overran Mallakastra and Tepele. They burned down 78 villages and killed hundreds of villagers in reprisal. These battles cost the enemy about 1,000 killed and many more wounded.

During these campaigns the partizan forces were getting increasingly stronger and more numerous. In July, 1943 there were over 20 partizan battalions all over the country. Feeling the need for a central body to direct the affairs of this ever growing army of partizans the Central Committee of the Party and the General Council of National Liberation decided to call representatives from the various partizan units of the country to choose their General Staff. These representatives met at the village of Labinoti of Elbasan on July 10, 1943.

As a result of the setting up of the General Staff the war against the enemy became more organized, more outspread and more intense in character. Regional staffs were set up to direct the battalions under their jurisdiction. The First Storm Trooper's Brigade christened in the thick of the fray was formed on August 15 at Vithkuqi of Korça. An enemy expedition 10,000 strong, backed by heavy artillery and aircraft attacked Vithkuqi on August 25. After hard fighting the enemy forced their way into Vithkuq, burned and plundered but was soon compelled to withdraw under pressure exerted by the partizans, leaving over 200 killed and wounded.

In the summer of 1943 all but the major populated cities and principal highways were in the hands of the partizan freedom fighters. The fascists and traitors to the country held under control only the principal cities and main highways.

On the eve of fascist Italian capitulation the Second National-Liberation Conference of Albania was held at the village of Labinoti on September 4,1943. This Conference marks an important date in the history of the national-liberation war of the Albanian people. Having made an analysis of the political situation in the country and abroad this Congress devoted special attention to the problem of expanding and consolidating the national-liberation movement, of strengthening the solidarity of the Albanian people with the National-Liberation Front and preparing for the general armed uprising. Important resolutions were adopted at this Conference on consolidating the national-liberation councils, on establishing them all over the country, on raising their role and making them organs of the people's self-government. The Congress maintained a firm stand towards all political currents and groups outside the national-liberation front, unmasked their treacherous activity in the service of the enemy and their attempts to take the reins of state into their hands with the help of German bayonets. The Congress made it publicly known

that the only government of the people were the national-liberation councils set up in the thick of the fray out of the heart of the people, and it denounced most firmly Ymer Dishnica's opportunistic stand at Muke to place "The National Front", which was actually collaborating with the enemy against whom it had not fired a single shot, on the same footing with the "National-Liberation Front". The Conference denounced the agreement reached at Muke as "an agreement that violated the main principles laid down at the Peza Conference and was opposed to the interests of the war and of the unity of the Albanian people".

The Second National-Liberation Conference was of special significance for it was held at a time when the political and military situation was such that the nazi-German troops were pouring into Albania to replace the Italian fascist occupiers of the country. The representatives to the Conference unanimously decided to carry on the war against the new German invaders and their agents as enemies of the Albanian people.

Immediately following the capitulation of fascist Italy our General Staff demanded that the Italian troops in our country be turned over to our national-liberation army recognized as an anti-fascist allied power by the Anglo-Soviet American coalition, and together with them to carry on the war against the common enemy, the Germen nazis. But Dalmazzo, Commander-in-chief of the Italian troops in Albania, refused to respond to this appeal. On the contrary he ordered his troops to give themselves up to the Germans. There were, however, Italian troops coming from the rank and file of the proletarian and oppressed classes who crossed over to the ranks of the national liberation army of their own free will.

The national-liberation army which at this time numbered about 20,000 partizans offered armed resistance to the Hitlerite troops who were invading our territory. They liberated a number of principal cities like Berati, Gjirokastra, Peshkopia, Delvina, Tepelena, Saranda and others.

One of the toughest battles at this time was that fought at Drashovica. Large numbers of German troops had been concentrated all along the fortifications of Drashovica with about 7,000 disarmed Italian soldiers with them. On September 14,1943, units of the national-liberation army launched a surprise attack against these German troops concentrations. After some hard fighting the Germans were forced to withdraw not however before setting fire to their munition depots and barracks. On the following night the partizans attacked the barracks and barricades in the Mavrova and Drashovica low lands and freed the 7,000 Italians. At the end of a three day long campaign the Hitlerites were driven out of the Drashovica fortifications in panic. All later attempts of the enemy to recapture Drashovica met with total failure.

Before the growing authority and the ever increasing fighting power of the National-Liberation Front the reactionaries began to re-group their scattered forces, too. After the occupation of the country by the Hitlerites, the various reactionary groups of Albania got together to fight against the national-liberation movement under the aegis and with the help of the nazi Germans. The "National Front" organization appealed to all the reactionary groups to join up against the National Liberation Front and it collaborated openly with the German invaders by participating in a government set up by them.

Even as early as the end of August 1943 the leaders of the various reactionary groups including the quisling authorities had a meeting at Lura. Those participating at this meeting represented the "National Front", the Quisling authorities, the regions which would later found the treacherous "Legality" organization and Abas Kupi and others. The object of the meeting was to unite the various reactionary groups against the national-liberation war of the Albanian people.

In their frequent encounters in the vicinity of Tirana, Mehdi Frasheri, head of the regency set up by the nazi, Mustafa Kruja, an ex-Prime Minister of a Quisling Government and Abaz Kupi reached an agreement whereby all the reactionaries would join in united action against the National-Liberation Front of the people.

From this time on the Anglo-American military missions which had come to Albania to assist the Albanian people in their struggle against the fascist invaders consolidated their connections with the reactionaries and began to collaborate with them openly. On November 20, 1943 and upon the initiative of the English military mission Abaz Kupi founded the "Legality" organization with the object of restoring Zog's regime in Albania.

Like the "National Front" the "Legality" organization collaborated of their own free will with the German invaders, with the Quislings and with all reactionary groups existing in Albania with the object of undermining the national-liberation movement.

The triumph of the Soviet army during the summer and autumn of 1943, the extension of the national-liberation movement in Europe and the Balkans gave a further impetus to the war of our people against the fascist invaders. This, of course, enraged the Hitlerites, therefore they undertook a large-scale operation against the national-liberation army in the winter of 1943-1944 with the object of annihilating it altogether.

The German troops in Albania consisted of the 297th Division, three regiments of the 104, 999 and 181 Divisions as well as of many specialized units. Their total number including the Quisling, "National Front" and "Legality" bands, reached to 40,000.

The enemy started the operation on November 5,1943 at various regions of Albania: at Peza, Dibra, Mallakastra Mesaplik, Cermenika, Shegjergj, Martanesh and other regions. These operations aimed at preparing the ground for the great final offensive of the enemy which started on Jan. 7,1944. The German army units and the reactionary bands started on this date a simultaneous offensive on three zones: Korça, Elbasan and Berat. They aimed at encircling the partizan forces and annihilating them. Units of the I and IV Brigades and the Skrapari group were engaged against these forces of the enemy. The battle at Tenda e Qypit is the most outstanding and the bloodiest one of this period. On January 21, 1944 the enemy forces clashed with the units of the First Brigade at Tenda e Qypit. The battles fought at this spot are among the bloodiest battles that the National-Liberation units encounter during the 1943-1944 winter operations. What was of great significance in this encounter was the fact that the enemy forces were kept at bay for 6 consecutive days giving the partizan forces at Zagoria time to escape encirclement and determining the line of action the partizan forces in southern Albania should pursue in the meantime. The battle at Tenda e Qypit gave rise to the creation of the IV-th Brigade, gave them time to evacuate the dangerous region of Zagoria and move to Dangllia and had direct bearing on the counter offensive of the IV-th Brigade on the Korça region.

The enemy continued their operations in the Permet-Zagori and Lunxheri regions during the month of January 1944 but to no effect for the partizan forces had withdrawn to Dangllia beforehand.

The fascists amassed great forces against the V-th Brigade, too, and their technique forced the latter to withdraw to the remote regions of Mesaplik. The situation thus created put the V-th Brigade into an extremely dangerous position but the partizans of this Brigade overcame all hardships and difficulties and never slackened in harassing the enemy. On February 17 the enemy was forced to withdraw. Meanwhile the partizan units had launched their counter attack and had liberated the regions temporarily held by the enemy during this winter campaign.

Large enemy forces tried to exterminate the partizan units in northern Albania. Towards mid-February, 1944 they surrounded the "Perlat Rexhepi" and "Bajram Curri" battalions. But inspite of the critical situation that had been created for them the sharpshooters of these battalions broke the siege and took the enemy by the flank.

The winter of 1943-44 has been a crucial period for the National-Liberation Movement and the National-Liberation army of the Albanian people. The fascist German troops and the home reactionaries made use of all the means at their disposal to exterminate the national-liberation army. Our soldiers experienced un-heard-of afflictions and adversities. Fighting against superior enemy forces, armed to the teeth possessing up-to-date equipment, the partizans badly clad and barefooted, badly fed and with scanty ammunitions, resisted day and night on the snow-covered highland, fought with exemplary heroism, damaged the enemy and came forth victorious. After the 1943-44 winter campaign far from being exterminated as the enemy had fondly hoped the national liberation army emerged ever so strong.

During this winter campaign the enemy established a reign of terror and intimidation throughout the country. They set fire to villages, murdered hundreds of innocent men and women, old and young, put cities and towns under martial law and arrested thousands of innocent men and women and deported them to the camps of death.

Terrorism was at its height on the night of February 4,1944, when the German fascists and their Albanian accomplices beat and humiliated hundreds of citizens and murdered 84 of them in the streets of the Capital. But no terror could intimidate our people who were sure of final victory over their enemy.

Under such adverse circumstances for the national liberation movement of our people the Anglo-American imperialists represented by their military missions in Albania, tried their utmost to strengthen the local reactionaries. They did this, as mentioned above, even before the winter campaign. Even then they furnished the armed bands of the "National Front" of "Legality" and of the Quislings with military equipment and supplies. An English military mission headed by Colonel MacLean was stationed at Abaz Kupi's headquarters from Autumn 1943 till the end of the war. English Major Neel was assigned by them to the fascist tribal chieftains Gjon Marka Gjoni and Kol Bib Mirakaj. At the headquarters of the notorious Quislings Fiqri Dine, Hysni Dema and others there had been an English military mission composed of Majors Peter Kemp and Riddle and Captain Hends, even before the winter campaign. An American mission stood by Skender Muço, spokesman of the "National Front". The presence of these missions at the reactionary and Quisling groups and the assistance they gave them far from helping the common cause for which the

world was fighting handicapped it and was detrimental to the interests of the Albanian people. Instead of doing their duty as allies and helping materially the national-liberation army which was fighting fiercely against the fascist invaders, They lavished their stores on treacherous chiefs that collaborated with the enemy.

There were English and American military missions at the General Headquarters of the National-Liberation army, too. But their help was more symbolic than any thing else. It was firmly established that what they were aiming at when they supplied the national-liberation army with a few clothes and some old rifles was to mess up and disorganize the war of the Albanian people against the invaders. The American and English Governments have not given a fair but a distorted version to our war against the invaders and traitors to our country. In its broadcasts of that period the London station called the Quisling Mehdi Frasheri and the leader of the "National Front" as "real patriot."

Through their military mission Anglo-American reaction tried to intervene in the internal affairs of the national-liberation army and take over its direction.

The attitude of the Albanian Communist Party and the National-Liberation Front towards the conduct of these Anglo-American military missions has been perfectly correct. In a letter about the attitude towards the English military missions the Central Committee of the Albanian Communist Party says: "...our attitude towards them should be clear and explicit. They (the missions) are here to represent the English army and as such they must support and assist those who fight the invaders; they are not entitled by any manner or means to interfere in our internal and military affairs. Our attitude towards the "National Front" and towards all other parties should be clearly defined to them and that they will have to account to their own Government and to us for any thing they do to help them or hinder the war that the Albanian people are waging." This just attitude of the Party against the Anglo-American military missions played a significant role in maintaining the esprit de corps of the National-Liberation Movement in face of attempts at refraction by foreigners.

Nothing came out of the winter campaign of 1943-44 for the German invaders and their complices, the local reactionaries. Naturally the country was greatly damaged but the morale of the people was high as ever. Our people were fully confident of their ultimate victory. The international situation was developing favorably for the national-liberation movement. The Soviet army had attained stupendous results during the winter months. In January it had dealt the nazi German the first of the ten major heroic blows of that year. The other oppressed peoples had also scored important victories in their liberation wars.

Under these circumstances the national-liberation army launched a general offensive against an enemy of greatly superior forces and forced them to retreat to the principal cities of the country.

The Anti-fascist National Liberation Congress was held in the liberated city of Permeti on May 24,1944. 200 duly elected delegates representing the various regions of the whole country made up this Congress. They had been elected by the people in a democratic way. The Congress appointed by majority votes the Anti-fascist National-Liberation Council as the supreme executive and legislative body of the country. The National-Liberation Council appointed the Anti-fascist National-Liberation Committee attributing to it the status of a provisional Government. It was resolved at the Congress that Zog should not be allowed to return to Albania and that no other government that might be formed in the country or abroad should be recognized as legal. All concessions and economic agreements concluded by the Zogu regime with foreign countries were declared null and void.

The Congress approved the line of action adopted by the General National-Liberation Council and took measures to intensify the war against the invaders and the traitors to the country. It approved the activity of the General Staff and intrusted it with the duty of continuing the war until the country was totally liberated.

Thus the Congress laid the basis of the new, democratic people's state.

At the time when the Permeti Congress was holding its sessions the Hitlerite invaders and the local reactionaries were preparing to launch another major campaign in southern Albania, the July offensive, as they called it, in order to deter the work of the Congress, to annihilate the army, to suppress the national-liberation councils and to establish the regime of reaction in their place.

The attainment of these objectives was indispensable and pressing. The Hitlerites reckoned that even if they could not fully attain these ends, they would at least remove the risk of having their lines of communication continually harassed by the units of the national-liberation army. These lines of communication were of vital importance to them for it was through Albania that they could evacuate the troops they had in Greece which were under threat of being blocked there.

The plan of the enemy was to split the partizan forces by driving a wedge in the center and then deal with each group separately.

At this time the Germans had concentrated these forces in Albania: the Ist alpine Division, the 104 Jager Division, the 279th Division, some special units 70 thousand strong with an additional 14 thousand armed troops of the Quisling authorities and the reactionary groups. To face these enemy forces there were 35 thousand freedom fighters made up of 9 partizan brigades, 9 groups and battalions of the regional staffs, bands of peasant volunteers etc. Bloody battles were waged throughout southern Albania. But this offensive met with complete failure for the Hitlerites and the traitors of the people. The German Commando and the home reactionaries fell short of attaining their end. The National-Liberation army came off victorious.

Scared to death by the triumph of the people's army, the traitors in collaboration with the nazi undertook a number of vindictive measures in retaliation. But the spirit of our people was never broken for all that. They faced the ups and downs of the operations with pluck and courage. They shared their morsels with the partizans and took to the mountains rather than surrender to the enemy

The Hitlerites had hardly wound up their June offensive when, upon orders from the Commander-in-Chief, Colonel-General Enver Hoxha, the Ist Brigade formed on May 28, 1944, launched an offensive to liberate central and northern Albania. In August the 2nd Division followed in the footsteps of the 1st Division.

The offensive launched by the divisions of the National Liberation army took the German invaders and their local accomplices by surprise and frustrated the plans of the American and English imperialists. The English and American military missions intensified their efforts to openly entangle the national-liberation war of the people. They tried their best to hamper the offensive of our army in central and northern Albania.

This is what William Elliot, vice-admiral of the air, wrote on behalf of the Commander-in-Chief of the Allies forces in the Mediterranean area, in a letter addressed to Colonel-General Enver Hoxha on July 14,1944:

". . . I must ask you to do your utmost on your part to prevent your troops from undertaking hostile measures against Abas Kupi's troops and if you make use of arms for such purposes I will be obliged to discontinue sending you any supplies of any kind."

Vice-Admiral Elliot's letter was accompanied by Colonel Palmer's ultimatum, who at a most critical period when the Ist Brigade was totally engaged in battle against the German threatened he would refuse supplying them with arms. The General Staff refused to comply with Eliot's de mands and repudiated Colonel Palmer's ultimatum making all the English officers in Albania responsible for any losses that the Division might incur as a result of an arbitrary and unfair act of this kind, because Abas Kupi, the protege of the Mediterranean Headquarters, was a traitor to the cause of the Albanian people in close collaboration with the German and the Quisling authorities and his armed forces fought shoulder to shoulder with the Germans against the National-Liberation forces.

In September 1944, when the national-liberation army felt itself able to carry out not only isolated skirmishes but a frontal attack against the Germans, Colonel Palmer, head of the British military mission to Albania, asked the General Staff in a strictly confidential letter for an authorization to land special troops anywhere in Albania. Since the landing of these troops was uncalled for and superfluous Colonel Palmer was authorized to land only 18 persons.

On September 19,1944 General Wilson intervened again for the landing of these special troops in Albania but to no avail for this request was categorically refused.

The Anglo-American imperialists continued to use all methods of sabotage against the national liberation movement up to the time when Albania was completely liberated. But all their plans were frustrated. When the national-liberation armed forces made short work of the armed bands of the Quislings and of the other treacherous organizations, the Anglo-American authorities gathered all the war criminals, quislings, agents of the Gestapo and others and convoyed them to Italy and elsewhere.

The proposal was put forward as early as at the Congress of Permeti that Soviet military missions be asked to come to see at close quarters the war of our people against fascism and to give their assistance. The Soviet Government complied with this request and sent at once a military mission which arrived in Albania in August, 1944.

The arrival of a Soviet military mission to Albania was an event of great significance for the Albanian people. The outside world could now be better informed and get a fuller and more true-to-fact picture of our war for national liberation. This would help strengthen our friendship with the peoples of the Soviet Union, a friendship that has been wrought in the thick of the fray against a common enemy, the fascist aggressors.

By October 1944 about three-fourths of Albania's territory was freed. On the eastern front the Soviet troops were scoring success after success. The German fascists retreated in great disorder from all fronts. To ward off encircle-

ment the German fascist troops retreated from the Balkans, too. By this time almost all of the principal cities in Albania had been liberated. Peshkopia was freed on July 29, Berati on September 12, Gjirokastra on September 18, Vlora on October 16 and Korça on October 24.

In a situation like this in which the Germans were taking to their heels and the national-liberation army had liberated the greatest part of Albania the process of disintegration among the ranks of reaction continued at a greater speed. A good number of its plain, misguided members abandoned their leaders and joined the National-Liberation Front.

The leaders of Albanian reaction seeing their German ship run aground based all hopes on the Anglo-Americans. They made a last attempt to reorganize their forces, but to no avail for they were in no condition to offer any resistance whatsoever. Therefore each one of them tried to save his own skin.

This situation laid fresh tasks before the Albanian people. It was therefore decided to call the IInd meeting of the Anti-fascist National-Liberation Council in Berat on October 20, 1944. It was here decided to turn the Anti-fascist National Liberation Council into a Provisional Democratic Government, to approve the fundamental laws of the regime such as the law on the national-liberation councils, the electoral laws of the national-liberation councils. A Declaration of the rights of citizens was likewise passed on at this Meeting. The Berat Convention wired a message to the Commander-in-chief of the Soviet army, J.V.Stalin, in which was written, among others: "We regard the Soviet army as the main force which downed our sworn enemy and for us therefore it is the symbol of the struggle for freedom, of the struggle against fascism; it is our greatest warranty for our rights. We are grateful to the Soviet Union for this . . ."

The battle for Tirana, the Capital of Albania, was the crowning military feat of our national-liberation army for it assumed the nature of a very tough battle resulting in the encirclement and annihilation of enemy forces superior in numbers and means as contrasted with our forces.

Tirana was liberated on November 17, 1944; Shkodra, the last stronghold of the enemy, was liberated on November 29. The liberation of Shkodra marked the complete liberation of the whole country, therefore November 29 figures henceforth in the history of our people as the day of liberation. Our people won on this day their freedom and their real national independence.

Thus, thanks to their heroic struggle under the leadership of the Albanian Communist Party and to the collapse of Hitlerite Germany under the blows of the Soviet army, our people were able to reap their greatest triumph, to liberate their country, to establish the people's regime, to take their destiny into their own hands and to embark on a new stage of development, on the stage of building socialist society in Albania.

Before Tirana and Shkodra were liberated two Albanian partizan brigades, the IIIrd and Vth, crossed over to Yugoslavia and together with the partizan forces of that country helped liberate the peoples of Yugoslavia. Following the complete liberation of Albania two of our divisions, the Vth and VIth, were ordered by the Commander-in-Chief of our national liberation army to follow in the wake of the enemy beyond our boundaries into Yugoslav territory. They fought shoulder to shoulder with the Yugoslav partizans to liberate the neighboring peoples of Yugoslavia from the German fascists. Although under adverse conditions of climate, under-clad, bare-footed, lacking food and at times lacking even munitions, in their encounters against the enemy they wrote glorious pages in the annals of the war for national liberation. In the tough bloody battles they fought against the Hitlerites our divisions lost many brave partizans. In addition to many wounded there were hundreds of martyrs fallen in the field of honor.

Having fulfilled their internationalist duty our Albanian divisions returned home hailed by the Yugoslav and Albanian populations of those regions.

* * *

The national-liberation war is the most glorious epic of our people. The national-liberation army was created in the field of battle. On the eve of liberation it was over 70,000 strong (of which 6000 were women, old and young) organized in regular military formations: 3 army corps made up of 8 divisions, 26 brigades, 10 regional commandos with a number of local units.

Our people, few in number but valiant of spirit, fought with such pluck and courage as to compel the Italian fascists to engage 100,000 and the Germans 70,000 of their troops in our country. During the war for national liberation our people and our army caused the Italian and German fascist aggressors considerable losses: 26,594 killed, 21,245 wounded, 20,800 captured; shot down 5 airplanes, seized 4,000 cannons, mortars and machine guns, blew up 216 depots containing war material etc.

During the Second World War our people rendered a large contribution to the common cause of final victory over fascism. It gave 28,000 troops and civilians killed, 4,000 totally crippled,

8,600 others half-crippled, 62,475 houses were razed to the ground, thousands of cattle and other livestock were exterminated, farming lands were laid waste, most of the bridges, both small and large, were blown up, electric stations and mines were set on fire and all the wharves and seaports were dynamited.

This is the price our people had to pay to carry out their share in the common struggle against the German and Italian fascist aggressors.

LA GUERRE DE LIBERATION NATIONALE DU PEUPLE ALBANAIS CONTRE LES ENVAHISSEURS FASCISTES

L'Albanie fut une des premières victimes de l'agression fasciste. Vers la fin de janvier 1939, le gouvernement fasciste italien prit des mesures concrètes pour la préparation de l'agression contre l'Albanie en concentrant dans les ports de l'Italie méridionale des unités de terre et navales.

Le peuple albanais, alerté sur la préparation de l'agression fasciste, dès le premier avril, par des démonstrations et des protestations, persévérait à demander des armes afin de lutter pour la défense du pays. Mais le roi Zog et son gouvernement, qui avaient déjà cédé à la pression italienne, firent la sourde oreille devant les insistances du peuple. Ce furent alors les patriotes albanais à prendre l'initiative pour organiser la défense de la patrie. Dans plusieurs villes furent créés des centres de recrutement de volontaires, des mesures furent prises en vue de se procurer des armes et d'entraîner les volontaires.

Le 7 avril 1939, les forces armées italiennes commencèrent les opérations militaires contre l'Albanie. Le roi Zog et sa clique, trahissant les intérêts suprêmes de la patrie, s'enfuirent lâchement en Grèce. Mais le peuple albanais, au contraire, reçut les agresseurs par le feu. Il fut ainsi le premier à opposer une résistance armée à l'agression fasciste en Europe.

L'agression fasciste contre l'Albanie fut alors dénoncée et flétrie par l'opinion publique progressister; par contre, elle fut passée sous silence par les milieux gouvernementaux des grandes puissances. La Société des Nations, dont l'Albanie était membre, ne se hasarda même pas à lever la voix contre l'occupation de l'Albanie Cette attitude de la Société des Nations n'était d'ailleurs que la suite directe de la politique menée par les grandes puissances occidentales qui jouaient le rôle de chefs d'orchestre dans les affaires de la Société. Le premier ministre de la Grande Bretagne, Chamberlain, déclara le 6 avril, à la Chambre des Communes, que l'Angleterre n'avait pas d'intérêts particuliers en Albanie. Par cette déclaration, le premier britannique approuvait l'agression fasciste en Albanie, foulant ainsi aux pieds l'accord que lui-même avait signé avec Mussolini, une année seulement auparavant, le 16 avril 1938. Aux termes de cet accord, les deux Parties s'engageaient à respecter le statuo-quo dans le Bassin méditerranéen.

Les Etats voisins aussi observèrent une attitude indifférente, bien que l'agression italienne en Albanie marquait la première étape d'une agression d'envergure du fascisme dans les Balkans. Ainsi, le 29 mars, l'ambassadeur yougoslave à Rome, Krichitch, dans une entrevue avec Ciano, déclara que la Yougoslavie ne ferait aucune opposition aux opérations que l'Italie se proposait de commencer en Albanie, "à la seule condition que l'Albanie n'ait à exercer aucune fonction anti-yougoslave". Le gouvernement grec de Metaxas aussi approuva tactitement l'occupation de l'Albanie.

Seule l'Union Soviétique condamna publiquement l'occupation de l'Albanie par l'Italie. La presse soviétique de l'époque qualifiait l'occupation de l'Albanie "de nouvel acte d'agression en Europe" et "d'expansion de l'agression fasciste dans les Balkans". De même, en 1940, dans une déclaration faite à la session du Soviet Suprême de l'U.R.S.S., le gouvernement soviétique condamna l'agression fasciste en Albanie et la politique de "reconciliation" des puissances occidentales.

L'Albanie une fois occupée, les fascistes italiens s'efforcèrent, d'une part, de mettre la main sur les richesses de notre pays, d'exploiter et de dénationaliser le peuple albanais et, d'autre part, de transformer notre Patrie en une base d'opérations agressives contre les peuples des Balkans.

Mais les efforts des fascistes italiens en vue de soumettre notre peuple à leur volonté n'eurent pas de succès. Les ouvriers, les paysans et les intellectuels patriotes manifestèrent ouvertement leur haine envers les occupants par des démonstrations, des grèves, des protestations, des sabotages, des attentats, etc.

Le 28 novembre 1939, anniversaire de l'Indépendance albanaise, de grandes manifestations antifascistes éclatèrent dans tout le pays. Les fêtes nationales furent ainsi transformées en journées de démonstration, de protestation et de bagarres contre les occupants. Les ouvriers des différentes entreprises industrielles, dans la seule année de 1939, firent plus de 15 grandes grèves, tandis qu'en 1940 ces grèves devinrent encore plus fréquentes.

Les nombreuses represailles perpétrées par les occupants fascistes en arrêtant, emprisonnant

et déportant dans des camps de concentration des masses de patriotes albanais ne purent pas empêcher l'accroissement de la résistance. Les démonstrations, les grèves, les protestations et les sabotages prirent, au contraire, des proportions de plus en plus larges.

Après avoir porté à terme l'occupation de l'Albanie, les fascistes italiens commencèrent les préparatifs en vue de mettre en oeuvre leurs plans d'agression dans les Balkans. Le 28 octobre 1940, l'Italie attaqua la Grèce. Notre peuple observa à cet égard une attitude on ne peut plus juste. Il usa de tous les moyens pour saper la guerre italo-grecque. Les combattants antifascistes albanais embusqués harcelaient les convois ennemis qui transportaient des troupes et des munitions sur le front. Dans les zones d'opérations, le peuple albanais aidait par tous les moyens l'avance de l'armée grecque. Les bataillons albanais "Tomorri" et "Taraboshi", amenés de force sur le front grec, refusèrent de combattre et désertèrent en masse: une partie rejoignit les lignes grecques; le reste fut désarmé et interné au camp de concentration de Shijak (Albanie centrale). Le 22 octobre 1940, Mussolini, dans une lettre adressée à Hitler, se voyait obligé d'affirmer que "presque toutes les troupes albanaises ont trahi. Elles se sont soulevées contre nos unités...". Le maréchal Badoglio écrit à ce propos dans ses mémoires: "... les bandes et les troupes régulières albanaises qui faisaient partie de nos divisions trahirent en faisant des sabotages ou bien passèrent du côté des grecs".

L'agression félone des fascistes contre l'Union Soviétique accrut encore davantage la résistance des peuples opprimés ainsi que celle du peuple albanais. Les communistes albanais, répondant à l'appel de solidarité avec les peuples de l'Union Soviétique, incitaient le peuple à intensifier la lutte contre le fascisme, ennemi de l'humanité. Dans un tract diffusé en septembre 1941, les communistes albanais, faisant appel au peuple, disaient entre autres: "Notre lutte de libération nationale, nous devons la lier étroitement à la lutte héroïque de l'Union Soviétique, glorieuse avant-garde dans la lutte contre le fascisme."

Mais la lutte de libération nationale du peuple albanais prit de larges proportions et entra dans une phase nouvelle à la suite de la création du Parti communiste albanais (à présent Parti du travail d'Albanie), le 8 novembre 1941. Le Parti communiste albanais devint l'inspirateur, l'organisateur et le guide du peuple albanais dans la lutte pour la libération du pays du joug des occupants fascistes.

L'appel du Parti communiste à une lutte ouverte contre l'ennemi et les traîtres au pays souleva le peuple albanais, qui, de la phase des démostrations et des grèves, passa à la lutte armée contre les occupants fascistes. Vers la fin de 1941 et le commencement de 1942 se formèrent dans toutes les parties de l'Albanie des unités de guerillas, qui sapaient les opérations de l'ennemi, faisaient sauter les dépôts, abattaient des fascistes en vue et des espions, coupaient les lignes de communication, attaquaient les postes ennemis, etc. Une des actions organisée à l'échelle nationale par les unités de guerillas a été celle du 24 juillet 1942: ce jour-là les lignes télégraphiques et téléphoniques furent coupées dans toute l'Albanie.

A la suite des actions armées toujours plus fréquentes les rangs des unités de guerillas furent considérablement grossis. Les premiers groupes de partisans furent formés dans plusieurs régions de notre pays. L'extension de la lutte de libération nationale provoqua un grand émoi parmi les occupants fascistes qui, à côté de la démagogie faisaient usage d'une terreur effrenée contre les patriotes albanais. Aidés par leurs laquais, les fascistes italiens arrêtèrent des centaines et des milliers de jeunes gens, d'hommes et de femmes, et les jettèrent dans les prisons et les camps de concentration. Le 5 mai 1942 tombe à Tirana, en luttant contre les mercenaires fascistes. Qemal Stafa, membre du Comité Central du Parti communiste et Secrétaire général des Jeunesses communistes. A Shkodra, en juin de la même année, tombent dans un combat inégal trois communistes: Perlat Redjepi, Branko Kadija et Jordan Misja. En août les fascistes exécutent par pendaison, dans la ville de Kortcha, les deux jeunes communistes Midhi Kostani et Kiço Greço. Mais la liste des martyrs est très longue.

Le Parti communiste albanais dès le jour de sa création lia la lutte du peuple albanais à la lutte menée par tous les peuples contre le fascisme, en premier lieu à celle du peuple soviétique. "Notre lutte de libération nationale — est-il dit dans l'appel du Comité central du Parti communiste albanais en novembre 1941 — nous devons la lier intimement à la lutte héroïque des peuples de l'Union Soviétique qui se trouvent à la tête de la lutte libératrice contre le fascisme. Il faut comprendre et renforcer encore davantage cette liaison ainsi que la liaison avec la lutte de libération nationale que les peuples opprimés par le fascisme mènent sans relâche contre l'occupant".

Le grand travail politique du parti parmi les masses populaires, les actions des groupes de partisans, l'élargissement du mouvement de libération nationale des peuples d'Europe, et, en premier lieu, la guerre de l'Armée soviétique contre les armées fascistes créèrent des conditions favorables pour donner à la lutte de libération nationale en Albanie un élan encore plus grand et une forme déterminée d'organisation.

A cet effet, avec l'initiative du Parti communiste albanais, le 16 septembre 1942, dans le village de Peza (arrondissement de Tirana) fut organisée la première conférence de libération natitonale où étaient représentés, outre le Parti communiste albanais, l'organisation de la jeunesse populaire, celle des femmes, aussi les autres courants politiques existant en Albanie. Voici les principales décisions adoptées par cette conférence: a) renforcement de la lutte organisée, sans aucun compromis, contre les occupants et les traîtres au pays; b) création du front national de libération, autour duquel s'unirait tout le peuple albanais dans la lutte contre les occupants fascistes et la création des conseils locaux de libération nationale.

Selon les décisions de la Conférence de Peza les conseils de libération nationale devraient être créés tant dans les zones libérées que dans les zones occupées par l'ennemi. Ces conseils seraient, d'une part, des organes de la révolution armée, et de l'autre, serviraient en tant que premiers noyaux du futur pouvoir populaire.

Le front de libération nationale était la forme principale et la plus inidiquée aux fins de l'organisation et de l'union du peuple albanais dans la lutte pour sa libération du joug des occupants fascistes.

Après la Conférence de Peza, grâce à la création des conseils de libération nationale la lutte armée contre le fascisme devint encore plus forte. Le nombre des unités partisanes accrut de façon considérable. Les régions de Peza, Skrapari, Kurveleshi, Opari, Gora e Sipërme, Shpati, une partie de Çermenike, de Devolli, de Mallakastra, etc., furent libérées. Dans toutes ces régions l'ancien pouvoir d'oppression fut renversé et sur ses ruines furent créées les conseils de libération nationale qui représentaient le pouvoir populaire.

L'écho des victoires de notre petit peuple dans sa lutte contre le fascisme retentit au-delà des frontières de notre pays et attira l'attention des peuples du monde. Les grandes puissances alliées reconnurent la guerre jutse du peuple albanais pour la liberté et l'indépendance et se déclarèrent prêtes à l'aider. Les représentants des gouvernements de l'U.R.S.S., de la Grande Bretagne et des U.S.A., au mois de décembre 1942 déclarèrent officiellement leur attitude favorable en vue d'aider notre peuple dans sa lutte antifasciste. Ainsi le Ministre des Affaires Etrangères de la Grande Bretagne déclara à la Chambre des Communes, en décembre 1942, que son gouvernement reconnaissait la liberté et l'indépendance de l'Albanie et souligna: "Le gouvernement britannique désire voir l'Albanie libérée du joug italien et son indépendance rétablie. La forme de l'Etat et du gouvernement-ajoutait le ministre-est une question qui regarde le peuple albanais et elle sera établie à la fin des hostilités". D'autre part le Secrétaire d'Etat des U.S.A. dans une déclaration officielle faite en décembre 1942, tout en reconnaissant la contribution du peuple albanais à la guerre antifasciste, soulignait que le gouvernement américain n'avait pas reconnu l'annexion de l'Albanie à la couronne italienne. De même dans cette déclaration il est dit: "Les efforts des différentes unités partisanes qui opèrent en Albanie contre l'ennemi commun provoquent notre admiration et notre appréciation les plus hautes".

Les événements postérieurs devaient prouver que les déclarations des gouvernements anglais et américain ne se conformaient pas avec leurs actes. Ces gouvernements prirent une série de mesures dans le but de créer leurs agences au sein du mouvement de libération nationale et, en appuyant ouvertement les forces sociales et politiques réactionnaires, de prendre dans leurs propres mains la direction du mouvement même.

Seule l'Union Soviétique, en appliquant de façon conséquente sa politique visant à aider la lutte de tous les peuples opprimés par le fascisme, prouva, par des actes, son attitude juste, et principielle envers notre pays aussi. Dans une déclaration officielle spéciale "Sur l'indépendance de l'Albanie", publiée à Moscou en décembre 1942, le gouvernement soviétique déclarait qu'il voyait avec une grande sympathie la vaillante lutte de libération des patriotes albanais contre les occupants italiens, qu'il ne reconnaissait aucune prétention de l'impérialisme italien sur le territoire albanais et qu'il désirait voir l'Albanie libérée du joug des occupants fascistes et son indépendance rétablie. Le gouvernement soviétique exprimait la conviction que la question du futur régime d'Etat de l'Albanie était une question intérieure qui devait être résolue par le peuple albanais lui-même.

L'élargissement et le renforcement de la lutte de libération nationale, son écho sans l'arène internationale, inquiétèrent la réaction en Albanie. Un coup particulièrement grave pour la réaction était la création du Front de libération nationale. C'est pour cette raison que la réaction jouissant de l'appui des impérialistes anglo-américains s'efforça de rassembler une partie de ses forces en une nouvelle organisation politique, appelée "Balli Kombetar" ("Le Front national"). Cette organisation naquit en tant que réaction contre le Front de libération nationale. Au début "Balli Kombetar" simulait une attitude de mi-clandestinité et faisait usage de mots d'ordre pour la lutte contre les envahisseurs.

Mais bientôt tout prouva que "Balli Kombetar" était une organisation antinationale. Les occupants fascistes l'utilisèrent comme instru-

ment afin de provoquer la discorde au sein de notre peuple.

Le 15 mars 1943 par l'autorisation de la direction de "Balli Kombetar" Ali bey Këlcyra et Nuredin bey Vlora, membres du Comité central de "Balli Kombetar", signèrent à Tirana avec le général fasciste Dalmazzo le fameux protocole Dalmazzo-Këlcyra, qui constituait une capitulation ouverte et la collaboration criminelle avec l'ennemi. "Nous, est-il dit dans ce protocole, assumant toutes les responsabilités personnelles, assurons son excellence le général Dalmazzo, commandant suprême des forces armées en Albanie, qu'aucun mouvement de révolte de caractère général ne se produira en Albanie du Sud ..."

Sur la base de cet accord "Balli Kombetar" augmenta ses actions ouvertes contre le mouvement de libération nationale. Mais malgré cela, le Parti communiste, partant des intérêts de l'union du peuple albanais dans la lutte pour la libération de la patrie, adopta la politique de différenciation parmi les gens simples leurrées par les mots d'ordre démagogiques de "Balli Kombetar" et s'adressa à eux par un appel les invitant à s'unir au sein du Front de libération nationale. Une bonne partie de ces éléments abandonna "Balli Kombetar" et rejoignit les rangs du mouvement de libération nationale.

La victoire historique de l'Armée soviétique à Stalingrad eut un grand retentissement dans le monde entier. Elle démontra que l'anéantissement des envahisseurs fascistes était inévitable et proche. Cette victoire renforça encore davantage la conviction des peuples dans la victoire finale et les mobilisa encore plus dans la lutte contre le fascisme. Les victoires remportées par l'Armée soviétique firent naître un grand enthousiasme dans le peuple albanais et raffermirent encore sa conviction. Il s'en suivirent d'âpres combats dans l'Albanie centrale et méridionale. Des milliers de soldats, de miliciens, de carabiniers et d'officiers fascistes furent tués ou faits prisonniers dans les régions de Skrapari, de Voskopoja, de Patos, de Leskovik, de Peza, de Dibra et ailleurs.

Devant le grand danger qui le menaçait, l'ennemi commença à faire usage de forces armées toujours plus grandes, afin d'augmenter la terreur et les représailles. Des villages et même des régions entières furent mis à feu pendant les opérations de l'ennemi, mais les unités de partisans au lieu de faiblir menaient une lutte toujours plus acharnée. Des régions entières telles que Peza, Kurveleshi, Mesapliku, Mallakastra, Leskoviku, Permeti, etc., devinrent des épicentres des combats les plus acharnés entre les nombreuses forces régulières de l'ennemi et les unités partisanes et le peuple qui avait pris les armes. Le 13 juin 1943, les fascistes italiens disposant des troupes régulières qui comptaient 14.000 hommes attaquèrent la zone de Peza où ils mirent le feu à plus de 300 maisons, pillèrent le bétail et tuèrent beaucoup de paysans paisibles. Mais les ennemis furent attaqués sans relâche de toutes parts par les partisans de sorte qu'ils durent battre en retraite laissant sur le champ de bataille environ 300 morts.

Le 25 juin 1943, plus de 8000 soldats italiens appuyés par des mercenaires du pays attaquèrent la zone de Mallakastra-Tepelena. Après de durs combats qui ont duré quelques jours, les fascistes furent obligés de battre en retraite. Le 14 juillet, l'ennemi renouvela les opérations en mettant en ligne 4 divisions d'infanterie appuyées par des canons, des chars et des avions. Les forces partisanes comptaient 2000 combattants. Les combats furent très durs. Après quatre jours de résistance active par des attaques et des contre-attaques les partisans se replièrent sur Mallakastra e Sipërme. La grande supériorité de l'ennemi rendit impossible aux partisans une longue résistance frontale. Les fascistes envahirent les régions de Mallakastra et tde Tepelena, y incendièrent 78 villages et massacrèrent des centaines de paysans. Dans ces combats l'ennemi laissa environ 1000 soldats et officiers tués sans compter les blessés.

A la suite de ces batailles les forces partisanes sortirent plus fortes, plus aguerries et plus nombreuses. Au mois de juillet 1943 dans tous les districts on comptait plus de 20 bataillons de partisans. Vu la nécessité d'un commandement centralisé de l'armée partisane, par décision du Comité central du Parti et du Conseil général de libération nationale, le 10 juillet 1943, dans le village de Labinot d'Elbasan (Albanie centrale) eut lieu la réunion des délégués des unités partisanes de toutes les provinces d'Albanie, où fut élu l'Etat-major général de l'armée de libération nationale.

Par la création de l'Etat-major général, la guerre contre l'ennemi prit un caractère plus organisé, plus large et plus dure. On créa aussi les Etats-majors des districts qui dirigeaient les bataillons des territoires respectifs. Le 15 août 1943 dans le village de Vithkuq de Kortcha (Albanie sud-orientale) fut créée la I-ère brigade de choc qui reçut le baptème du feu dès les premiers jours de sa création. Le 25 août d'importantes forces ennemies comptant plus de 10.000 hommes, appuyées par l'artillerie et l'aviation attaquèrent Vithkuq. Après de durs combats l'ennemi put entrer à Vithkuq incendiant et saccageant tout le village; mais, sous la pression incessante des forces partisannes, il dut de nouveau battre en retraite laissant sur le terrain plus de 200 morts.

A la suite des succès de l'armée de libération nationale, en été 1943 le pouvoir des envahisseurs fascistes et des traîtres ne s'étendait que sur les villes et les principales voies de communication.

A la veille de la capitulation de l'Italie fasciste, le 4 septembre 1943, dans le village de Labinot furent ouverts les travaux de la II-ème Conférence de libération nationale d'Albanie. Cette conférence marqua une date très importante dans l'histoire de la guerre de libération du peuple albanais. Après avoir procédé à une analyse approfondie de la situation nationale et internationale, la conférence consacra une attention toute particulière à l'élargissement et au renforcement ultérieurs du mouvement de libération nationale, à l'affermissement de l'unité du peuple albanais autour du Front de libération nationale et à la préparation du soulèvement armé général. La conférence adopta des décisions de première importance en vue de renforcer encore davantage les conseils locaux de libération nationale, d'étendre leur autorité sur toutes les parties du pays, d'élargir et de renforcer le rôle de ces conseils en tant qu'organes d'auto-admiinstration du peuple. La conférence adopta une attittude résolue envers tous les courants et groupes politiques se trouvant en dehors du mouvement de libération nationale, démasqua leur activité de trahison au service de l'envahisseur ainsi que leurs machinations sordides pour s'emparer du pouvoir, grâce aux baïnnettes allemandes, après la capitulation de l'Italie. La conférence déclara que l'unique pouvoir populaire était celui des conseils de libération nationale créés dans le feu de la guerre et nés au sein du peuple albanais et condamna avec la plus grande vigueur l'attitude opportuniste adoptée à la réunion de Mukja par Ymer Dishnica qui, comme délégué du Conseil général de libération nationale, mit "Balli Kombetar" dans des conditions égales avec le Front de libération nationale, au lieu de la démasquer, bien que tout le monde savait parfaitement que "Balli Kombetar" collaborait étroitement avec les envahisseurs fascistes et n'avait même pas tiré un coup de fusil sur eux. La conférence rejeta les décisions de Mukja, les considérant comme une violation des principes de la Conférence de Peza et contraires aux intérêts de la guerre et de l'union du peuple albanais.

La II-ème conférence de libération nationale eut une importance particulière étant donné qu'elle tint ses assises dans une telle situation politique et militaire où les troupes nazies étaient en train de pénétrer en Albanie pour prendre la place des envahisseurs fascistes italiens. Les représentants du peuple à cette conférence décidèrent à l'unanimité de combattre les nouveaux envahisseurs allemands et leurs valets, comme ennemis du peuple albanais.

Immédiatement après la capitulation de l'Italie fasciste, l'Etat-major général de l'armée de libération nationale demanda que les troupes italiennes se trouvant en territoire albanais se rendissent à l'armée de libération nationale, reconnue comme puissance alliée antifasciste par la coalition anglo-soviéto-américaine et de tourner ensemble avec elle les armes sur les ennemis communs, les nazis allemands. Mais le commandant en chef des forces armées italiennes en Albanie, le général Dalmazzo, fit la sourde oreille à cet appel juste et salutaire. Tout au contraire, il ordonna à ses troupes d'aller se rendre aux Allemands. Mais il y eut aussi des soldats italiens, fils des couches de prolétaires opprimées, qui rejoignirent les rangs de l'armée de libération.

Les détachements de l'armée de libération, comptant en ce moment-là environ 20.000 partisans, reçurent par le feu de leurs armes les forces hitlériennes envahissantes. Nos détachements libérèrent une série de villes importantes comme, par exemple, Berat, Gjirokastra, Peshkopia, Delvina, Tepelena, Saranda, etc.

Une des batailles les plus dures de cette période fut celle de Drashovica, près de la ville de Vlora. A Drashovica s'étaient retranchées d'importantes forces allemandes qui tenaient sous le canon du fusil environ 7000 soldats et officiers italiens désarmés. Le 14 septembre 1943 les detachements de l'armée de libération de la région déclenchent une attaque-suprise contre les troupes allemandes. Après de durs combats les forces allemandes battent en retraite en mettant le feu aux dépôts de munitions et aux casernes. La nuit suivante les partisans attaquent les casernes de la vallée de Mavrova et de Drashovica et libèrent les 7000 italiens. Après trois jours d'attaques incessantes des forces partisanes, les hitlériens sont dénichés des fortifications de Drashovica et se retirent en désordre. Tous les efforts désespérés de l'ennemi pour reprendre Drashovica échouèrent complètement.

Devant la force et l'autorité toujours grandissante du front de libération nationale, la réaction faisait tous les efforts en vue de rassembler ses propres forces. A la suite de l'occupation de l'Albanie par les hitlériens, toute la réaction albanaise se groupa afin de combattre le mouvement de libération nationale, sous la protection et avec l'appui des nazis allemands. L'organisation de "Balli Kombetar" lança un appel à toute la réaction de s'unir contre le Front de libération nationale et collabora ouvertement avec les envahisseurs allemands en prenant part dans le gouvernement kuisling organisé par ces derniers.

D'ailleurs, dès la fin du mois d'août 1943, tous les leaders de la réaction, y compris les kuislings, tinrent une réunion dans la région de Lura (Albanie du Nord). Dans cette réunion, partici-

pèrent les leaders de "Balli Kombetar", les kuislings, les représentants des milieux royalistes comme Abaz Kupi, etc. qui plus tard allaient former l'organisation félone "Legaliteti". Le but de cette réunion était l'union de toute la réaction contre la lutte de libération nationale du peuple albanais.

De même, à la suite des contacts et des pourparlers qui eurent lieu plusieurs fois dans les environs de Tirana entre Mehdi Frasheri, président de la régence créée par les nazis, Mustafa Kruja, ancien premier kuisling sous les italiens et Abaz Kupi, un accord fut conclu en vue d'unir toutes les forces de la réaction dans la luttte contre le front de libération nationale du peuple albanais.

Pendant ce temps-là, les missions militaires anglo-américaines de liaison arrivées en Albanie pour aider la guerre du peuple albanais contre les envahisseurs fascistes, renforcèrent les liens avec la réaction et commencèrent à collaborer ouvertement avec elles. Le 20 novembre 1943, sur l'initiative de la mission militaire britannique se trouvant auprès du traître royaliste Abas Kupi, fut créée l'organisation "Legaliteti" dont le but était de restaurer en Albanie le régime de Zog.

"Legaliteti", dès le premier jour de sa création fit, comme "Balli Kombetar", cause commune avec les envahisseurs allemands, les kuislings et toutes les autres forces réactionnaires existant en Albanie, dans le but d'anéantir le mouvement de libération nationale.

Les victoires remportées par l'Armée soviétique en été et en automne de l'année 1943, l'élargissement du mouvement de libération nationale en Europe et dans les Balkans imprimèrent un nouvel élan à la guerre de notre peuple contre les envahisseurs fascistes. Ceci inquiétait infiniment les hitlériens qui en hiver 1943-1944, organisèrent et déclenchèrent une opération de grande envergure contre l'armée de libération natitonale dans le but de l'anéantir complètement.

Les forces allemandes stationnées en Albanie comprenaient la 297e division, trois régiments des divisions 104, 999 et 181 ainsi que plusieurs unités spéciales. Le nombre total des forces ennemies, y comprises celles du gouvernement kuisrling et des organisations félones "Balli Kombetar" et "Legaliteti" atteignait le chiffre de 40.000 hommes environ.

A partir du 5 novembre 1943 l'ennemi commença des opérations militaires dans différentes zones de l'Albanie: à Peza, Dibra, Mallakastra, Mesaplik, Çermenika, Shëngjergj, Martanesh, etc. Par ces opérations préliminaires les ennemis avaient pour but de préparer l'offensive finale qui fut enfin déclenchée le 7 janvier 1944. Les unités de l'armée allemande et les bandes de la réaction commencèrent à cette date l'offensive dans trois zones simultanément: Kortcha, Elbasan, Berat. Les forces ennemies comptaient enfermer les forces partisanes dans un étau et les anéantir d'un coup. Dans les combats contre ces forces ennemies furent engagés des détachements de la I-ère et de la IV-ème brigades et le groupe de Skrapari. Les combats de Tenda e Qypit constituent la melée la plus importante et la plus sanglante qui ait eu lieu pendant cette période. Le 21 janvier 1944 les forces de l'ennemi entrèrent en combat avec les forces de la I-ère brigade qui arrêtaient l'avance des nazis en direction de Këlcyra et de Zagoria. La plus grande importance de ces combats réside dans le fait que les hitlériens restèrent cloués sur place pendant 6 jours, ce qui sauva les forces partisanes du danger d'encerclement et détermina le développement des opérations ultérieures des forces partisanes dans l'Albanie du Sud. La bataille de Tenda e Qypit créa les possibilités pour l'achèvement de la formation de la VI-ème brigade et pour le déplacement de ses forces de la zone de Zagoria, qui était dangereuse, dans la zone de Dangellia. Cette bataille favorisa directement le commencement des contre-attaques effectuées par la IV-ème brigade dans le district de Kortcha.

L'ennemi continua ses opérations militaires dans la zone Permet-Zagoria-Lunxheria durant le mois de janvier 1944, mais sans aucun résultat étant donné que les forces partisanes s'étaient retirées à temps dans la région de Dangellia.

Les fascistes groupèrent d'importantes forces aussi contre la V-ème brigade qui opérait dans les zones de Kurveleshi, Mesaplik et Salaria. Devant la supériorité en homes et en armement de l'ennemi, la V-ème brigade, tout en livrant des combats, dut se replier à l'intérieur de Mesaplik. A la suite de cette situation, les forces de cette brigade couraient un très grand danger. Mais les partisans de cette brigade affrontèrent et surmontèrent résolumment les difficultés innombrables et ne cessèrent pas un moment les combats contre l'ennemi. Le 17 février l'ennemi fut contraint de battre en retraite, la contre-attaque générale des unités partisanes ayant été déclenchée. Cette contre-attaque aboutissait à la libération des zones occupées momentanément par l'ennemi au cours de l'opération de l'hiver.

D'importantes forces fascistes s'efforcèrent d'anéantir aussi les unités partisanes dans l'Albanie du Nord. Vers la moitié du mois de février 1944 l'ennemi encercla les bataillons partisans "Perlat Rexhepi" et "Bajram Curri". Mais malgré cette situation critique les combattants de ces bataillions rompirent l'encerclement et se replièrent derrière l'ennemi.

L'hiver 1943-1944 a été l'épreuve la plus difficile pour le mouvement et l'armée de libération nationale du peuple albanais. Les envahisseurs

allemands et la réaction du pays firent usage de tous les moyens afin d'anéantir l'Armée de libération nationale. Les combattants de notre armée surmontèrent des difficultés inouïes. Dans les combats contre les forces supérieures ennemies, armées jusqu'aux dents, les partisans, nuit et jour, sur les hautes montagnes couvertes de neige, sans vêtements ni chaussures, sans nourriture et courts de mounitions, combattirent avec héroisme, causèrent à l'ennemi de graves pertes et sortirent victorieux. Après l'offensive ennemie de l'hiver 1943-1944, l'armée de libération au lieu d'être anéantie, comme l'ennemi comptait, sortit plus nombreuse et plus forte.

Au cours de l'offensive de cet hiver-là l'ennemi usa en grand style de la terreur en masse. Il mit le feu à un grand nombre de villages, tua des centaines d'hommes, de femmes, de vieillards et d'enfants. Il bloqua les villes, arrêta des milliers de personnes innocentes qui furent envoyées dans les camps de la mort.

L'ennemi déclencha une terreur barbare en particulier durant la nuit du 3 au 4 février, où les fascistes allemands et leurs serviteurs albanais terrorisèrent la population de la capitale, torturèrent et malmenèrent des centaines de citadins et tuèrent dans les rues 84 personnes. Mais même la terreur nazie ne put effrayer notre peuple qui était sûr de sa victoire sur les ennemis.

Dans ces conditions extrêmement difficiles pour le mouvement de libération nationale de notre peuple, les impérialistes anglo-américains, à l'aide de leurs missions militaires en Albanie, s'efforcèrent par tous les moyens à renforcer la réaction intérieure en Albanie. Les impérialistes s'étaient attelés à cette ignoble besogne, comme il est dit plus haut, même avant l'offensive ennemie. Les missions militaires de liaison fournissaient du matériel de guerre, des équipements et des vêtements aux bandes armées de "Balli Kombetar" de "Legaliteti" et des kuislings. Depuis l'automne 1943 auprès de l'Etat-major du traître royaliste Abas Kupi il y avait une mission militaire britannique présidée par le colonel Mac Lean qui resta jusqu'à la fin des hostilités. Avec les baïraktars (chefs de clans) et les fascistes Gjon Marka Gjoni et Kol Bib Mirakaj (le premier ancien vice-ministre de l'Intérieur pendant l'occupation italienne et le second secrétaire général du Parti fasciste "albanais") il y avait le commandant anglais Neel. Auprès de l'Etat-major des kuislings bien connus Fiqri Dine et se trouvait même avant le commencement de l'hiver une mission militaire britannique composée des commandants Peter Kemp et Riddel et du capitaine Hends. Auprès d'un des leaders de "Balli Kombetar", Skender Muço, se trouvait une mission militaire américaine. L'existence de ces missions auprès des groupes réactionnaires et kuislings et l'aide qu'elles leur prodigaient, n'était pas en faveur de la cause pour laquelle luttaient les peuples du monde mais à son détriment et contre les intérêts du peuple albanais. Les missions militaires britanniques et américaines au lieu d'accomplir leur devoir d'alliées en augmentant l'aide en matériel de guerre en faveur de l'armée de libération nationale, qui luttait durement contre les envahisseurs fascistes, aidaient ouvertement les leaders de la trahison qui collaboraient avec l'ennemi.

Des missions militaires anglo-américaines se trouvaient aussi auprès de l'Etat-major général de l'Armée de libération nationale, mais leur aide était tout à fait symbolique. Il a été vérifié que sous le couvert de ce peu de vêtements et de fusils usés qu'elles donnaient à l'armée de libération nationale, ces missions poursuivaient le but de brouiller et de diviser la lutte du peuple albanais contre les occupants.

Les gouvernements américain et anglais n'ont pas fait connaître au monde la guerre du peuple albanais sous l'angle de la vérité mais, bien au contraire, ils dénigraient avec conscience notre lutte contre les envahisseurs et les traîtres. Dans les informations transmises par la Radio de Londres, le kuisling Mehdi Frasheri et le traître Mitat Frasheri chef de "Balli Kombetar", étaient qualifiés de "vrais patriotes".

La réaction anglo-américaine par l'intermédiaire de ses missions militaires s'efforçait de s'ingérer dans les affaires intérieures de notre armée de libération nationale et de prendre la direction dans ses propres mains.

L'attitude adoptée par le Parti communiste albanais et le Front de libération nationale envers ces agissements des missions militaires anglo-américaines a été très juste. Dans une lettre du Comité central du Parti communiste albanais il est dit ce qui suit en ce qui concerne l'attitude qu'on devait tenir envers les missions militaires britanniques: "... l'attitude envers elles doit être claire. La mission qui se trouve ici en tant que représentante de l'armée anglaise doit aider ceux qui luttent contre l'occupant; elle n'a en aucune façon le droit de se mêler dans les affaires intérieures et militaires. Il faut lui dire ouvertement notre attitude envers "Balli Kombetar" et tout autre parti et lui souligner que pour tout ce qu'elle fera en leur faveur et au détriment de la lutte que fait le peuple albanais sera responsable devant son propre gouvernement et aussi devant nous." Cette attitude juste adoptée par le Parti envers les missions militaires anglo-américaines joua un rôle important pour la sauvegarde de l'unité combattante du Mouvement de libération nationale contre les efforts des étrangers pour y semer la discorde.

Les envahisseurs allemands et la réaction du pays ne purent pas atteindre le but qu'ils souhaitaient par l'opération de l'hiver 1943-1944. Evidemment, notre pays eut de grands dégats à cause de cette opération, mais le moral de la population resta toujours haut. Le peuple albanais avait une conviction inébranlable dans sa victoire finale. La situation internationale évoluait en faveur du Mouvement de libération nationale. Au cours de cet hiver l'Armée soviétique avait remporté de grands succès. En janvier 1944 l'héroïque Armée soviétique livrait le premier des dix coups qu'elle allait livrer au cours de cette année contre les nazis allemands. Des victoires importantes étaient remportées aussi par les autres peuples asservis.

Dans ces circonstances, malgré la supériorité de l'ennemi, l'armée de libération nationale déclencha l'offensive générale, ce qui obligea l'ennemi de se replier dans les villes principales.

Le 24 mai dans la ville libérée de Permeti ouvrit ses travaux le Congrès antifasciste de libération nationale, où participaient environ 200 délégués élus démocratiquement dans toutes les régions de l'Albanie. Le Congrès élut le Conseil antifasciste de libération nationale, en tant que organe supérieur législatif et exécutif. Le Conseil de libération nationale élut le Comité antifasciste de libération nationale ayant les attributs de gouvernement provisoire. Le Congrès décida d'interdire le retour de Zog en Albanie et de ne reconnaître aucun gouvernement qui se formerait dans le pays ou à l'étranger. Il décida aussi d'annuler toutes les concessions étrangères, de ne pas reconnaître les accord économiques et politiques conclus par le gouvernement de Zog avec les Etats étrangers, etc.

Le Congrès approuva la ligne poursuivie par le Conseil général de libération nationale et adopta des mesures en vue de renforcer ultérieurement la guerre contre les envahisseurs et les traîtres au pays. Le Congrès approuva l'activité de l'Etat-major général et adopta comme tâche la continuation de la guerre pour la libération totale du pays

De cette façon au Congrès de Permeti ont été posées les bases de l'Etat nouveau albanais, de l'Etat démocratique populaire.

Quand le Congrès de Permeti ouvrait ses travaux, les envahisseurs hitlériens et la réaction du pays avaient fait tous les préparatifs pour déclencher une autre grande opération en Albanie du sud, connue sous le nom d'opération de juin, par laquelle ils se proposaient le but d'entraver les travaux du Congrès, d'anéantir l'armée et les conseils de libération nationale et de restaurer le pouvoir de la réaction.

L'accès à ces objectifs était considéré comme impératif et urgent. Les hitlériens comptaient que s'ils n'arrivaient pas à atteindre ce but au moins ils devraient se débarrasser des menaces continuelles causées par les attaques incessantes de l'armée de libération contre las voies de communications qui revêtaient une importance particulière pour la retraite des troupes de Grèce vers le nord, étant donné qu'elles étaient menacées d'y rester bloquées.

L'idée de la manoeuvre militaire ennemie était ainsi conçue: par une attaque concentrique diviser les forces partisanes et les anéantir par groupes isolés.

A cette époque les Allemands avaient concentré en Albanie à peu près les forces suivantes: la I-ère division de montagne, la L04-ème division Jeger, la 297-ème division et autres unités spéciales d'un effectif totla de 70,000 hommes, ainsi que les forces armées du gouvernement kuisling et de la réaction comptant environ 14.000 hommes. En face des forces de l'ennemi étaient rangés: 9 brigades partisanes, 9 groupes et bataillons dépendant des Etat-majors de districts, des unités volontaires de paysans et autres, comptant en tout 35.000 hommes. Des combats sanglants se sont déroulés dans toute l'Albanie du Sud. Mais cette opération aussi se termina par un échec total pour les hitlériens et les traîtres au pays. Ainsi le commandement allemand et la réaction du pays ne purent pas réaliser leurs buts. L'armée de libération nationale sortit victorieuse sur ses ennemis.

Terrifiés par les victoires de l'armée du peuple, les traîtres, en collaboration avec les nazis, entreprirent de nombreuses mesures de représailles. Mais malgré cela le peuple ne ceda pas. Il tint bravement devant les vagues des opérations militaires. Il partagea sa dernière bouchée de pain avec les partisans et se réfugia dans les montagnes et les forêts pour ne pas tomber dans les mains de l'ennemi.

Pendant que les hitlériens n'avaient pas porté à terme l'offensive de juin, par ordre du commandant en chef colonel-général Enver Hodja, la 1-ère division, formée le 28 mai 1944, se jeta à l'offensive pour libérer l'Albanie centrale et septentrionale. Au mois d'août marchait dans la même direction aussi la IIème division récemment formée.

L'offensive des divisions de l'armée de libération nationale en vue de libérer totalement l'Albanie ébranla sérieusement les envahisseurs allemands et leurs serviteurs et détourna les plans de l'impérialisme anglo-américain. Les missions militaires américaines et britanniques redoublèrent leurs efforts afin de saboter ouvertement la guerre de libération nationale du peuple albanais. Elles usèrent de tous les moyens pour entraver et arrêter l'offensive de notre armée en Albanie centrale et méridionale

Voici ce que le contre-amiral de l'air William Elliot écrivait au nom du commandant suprême allié de la méditerranée dans une lettre adressée au colonel-général Enver Hodja, le 14 juillet 1944:

"... Je suis obligé de vous demander de faire l'impossible de votre part afin d'empêcher vos forces d'entreprendre des mesures hostiles contre les forces d'Abas Kupi; et si vous usez des armes à cette fin, je serais obligé d'interrompre toute fourniture".

La lettre du contre-amiral Elliot fut secondée par l'ultimatum du colonel Palmer, qui, au moment le plus critique, quand la 1-ère division était entièrement engagée dans les combats contre les Allemands, menaçait d'interrompre les fournitures d'armes. L'Etat-major général n'accepta pas la demande d'Elliot et rejeta l'ultimatum de Palmer en mettant devant la responsabilité tous les officiers britanniques se trouvant en Albanie pour toute perte causée à la division à la suite d'un tel acte arbitraire et injuste, étant donné que Abas Kupi, protégé par le Quartier général de la Méditerranée, était un traître du peuple albanais et collaborait ouvertement avec les Allemands et les kuislings et que ses bandes armées luttaient côte à côte avec les Allemands contre l'armée de libération nationale.

Au mois de septembre, alors que l'armée de libération nationale était en état non seulement d'entreprendre des actions militaires isolées, mais aussi de faire une guerre frontale aux Allemands, le colonel Palmer, chef de la mission militaire britannique en Albanie, dans sa lettre très secrète du 16 septembre 1944, demandait à notre Etat-major général l'autorisation de débarquer des troupes spéciales dans toute l'Albanie. Etant donné que le débarquement de ces troupes n'était pas nécessaire, le colonel Palmer fut autorisé à ne débarquer que 18 personnes.

Le 19 septembre 1944, le général Wilson intervint de nouveau au sujet du débarquement de troupes spéciales en Albanie. Mais il n'eut point de succès. Il lui fut catégoriquement refusé.

Les impérialistes anglo-américains continuèrent par tous les moyens de saboter le mouvement de libération nationale jusqu'à la libération complète de l'Albanie. Mais tous leurs plans échouèrent. Quand l'armée de libération nationale mit en déroute les bandes armées des kuislings et des traîtres, les autorités anglo-américaines rassemblèrent, et leur accordèrent refuge en Italie et ailleurs, tous les criminels de guerre, les kuislings, les agents de la gestapo et autres.

Au congrès de Permet fut posé la nécessité d'inviter dans notre pays des missions militaires soviétiques afin qu'elles pussent voir de près la guerre de notre peuple contre le fascisme et nous prêter leur aide. Le gouvernement soviétique prenant en considération cette demande, envoya immédiatement une mission militaire, qui arriva en Albanie au mois d'août 1944.

L'arrivée de la mission militaire soviétique en Albanie fut un événement important pour le peuple albanais. A présent la guerre de libération nationale pouvait mieux se faire connaître à l'étranger, d'une manière complète et à la lumière de la vérité. L'arrivée de la mission militaire soviétique renforçait encore davantage l'amitié avec les peuples de l'Union Soviétique, amitié qui s'était forgée et se forgeait toujours dans le feu de la lutte contre les ennemis communs, les envahisseurs fascistes.

En octobre 1944 environ les trois quarts de l'Albanie étaient libérés. Sur le front de l'Est l'avance de l'Armée soviétique se poursuivait avec succès. Les fascistes allemands se retiraient en désordre sur tous les fronts. Pour éviter l'encerclement, les troupes fascistes allemandes commencèrent leur retraite gén rale des Balkans. En ce temps-là en Albanie presque toutes les villes principales étaient libérées. Le 29 juillet fut libérée Peshkopia, le 12 septembre Berati, le 18 septembre Gjinokastra, le 16 octobre Vlora, le 24 octobre Kortcha.

Dans une telle situation, où les Allemands se retiraient partout et la plus grande partie de l'Albanie était libérée par les forces de l'armée de libération nationale, la désagrégation dans les rangs de la réaction devint encore plus profonde. Une bonne partie des simples membres des organisations réactionnaires abandonnèrent leurs chefs et se rallièrent au front de libération nationale.

Les leaders de la réaction albanaise, voyant que le navire allemand devait inévitablement sombrer, mirent tous leurs espoirs en la réaction anglo-américaine. A cette fin, ils firent aussi leurs dernieres tentatives en vue de se réorganiser. Mais tout était vain, car ils n'étaient plus en état de faire la moindre résistance. C'est pourquoi chacun faisait tout pour sauver sa peau.

Cette situation posait des tâches nouvelles au peuple albanais. Ainsi, le 20 octobre 1944, fut convoquée à Bérat la II-ème réunion du Conseil antifasciste de libération nationale. Dans cette réunion on décida de changer le Comité antifasciste de libération nationale en gouvernement démocratique provisoire, on adopta les lois fondamentales de l'Etat, telles que la loi sur les conseils de libération nationale, la loi sur les élections aux conseils de libération nationale, on adopta la Déclaration sur les droits des citoyens. La réunion de Berat envoya un télégramme au Commandant suprême de l'armée soviétique, J. V. Staline. Il y était dit entre autres: "En l'Armée soviétique nous voyons la force principale qui écrasa l'ennemi juré; c'est pourquoi elle est pour nous le grand symbole de la guerre pour la liberté, de la

guerre antifasciste, la grande garantie pour nos droits. Pour tout ceci nous sommes reconnaissants à l'Union Soviétique".

Le couronnement des opérations militaires de notre armée de libération nationale a été la guerre pour la libération de Tirana, capitale de l'Albanie. Les combats y revêtirent le caractère le plus acharné et eurent pour résultat l'encerclement et l'écrasement des forces ennemies supérieures en nombre et en armements.

Le 17 novembre 1944, après environ 20 jours et nuits de combats rue par rue et maison par maison, Tirana fut libérée. Le 29 novembre fut libérée la dernière ville d'Albanie, Shkodra. La libération de Shkodra marqua la libération totale de l'Albanie, c'est pourquoi la date du 29 novembre est entrée dans l'histoire de notre peuple comme le Jour de la libération. C'est ce jour-là que notre peuple gagna pour la première fois dans son histoire la liberté et l'indépendance nationale dans le vrai sens du mot.

De cette façon, notre peuple, grâce à sa lutte héroïque, sous la conduite du Parti Communiste albanais et grâce à l'écrasement de l'Allemagne hitlérienne par l'Armée soviétique, arriva à remporter sa grande victoire, à libérer la Partrie, à instaurer le régime populaire, à prendre en mains les destinées du pays et à entrer dans une étape nouvelle, l'étape de l'édification de la société socialiste en Albanie.

Avant la libération de Tirana et de Shkodra, deux brigades partisanes, la IIIe et la Ve, pénétrèrent en Yougoslavie et ensemble avec les forces de ce pays se battirent pour la libération des peuples de Yougoslavie. A la suite de la libération totale de l'Albanie deux de nos divisions, la Ve et la VIe, reçurent l'ordre du Commandement général de l'armée de libération nationale de pousser la chasse à l'ennemi au-delà de nos frontières, en territoire yougoslave. Les combattants de la Ve et VIe divisions prirent part côte à côte avec les partisans yougoslaves dans la guerre pour la libération des peuples voisins de Yougoslavie du joug des fascistes allemands. Dans tous les combats, malgré les conditions atmosphériques extrêmement difficiles, sans vêtements, sans chaussures, sans nourriture nos partisans écrirent de nouvelles pages de gloire de la guerre de libération nationale. Dans les durs et sanglants combats livrés aux hitlériens nos divisions perdirent un grand nombre de vaillants partisans. Ceux qui tombèrent sur les champs de bataille se comptent par centaines, sans compter les blessés.

Après avoir accompli leur devoir internationaliste, les divisions albanaises rentrèrent dans leur patrie, chaleuresement saluées par le peuple yougoslave et par la population albanaise de ces régions.

* * *

La guerre de libération nationale constitue l'épopée la plus glorieuse du peuple albanais. Dans la lutte pour la libération du pays fut créée l'armée de libération nationale qui au seuil de la libération comptait dans ses rangs plus de 70.000 partisans, dont 6000 femmes, organisés dans des unités régulières, à savoir: trois corps d'armées comprenant 8 divisions de 26 brigades, 10 autres commandements régionaux et un grand nombre de postes locales.

Notre peuple, petit par le nombre, mais brave par sa lutte héroique, obligea les fascistes italiens d'engager dans notre pays des troupes s'élevant à 100.000 hommes. Les nazis alemands, de leur part, durent engager en Albanie plus de 70.000 hommes. Au cours de la guerre de libération nationale notre peuple et norte armée causèrent aux fascistes italiens et aux nazis allemands des pertes considérables: 26.594 morts, 21.245 blessés, 20.800 prisonniers, 5 avions abbatus, 4.000 canons, mortiers et mitrailleuses pris, 216 dépôts de matériel de guerre sautés, etc.

Notre peuple au cours de la deuxième guerre mondiale, a donné une grande contribution à la cause commune de la victoire sur le fascisme: 28.000 tués, combattants et civils, 4000 invalides 100% et 8600 autres 50%; 62.475 maisons incendiées, des milliers de têtes de bétail abattues, l'agriculture dévastée, la plus grande partie des ponts, centrales électriques, mines et tous les ports incendiés ou sautés.

Voilà comment notre peuple s'est acquitté de sa tâche dans la guerre commune contre les envahisseurs fascistes allemands et italiens.

LA GUERRA DE LIBERACION NACIONAL DEL PUEBLO ALBANES CONTRA LOS INVASORES FASCISTAS

Albania fue una de las primeras víctimas de la agresión fascista. Ya en enero de 1939, el Gobierno fascista italiano había tomado medidas definidas preparando su agresión contra Albania. Había concentrado tropas y fuerzas navales en los puertos del sur de Italia.

Tan pronto como supo de esas preparaciones para una agresión fascista, nuestro pueblo se levantó en protesta y ya desde el 1° de abril demandó de su Gobierno que le diera armas para defender su Patria. Pero Zogu y su Gobierno que habían capitulado a la presión de Italia, hicieron caso omiso de las demandas del pueblo. Entonces los patriotas mismos tomaron la iniciativa de organizar la defensa de la Patria. Establecieron centros de reclutamiento de voluntarios en varios ciudades y pueblos del país, recoletaron armas y municiones y proporcionaron lugares de entrenamientos para los voluntarios.

Las fuerzas armadas de Italia lanzaron su ataque contra Albania el 7 de abril de 1939. El rey Zogu y su pandilla traicionaron la Patria y huyeron a Grecia. Pero el pueblo albanés ofreció resistencia armada contra los fascistas italianos, que sólo después de repetidos intentos pudieron desembarcar en tierra albanesa. Por eso, los albaneses fueron los primeros en oponer la resistencia armada a la agresión fascista en Europa.

Aunque la opinión pública progresista del mundo denunció esta agresión fascista contra Albania, los círculos gobernantes de las potencias occidentales guardaron silencio absoluto sobre ella. La Liga de Naciones, de la que Albania era miembro, no dijo nada sobre la ocupación de ese país. Pero esta actitud de la Liga de Naciones era el resultado directo de la política seguida por las potencias occidentales que dirigían los asuntos de la Liga en aquel tiempo. Chamberlain, el Primer Ministro inglés, declaró en la Cámara de Comunes, el 6 de abril, que Inglaterra no tenía intereses especiales en Albania. Así, él endorsó en realidad la agresión fascista contra Albania, a pesar de que esto constituía una violación directa del acuerdo que él mismo había concluido con Mussolini solamente un año antes, el 16 de abril de 1938, según el cual las partes se habían comprometido a conservar el statu quo en la región del Mediterráneo.

Los estados vecinos tuvieron también una actitud de indiferencia, aunque la agresión italiana contra Albania marcó la etapa inicial de una amplia agresión fascista italiana en los Balcanes, Krishich, el embajador de Yugoslavia en Roma, en su conversación con Ciano el 29 de marzo, declaró que Yugoslavia no tenía objeción a la acción italiana en Albania "con tal de que Albania no tenga funciones anti-yugoslavas". El Gobierno griego de Metaxa también dió su aprobación silenciosa a la ocupación de Albania.

Solamente la Unión Soviética denunció públicamente la ocupación italiana de Albania. La prensa soviética de ese tiempo llamó la ocupación de Albania "un nuevo acto... de agresión en Europa" y "una ampliación de la agresión fascista en los Balcanes". Y en 1940, con su declaración en el Soviet Supremo de la URSS, el Gobierno soviético denunció la agresión fascista contra Albania y la política de "apaciguamiento" de las potencias occidentales.

A través de su ocupación de Albania, los fascistas italianos trataron, por una parte, de saquear todo lo posible los recursos naturales de nuestro país y explotar y desnacionalizar al pueblo albanés y por otra parte, de convertir a nuestro país en una base para una agresión ulterior contra los pueblos balcánicos.

Pero todos los intentos de los fascistas italianos de subyugar al pueblo albanés sufrieron un fracaso completo. Los obreros, campesinos e intelectuales patriotas manifestaron abiertamente su odio a los invasores, a través de manifestaciones, protestas, agitaciones y sabotajes.

El 28 de noviembre de 1939 hubo una explosión general de demostraciones antifascistas. Todos les días de fiestas nacionales se convertieron en días de manifestaciones, protestas y conflictos y choques con los invasores. Los obreros de las diversas empresas industriales del país tomaron parte, a lo menos, en quince huelgas mayores durante el año de 1939 solamente. Estas se hicieron más frecuentes en los años siguientes.

Ninguna de las represalias de las muchas que tomó el enemigo arrestando, deteniendo y enviando a montones de patriotas albaneses al destierro, pudo contener el espíritu de resistencia del pueblo. El movimiento de manifestaciones, protestas, huelgas y sabotajes se hizo cada vez más intenso.

Habiendo ocupado Albania, los fascistas italianos pusieron manos a la obra para realizar sus

planes agresivos en los Balcanes. El 28 de Octubre de 1940, la Italia fascista atacó a Grecia. Nuestro pueblo mantuvo una actitud correctísima hacia la guerra entre Italia y Grecia. El pueblo albanés la socavó y obstaculizó en todas las formas. Los luchadores albaneses anti-fascistas se emboscaban y destrozaban todos los vehículos motorizados enemigos que llevaban tropas y municiones al frente de batalla. En las regiones donde la lucha era más dura, la población albanesa hizo todo lo posible por ayudar a las tropas griegas a avanzar hacia las posiciones de los italianos. Los batallones "Tomori" y "Taraboshi" compuestos por soldados forzados albaneses que fueron enviados contra su voluntad al frente griego, desertaron en masa antes de pelear contra sus vecinos. Algunos de ellos se pasaron al lado de los griegos y el resto fue desarmado y enviado al campo de concentración de Shjak. En una carta dirgida a Hitler el 22 de noviembre de 1940, Mussolini se vió obligado a declarar que "casi todas las tropas albanesas traicionaron. Se opusieron obstinadamente a nuestras órdenes y se levantaron contra nuestras unidades..." En sus memorias, el mariscal Badoglio escribe: "Las unidades y tropas albanesas incorporadas a nuestras divisiones, o traicionaron, obstaculizando nuestro trabajo, o se pasaron al lado griego."

El ataque traicionero de los fascistas contra la Unión Soviética dió más ímpetu a la resistencia de los pueblos oprimidos en general y del pueblo albanés en particular. Llamando a solidaridad con el pueblo soviético, los comunistas albaneses impelieron al pueblo a intensificar su lucha contra el fascismo, enemigo número uno de la humanidad.

En un folleto publicado en septiembre de 1941, los comunistas albaneses se dirigieron al pueblo, diciendo: "Debemos ligar nuestra guerra de Liberación Nacional con la heroica lucha de la Unión Soviética, vanguardia de la gloriosa guerra contra el fascismo."

De resultas de la fundación del Partido Comunista (ahora, del Trabajo) el 8 de noviembre de 1941, la Guerra de Liberación Nacional del pueblo albanés se hizo más extensa y entró en una nueva etapa de su desarrollo. El Partido Comunista Albanés inspiró y dirigió al pueblo albanés en su lucha por liberar el país de la ocupación fascista.

El llamado del Partido Comunista a lanzarse a un combate abierto contra el enemigo y los traidores al país incitó al pueblo albanés, que hasta entonces se había ocupado en huelgas y demostraciones, a tomar las armas y luchar contra los invasores en batallas abiertas. A fines de 1941 y comienzos de 1942, en todo el país se había creado unidades guerrilleras. Estas unidades combativas destruyeron el trabajo del enemigo, derrumbaron sus depósitos, mataron oficiales y espías fascistas, cortaron líneas de comunicación, asaltaron puentes enemigos, etc. Uno de los acontecimientos más destacados organizados por las unidades guerrilleras en una amplia escala nacional fue el del 24 de julio de 1942 cuando todos los servicios telefónicos y telegráficos de Albania fueron cortados.

Las unidades guerrilleras aumentaron número y preparación, y la guerra de guerrillas se hizo más intensa y acosadora para el enemigo. Las unidades guerrilleras regulares se organizaron en muchas partes del país. La intensificación de la Guerra por la Liberación Nacional causó muchos problemas a los invasores fascistas que alternaban la demagogia con una implacable persecusión de los patriotas albaneses. Por medio de sus agentes, los fascistas italianos arrestaron a millares de jóvenes y viejos, hombres y mujeres, y los metieron en cárceles y campos de concentración. Qemal Stafa, miembro del Comité Central del Partido Comunista Albanés y Secretario General de la Juventud Comunista, cayó combatiendo contra los mercenarios el 5 de mayo de 1942. Otros tres comunistas, Perlat Rexhepi, Branko Kadia y Jordán Misja, cayeren igualmente luchando contra los fascistas en Shkodra en julio del mismo año. Dos jóvenes comunistas: Midki Kostani y Kic Greco, fueron ejecutados por los fascistas en agosto. Mas la lista de mártires no termina aquí.

El Partido Comunista Albanés, desde su fundación, relacionó la guerra del pueblo albanés con la de todos los que luchaban contra el fascismo y, particularmente, con la del pueblo soviético. "Nosotros debemos ligar nuestra Guerra de Liberación Nacional con la heroica lucha de los pueblos de la Unión Soviética que están en la vanguardia de la lucha contra el fascismo. Debemos entender y consolidar estos lazos así como los que tenemos con la Guerra de Liberación Nacional que los pueblos oprimidos están continuamente librando contra los invasores", dice el llamamiento hecho por el Comité Central del Partido Comunista Albanés en noviembre de 1941.

La educación política de las masas populares realizada por el Partido, las operaciones de los guerrilleros, la expansión del Movimiento de Liberación Nacional entre los pueblos europeos y especialmente la guerra del Ejército Soviético contra las fuerzas armadas fascistas, crearon condiciones favorables para dar más ímpetu y una forma de organización más definida a la Guerra de Liberación Nacional de Albania.

Con este fin y por iniciativa del Partido Comunista Albanés, la primera Conferencia de Liberación Nacional fue convocada en la pequeña aldea de Peza el 16 de septiembre de 1942. Además del Partido Comunista, los asistentes a esa Conferencia eran representantes de las organiza-

ciones de la juventud popular, de las mujeres y de diversas corrientes políticas de Albania. Las decisiones principales adoptadas en esa Conferencia fueron: a) continuar la guerra implacable e inflexible contra la ocupación fascista del país y los traidores del país; b) crear el Frente de Liberacion Nacional que uniría a todo el pueblo albanés en la guerra contra los invasores fascistas, y los Consejos de Liberación Nacional.

De acuerdo con las decisiones adoptadas en la Conferencia de Peza, los Consejos de Liberación Nacional no sólo serían establecidos en las regiones liberadas sino también en las regiones ocupadas por el enemigo. Esos Consejos serían órganos del levantamiento armado así como también el embrión del futuro Gobierno Popular.

El Frente de Liberación Nacional era el cuerpo principal y más competente para organizar y unir a todo el pueblo albanés en su lucha por liberar al país del yugo de los ocupantes fascistas.

Como consecuencia del establecimiento de los Consejos de Liberación Nacional, la lucha armada contra los fascistas se hizo más implacable. El número de las unidades guerrilleras combatientes aumentó. Un gran número de distritos y regiones fueron liberados, entre ellos: Peza, Skrapari, Kurveleshi Martaneshi, Opari, Aeta Gora, Shpati, parte de Cermenika, Mallakastra, Devolli, etc. La administración opresora del viejo régimen fué desalojada y los Consejos de Liberación Nacional, representando el nuevo régimen, ocuparen su lugar.

La noticia del triunfo de nuestro pueblo sobre el fascismo resonó mucho más allá de las fronteras de nuestro país y atrajo la atención de los pueblos del mundo. Las grandes potencias aliadas reconocieron la justa guerra del pueblo albanés por la libertad y la independencia y expresaron su disposición de darnos ayuda. En diciembre de 1942, los representantes de los Gobiernos de la URSS, Gran Bretaña y los EE.UU. se declararon oficialmente a favor de ayudar a nuestro pueblo en su lucha contra el fascismo. Así, el Ministro de Relaciones Exteriores inglés, hablando en la Cámara de Comunes en diciembre de 1942, declaró que el Gobierno de su Majestad reconocía la libertad y la independencia de Albania y que "deseaba ver a Albania liberada del yugo italiano y restaurada su independencia. La forma de Estado y Gobierno que será establecida en Albania es cosa de los propios albaneses y será decidida al final de la guerra." El Secretario del Estado de los EE.UU. también, en una declaración pública hecha en diciembre de 1942, apreciando la contribución realizada por el pueblo albanés en la guerra contra el fascismo, subrayó el hecho de que el Gobierno norteamericano no había reconocido la anexión de Albania a la corona italiana. La declaración dice más adelante: "La lucha de las diversas unidades guerrilleras que operan en Albania contra el enemigo común ha suscitado nuestra alta admiración y estímulo."

Los acontecimientos subsecuentes revelan que estas declaraciones de los Gobiernos inglés y norteamericano no estaban de acuerdo con sus acciones. Estos Gobiernos tomaron, incluso en ese tiempo, varias medidas para crear su propia agencia en el Movimiento de Liberación Nacional, ayudando abiertamente a reaccionarios sociales y políticos a tomar la dirección en sus manos.

Sólo la URSS, siguiendo una política de apoyar a todos los pueblos que luchaban contra la agresión fascista, dió una tangible prueba de su actitud correcta y escrupulosa hacia nuestro país. En una comunicación especial publicada en Moscú en diciembre de 1942 "Sobre la Independencia de Albania", el Gobierno Soviético declaró su gran simpatía hacia la intrépida lucha por la liberación de les patriotas albaneses contra los invasores italianos, su oposición a cualquier pretensión imperialista italiana sobre el territorio albanés y su deseo de ver a Albania libre del yugo de los invasores italianos y devuelta su independencia. El Gobierno Soviético expresó su convicción de que "la cuestión del futuro régimen estatal de Albania es un asunto interno suyo que debe ser decidido por el propio pueblo albanés."

La reacción interna estaba sumamente alarmada por el crecimiento y la extensión de la Guerra de Liberación Nacional y su impacto en la nación. La creación del Frente de Liberación Nacional le asestó un duro golpe. En consecuencias, la reacción agrupó todas las fuerzas a que pudo echar mano y, con la ayuda de los imperialistas norteamericanos e ingleses, formó un nuevo partido político llamado "Frente Nacional". Esta organización fue constituida como una contrabalanza al Frente de Liberación Nacional. Al comienzo mantenía una posición semiilegal, adoptando consignas antifascistas. Pero pronto probó ser una organización antinacional. Los ocupantes fascistas la usaron como instrumento para sembrar la discordia en nuestro pueblo.

El 15 de marzo de 1943, Ali Kelcyra y Nuredin Bey Vlora, miembros del Comité Central del "Frente Nacional", firmaron en Tirana un protocolo con el general fascista Dalmazzo, conocido como el "Protocolo Dalmazzo-Kelcyra", una franca capitulación al enemigo y una colaboración criminal con él. "Nosotros", el protocolo comienza "aseguramos a su Excelencia, general Dalmazzo, comandante supremo de las fuerzas armadas italianas en Albania, en nuestra responsabilidad personal, que ningún movimiento re-

volucionario de carácter general tendrá lugar en el sur de A l b a n i a . . . "

Como resultado de este acuerdo, las bandas del "Frente Nacional" intensificaron sus actividades contra el Movimiento de Liberación Nacional. A pesar de eso, el Partido Comunista Albanés, inspirado por el deseo de unir al pueblo albanés en la lucha de liberación nacional, adoptó una política correcta con la gente común que había sido engañada por las consignas demagógicas del "Frente Nacional" y las llamó a incorporarse al "Frente de Liberación Nacional". Un buen número de ellas respondió, tomando parte activa en la guerra por la liberación nacional.

El triunfo histórico del Ejército Soviético en Stalingrado ganó gran reputación en todo el mundo. Eso predijo el inminente fin del fascismo, y fortaleció la confianza de los pueblos del mundo en la victoria final, y les inspiró a intensificar su lucha contra el fascismo. La victoria del Ejército Soviético elevó el entusiasmo y la confianza del pueblo albanés. La Guerra de Liberación Nacional fue librada con renovado vigor y mayor determinación. Tenaces batallas fueron libradas en el centro y el sur de Albania. Millares de soldados, milicianos oficiales, policías fascistas, fueron muertos o capturados en Skrapari, Vovkopja, Patos, Leskovik, Peza, Dibra, y otras regiones del país.

En vista del peligro amenazante, el enemigo puso nuevas fuerzas en acción e intensificó su terror y represalias. El enemigo incendió villas y distritos enteros, pero lejos de ablandarse en la lucha, las unidades guerrilleras lucharon con más ánimo y coraje. Regiones tales como Peza, Kurveleshi, Mesapliku, Mallakastra, Leskoviku y Permeti se convirtieron en campos de guerra donde las batallas más furiosas se sostuvieron entre las fuerzas regulares numéricamente superiores del enemigo y las unidades guerrilleras y el pueblo armado. El 13 de junio de 1943, 14,000 fascistas de las tropas italianas lanzaron un ataque general en la región de Peza, incendiaron más de 300 casas, saquearon todo el ganado que pudieron, asesinaron a sencillos campesinos desarmados. Pero las unidades guerrilleras hostigaron incesantemente a los enemigos en todos los frentes hasta obligarlos a retirarse, dejando unos 300 muertos.

El 25 de junio de 1943, más de 8,000 hombres de las tropas italianas ayudadas por mercenarios locales lanzaron un ataque en la región Mallakastra-Tepelen. Después de una grande y dura batalla que duró varios días sucesivos, los fascistas fueron obligados a replegarse. El 14 de julio, el enemigo recomenzó sus operaciones miitares lanzando al combate 4 divisiones de infantería, completamente equipadas con artillería, tanques y aviones. Nuestras fuerzas guerrilleras contaban con unos 2,000 personas en total. Furiosas batalllas fueron emprendidas. Al final de 4 días de dura lucha, los guerrilleros se retiraron a la región superior de Mallakastra. La abrumadora superioridad en número y en equipo del enemigo hizo imposible la resistencia frontal. Los fascistas arrasaron Mallakastra y Tepele. Incendiaron 78 villas y mataron centenares de aldeanos en represalia. Estas batallas costaron al enemigo unos 1,000 muertos y muchos heridos.

Durante esas campañas, las fuerzas guerrilleras venían haciéndose incesantemente más fuertes y más numerosas. En julio de 1943, había más de 20 batallones guerrilleros en todo el país. Sintiendo la necesidad de un cuerpo central para dirigir los asuntos de este ejército de guerrilleros siempre creciente, el Comité Central del Partido y el Consejo Central de Liberación decidieron llamar a representantes de varias unidades guerrilleras del país a crear su Estado Mayor General. Esos representantes se reunieron en la villa de Labinoti de Elbasan el 10 de julio de 1943.

Como un resultado de la fundación del Estado Mayor General, la guerra contra el enemigo se hizo más organizada, más amplia y más intensa en carácter. Los Estados Mayores Regionales fueron fundados para dirigir los batallones bajo su jurisdicción. La Primera Brigada de Tropas de Asalto bautizada en lo más denso de la lucha, fue formada el 15 de agosto en Vilhkugi, Korca. Una expedición de 10,000 enemigos, respaldada por artillería pesada y aviones, atacó Vithkuqi el 25 de agosto. Después de una dura pelea, el enemigo forzó su paso hacia Vithkuqi, incendió y saqueó, pero pronto fué compelido a retirarse bajo la presión de los guerrilleros, dejando más de 200 muertos y heridos.

En el verano de 1943, sólo las ciudades de gran población y carreteras principales estaban fuera de las manos de los luchadores guerrilleros por la libertad. Los fascistas y traidores al país mantenían bajo su control sólo las ciudades principales y carreteras importantes.

En vísperas de la capitulación de los fascistas italianos, la Segunda Conferencia de Liberación Nacional de Albania fue convocada en la villa de Labinoti, el 4 de septiembre de 1943. Esta Conferencia marca una fecha importante en la historia de la Guerra de Liberación Nacional del pueblo albanés. Habiendo hecho un análisis de la situación política del país y en el extranjero, esta Conferencia dedicó atención especial al problema de expansión y consolidación del Movimiento de Liberación Nacional, de fortalecer la solidaridad del pueblo albanés con el Frente de Liberación Nacional y de preparar el levantamiento armado general. Importantes resoluciones fueron adoptadas en la Conferencia sobre

la consolidación de los Consejos de Liberación Nacional, su establecimiento en todo el país, la elevación de su papel y su transformación en órganos de la autonomía del pueblo. La conferencia mantuvo una firme posición con respecto a las corrientes y grupos políticos fuera del Frente de Liberación Nacional, desenmascaró sus actividades traidoras serviles al enemigo y su intento de tomar las riendas del estado en sus manos con la ayuda de las bayonetas alemanas. La Conferencia dió a conocer públicamente que el único gobierno del pueblo eran los Consejos de Liberación Nacional fundados en lo más denso de la batalla y salidos del corazón del pueblo, y denunció firmemente la posición oportunista de Ymer Dishnica en Muke, quien trataba de colocar al "Frente Nacional" (que entonces estaba colaborando con el enemigo y no había disparado ni un tiro contra éste), en el mismo lugar que el Frente de Liberación Nacional. La Conferencia denunció el acuerdo a que se llegó en Muke como "un acuerdo que violó los principios principales establecidos en la Conferencia de Peza y se opone a los intereses de la guerra y de la unión del pueblo albanés".

La segunda Conferencia de Liberación Nacional fue de significado especial, porque fue convocada en un tiempo cuando la situación política y militar era tal, que las tropas nazis alemanas estaban entrando a montones en Albania para reemplazar a los ocupantes fascistas italianos del país. Los representantes de la Conferencia decidieron unánimemente continuar la guerra contra los nuevos invasores alemanes y sus agentes como enemigos del pueblo albanés.

Inmediatamente después de la capitulación de los fascistas italianos, nuestro Estado Mayor General demandó que las tropas italianas en nuestro país fueran pasadas a nuestro Ejército de Liberación Nacional, reconocido como una potencia aliada anti-fascista por la Coalición Anglo-Soviético-Norteamericana, y que continuáramos, junto con ellos, la guerra contra el enemigo común, los alemanes nazis. Pero Dalmazzo, comandante en jefe de las tropas italianas en Albania, se negó a responder a esta demanda. Al contrario, él ordenó a sus tropas entregarse a los alemanes. Sin embargo, había tropas italianas venidas de la gente común de las clases proletarias y oprimidas, que se pasaron a las filas del Ejército de Liberación Nacional por su propia voluntad.

El Ejército de Liberación Nacional, que en ese tiempo contaba con aproximadamente 20,000 guerrilleros, ofreció resistencia armada contra las tropas hitlerianas que estaban invadiendo nuestro territorio. Ellos liberaron varias ciudades principales como Berati, Gjirokastra, Peshkopia, Delvina, Tepelena, Saranda y otras.

Una de las batallas más duras de ese tiempo fué la de Drashovica. Gran número de tropas alemanas habían sido concentradas a lo largo de las fortificaciones de Drashovica junto con aproximadamente 7,000 soldados italianos desarmados. El 14 de septiembre de 1943, las unidades del Ejército de Liberación Nacional lanzaron un ataque de sorpresa contra esas concentraciones de tropas alemanas. Después de una dura lucha, los alemanes fueron obligados a retirarse, no sin antes pegar fuego a sus depósitos de municiones y. cuarteles. A la noche siguiente, los guerrilleros atacaron los cuarteles y barricadas en las tierras bajas de Mayrova v Drashovica y pusieron los 7,000 italianos en libertad. Al final de una campaña de tres días, los hitlerianos fueron arrojados de esas fortificaciones, presas de pánico. Todos los intentos posteriores del enemigo por recobrar Drashovica sufrieron un fracaso total.

Ante la creciente autoridad y el continuo crecimiento del poder combativo del Frente de Liberación Nacional, los reaccionarios comenzaron a reagrupar también sus fuerzas esparcidas. Después de la ocupación del país por los hitlerianos, varios grupos reaccionarios de Albania se juntaron para pelear contra el movimiento de liberación nacional bajo la égida y con la ayuda de los alemanes nazis. La organización "Frente Nacional" llamó a todos los grupos reaccionarios a unirse contra el Frente de Liberación Nacional y colaboró abiertamente con los invasores participando en un gobierno fundado por éstos.

Así ya a fines de agosto de 1943, los líderes de varios grupos reaccionarios incluyendo las autoridades de traidoras, tuvieron un encuentro en Lura. Los participantes de esta reunión representaban al "Frente Nacional", las autoridades traidoras de las regiones que querían fundar más tarde la organización Quisling "Legalidad", Abas Kupi y otros. El objetivo de esta reunión era unir los varios grupos reaccionarios contra la Guerra de Liberación Nacional del pueblo albanés.

En los frecuentes encuentros realizados en la vecindad de Tirana, Mehdi Fresheri, presidente de la regencia establecida por los nazis, Mustafa Kruja, ex-Primer Ministro del Gobierno traidor y Abas Kupi, llegaron a un acuerdo en que todas las fuerzas reaccionarias se unirían en una acción conjunta contra el Frente de Liberación Nacional.

En aquel momento, las Misiones Militares Anglo-Norteamericanas, que habían venido a ayudar al pueblo albanés en su lucha contra los invasores fascistas, fortalecieron sus contactos con los reaccionarios y comenzaron a colaborar públicamente con ellos. El 20 de noviembre de 1943, de acuerdo con la iniciativa de la Misión Militar inglesa, Abaz Kupi fundó la organización "Le-

galidad" con el objetivo de restaurar el régimen de Zogu en Albania.

La organización "Legalidad", como el "Frente Nacional", colaboró libremente con los invasores alemanes, con los traidores y todos los grupos reaccionarios existentes en Albania con el fin de socavar el movimiento de liberación nacional.

El triunfo del Ejército Soviético en el verano y el otoño de 1943, la extensión del movimiento de liberación nacional en Europa y los Balcanes dieron un mayor ímpetu a la lucha de nuestro pueblo contra los invasores fascistas. Esto, por supuesto, enrabió a los hitlerianos, por lo tanto, ellos emprendieron una operación en gran escala contra el Ejército de Liberación Nacional en el invierno de 1943-1944 con el objetivo de aniquilarlo.

Las tropas alemanas en Albania constaban de la División 297, tres regimientos de las Divisiones 104, 999 y 181, así como muchas unidades especializadas. El número total de enemigos, incluyendo a los traidores, las bandas del "Frente Nacional" y de "Legalidad", alcanzaba a 40,000.

El enemigo emprendió su operación el 5 de noviembre de 1943 en varias regiones de Albania: en Peza, Dibra, Mallakastra, Mesaplik, Cermenika, Shegjergj, Martanesh y otras regiones. Aquella operación era una preparación de la ofensiva general del enemigo, lanzada el 7 de enero de 1944. Las unidades alemanas y las bandas reaccionarias emprendieron simultáneamente una ofensiva en tres zonas: Korça, Elbasan y Berat. Intentaron cercar primero las fuerzas guerrilleras y luego aniquilarlas. Las unidades de las Brigadas I y IV y el grupo Skrapari se trabaron contra esas fuerzas enemigas. La batalla en Tenda y en Qypit fue la más destacada y violenta de aquel período. El día 21 de enero de 1944, las fuerzas enemigas chocaron con las unidades de la Primera Brigada en Tenda y Qypit. Las batallas trabadas en este lugar fueron las más violentas que libraron las unidades de Liberación Nacional durante el invierno de 1943-1944. La gran significación de este encuentro fue el hecho de que las fuerzas enemigas fueron detenidas durante seis días consecutivos, dando tiempo a la guerrilla de Zagoria de escapar del cerco, y mientras tanto, determinando la línea de acción de la guerrilla del sur de Albania. La batalla en Tenda y Qypit dió origen a la creación de la IV Brigada, le dió tiempo de evacuar la peligrosa región de Zagoria para Wangllia y a la vez tuvo relación directa con la contraofensiva de la IV Brigada en la región de Korça.

El enemigo continuó en vano sus operaciones en las regiones de Permet, Zagoria y Lunxheri en el mes de enero de 1944, porque las guerrillas hacía tiempo se habían retirado hacia Bangllia.

Los fascistas reunieron grandes fuerzas contra la V Brigada y con su equipo y su técnica superiores la forzaron a retirarse a la remota región de Mesaplik. Esa situación colocó a la V Brigada en una posición extremamente peligrosa, pero los guerrilleros de la Brigada vencieron todas las penalidades y dificultades y no cesaron ni un momento de hostigar al enemigo. El 17 de febrero, el enemigo fué obligado a retirarse, mientras tanto, las unidades guerrilleras empezaron a lanzar su contraataque y liberar las regiones ocupadas temporalmente por el enemigo en la campaña de invierno.

Una gran parte de las fuerzas enemigas intentó exterminar las unidades guerrilleras en el norte de Albania. A mediados de febrero de 1944, rodearon los batallones "Perlat Rexhepi" y "Bajram Curri". A pesar de la situación crítica en que se encontraban, los soldados de esos batallones rompieron el cerco y atacaron de flanco al enemigo.

El invierno de 1943-1944 fue un período crucial para el Movimiento de Liberación Nacional y el Ejército de Liberación Nacional del pueblo albanés. Las tropas fascistas alemanas y los reaccionarios domésticos usaron todos los medios a su disposición para exterminar el Ejército de Liberación Nacional. Nuestros soldados experimentaron aflicciones y adversidades sin precedentes. Luchando contra las fuerzas superiores enemigas, armadas hasta los dientes y con equipo moderno, los guerrilleros, mal vestidos y descalzos, mal alimentados y con escasas municiones, resistieron, día y noche, en las montañas cubiertas de nieve, combatieron con heroísmo ejemplar, hicieron bajas al enemigo y lograron finalmente la victoria. Después de la campaña del invierno de 1943-1944, el Ejército de Liberación Nacional no había sido exterminado como esperaba el enemigo, sino que se hizo más fuerte.

Durante esta campaña invernal, el enemigo estableció el terror y la represión en gran escala por todo el país. Incendió aldeas, mató centenares de hombres y mujeres, viejos y jóvenes inocentes, puso ciudades y pueblos en estado de guerra, arrestó millares de hombres y mujeres sencillos y les arrojó a los campos de concentración.

El terrorismo más feroz se desató en la noche del 4 de febrero de 1944, cuando los fascistas alemanes y sus cómplices albaneses azotaron y humillaron a centenares de ciudadanos y asesinaron a 84 de ellos en las calles de la capital. Pero el terror no podía intimidar a nuestro pueblo quien tenía confianza en su triunfo final sobre el enemigo.

Bajo circunstancias tan adversas al Movimiento de Liberación Nacional de nuestro pueblo, los imperialistas ingleses y norteamericanos, representados por sus misiones militares en Albania, procuraron hacer cuanto pudieron para fortalecer a los reaccionarios locales. Ellos lo hicieron incluso antes de la campaña de invierno.

Ellos suministraron equipo militar y víveres a las bandas armadas del "Frente Nacional", de "Legalidad" y de los traidores. Una misión militar inglesa dirigida por el Coronel Maclean estuvo estacionada en el Cuartel General de Abaz Kupi desde el otoño de 1943 hasta el fin de la guerra. El Mayor inglés Neel fué asignado por ellos a la jefatura fascista tribal de Gjon Marka Gjoni y Kol Bib Mirakaj. En el Cuartel General de los notorios traidores Fiqri Dine, Hysni Dema y otros, había una misión militar inglesa compuesta por los Mayores Peter Kemp y Riddle y el Capitán Hends, aún antes de la campaña de invierno. Una misión norteamericana se mantuvo a corta distancia de Skender Muço, vocero del "Frente Nacional". La presencia de esas misiones entre los grupos reaccionarios de traidores y la asistencia que les concedieron, no ayudaron sino que obstaculizaron la causa común por la cual todos los pueblos del mundo estaban luchando y a la vez perjudicaron los intereses del pueblo albanés. En lugar de cumplir sus deberes como aliados y ayudar materialmente al Ejército de Liberación Nacional que estaba luchando arduamente contra los invasores fascistas, ellos abrieron sus depósitos a los jefes traidores que colaboraban con el enemigo.

En el Estado Mayor General del Ejército de Liberación Nacional, también existían misiones militares inglesas y norteamericanas, pero su ayuda no fue más que simbólica. Se confirmó que lo que intentaban cuando proporcionaban al Ejército de Liberación Nacional un poco de ropas y algunos viejos rifles era confundir y desorganizar la lucha del pueblo albanés contra los invasores. Los gobiernos norteamericano e inglés no han dado una versión justa sino deformada de nuestra lucha contra los invasores y traidores a nuestro país. En sus radiodifusiones de aquel período, la Estación de Londres llamaba "verdaderos patriotas" al traidor Mehdi Frasheri y al líder del "Frente Nacional".

Por medio de sus misiones militares, los reaccionarios ingleses y norteamericanos intentaron intervenir en los asuntos internos del Ejército de Liberación Nacional y tomar su dirección.

La actitud del Partido Comunista Albanés y del Frente de Liberación Nacional hacia la conducta de esas misiones militares anglo-norteamericanas era perfectamente correcta. En una carta acerca de la actitud hacia la misión militar inglesa, el Comité Central del Partido Comunista Albanés escribió: "...Nuestra actitud hacia ella debe ser clara y explícita. Ella (la misión) representa aquí las tropas inglesas y tiene que apoyar y ayudar a aquellos que combaten a los invasores; ella no tiene ninguna autorización para intervenir en nuestros asuntos internos y militares. Nuestra actitud hacia el "Frente Nacional" y hacia todos los demás partidos debe serle claramente definida para ella (la misión), y tendrá que hacerse responsable de lo que hace para ayudarlos, o para estorbar la guerra que el pueblo albanés está realizando." Esta justa actitud del Partido hacia las misiones militares Anglo-Norteamericanas jugó un papel importante en el mantenimiento del espíritu de solidaridad del Movimiento de Liberación Nacional ante la tentativa de refraccion por los extranjeros. Nada resultó de la campaña del invierno de 1943-1944 para los invasores alemanes, y sus cómplices los reaccionarios locales.

Naturalmente, el país fue enormemente dañado, pero la moral del pueblo jamás fue tan alta. Nuestro pueblo tenía plena confianza en su victoria final. La situación se desarrollaba favorablemente para el Movimiento de Liberación Nacional. El Ejército Soviético había logrado estupendos resultados durante los meses de invierno. En enero había asestado a los nazis alemanes el primero de los diez mayores ataques de aquel año. Los otros pueblos oprimidos también habían obtenido importantes victorias en la guerra de liberación.

Bajo esas circunstancias, el Ejército de Liberación Nacional lanzó una ofensiva general contra un enemigo de fuerzas muy superiores y le obligó a retroceder a las ciudades principales del país.

£1 Congreso de Liberación Nacional Antifascista se celebró el 24 de mayo de 1944 en la ciudad liberada de Permeti. 200 delegados electos, representando las diferentes regiones del país, participaron en ese Congreso. Ellos fueron elegidos por el pueblo de manera democrática. El Congreso designó al Consejo de Liberación Nacional Antifascista como el órgano supremo del poder ejecutivo y legislativo del país. El Congreso de Liberación Nacional eligió el Comité de Liberación Nacional Antifascista atribuyéndole carácter de Gobierno Provisional. Se resolvió en el Congreso que no sería permitido que Zogu retornara a Albania y que ningún otro gobierno que pudiera ser formado en el interior o exterior sería reconocido como legal. Todas las concesiones y convenios económicos concluidos por el régimen de Zogu con los países extranjeros fueron declarados nulos e inválidos.

El Congreso determinó la línea de acción adoptada por el Consejo de Liberación Nacional y tomó las medidas para fortalecer la lucha contra los invasores y los traidores al país. Aprobó la actividad del Estado Mayor General y le confió la tarea de continuar la lucha hasta que el país fuera completamente liberado.

De ese modo, el Congreso estableció la base del nuevo Estado de Democracia Popular.

En aquel momento, mientras el Congreso de Permeti estaba celebrando sus sesiones, los invasores hitlerianos y los reaccionarios locales se

estaban preparando para lanzar otra gran campaña en el sur de Albania, la ofensiva de Julio, como la llamaron ellos, con el fin de perturbar el trabajo del Congreso, aniquilar el Ejército, reprimir el Consejo de Liberación Nacional y establecer el régimen de la reacción en su lugar.

Conseguir estos objetivos era indispensable y apremiante. Los hitlerianos pensaban que aunque no pudieran conseguir enteramente estos fines, por lo menos evitarían el riesgo de que sus vías de comunicación fuesen continuamente acosadas por las unidades del Ejército de Liberación Nacional. Esas vías de comunicación eran de vital importancia, porque por allí tendrían que evacuar sus tropas de Grecia, que se encontraban bajo la amenaza de ser cercadas allí.

El plan del enemigo era dividir las fuerzas de la guerrilla clavando una cuña en el centro, y luego tratar a cada grupo separadamente.

En aquel tiempo, los alemanes habían concentrado las siguientes fuerzas en Albania: la primera División Alpina, la 104 División Jager, la 279 División, ciertas unidades especiales con una fuerza de 33 mil y con 14 mil tropas adicionales de las autoridades traidoras y los grupos reaccionarios. Para hacer frente a estas fuerzas enemigas, había 35 mil combatientes por la libertad organizados en 9 brigadas guerrilleras, 9 grupos y batallones del cuartel regional, equipos de voluntarios campesinos, etc. Sangrientas batallas se libraron en el sur de Albania. Pero esa ofensiva terminó con el completo fracaso de los hitlerianos y los traidores del pueblo. La comandancia alemana y los reaccionarios locales no consiguieron sus fines y el Ejército de Liberación Nacional ganó la victoria.

Asustados por el triunfo del ejército popular, los traidores, en colaboración con los nazis, emprendieron una serie de medidas vengativas. Pero el espíritu de nuestro pueblo jamás cedió ante todo esto. Se enfrentaron con valor y coraje a los altibajos de las operaciones. Compartieron sus bocados con los guerrilleros y prefirieron dirigirse a las montañas y a los bosques antes que rendirse al enemigo. Un hecho realmente épico es el gesto de tres madres en Kurvelesh, quienes se arrojaron con sus diez hijos a un risco antes de caer en las manos del enemigo. Murieron como héroes.

Cuando los hitlerianos apenas habían terminado su ofensiva de Junio, por orden del comandante en jefe, General Coronel Enver Hoxha, la primera División formada el 28 de mayo de 1944, lanzó una ofensiva al centro y norte de Albania. En agosto, la segunda División siguió las pisadas de la primera División.

La ofensiva lanzada por las divisiones del Ejército de Liberación Nacional atacó a los invasores alemanes y sus cómplices locales por sorpresa y frustró los planes de los imperialistas norteamericanos e ingleses. Las misiones militares Anglo-Norteamericanas intensificaron sus esfuerzos de enmarañar descaradamente la Guerra de Liberación Nacional del pueblo albanés. Procuraron impedir por todos los medios la ofensiva de nuestro Ejército en el centro y el norte de Albania.

He aquí lo que William Elliot, vice-almirante del Aire, escribió en nombre del comandante en jefe de las fuerzas aliadas en el área del Mediterráneo en carta dirigida al General Coronel Enver Hoxha el 14 de julio de 1944:

"... Le pido que haga todo lo posible de su parte por evitar que sus tropas tomen medidas hostiles contra las tropas de Abas Kupi y si usted utiliza las armas para tales propósitos, me veré obligado a no seguir mandándole ningún género de provisiones."

La carta del vice-almirante Elliot iba acompañada de un ultimátum del Coronel Palmer, quien amenazó con dejar de proveerles de armas, en el período en que la División estaba totalmente trabada en batalla contra los alemanes. El Estado Mayor General se negó a cumplir con las demandas de Elliot y repudió el ultimátum del Coronel Palmer, haciendo a todos los oficiales ingleses responsables de las pérdidas que sufriera la División como consecuencia de este acto arbitrario e injusto, porque Abas Kupi, el protegido del Cuartel General del Mediterráneo, era un traidor a la causa del pueblo albanés, y en estrecha colaboración con Alemania y las autoridades traidoras y sus fuerzas armadas, luchaba hombro a hombro con los alemanes contra las fuerzas de Liberación Nacional.

En septiembre de 1944, cuando el Ejército de Liberación Nacional llevaba a cabo no sólo escaramuzas aisladas sino también un ataque frontal contra los alemanes, el Coronel Palmer, jefe de la misión militar británica en Albania, pidió al Estado Mayor General en una carta estrictamente confidencial, una autorización para desembarcar tropas especiales en cualquier parte de Albania. Puesto que el desembarco de esas tropas era impertinente y superfluo, el Coronel Palmer fue autorizado a desembarcar solamente 18 personas.

El 19 de septiembre de 1944, el General Wilson intervino de nuevo en la cuestión del desembarco de las tropas especiales en Albania, pero fue en vano, pues esta petición fue rechazada categóricamente.

Los imperialistas ingleses y norteamericanos continuaron usando todos los métodos de sabotaje contra el Movimiento de Liberación Nacional hasta el mismo momento en que Albania quedó completamente liberada. Sin embargo, todos sus planes fueron frustrados. Cuando las fuerzas armadas de liberación nacional hicieron añicos las bandas armadas de Quisling y de las otras organizaciones traidoras, las autoridades Anglo-Norte-

americanas recogieron a todos los criminales de guerra, Quislings, agentes de la Gestapo y otros, y los enviaron a Italia y otros países.

Ya en el Congreso de Permeti se había hecho la proposición de invitar a la Misión Militar Soviética a ver de cerca la guerra de nuestro pueblo contra el fascismo y ofrecer su asistencia. El Gobierno Soviético consintió y mandó en seguida una misión militar, que llegó a Albania en agosto de de 1944.

La llegada de una Misión Militar Soviética a Albania fue un acontecimiento de gran significación para el pueblo albanés. Ahora el mundo exterior estaría mejor informado y tendría una idea más completa y más real de nuestra guerra de Liberación Nacional. Eso ayudaría a fortalecer nuestra amistad con los pueblos de la Unión Soviética, amistad que había sido forjada en lo reñido de la lucha contra el enemigo común, los agresores fascistas.

En octubre de 1944, alrededor de tres cuartas partes del territorio de Albania había sido liberado. En el frente oriental, las tropas soviéticas continuaban avanzando con éxito. Las tropas aliadas que habían desembarcado en junio de 1944, compelieron al enemigo a resistir entre los dos fuegos en dos frentes. Los fascistas alemanes retrocedían en desorden en todos los frentes. Para evitar el cerco, las tropas fascistas de Alemania se retiraron también de los Balcanes. Por aquella época casi todas las ciudades principales de Albania habían sido liberadas; Peshkopia se liberó el 29 de julio, Berat el 12 de septiembre; Gjirokastra el 18 de septiembre.

En una situación en que los alemanes ponían pies en polvorosa y el Ejército de Liberación Nacinal había liberado la mayor parte de Albania, Vlora el 16 de octubre y Korça el 24 de octubre, el proceso de desintegración entre las filas de la reacción continuaba a gran rapidez. Un buen número de miembros sencillos y engañados abandonaron a sus líderes y se unieron al Frente de Liberación Nacional.

Los jefes de la reacción albanesa, viendo que la nave alemana encallaba, cifraron todas sus esperanzas en los ingleses y norteamericanos. Hicieron la última tentativa de reorganizar sus fuerzas, pero fue inútil, ya no estaban en condición de intentar ninguna resistencia. En consecuencia, cada uno de ellos trató de salvar su propio pellejo.

Aquella situación colocó ante el pueblo albanés nuevas tareas. Por eso, se decidió celebrar el 20 de octubre de 1944 el II Mitin del Consejo de Liberación Nacional Antifascista en Berat. En el Mitin, se decidió transformar el Comité de Liberación Nacional Antifascista en un Gobierno Provisional Democrático, se aprobaron las leyes fundamentales como la ley del Consejo de Liberación Nacional y la ley electoral del Consejo de Liberación Nacional. La Declaración de los derechos de los ciudadanos también se aprobó en aquel Mitin. La convención de Berat envió un mensaje al Comandante en jefe del Ejército Soviético, J.V. Stalin, en el que se decía lo siguiente: "Nosotros consideramos al Ejército Soviético como la fuerza principal que ha derrotado a nuestro enemigo jurado y, por lo tanto, él es el símbolo de la lucha por la libertad y contra el fascismo; es la mayor garantía de nuestros derechos. Estamos muy agradecidos por todo esto a la Unión Soviética..."

La batalla de Tirana, la capital de Albania, fue el coronamiento de la hazaña militar del Ejército de Liberación Nacional, pues llegó a tener carácter muy violento, resultando en el cerco y aniquilación de las fuerzas enemigas, superiores en número y recursos, en comparación con nuestras fuerzas.

Tirana fue liberada el 17 de noviembre de 1944; Shkodra, la última fortaleza del enemigo, fue liberada el 29 de noviembre. La liberación de Shkodra marcó la completa liberación de todo el país, por eso el día 29 de noviembre figura en la historia de nuestro país como el día de la liberación. Nuestro pueblo logró ese día la libertad y la verdadera independencia nacional.

De este modo, gracias a su heroica lucha bajo la dirección del Partido Comunista Albanés y al colapso de la Alemania de Hitler, bajo los golpes del Ejército Soviético, nuestro pueblo pudo obtener su gran triunfo, liberar su país, establecer el régimen del pueblo, tomar su destino en sus propias manos y embarcar en una nueva etapa de desarrollo, en la etapa de construir la sociedad socialista en Albania.

Antes de la liberación de Tirana y Shkodra, dos brigadas guerrilleras de Albania, la tercera y la cuarta, traspasaron Yugoeslavia y junto con las fuerzas guerrilleras de aquel país ayudaron a liberar a los pueblos de Yugoeslavia. Después de la completa liberación de Albania, dos de nustras Divisiones, la quinta y la sexta, fueron ordenadas por el Comandante en jefe de nuestro Ejército de Liberación Nacional a perseguir al enemigo más allá de nuestra frontera en el territorio yugoeslavo. Ellos lucharon hombro a hombro con los guerrilleros yugoeslavos para liberar a los pueblos vecinos de Yugoeslavia de los fascistas alemanes. Aunque bajo adversas condiciones de clima, mal vestidos y descalzos, con carencia de comidas y hasta escasez de municiones, en sus encuentros con el enemigo, ellos escribieron páginas gloriosas en los anales de la guerra por la liberación nacional. En las batallas arduas y sangrientas contra los hitlerianos, nuestras divisiones perdieron muchos bravos guerrilleros. En adición de muchos heridos, cen-

tenares de mártires fallecieron en el campo de honor.

Habiendo cumplido con sus deberes internacionales, nuestras divisiones retornaron a la patria, aclamadas por las poblaciones yugoeslavas y albanesas de aquellas regiones.

* * *

La guerra de Liberación Nacionales la epopeya más gloriosa de nuestro pueblo. El Ejército de Liberación Nacional fue creado en el campo de batalla. En vísperas de la liberación, sólo había un poco más de 70,000 guerrilleros (de los cuales 6,000 eran mujeres, viejas y jóvenes) organizados en formaciones por 8 divisiones, 26 brigadas, 10 unidades regionales y algunas unidades locales. Nuestro pueblo, poco en número pero valiente en espíritu, luchó con tanto valor y coraje que compelió a los fascistas italianos a emplear 100,000 y a los alemanes 70,000 de sus soldados en nuestro país. Durante la Guerra de Liberación Nacional, nuestro pueblo y nuestro Ejército causó a los agresores fascistas italianos y alemanes considerables pérdidas: 26,594 muertos, 21,245 heridos, 20,800 prisioneros; derribó 5 aviones, capturó 4,000 cañones, morteros y ametralladoras, voló 216 depósitos de municiones de guerra, etc.

Durante la Segunda Guerra Mundial, nuestro pueblo dió una enorme contribución a la causa de la victoria final sobre el fascismo. 28,000 militares y civiles fueron muertos, 4,000 quedaron totalmente inválidos, otros 8,600 semi-inválidos, 62,475 casas fueron arrasadas, miles de animales fueron exterminados, tierras del campo fueron asoladas, muchos puentes grandes y pequeños fueron destruidos, plantas eléctricas y minas fueron incendiadas y todos los muelles y puertos fueron dinamitados.

Este es el precio que nuestro pueblo tuvo que pagar para llevar a cabo su contribución a la lucha común contra los agresores fascistas alemanes e italianos.

2

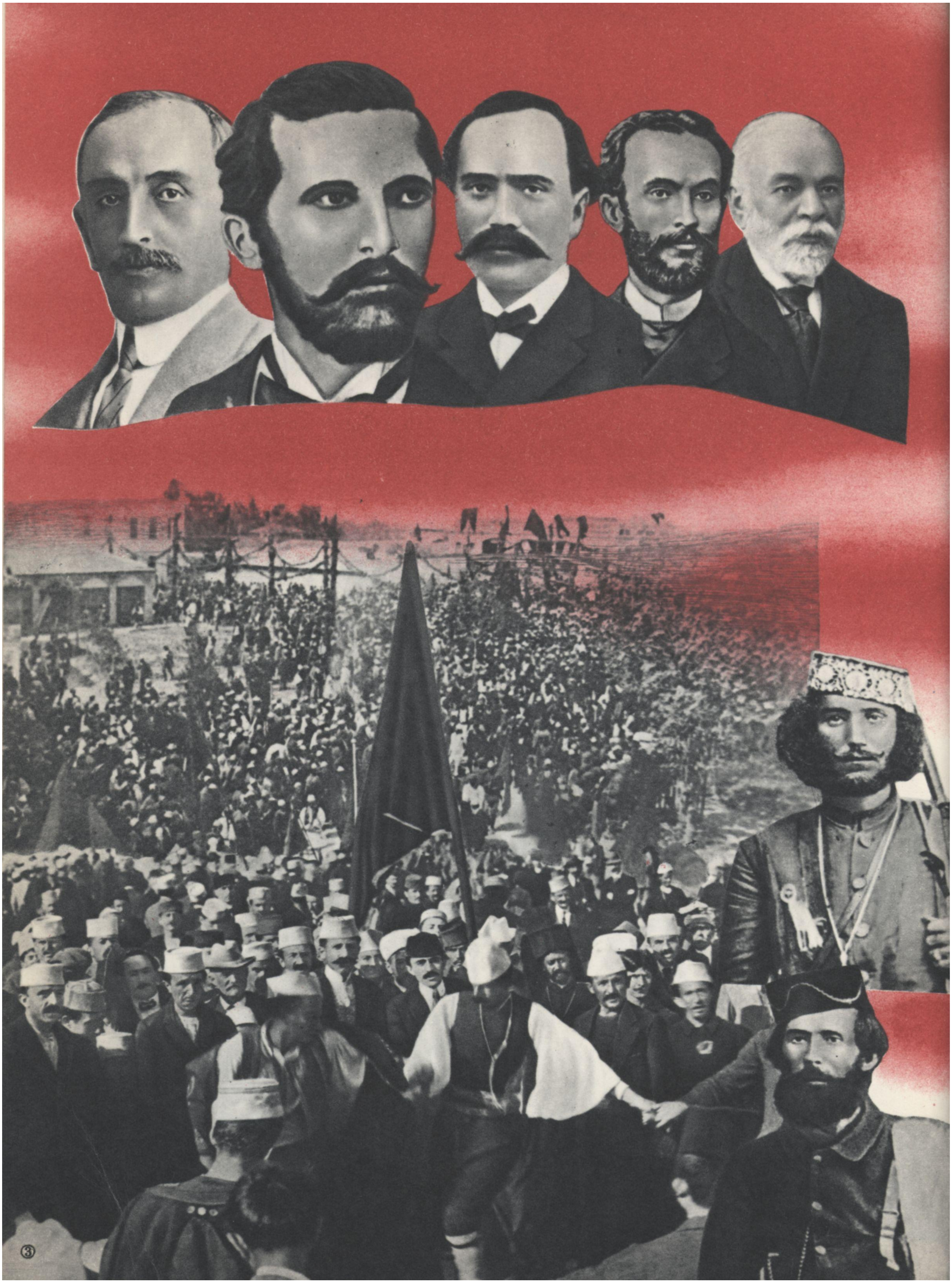

AVNIU DESHMOR
4

5

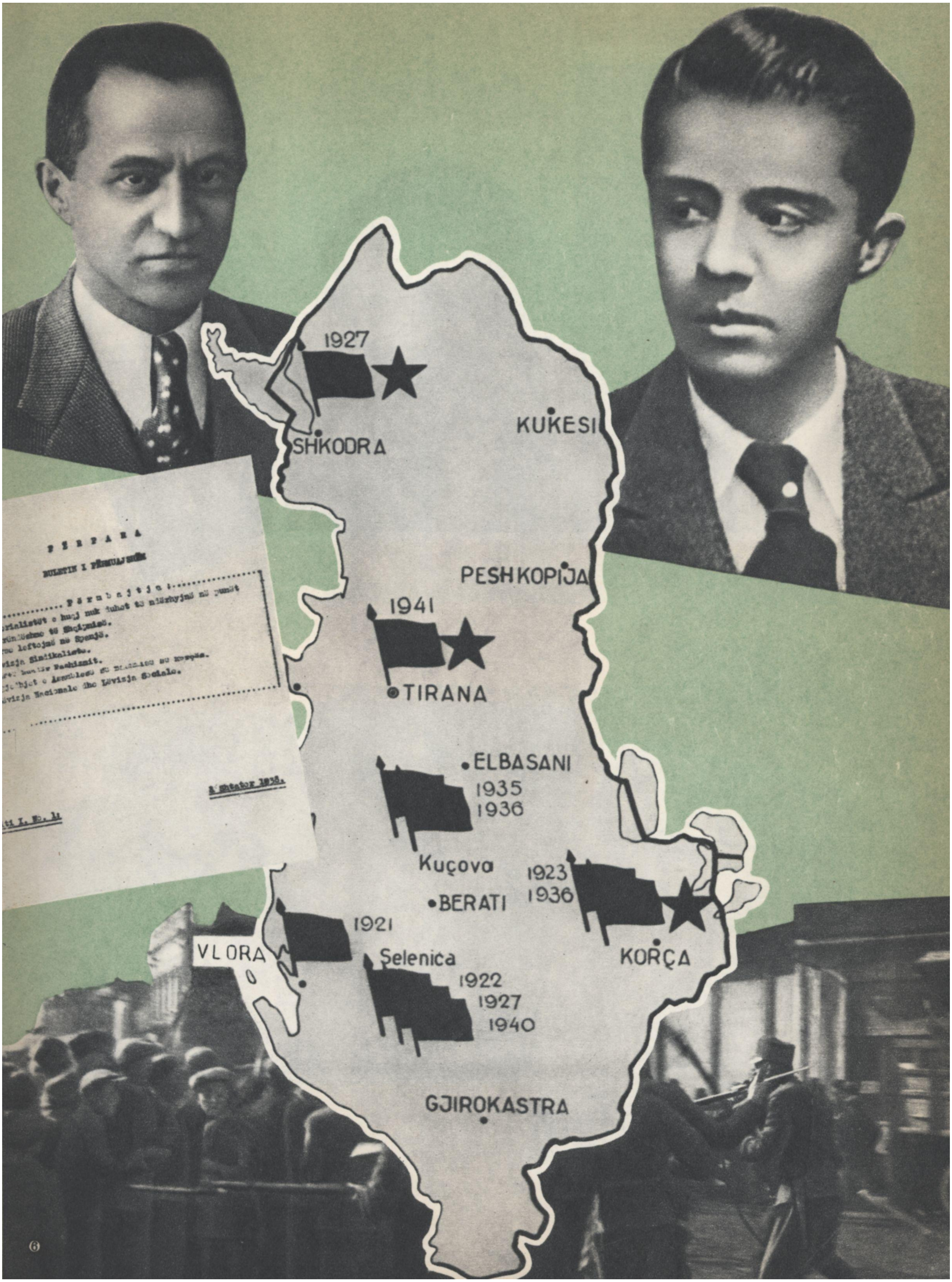
PËRPARA
BULETIN I PËRMUAJSHËM
Përmbajtja
1927
SHKODRA
KUKESI
PESHKOPIJA
1941
TIRANA
ELBASANI
1935
1936
Kuçova
BERATI
1923
1936
KORÇA
1921
VLORA
Selenica
1922
1927
1940
GJIROKASTRA

⑦

VULNETARI
★ I LIRISË

Organ i Shqiptare-reve në Brigadat Internacionale
★
Vjeti I. — Nr. 1
Nëntor. 1937

MADRID

NO PASA-RÁN!

VEN-CERE-MOS!

8

9
10

L. SHKODRES
Shkodra
Shengjini
Durrësi
TIRANA
Elbasani
L. OHRIT
L. PRESPES
Berati
Korça
Vlora
Gjiroka
Saranda
BIJTE K.&M.

13

14

ПРАВДА

Орган Центрального Комитета и МК ВКП(б).

Все наши силы—на поддержку на[шей] героической Красной Армии, нашего сла[вного] Красного Флота!

Все силы народа—на разгром врага!

Вперед, за нашу победу!

Выступление по радио Председателя Государственного Комитета Оборо[ны] И. В. СТАЛИНА.

3 июля 1941 года.

Товарищи! Граждане! Братья и сестры! Бойцы нашей армии и флота!

16

18

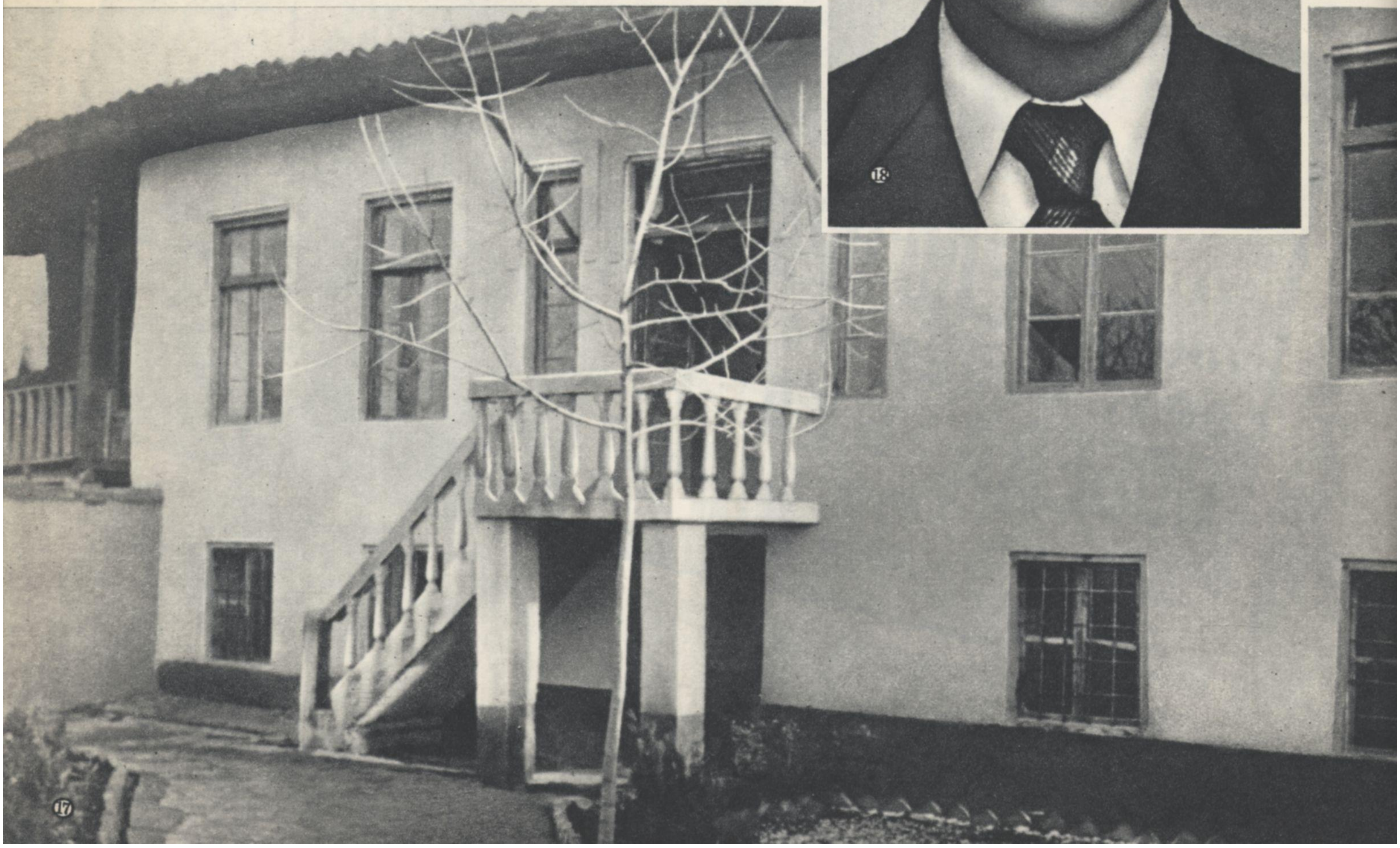

17

19

Vdekje Fashizmit
Liri Popullit

ZERI i POPULLIT

(ORGAN I LUFTËS NACIONAL-ÇLIRIMTARE)

Viti i I-rë GUSHT 1942 Nr. 1

ZËRI I POPULLIT

Ka një mision, ka një qëllim: të bashkojë të gjithë popullin shqiptar rreth e përqark këtij organi, të bashkojë çdo gjë që është [illegible] pa marrë parasysh [illegible] Zëri i Popullit [illegible]

Pse po del Zëri i Popullit?

Që t'i japë popullit t'onë një [illegible] t'i tregojë se kush e shkeli popullin shqiptar, se kush solli njëmij e një të zeza, se kush e shkretoi vendin t'onë në me tym e me flakë më 1939, se kush e bëri gjyamën e Shqipërisë zjarr e plumbur një mot të tërë, se kush po e lë pa bukë popullin t'onë dyke i marrë të gjithë prodhuktet e vendit dhe të gjithë bereqetin. Kush e mori vojin, leshin e gazin që mburon si ujë në tokën t'onë. Kush e la katundarin pa bukë e pa kripë. Të gjitha këto të zeza i sjell vetëm okupatori e fashizmi italian dhe lufta që është vetëm e vetëm pjella e fashizmit.

Fashizmi italian me anën e Tomorit dhe të kaleshinjve me rrogë të majme në çakallin Mylai Leka në krye përpiqet të na e mbushë kokën e duhet të kënaqemi me kaqë mbasi është kohë lufte, po këta cotërinj të ushtruar mirë harrojnë të thonë se luftën nuk e suallmë neve po vetë Duçe-ja dhe okupatori fashist.

Populli shqiptar nuk i bëri ndonjë ftesë të posaçme katilit të Romës, bile okupatori e mban mëndë fare mirë se si e përcolli populli shqiptar më 1920, sepse këto i ka harruar Duçja dhe kaleshinjt e Tomorit.

Kush e gjakosi popullin t'onë dhe kush e shpuri në vëllavrasje?

Okupatori fashist. Pasi na rrëmbeu tokën dhe na shkeli të gjitha të drejtat që kishim fituar me rrëke gjaku, mbasi na gjakosi me fqinjët, me grekët, me jugosllavët dhe na shpuri porsi Sulltanët që moti gjer në Tripoli dhe në [illegible] tarabullus, tashti armatosi dhe mobilizoi pjesën më të poshtër të popullit t'onë në milici, në karabinjeri e në polici dhe i vuri të ndjekin djemt e këtij populli, sjkën e rinisë e të luftëtarëve që e derdhin gjakun e tyre të kulluar vetëm për një qëllim të shenjtë: për një Shqipëri independente.

[illegible]

MBRETNIJA SHQIPTARE
REGNO D'ALBANIA
ZYRA MBRETNORE E POLICIS SË TIRANËS
R. QUESTURA DI TIRANA

Nr. 3020 Gab.

Tiranë, 28 Luglio 1942-XX

LANDA: Prof. Enver Hoxha di Halil - Comunista pericoloso da arrestare.-

ALLA R. QUESTURA — Prisren

e per conoscenza

ALLA DIREZIONE GENERALE DI POLIZIA — Tirana

ALLA R. QUESTURA — Scutari

URGENTE
RACCOMANDATA

Con riferimento al telegramma di ieri 02771 della Questura di Scutari, trasmetto copia delle fotografie del comunista Prof. Enver Hoxha di Halil.

Per opportuna notizia aggiungo che questi potrebbe essere munito di falsi documenti intestati Halit Bajram di Bajram e di Fatime, nato a Prizren nel 1907, ingegnere.

Gradirò conoscere l'esito delle ricerche.-

IL QUESTORE

⑳

21

22

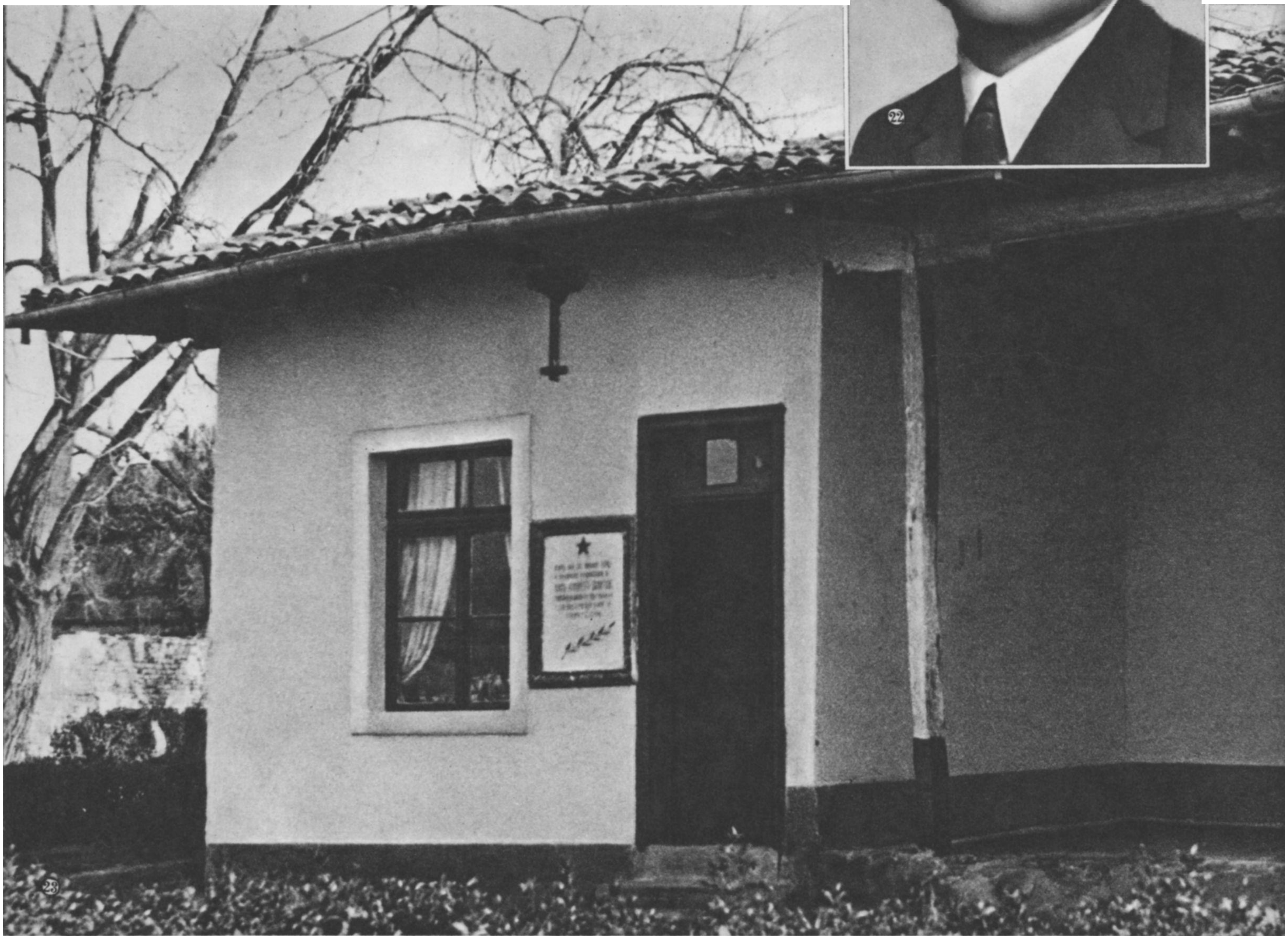

23

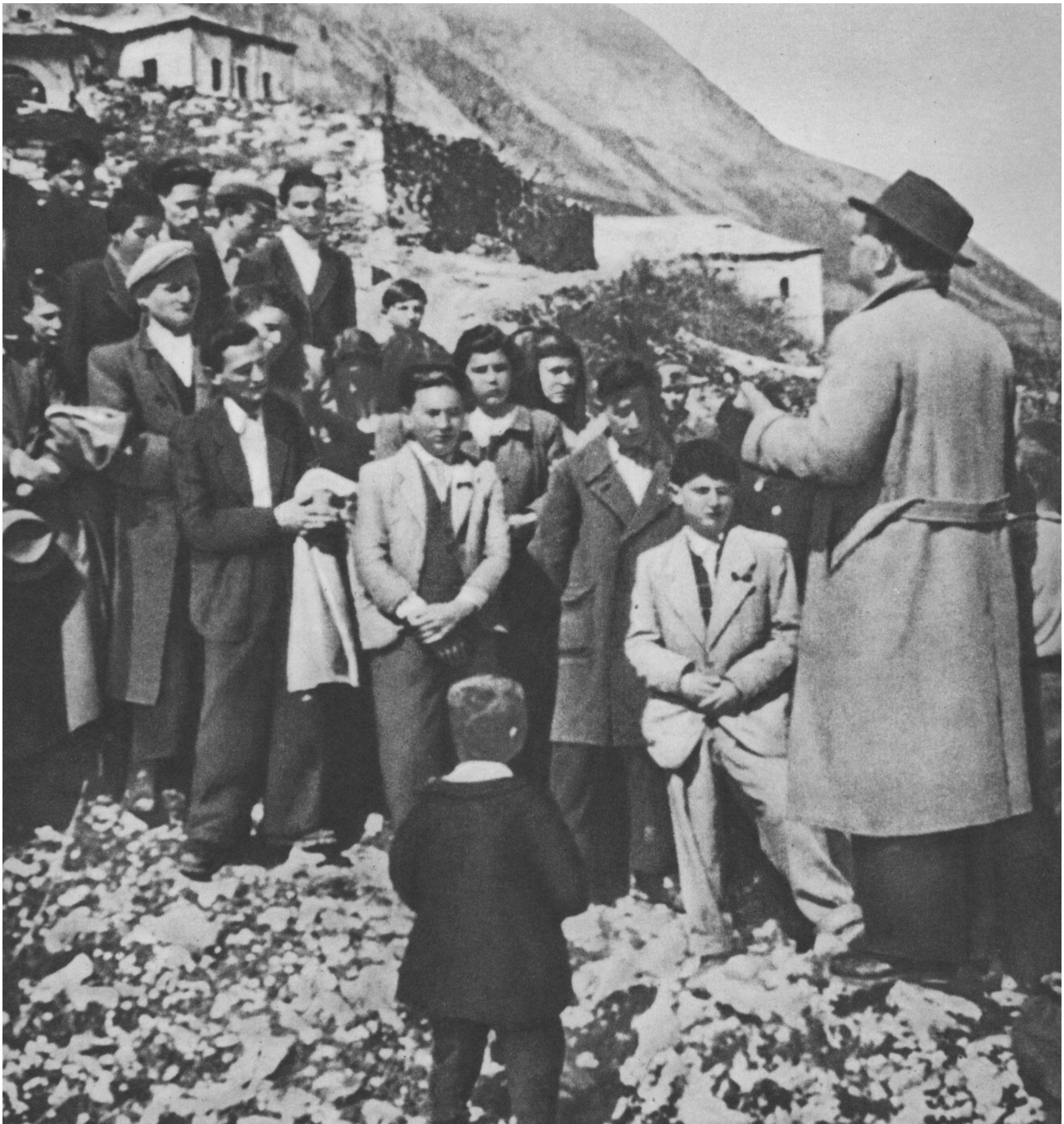
24

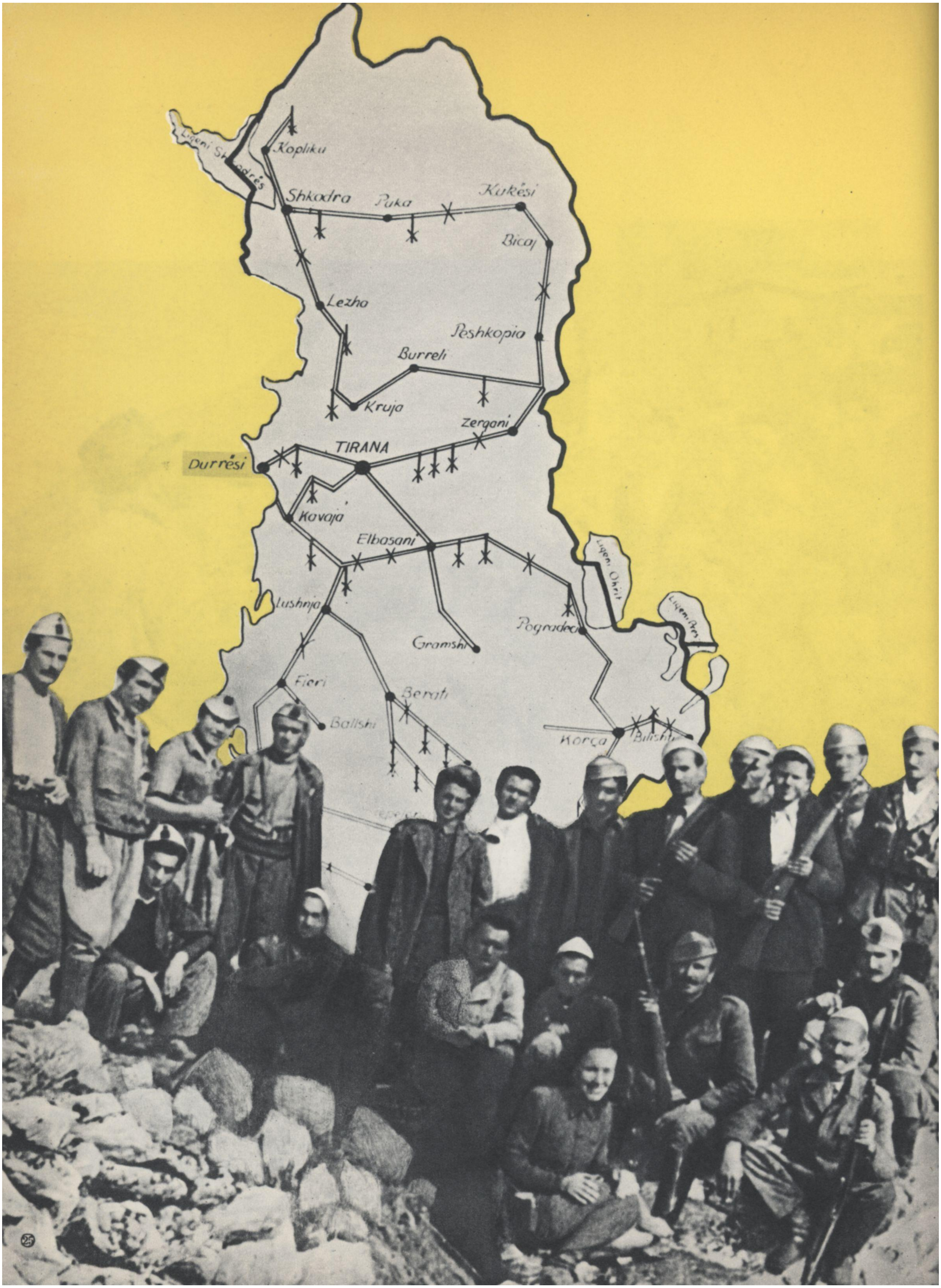
Kopliku
Shkodra
Puka
Kukësi
Bicaj
Lezha
Peshkopia
Burreli
Kruja
Zergani
TIRANA
Durrësi
Kavaja
Elbasani
Liqeni Ohrit
Lushnja
Pogradeci
Gramshi
Fieri
Berati
Ballshi
Korça
Bilishti
25

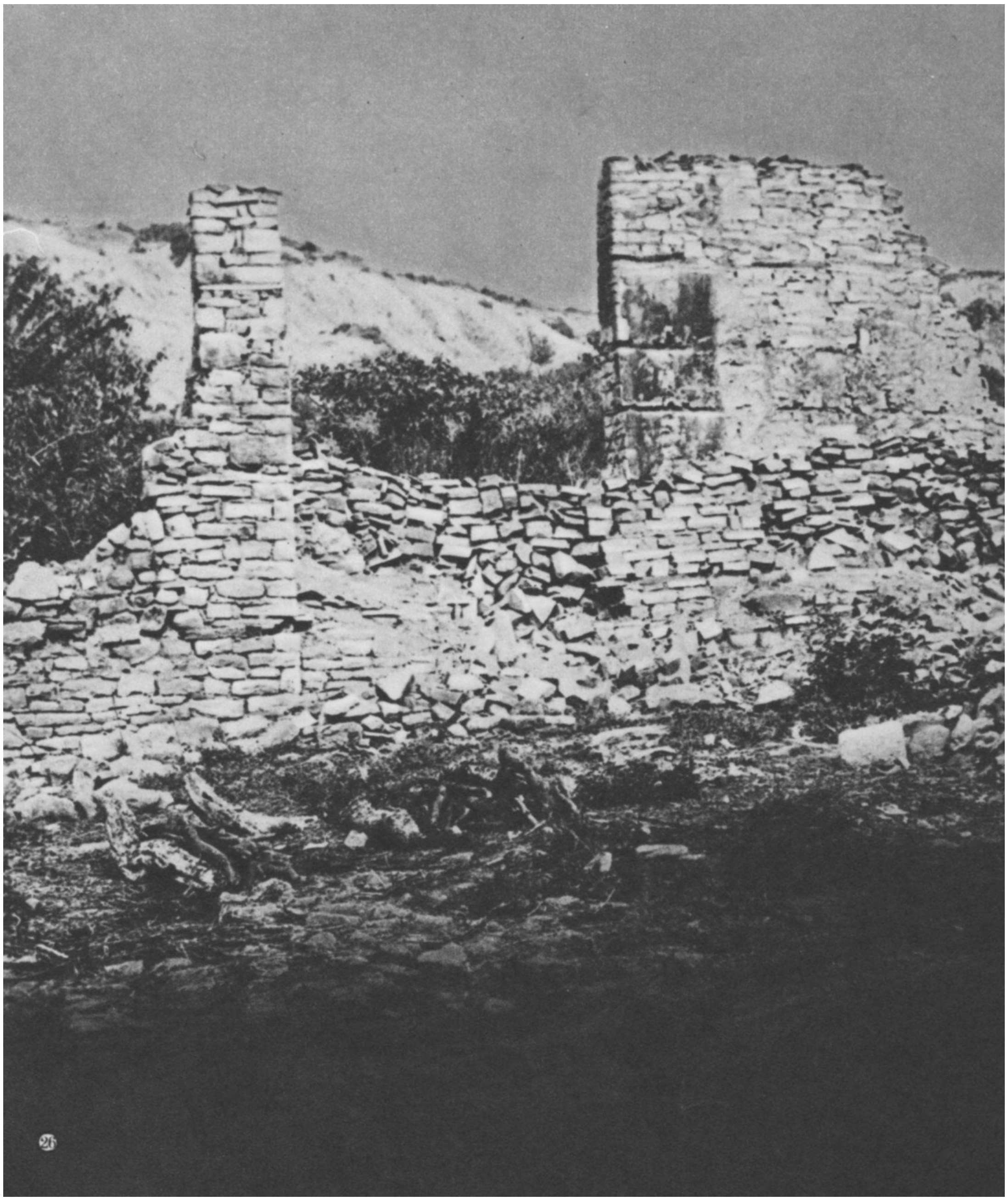

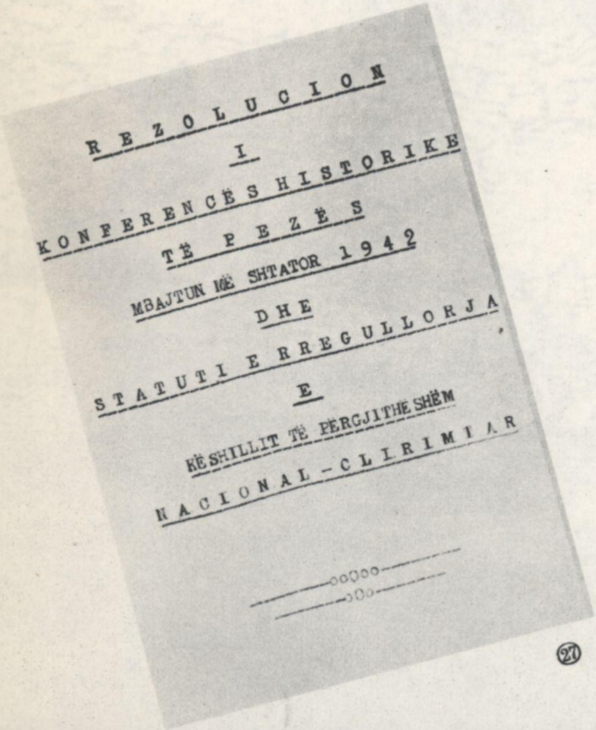
REZOLUCION
I
KONFERENCËS HISTORIKE
TË PEZËS
MBAJTUN MË SHTATOR 1942
DHE
STATUTI E RREGULLORJA
E
KËSHILLIT TË PËRGJITHSHËM
NACIONAL-CLIRIMIAR

27

28

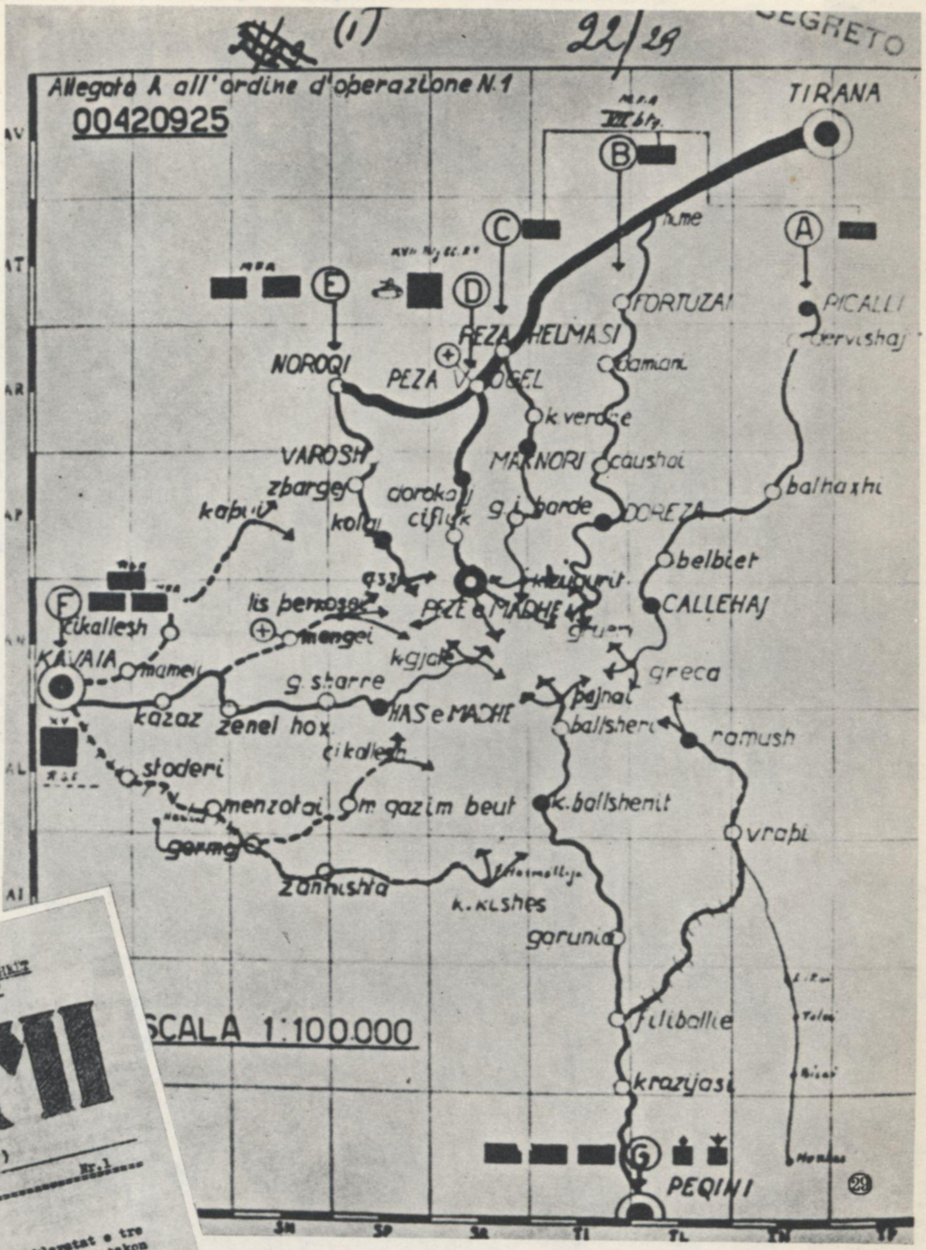

"O DJEM HEDHNI PUSHKËT JA VDEKJE JA LIRI!"

BASHKIMI

(ORGAN'I KËSHILLAVE NACIONAL-ÇLIRIMTARE) Nr.1

MARS 1943

VITI I-rë

BASHKIMI

Rivista "BASHKIMI" është vetëm Organi i Këshillave Nacional-Çlirimtare të formuara pas Mbledhjes së Pezës në gjithë viset e Shqipërisë si dhe jashtë Shqipërisë nër Kolonirat Shqiptare.

Në këto Këshilla bëjnë pjesë nacionalista që gëzojnë simpathi në popull, delegatë që përfaqësojnë partira ose tendenca e ryma politike, por që efektivisht janë deklaruar kundra okupatorit e kundra Fashizmit e Nazizmit.

Bëjnë pjesë në këto Këshilla vetëm ata Shqiptarë që duan një Shqipëri indipendente; bëjnë pjesë ata Shqiptarë të zgjedhur prej popullit ose të atyre partireve që pranojnë shoqërimin në luftë kundra armikut të përbashkët me Aleatët e Mëdhenj e të vegjël.

Nuk kanë vënd në këto Këshilla gjithë ata që kundërshtojnë bashkëpunimin me ata persona ose me ato partira që treguam më sipër.

Gjithashtu nuk kanë vënd në këto Këshilla ato persona që kanë për qëllim vetëm të kalojnë kohë me diskutime e që s'u pëlqen t'i hyjnë punës dhe që nuk kanë dëshirën e aksionit. Këshillat i pritën me kënaqësi e me mirë-njohje deklaratat e tre Aleatëve të Mëdhenj përsa i takon restaurimit të Shtetit Shqiptar; . gjithashtu i shtrohen po me atë kënaqësi parimit të Atllantikut për mënyrën e zgjidhjes së konflikteve të kufijve, duke i a referuar çeshtjen blebishitit. Mbi këtë pikë Këshillat nuk shofin mevojën e rezervës për shqyrtjen e këtij parimit prej Aleatëve.

Parimin e Blebishitit Këshilli jo vetëm që e shef të përshtatshëm e konforme me interesat Shqiptare, por e konsideron dhe si mjetin më të aftë dhe më kryesorin për një afrim të popujve Ballkanike, si konsekuencë për realizimin e një konfederasionit të Shteteve Ballkanike.

U sojat dorën gjithë Partive dhe tendencave që ekzistojën në gjithë popujt e Ballkanit që do t'i shtrohen këtij parimi, parim i cili ka për t'i dhën fund një herë e mirë grindjeve dhe kështu do të realisojnë pa tjetër afrimin e vllazërimin e dëshëruar prej kohësh. Këshillat mallkojnë qysh tash dhe protestojnë me gjithë fuqinë e tyre çdo tentativë e veprim, qoftë prej qëllimeve imperialistike të ndonjë kombi tërësisht, ose të ndonjë organizate që mund të ekzistojë në çdo.

30

Пролетарии всех стран, соединяйтесь!

Всесоюзная Коммунистическая Партия (больш.).

ПРАВДА

Орган Центрального Комитета и МК ВКП(б).

№ 352 (9123) Пятница, 18 декабря 1942 г 15 КОП.

ВОЛЯ

От Народного Комиссариата Иностранных Дел

О независимости Албании

В связи с поступившими запросами об отношении Советского Правительства к Албании, Народный Комиссариат Иностранных Дел раз'ясняет, что Советский Союз, относящийся с полным сочувствием к мужественной освободительной борьбе албанских патриотов против итальянских оккупантов, не признаёт никаких притязаний итальянского империализма на албанскую территорию и желает видеть Албанию освобождённой от ига фашистских захватчиков и независимость ее восстановленной. Советское Правительство уверено, что борьба албанского народа за свою независимость сольётся с освободительной борьбой других угнетаемых итало-германскими оккупантами балканских народов, которые в союзе со всеми свободолюбивыми странами изгонят захватчиков со своей земли. Вопрос о будущем государственном строе Албании является её внутренним делом и должен быть решён самим албанским народом.

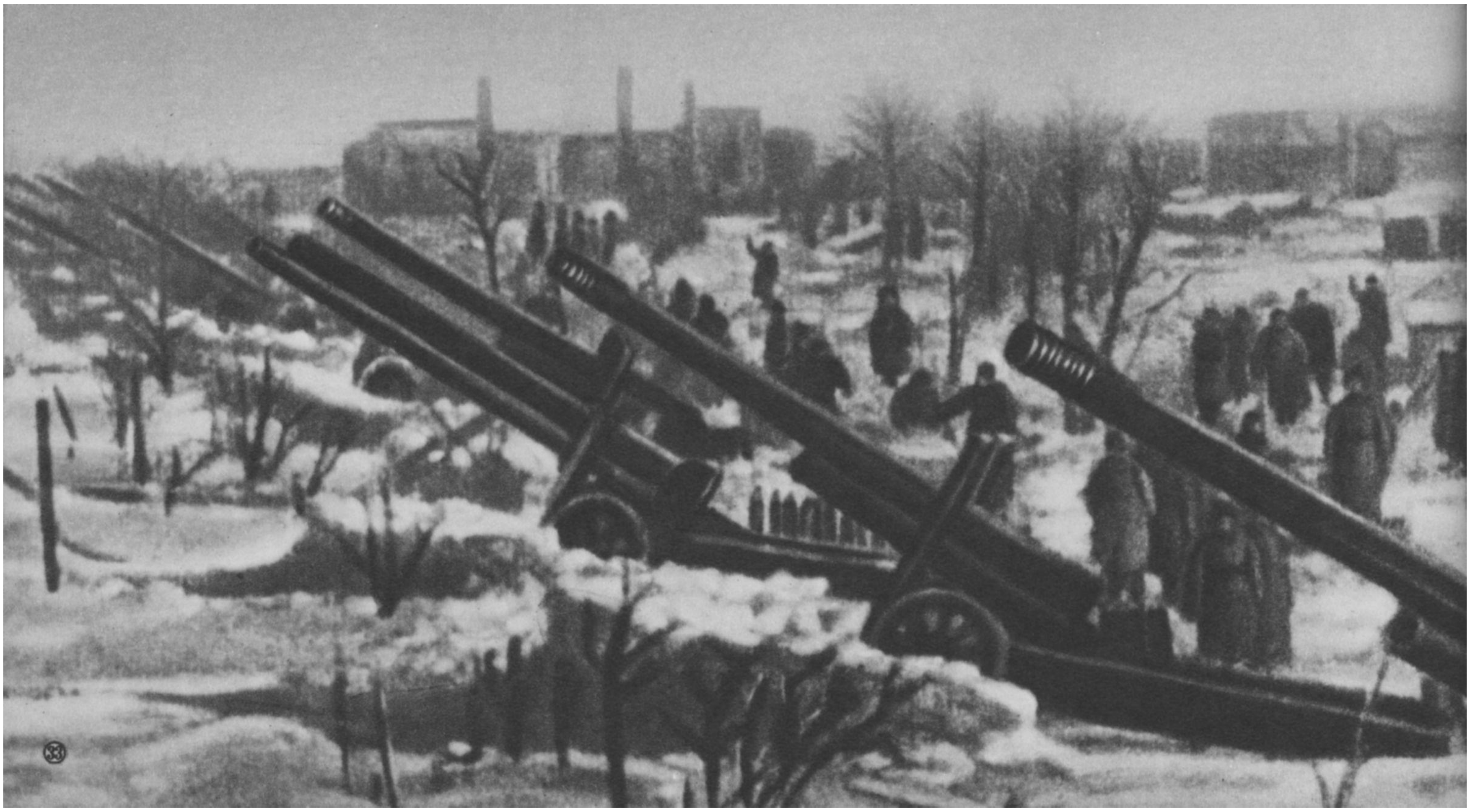
33

34

35

36

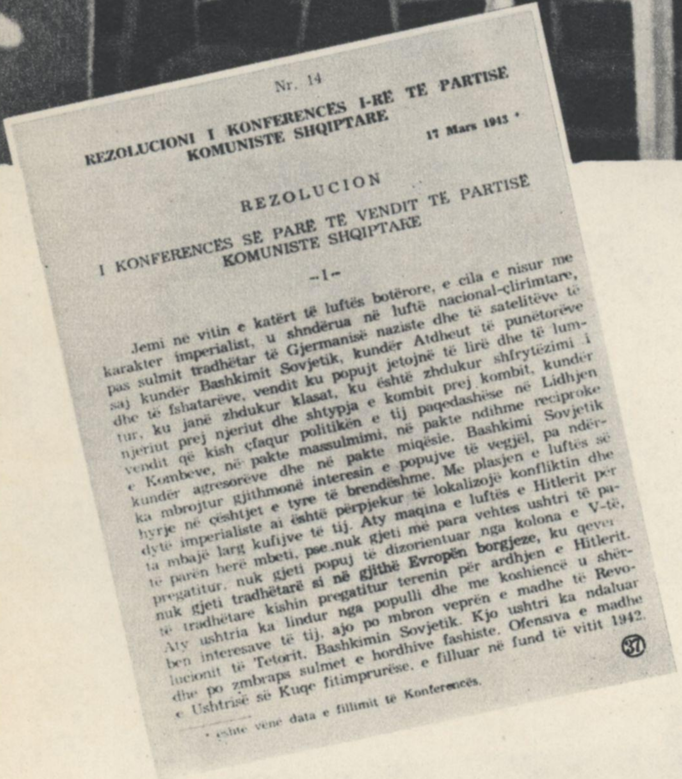

Nr. 14

REZOLUCIONI I KONFERENCËS I-RË TË PARTISË KOMUNISTE SHQIPTARE

17 Mars 1943 *

REZOLUCION

I KONFERENCËS SË PARË TË VENDIT TË PARTISË KOMUNISTE SHQIPTARE

–1–

Jemi në vitin e katërt të luftës botërore, e cila e nisur me karakter imperialist, u shndërua në luftë nacional-çlirimtare, pas sulmit tradhëtar të Gjermanisë naziste dhe të satelitëve të saj kundër Bashkimit Sovjetik, kundër Atdheut të punëtorëve dhe të fshatarëve, vendit ku popujt jetojnë të lirë dhe të lumtur, ku janë zhdukur klasat, ku është zhdukur shfrytëzimi i njeriut prej njeriut dhe shtypja e kombit prej kombit, kundër vendit që kish çfaqur politikën e tij paqedashëse në Lidhjen e Kombeve, në pakte massulmimi, në pakte ndihme reciproke kundër agresorëve dhe në pakte miqësie. Bashkimi Sovjetik ka mbrojtur gjithmonë interesin e popujve të vegjël, pa ndërhyrje në çështjet e tyre të brendëshme. Me plasjen e luftës së dytë imperialiste ai është përpjekur të lokalizojë konfliktin dhe ta mbajë larg kufijve të tij. Aty maqina e luftës e Hitlerit për të parën herë mbeti, pse nuk gjeti më para vehtes ushtri të papregatitur, nuk gjeti popuj të dizorientuar nga kolona e V-të, nuk gjeti tradhëtarë si në gjithë Evropën borgjeze, ku qeveri tradhëtare kishin pregatitur terenin për ardhjen e Hitlerit. Aty ushtria ka lindur nga populli dhe me koshiencë u shërben interesave të tij, ajo po mbron veprën e madhe të Revolucionit të Tetorit, Bashkimin Sovjetik. Kjo ushtri ka ndaluar dhe po zmbraps sulmet e hordhive fashiste. Ofensiva e madhe e Ushtrisë së Kuqe fitimprurëse, e filluar në fund të vitit 1942.

* është vënë data e fillimit të Konferencës.

37

38

39

40

11

42

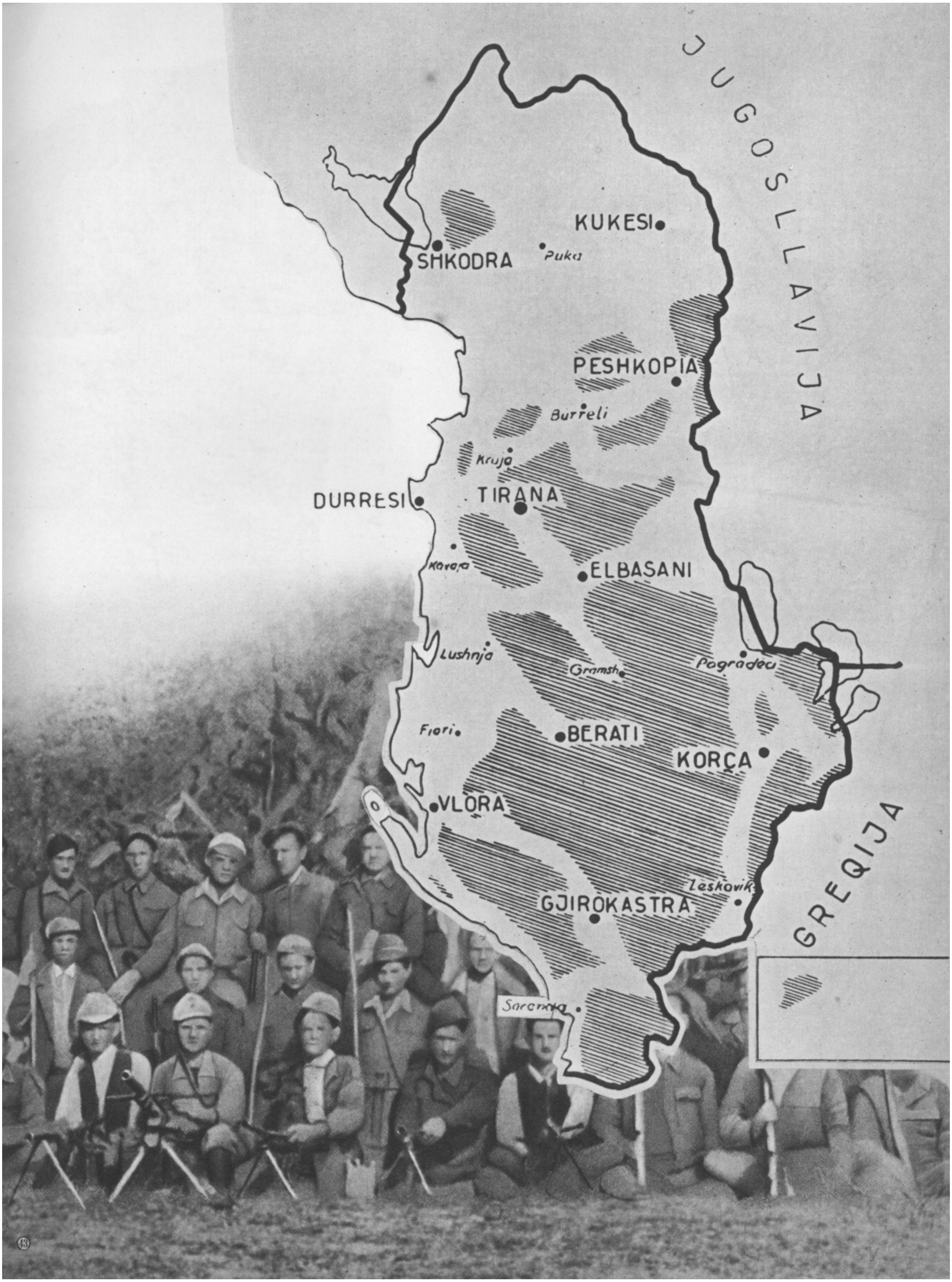
JUGOSLLAVIJA
KUKESI
SHKODRA
Puka
PESHKOPIA
Burreli
Kruja
DURRESI
TIRANA
Kavaja
ELBASANI
Lushnja
Gramsh
Pogradeci
Fieri
BERATI
KORÇA
VLORA
GREQIJA
Leskovik
GJIROKASTRA
Saranda

JUGOSLLAVIA
GREQIA
DETI ADRIATIK
DETI JON
SHKODRA
Tropoja
KUKESI
Puka
Gjergjan
Lezha
PESHKOPIA
Burreli
Krujë
DURRESI
TIRANA
Kavaja
ELBASANI
Librazhd
Lushnje
Gramsh
Pogradec
Fieri
BERATI
KORÇA
Bilishti
VLORA
Çorovodë
Erseka
Tepelenë
Përmet
Leskoviku
Himara
GJIROKASTRA
Delvina
Saranda
Konispoli
SHENJA KONVENCIONALE
GODITJE PARTIZANE
GODITJE ARMIKE
AUTOKOLLONE ARMIKE
PERQENDRIME ARMIKE
DEPO ARMIKE

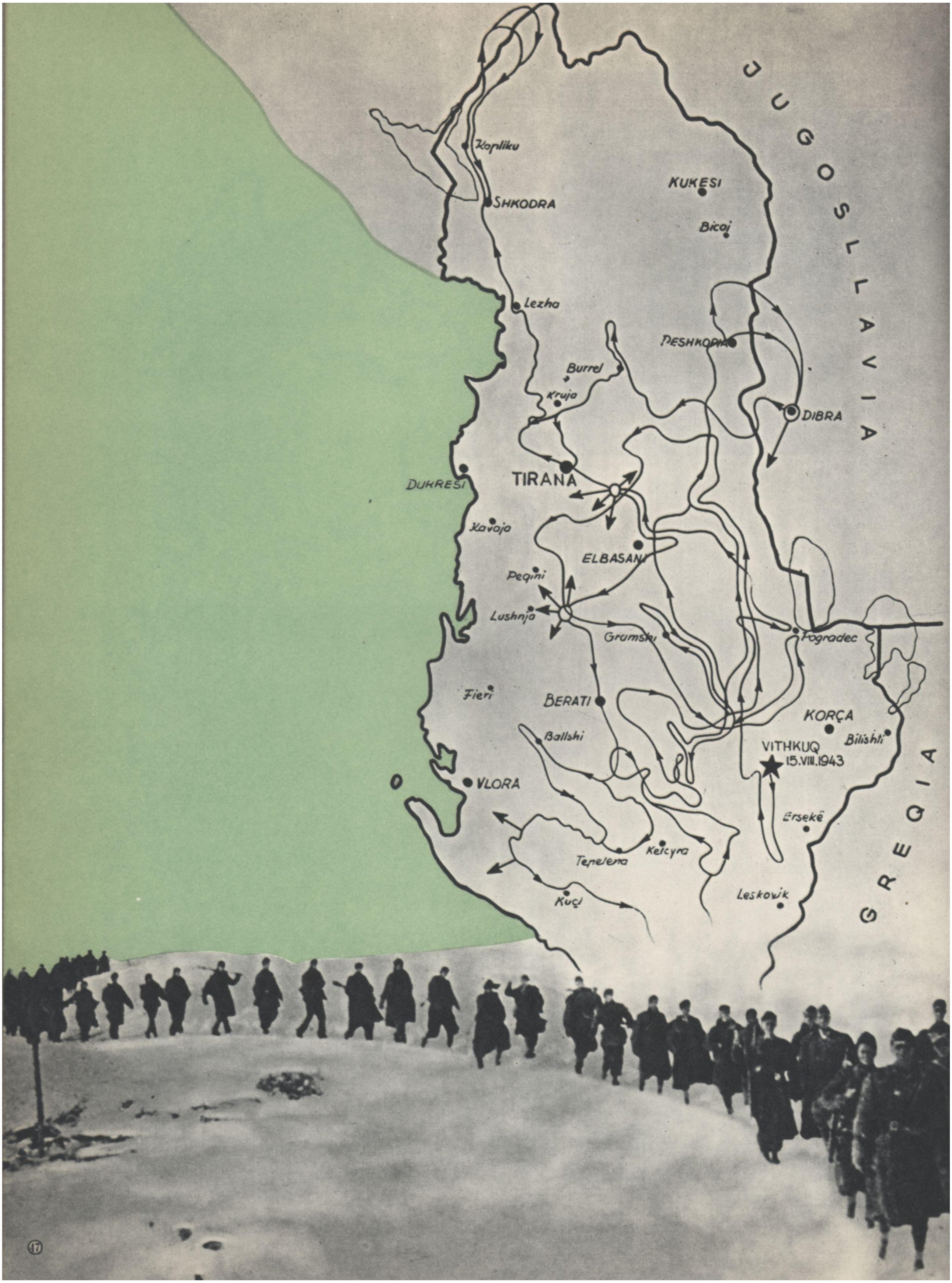

JUGOSLLAVIA
GREQIA
Kopliku
SHKODRA
KUKESI
Bicaj
Lezha
PESHKOPIA
Burrel
Kruja
DIBRA
TIRANA
DURRESI
Kavaja
ELBASANI
Peqini
Lushnja
Gramshi
Pogradec
Fieri
BERATI
KORÇA
Bilishti
Ballshi
VITHKUQ
15.VIII.1943
VLORA
Ersekë
Tepelena
Kelcyra
Kuçi
Leskovik

49

50

JUGOSLLAVIA
DETI ADRIATIK
DETI JON
GREQIA
SHKODRA
KUKESI
PESHKOPIA
TIRANA
DURRES
ELBASAN
BERATI
KORÇA
GJIROKASTER
Tropoja
Puka
Lezha
Burrel
Librazhd
Lushnje
Fieri
Gramshi
Pogradec
Çorovoda
Kelcyre
Saranda
Konispol
SHENJA KONVENCIONALE
GODITJE PARTIZANE
GODITJE ARMIKE
AUTOKOLLONA ARMIKE
PERQENDRIME ARMIKE

52

53

54

55

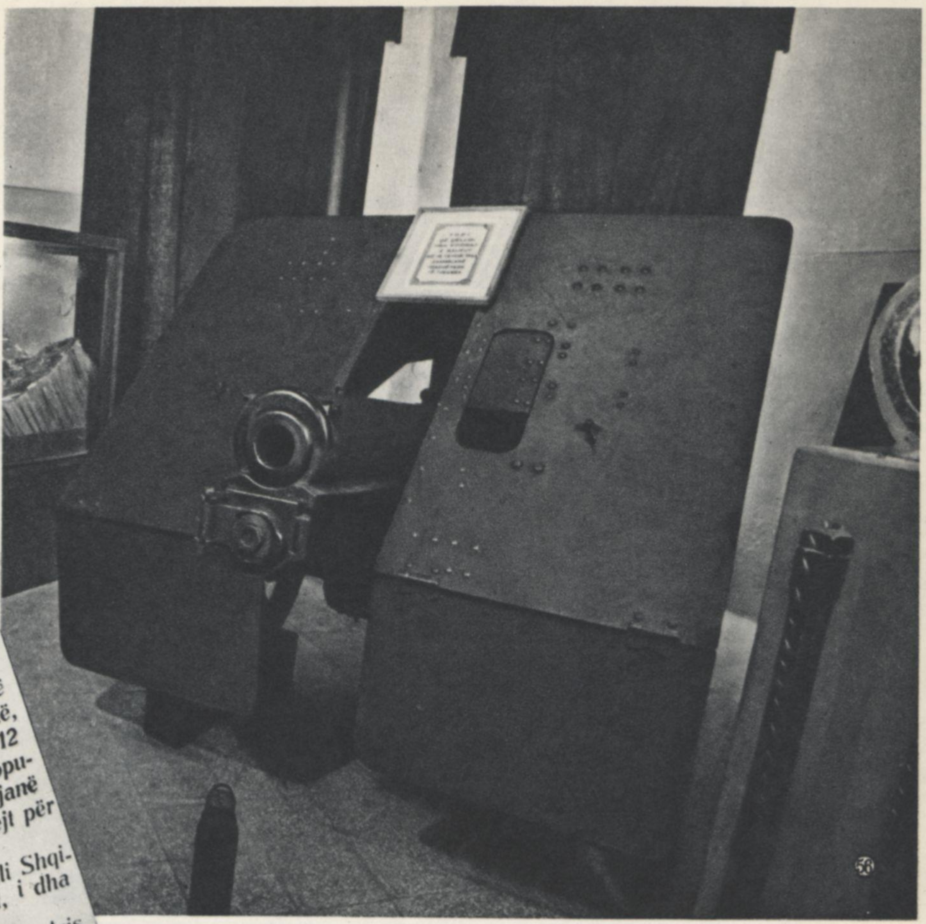

50

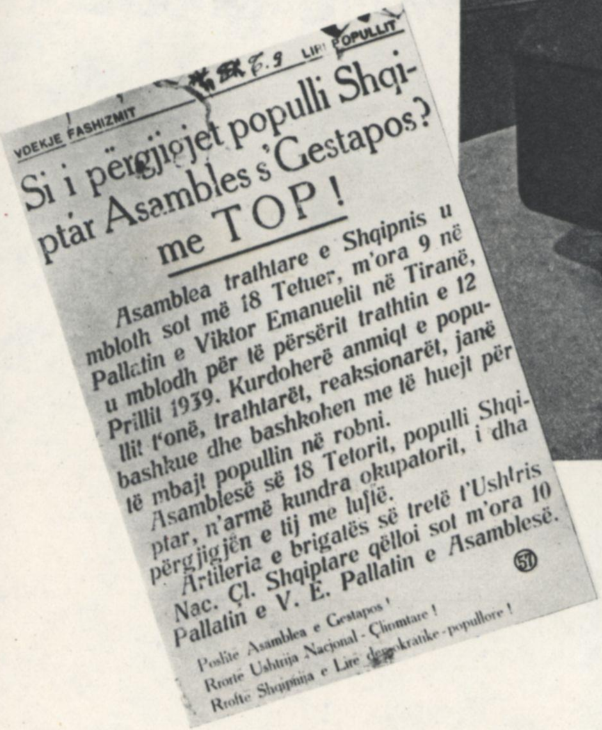

VDEKJE FASHIZMIT — LIRI POPULLIT

Si i përgjigjet populli Shqiptar Asambles s'Gestapos? me TOP!

Asamblea trathtare e Shqipnis u mbloth sot më 18 Tetuer, m'ora 9 në Pallatin e Viktor Emanuelit në Tiranë, u mblodh për të përsërit trathtin e 12 Prillit 1939. Kurdoherë anmiqt e popullit t'onë, trathtarët, reaksionarët, janë bashkue dhe bashkohen me të huejt për të mbajt popullin në robni.

Asamblesë së 18 Tetorit, populli Shqiptar, n'armë kundra okupatorit, i dha përgjigjën e tij me luftë.

Artileria e brigatës së tretë t'Ushtris Nac. Çl. Shqiptare qëlloi sot m'ora 10 Pallatin e V. E. Pallatin e Asamblesë.

Poshtë Asamblea e Gestapos!
Rrofte Ushtrija Nacional - Çlirimtare!
Rrofte Shqipnija e Lirë demokratike - popullore!

51

58

59

60

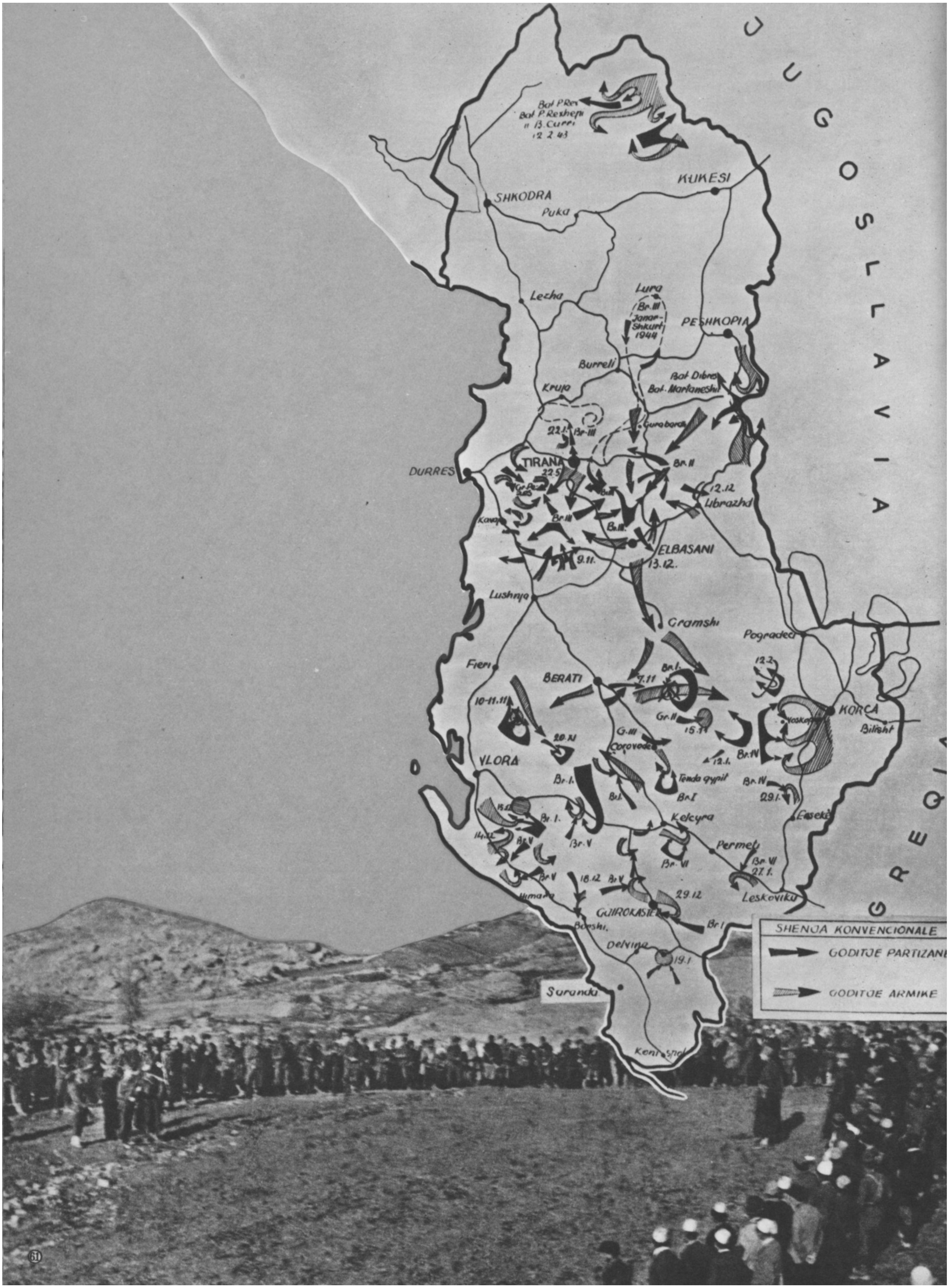

JUGOSLLAVIA
GREQIA
SHKODRA
KUKESI
Puka
Lezha
Lura
Janar-Shkurt 1944
PESHKOPIA
Burreli
Kruja
Bat. Dibres
Bat. Martaneshi
DURRES
TIRANA
Librazhd
ELBASANI
Lushnja
Gramshi
Pogradeci
Fieri
BERATI
KORCA
Bilisht
VLORA
Çorovoda
Tenda qypit
Kelcyra
Permeti
Leskoviku
Himara
GJIROKASTRA
Borshi
Delvina
Saranda
SHENJA KONVENCIONALE
GODITJE PARTIZANE
GODITJE ARMIKE

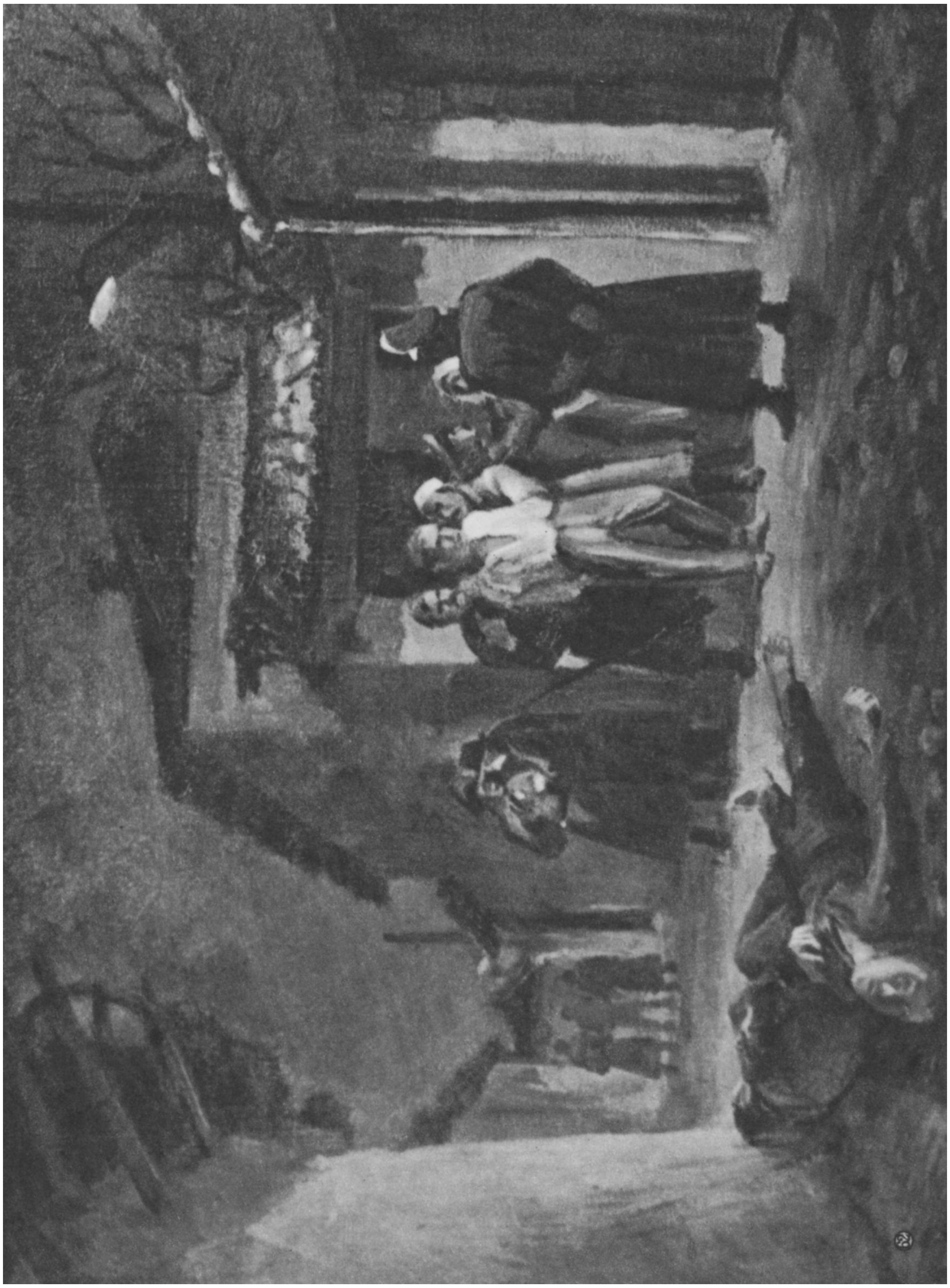

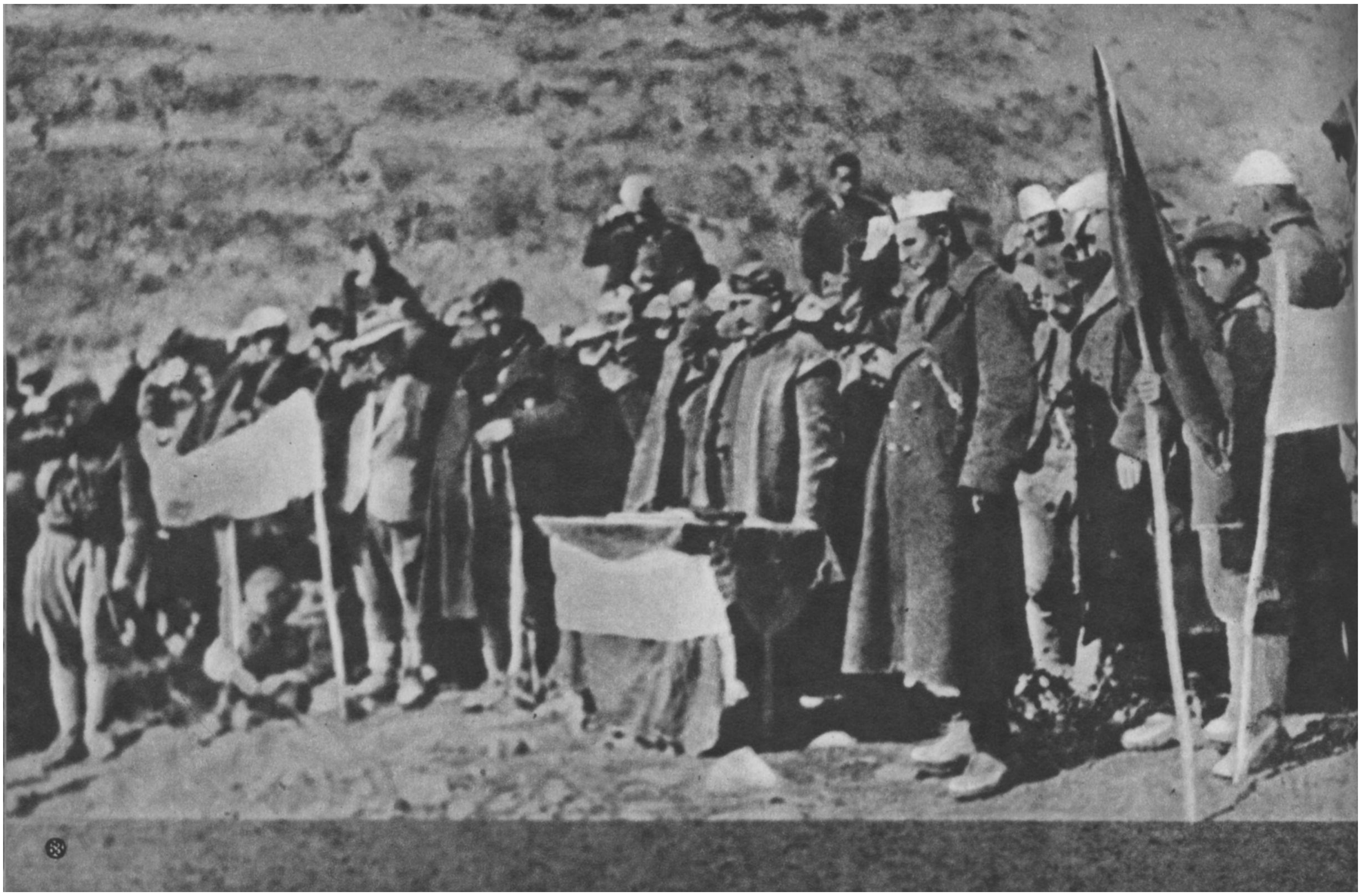

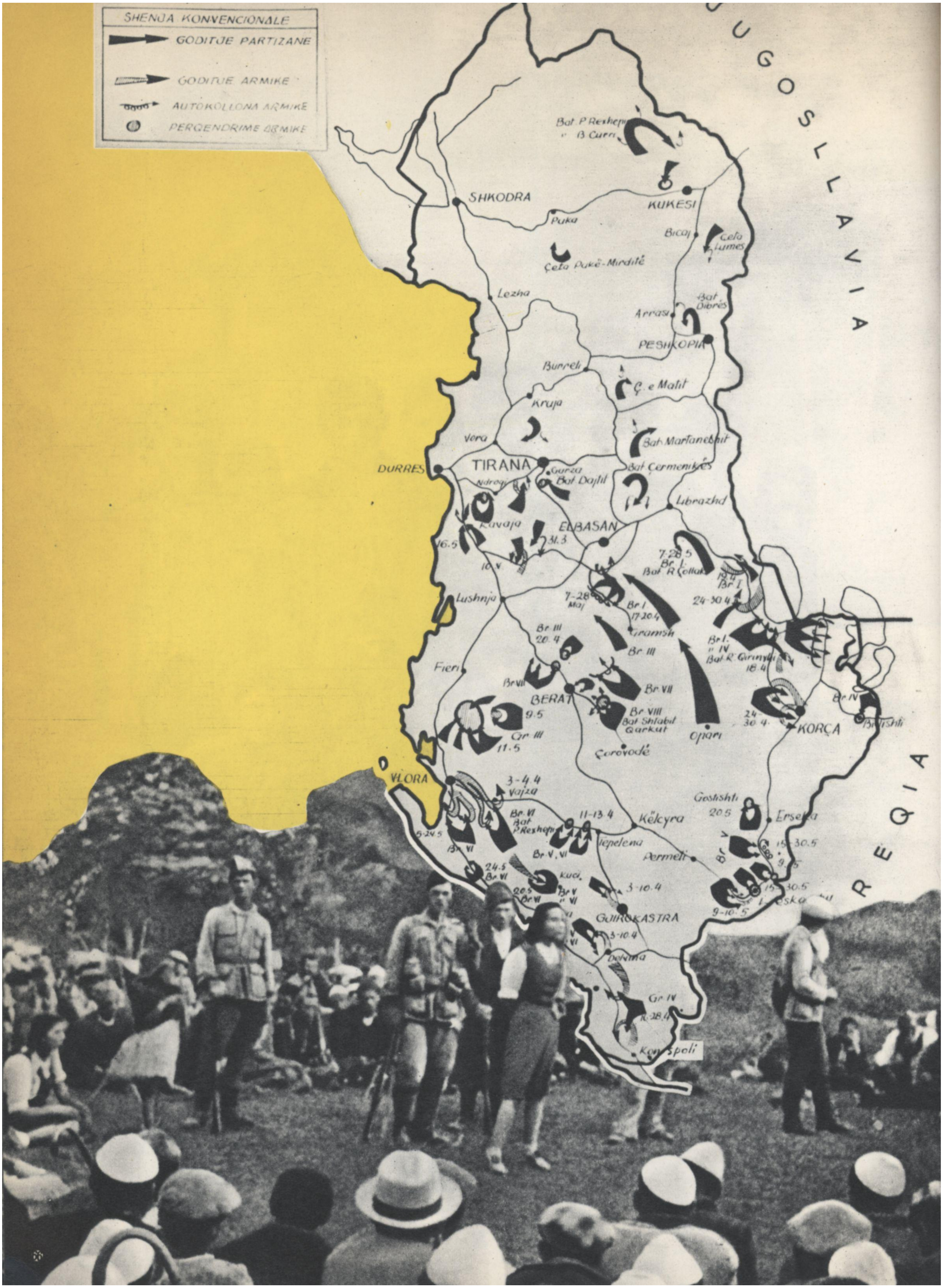
SHENJA KONVENCIONALE
GODITJE PARTIZANE
GODITJE ARMIKE
AUTOKOLLONA ARMIKE
PERQENDRIME ARMIKE
JUGOSLLAVIA
GREQIA
SHKODRA
KUKESI
Puka
Bicaj
Çeta Lumes
Çeta Pukë-Mirditë
Bat. P. Rexhepi
B. Curri
Lezha
Arrasi
Bat. Dibrës
PESHKOPIA
Burreli
Ç. e Matit
Kruja
Vora
Bat. Martanesh
DURRES
TIRANA
Gurza
Bat. Dajtit
Ndroqi
Bat. Çermenikës
Librazhd
Kavaja
ELBASAN
16.5
31.3
10.V
7-28.5
Br. I
Bat. R. Çollak
Lushnja
7-28 Maj
Br. I
17-20.4
Gramsh
24-30.4
Br. III
20.4
Br. III
Br. I
" IV
Bat. R. Grimsi
18.4
Fieri
Br. VII
BERAT
Br. VII
Br. VIII
Bat. Shlabil Qarkut
9.5
Gr. III
11.5
24
30.4
KORÇA
Br. IV
Bilishti
Opari
Çorovodë
VLORA
3-4.4
Vajza
Gostishti
20.5
Ersek
Br. VI
Bat. P. Rexhepi
11-13.4
Këlcyra
5-24.5
Br. VI
Tepelena
Br. V, VI
Përmeti
24.5
Br. VI
Kuç
20.5
Br. VI
3-10.4
GJIROKASTRA
3-10.4
9-10.5
Delvina
Gr. IV
Konispoli

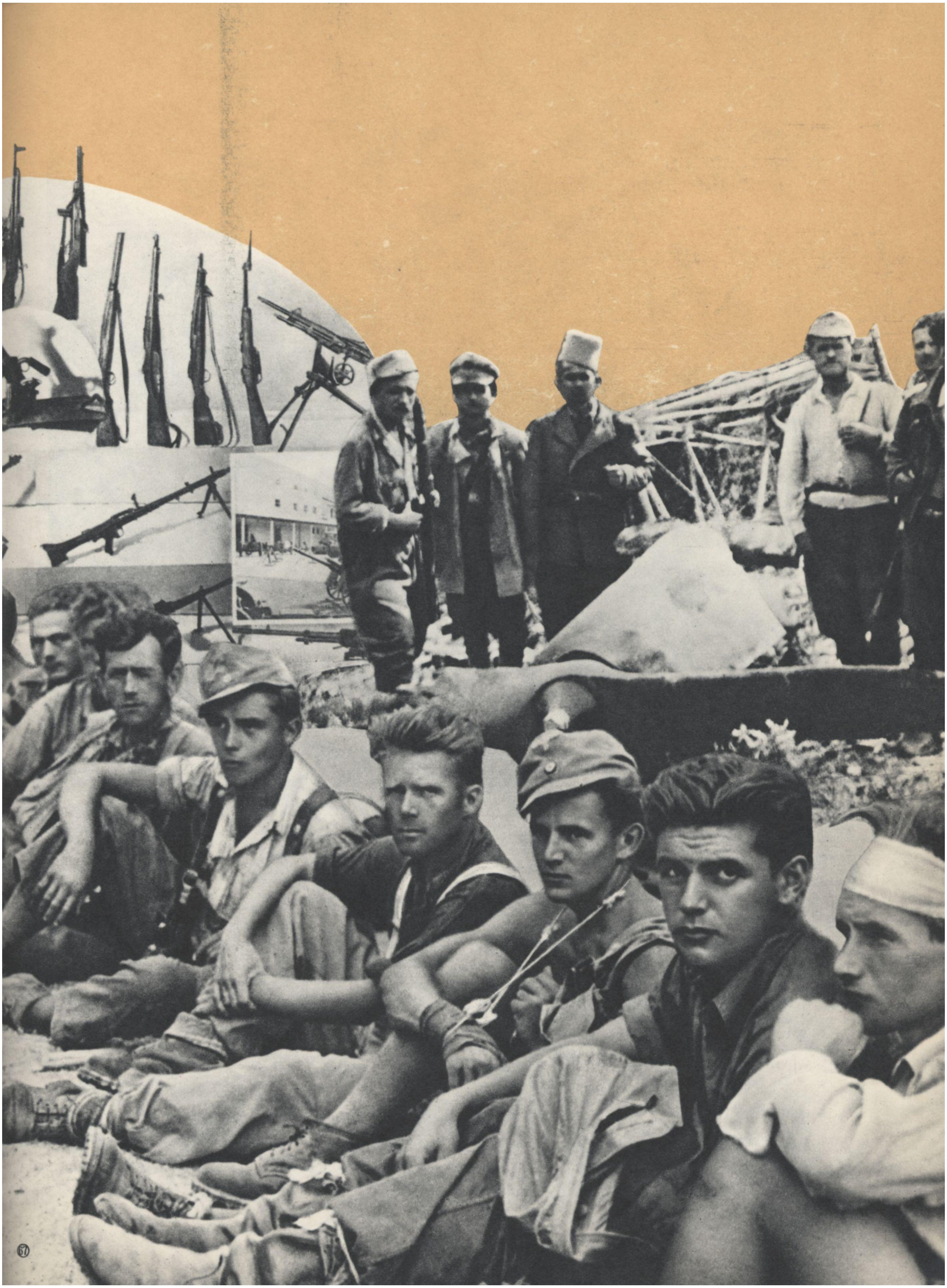

68

VI.

Komandantit Suprem t'Ushtris së
Kuqe, Mareshalit të Bashkimit Sovje-
tik STALIN

Kongresi i I-rë Antifashist Nacional-
Çlirimtar i Shqipërisë, përshëndet në per-
sonin t'uaj udhëheqësin gjenial të popuj-
ve të Bashkimit Sovjetik dhe të Ushtris
së Kuqe heroike.
Për popullin Shqiptar Bashkimi Sovjetik i
fortesa e pathyer e socializmit, atdheu i
madh i popujve të vëllazëruar, është sot a-
vanguarda e luftës së madhe antifashiste,
është shëmbëlla më e lartë sakrificash e
heroizmi, është shtylla më e fortë materia-
le e morale për gjithë popujt e robëruar.
Për popullin Shqiptar, Ushtrija e Kuqe
është ajo që çthuri legjendën se ushtrija
gjermane është e pamundur, është faktori
kryesor që përmbysi situatën e krijuar nga
forca brutale e Gjermanisë naciste dhe nga
reaksioni n'Europë, është ajo që ngjalli
besimin e patundur në fitore për gjithë
popujt liridashës, është ajo që mban mbi
shpatullat e saj peshën më të rëndë të lu-
ftës, është garancija më e madhe për shka-
tërrimin e plotë të fashizmit.
Afrimi i Ushtris së Kuqe ka forcuar lu-
ftën t'onë dhe populli i jonë i shpreh mi-
rënjohjen Bashkimit Sovjetik dhe Ushtris
së saj të Kuqe, e cila nën udhëheqjen t'uaj

69

Processo Verbale
70
Deklaratë
IV.
VENDOSI:
KONSTATON
KONGRESI I PARE ANTI-FASHIST NACIONAL-ÇLIRIMTAR

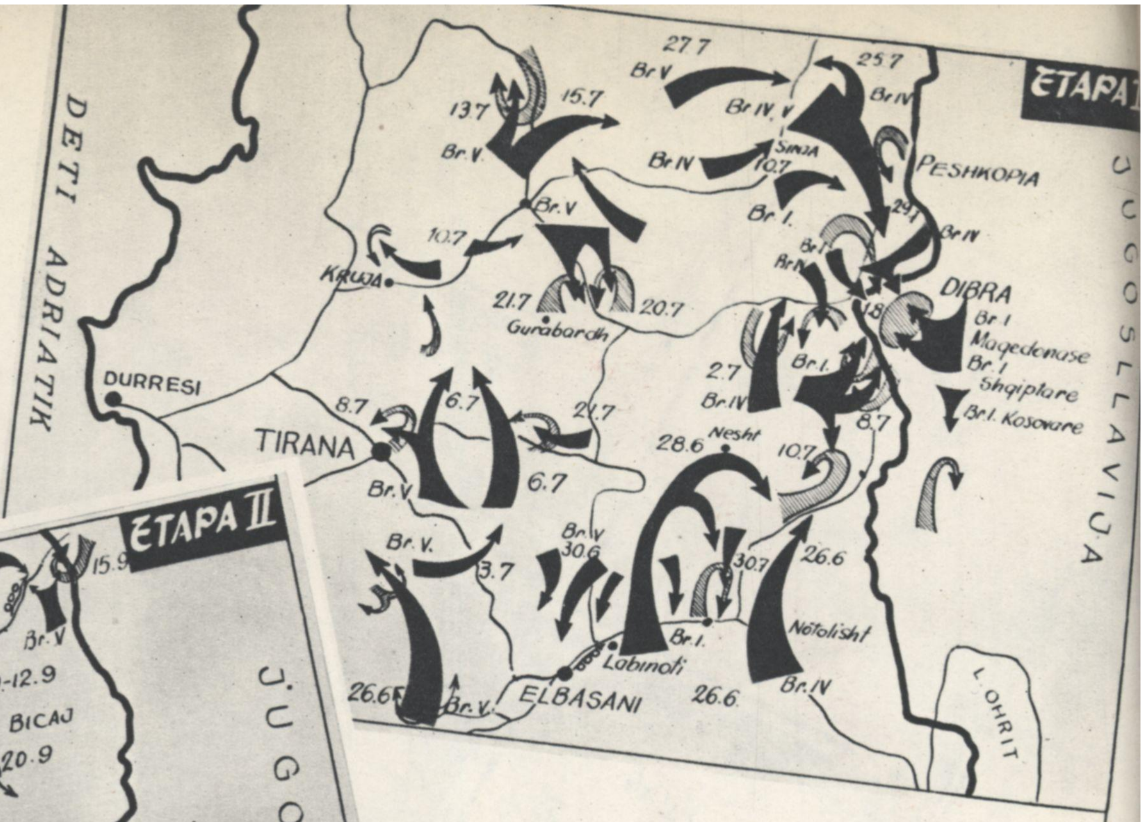
ETAPA I
DETI ADRIATIK
JUGOSLLAVIJA
PESHKOPIA
DIBRA
KRUJA
DURRESI
TIRANA
ELBASANI
Gurabardh
Labinoti
Nesht
Nëtolisht
L. OHRIT
Br. I Maqedonase
Br. I Shqiptare
Br. I. Kosovare

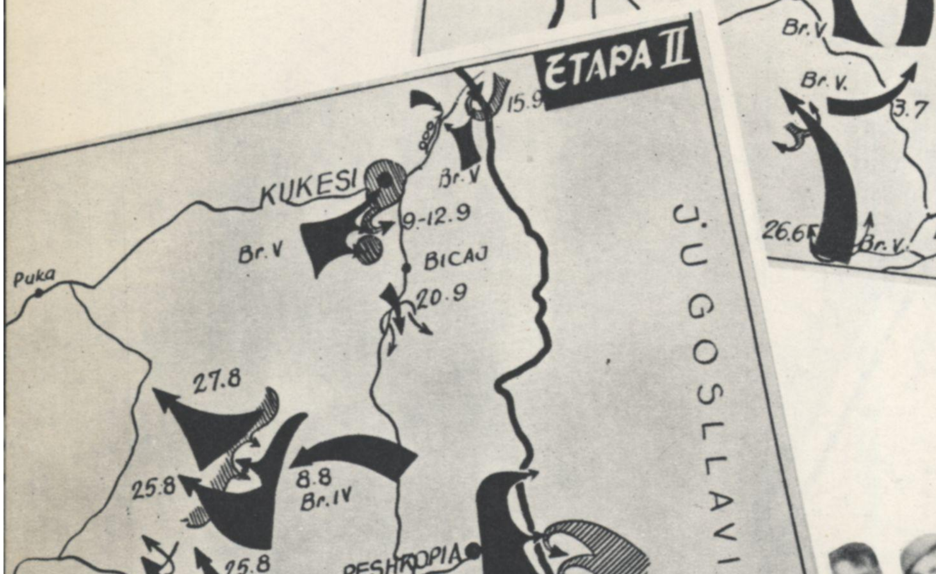
ETAPA II
JUGOSLLAVIJA
KUKESI
BICAJ
Puka
PESHKOPIA
DIBRA
BURRELI
Shëngjergj
ELBASANI
SHENJA KONVENCIONALE
GODITJE PARTIZANE
GODITJE ARMIKE
AUTOKOLLONE ARMIKE
PERQENDRIME ARMIKE

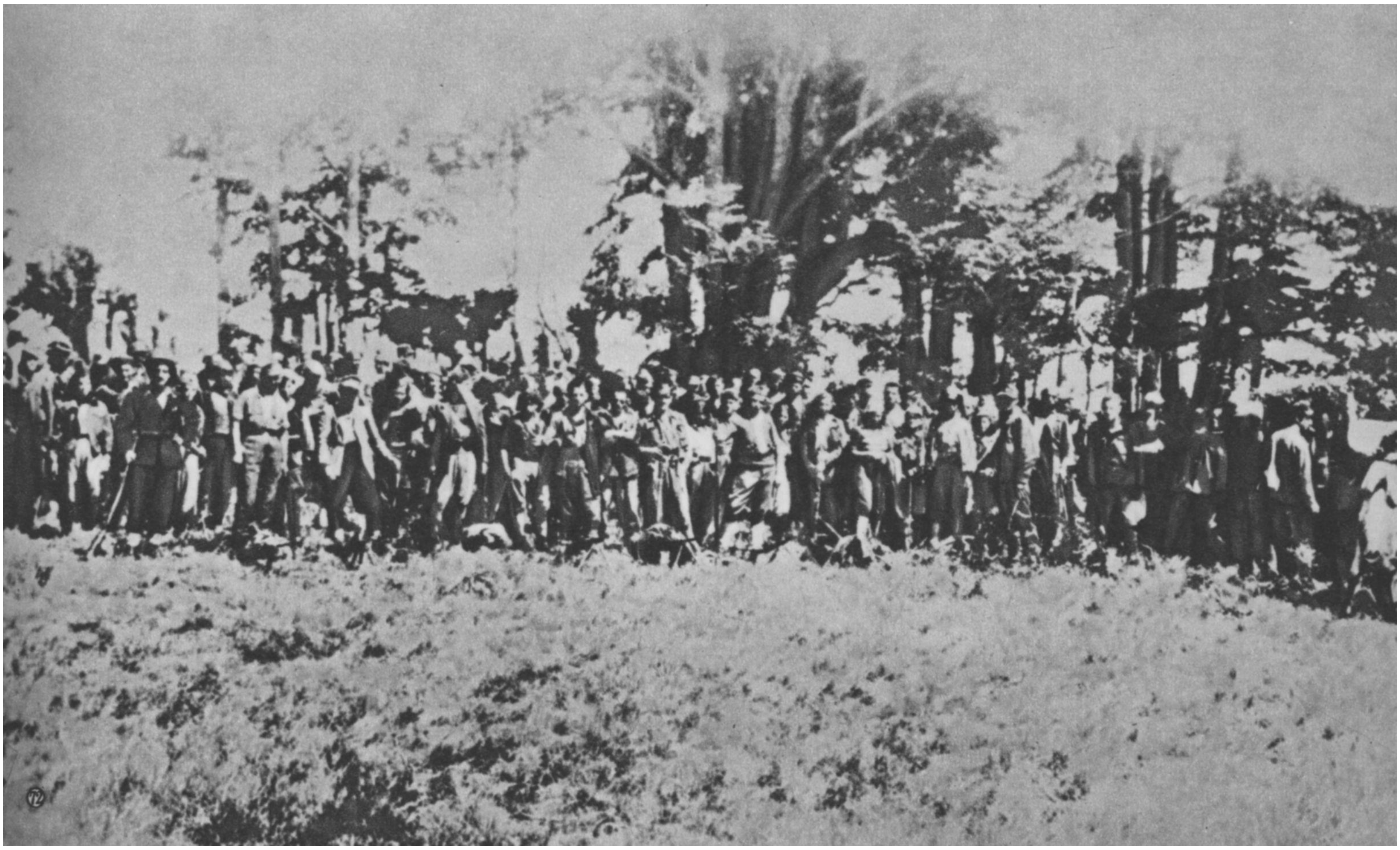

78

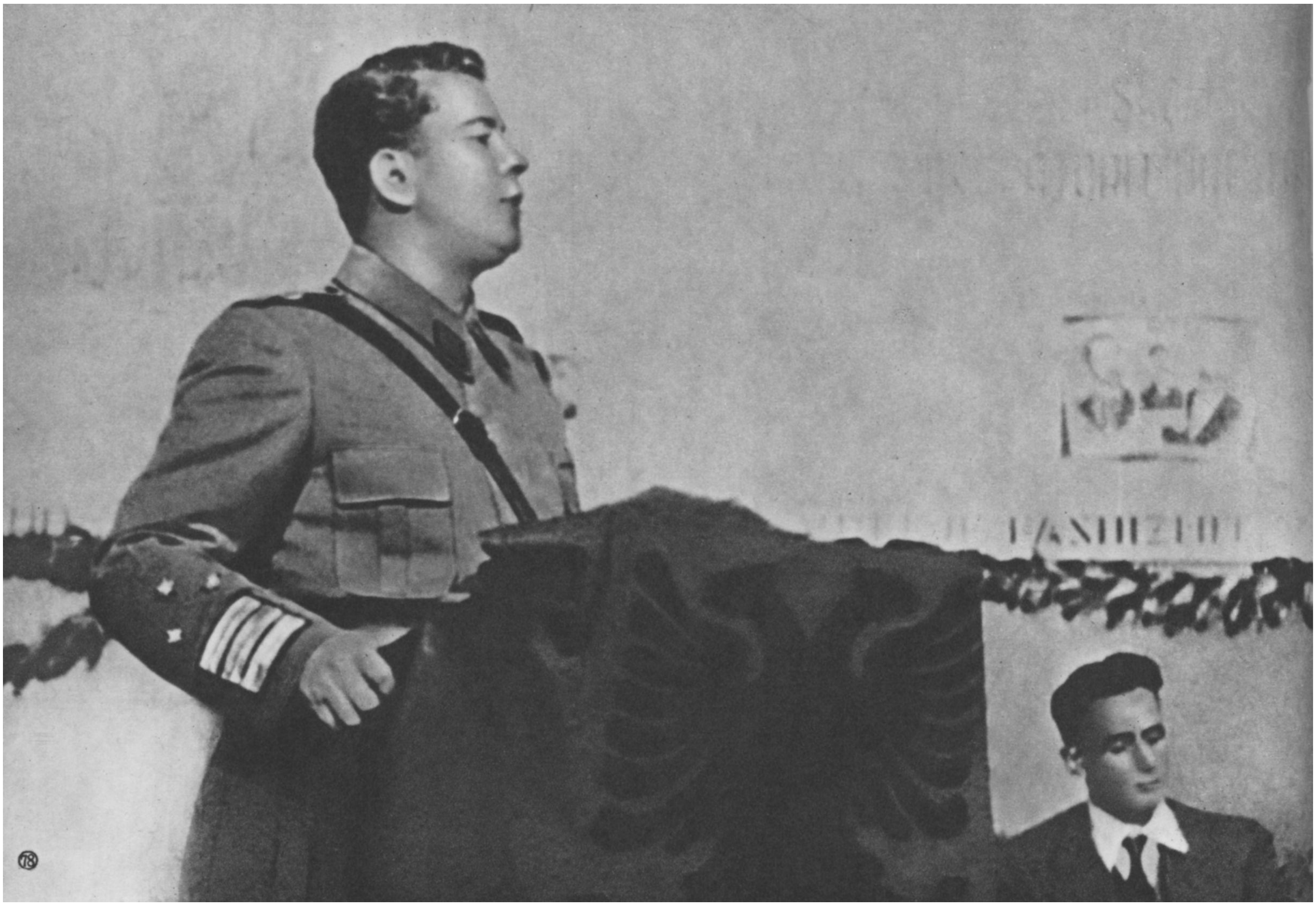

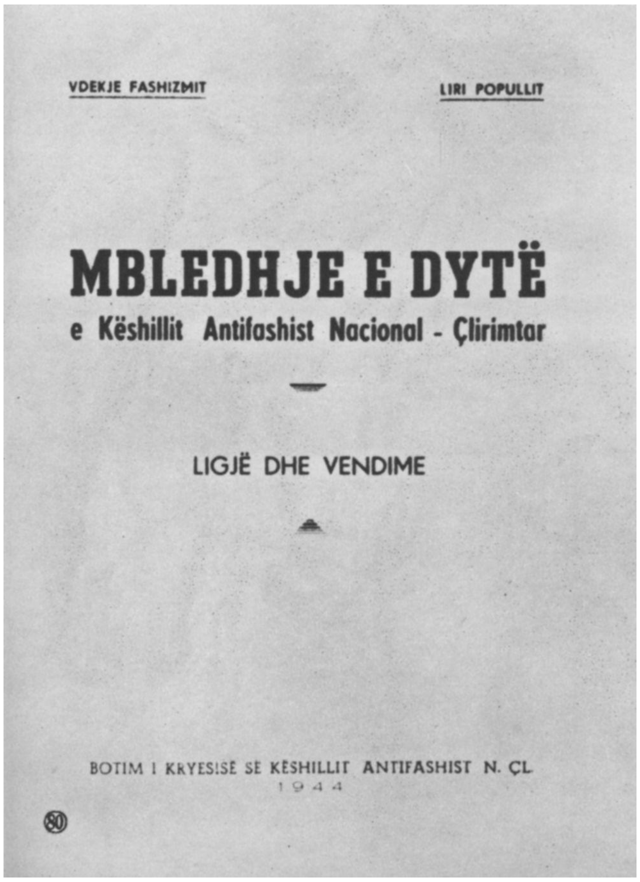

VDEKJE FASHIZMIT — LIRI POPULLIT

MBLEDHJE E DYTË

e Këshillit Antifashist Nacional - Çlirimtar

LIGJË DHE VENDIME

BOTIM I KRYESISË SE KËSHILLIT ANTIFASHIST N. ÇL.
1944

80

81

82

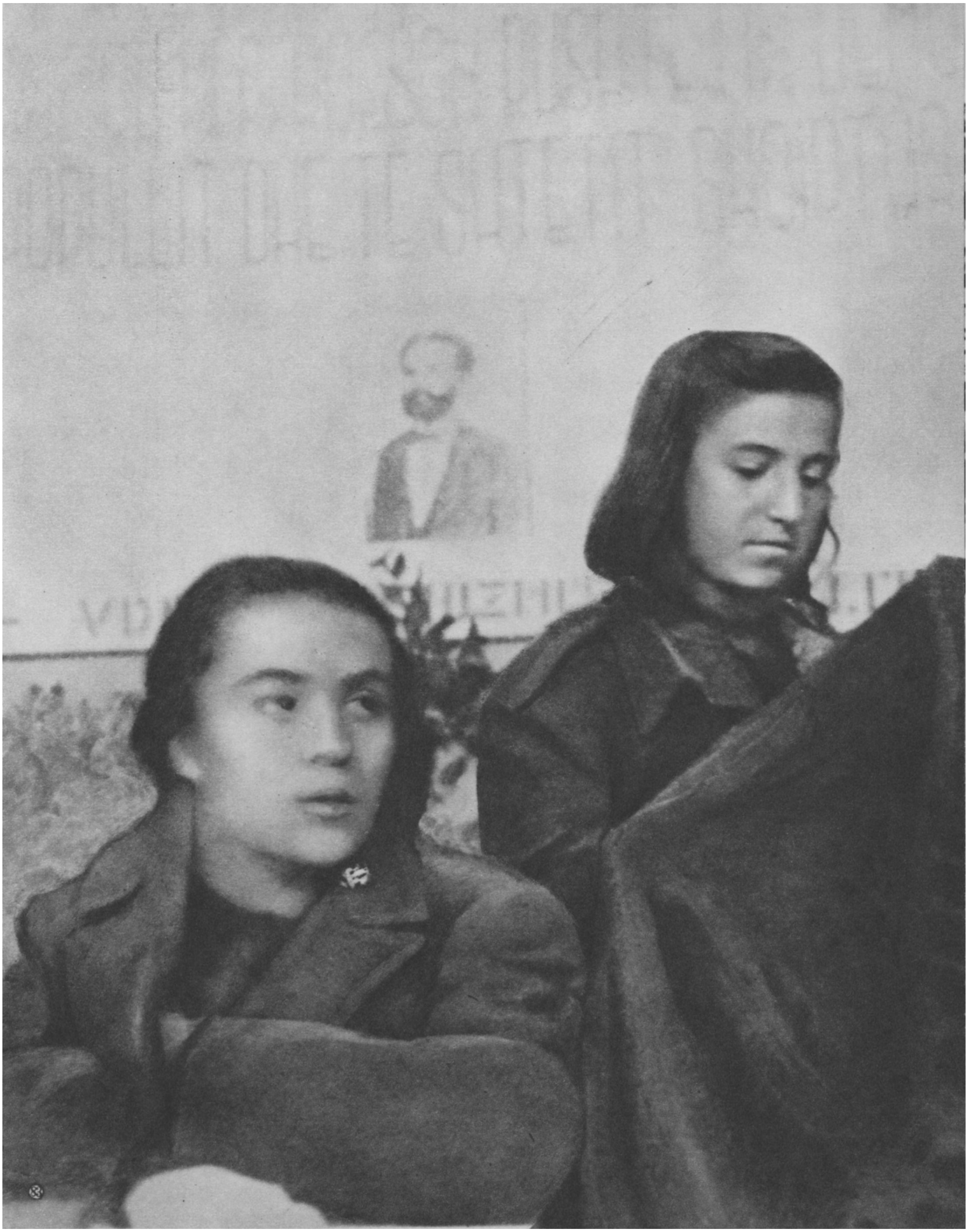

87

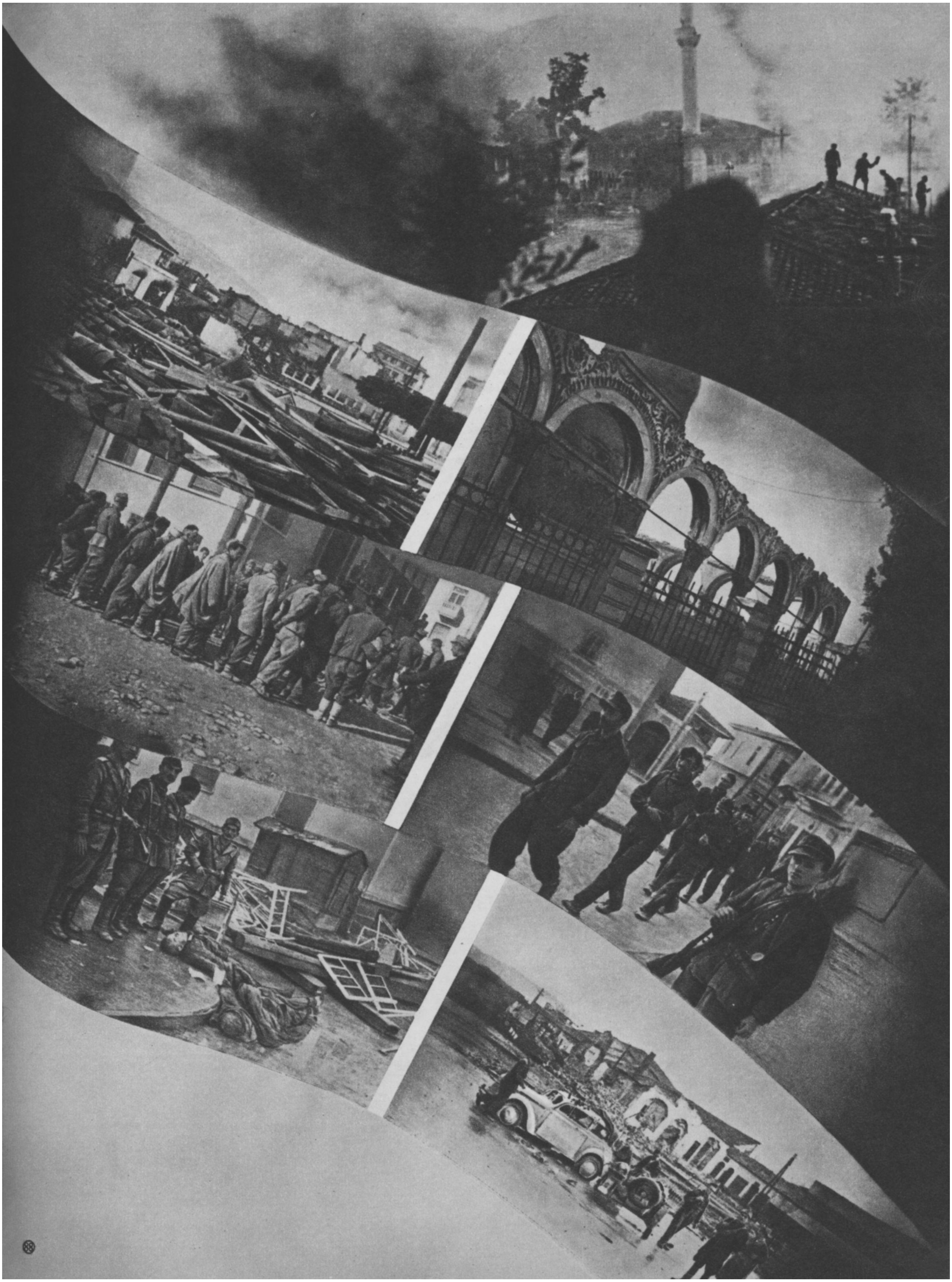

Zona operative e Tiranës
Forca partizane
Forca gjermane
Operacioni i armikut
Posta gjermane
23 Br. S.
23 Br. S.
24 Br. S.
Shijak
10 Br. S
DURRESI
TIRANA
4 Bat. 4 Br.
4 Bat. 8 Br. S
1 Bat. 1 Br. S
17 Br. S.
8 Br. S
Kavaja
12 Br. S
11 Br. S
12 Br. S
12 Br. S
15 Br. S.
Peqini

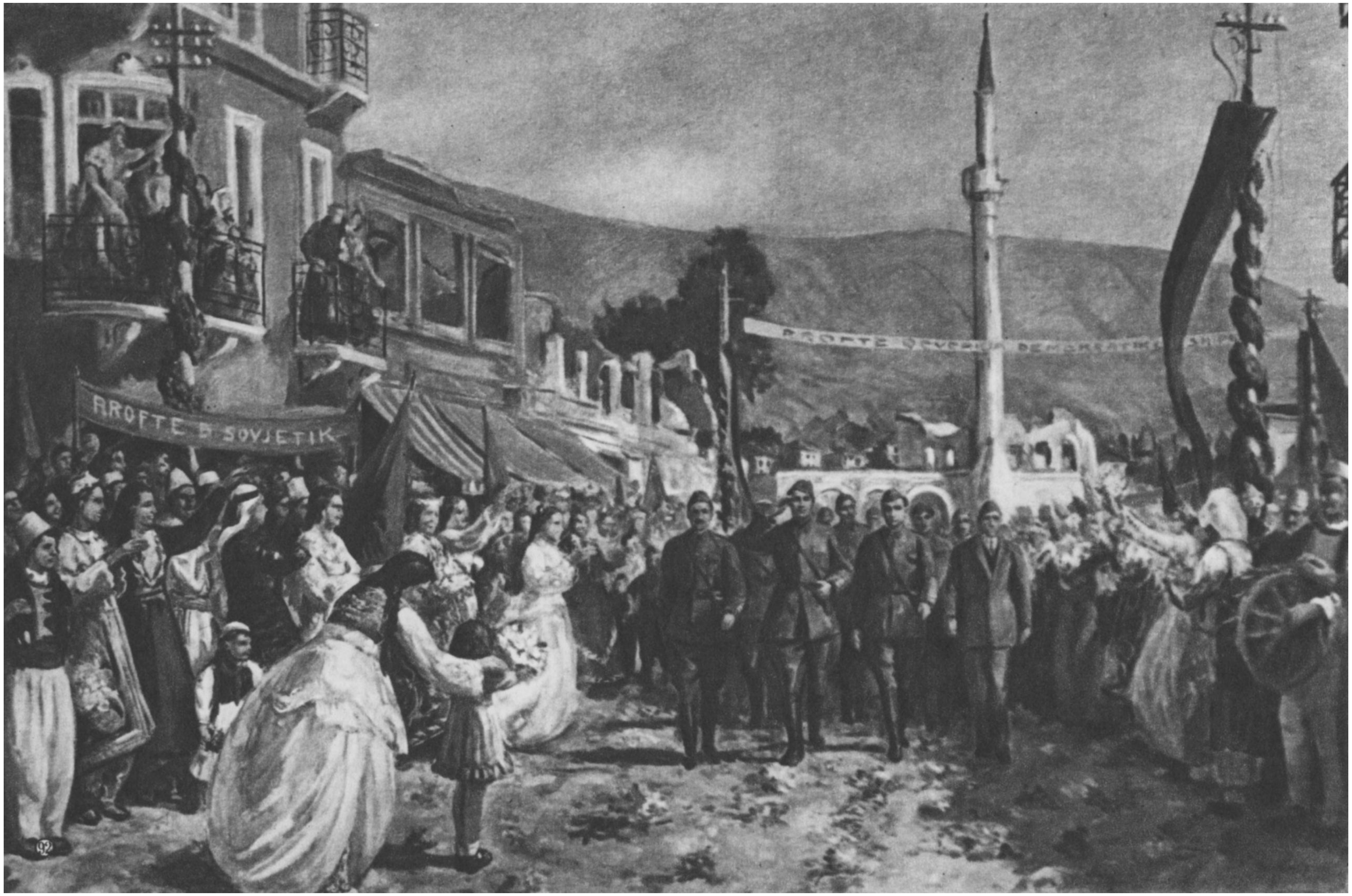
ROFTE B SOVJETIK

94

95

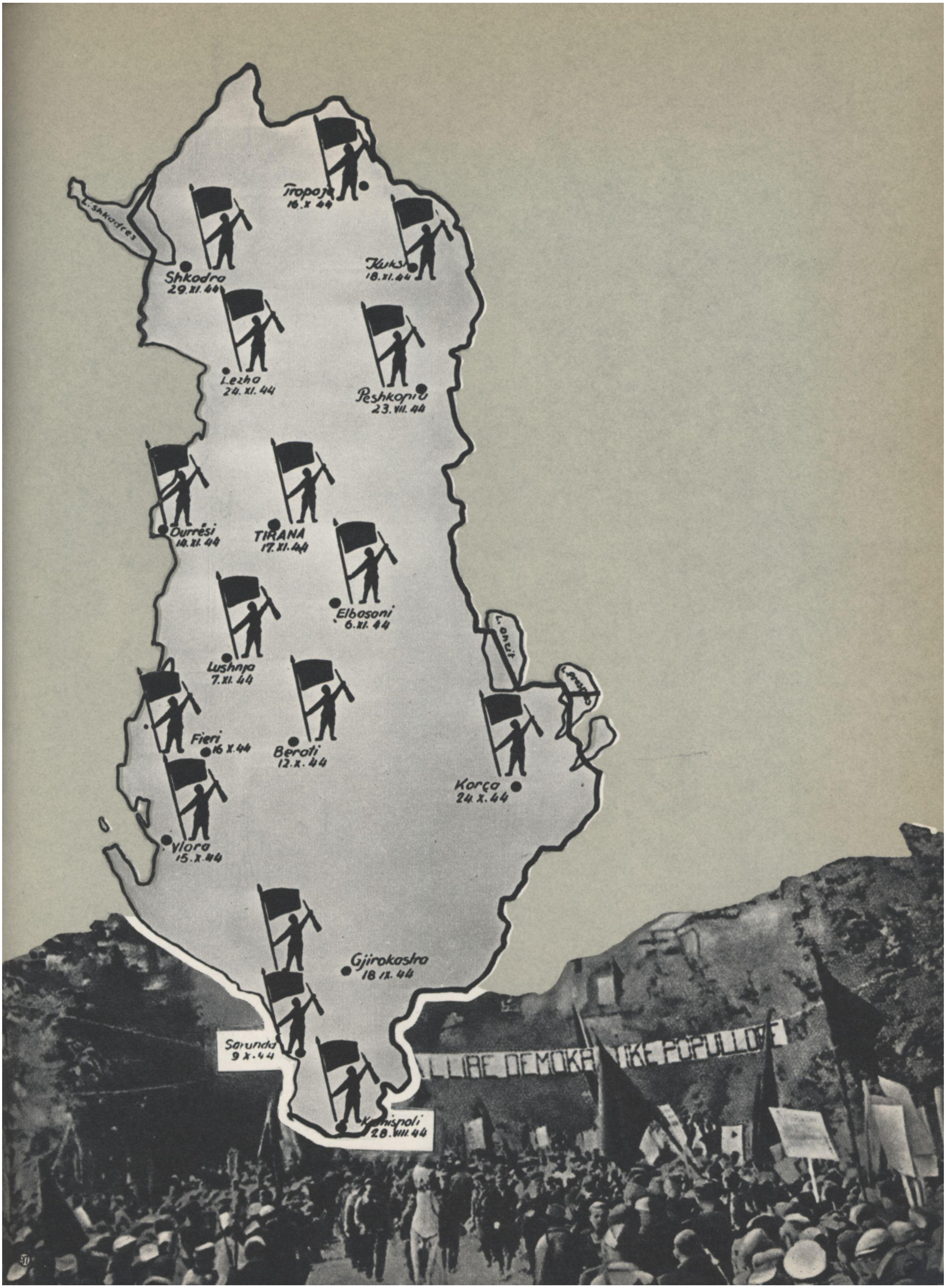
L. Shkodres
Tropoja
16.X 44
Shkodra
29.XI.44
Kuks
18.XI.44
Lezha
24.XI.44
Peshkopia
23.VIII.44
Durrësi
10.XI.44
TIRANA
17.XI.44
Elbasani
6.XI.44
L. Ohrit
Lushnja
7.XI.44
Fieri
16 X.44
Berati
12.X.44
Korça
24.X.44
Vlora
15.X.44
Gjirokastra
18 IX.44
Saranda
9 X.44
Konispoli
28.VIII.44
LLIRE DEMOKR
IKE POPULLORE

98

99

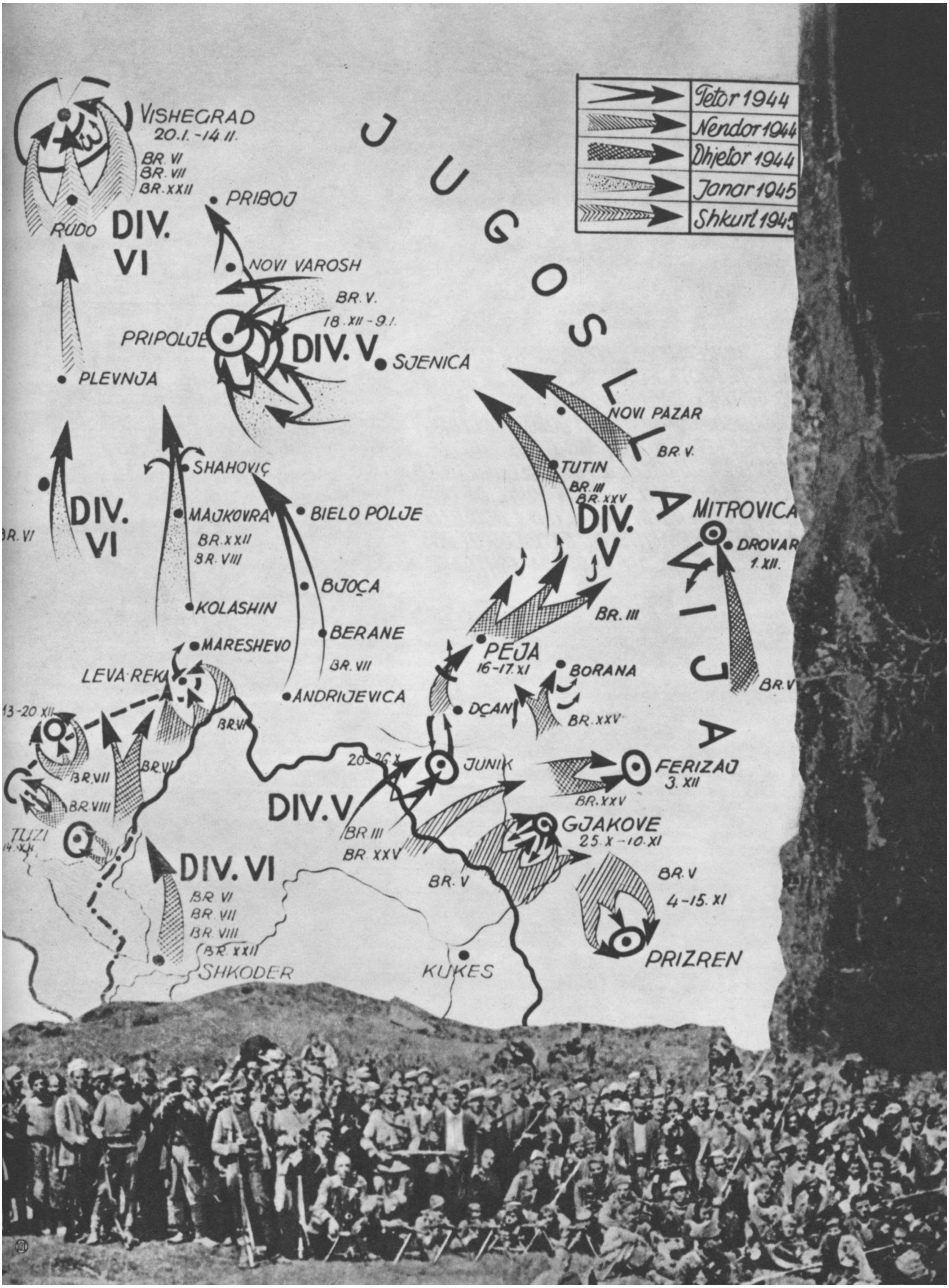
Tetor 1944
Nendor 1944
Dhjetor 1944
Janar 1945
Shkurt 1945
JUGOSLLAVIJA
VISHEGRAD
20.I.-14.II.
BR. VI
BR. VII
BR. XXII
RUDO
DIV. VI
PRIBOJ
NOVI VAROSH
BR. V.
18.XII-9.I.
PRIPOLJE
DIV. V
SJENICA
PLEVNJA
NOVI PAZAR
BR. V.
SHAHOVIÇ
TUTIN
BR. III
BR. XXV
DIV. V
MITROVICA
DROVAR
1.XII.
BR. VI
DIV. VI
MAJKOVRA
BR. XXII
BR. VIII
BIELO POLJE
BJOÇA
KOLASHIN
BR. III
BERANE
BR. VII
MARESHEVO
LEVA REKA
PEJA
16-17.XI
BORANA
ANDRIJEVICA
DÇAN
BR. XXV
BR. V
13-20.XII
BR. VI
BR. VII
BR. VIII
20-26.X
JUNIK
FERIZAJ
3.XII
BR. XXV
DIV. V
BR. III
BR. XXV
GJAKOVE
25.X-10.XI
TUZI
DIV. VI
BR. VI
BR. VII
BR. VIII
BR. XXII
BR. V
BR. V
4-15.XI
PRIZREN
SHKODER
KUKES

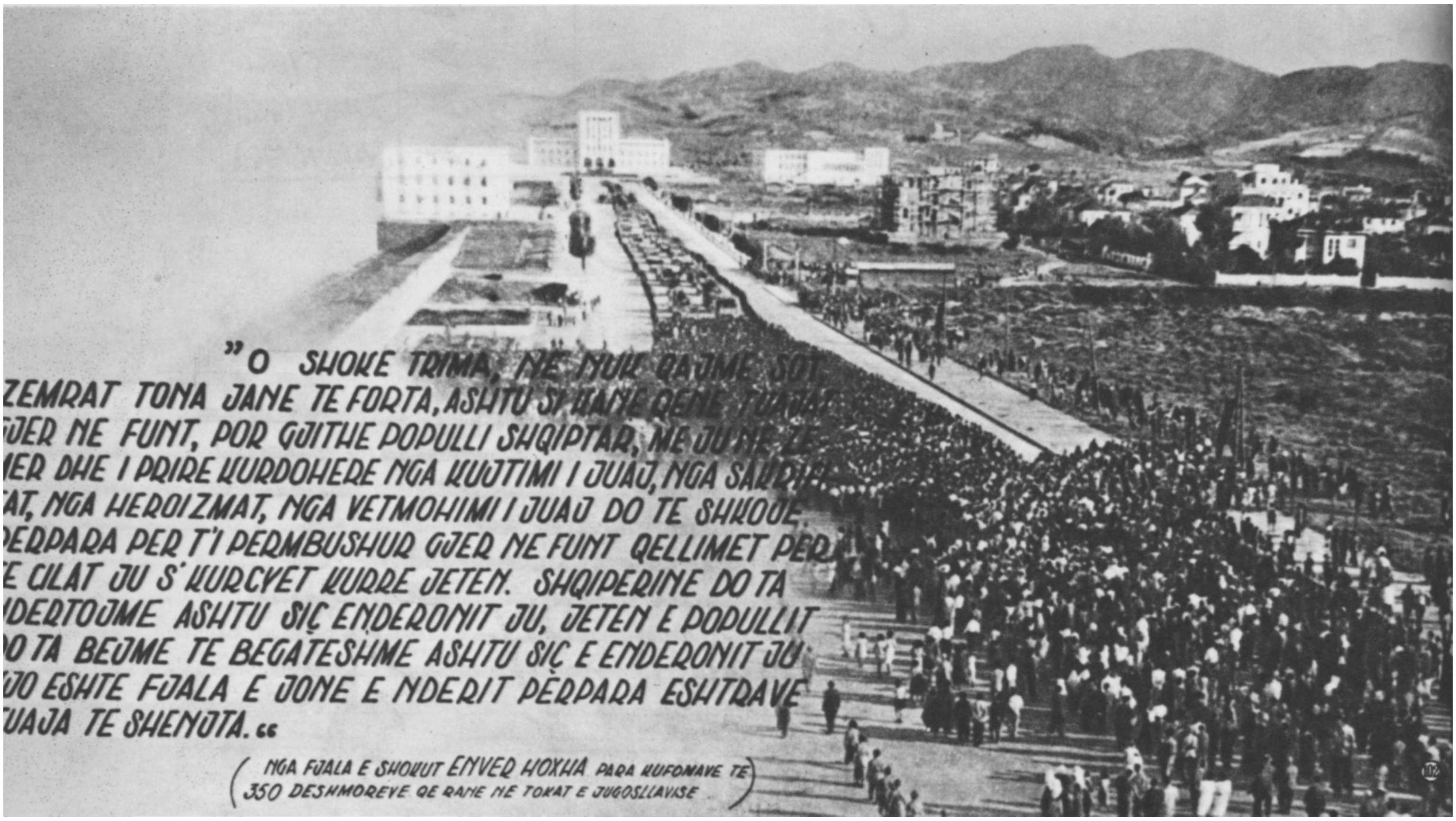

"O SHOKE TRIMA, NE NUK QAJME SOT,
ZEMRAT TONA JANE TE FORTA, ASHTU SI KANE QENE TUAJAT
GJER NE FUNT, POR GJITHE POPULLI SHQIPTAR, NE JU NE ZE
MER DHE I PRIRE KURDOHERE NGA KUJTIMI I JUAJ, NGA SAKRIF
AT, NGA HEROIZMAT, NGA VETMOHIMI I JUAJ DO TE SHKOJE
PERPARA PER T'I PERMBUSHUR GJER NE FUNT QELLIMET PER
E CILAT JU S'KURCYET KURRE JETEN. SHQIPERINE DO TA
NDERTOJME ASHTU SIÇ ENDERONIT JU, JETEN E POPULLIT
DO TA BEJME TE BEGATESHME ASHTU SIÇ E ENDERONIT JU.
JO ESHTE FJALA E JONE E NDERIT PËRPARA ESHTRAVE
TUAJA TE SHENJTA."
(NGA FJALA E SHOKUT ENVER HOXHA PARA KUFOMAVE TE
350 DESHMOREVE QE RANE NE TOKAT E JUGOSLLAVISE)

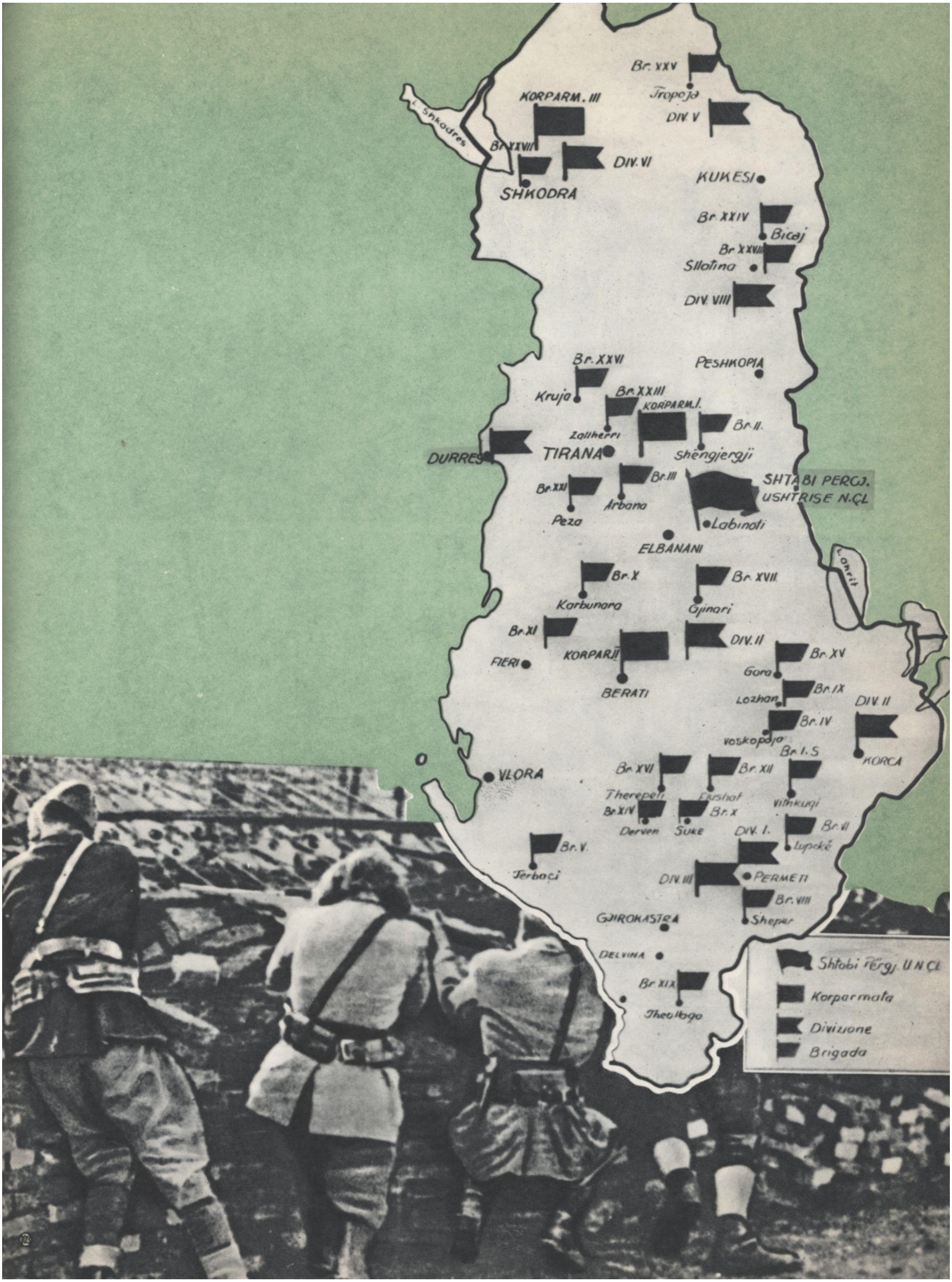
Br. XXV
Tropoja
KORPARM. III
DIV. V
L. Shkodres
Br. XXVII
DIV. VI
SHKODRA
KUKESI
Br. XXIV
Bicaj
Br. XXVIII
Sllatina
DIV. VIII
Br. XXVI
PESHKOPIA
Kruja
Br. XXIII
KORPARM. I.
Br. II.
Zallherri
DURRES
TIRANA
Shengjergji
Br. III
SHTABI PERGJ.
USHTRISE N.ÇL
Br. XXI
Arbana
Peza
Labinoti
ELBANANI
Lohrit
Br. X
Br. XVII.
Karbunara
Gjinari
Br. XI
DIV. II
FIERI
KORPAR. II
Br. XV
Gora
BERATI
Br. IX
Lozhan
DIV. II
Br. IV
Voskopoja
Br. I. S
KORCA
VLORA
Br. XVI
Br. XII
Therepeli
Vithkuqi
Br. XIV
Br. X
Derven
Suke
DIV. I.
Br. VI
Br. V.
Lupckë
Jerbaci
DIV. III
PERMETI
Br. VIII
GJIROKASTRA
Sheper
DELVINA
Br. XIX
Theollogo
Shtabi Përgj. U N Ç L
Korparmata
Divizione
Brigada

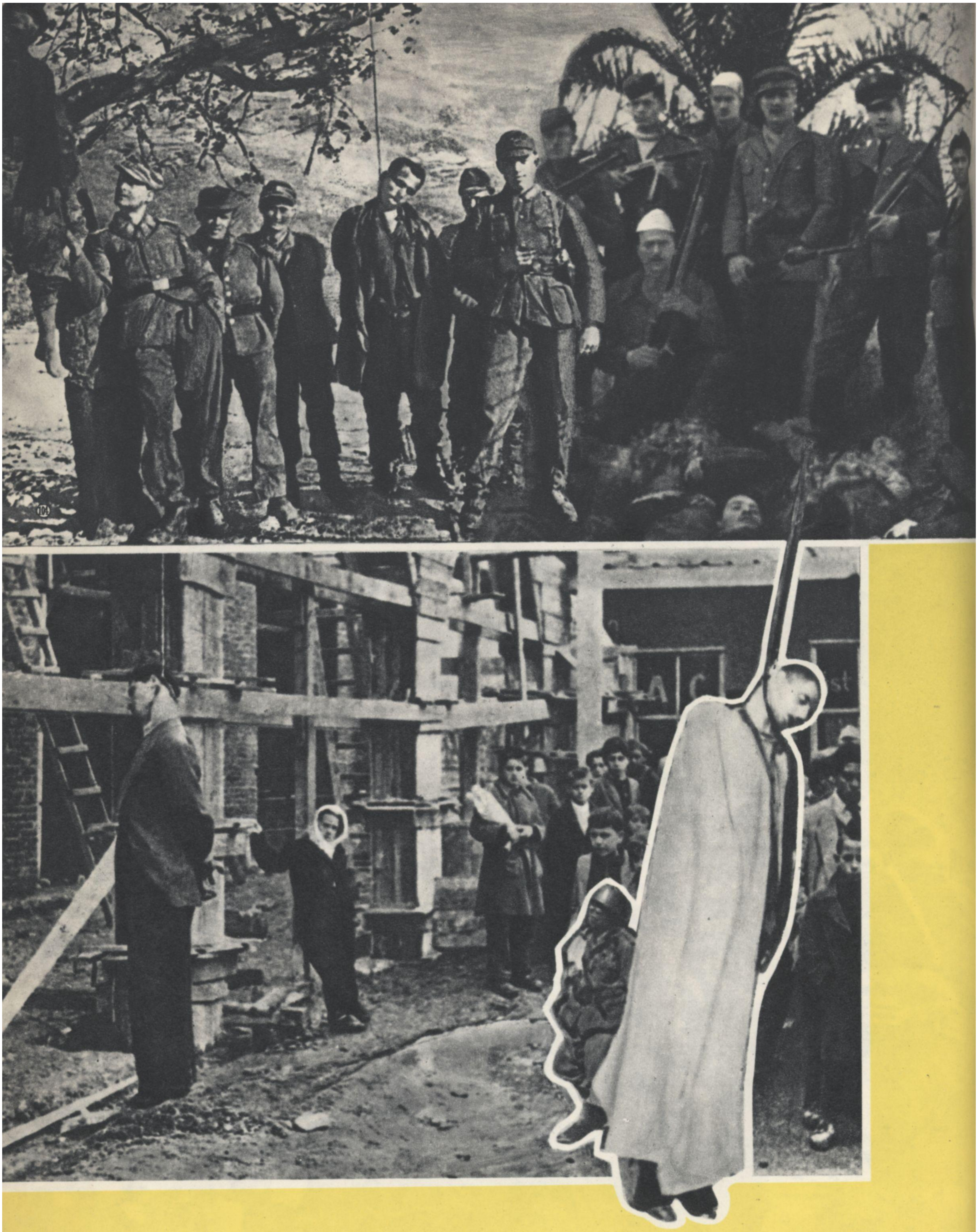

107

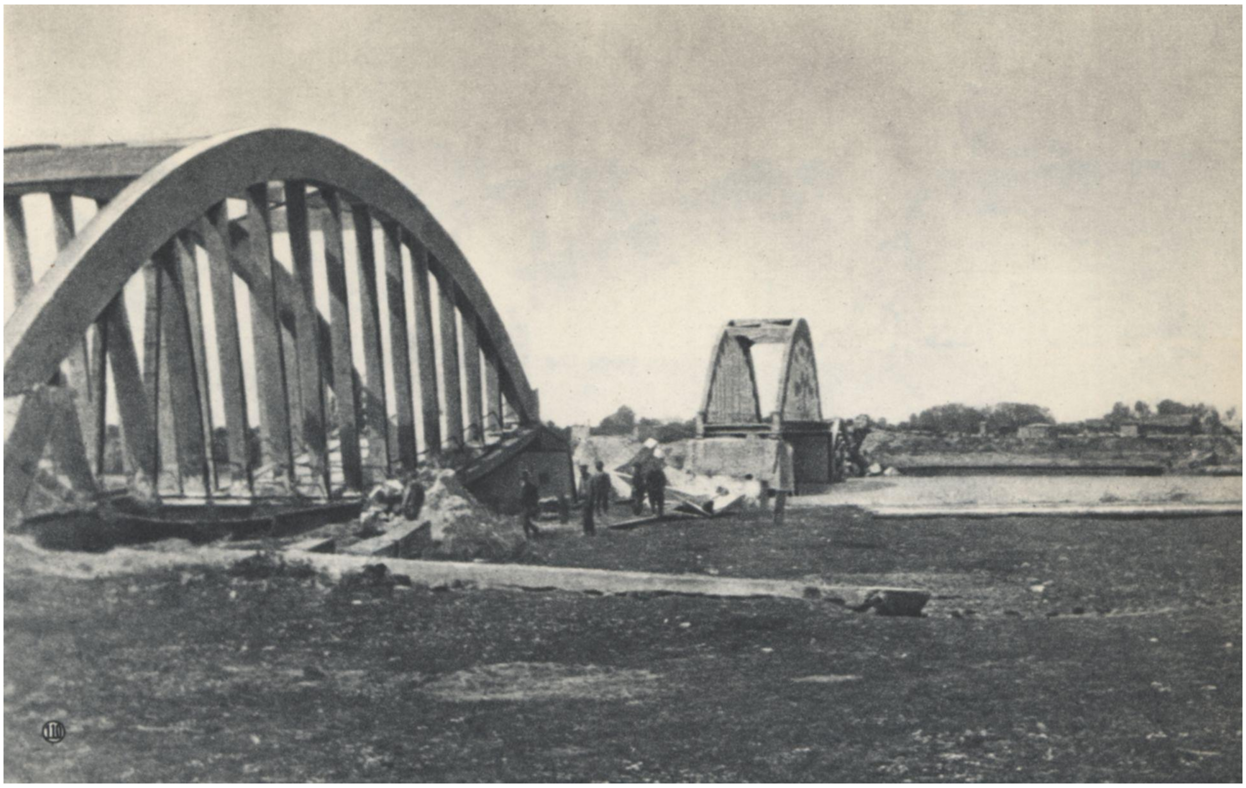
110

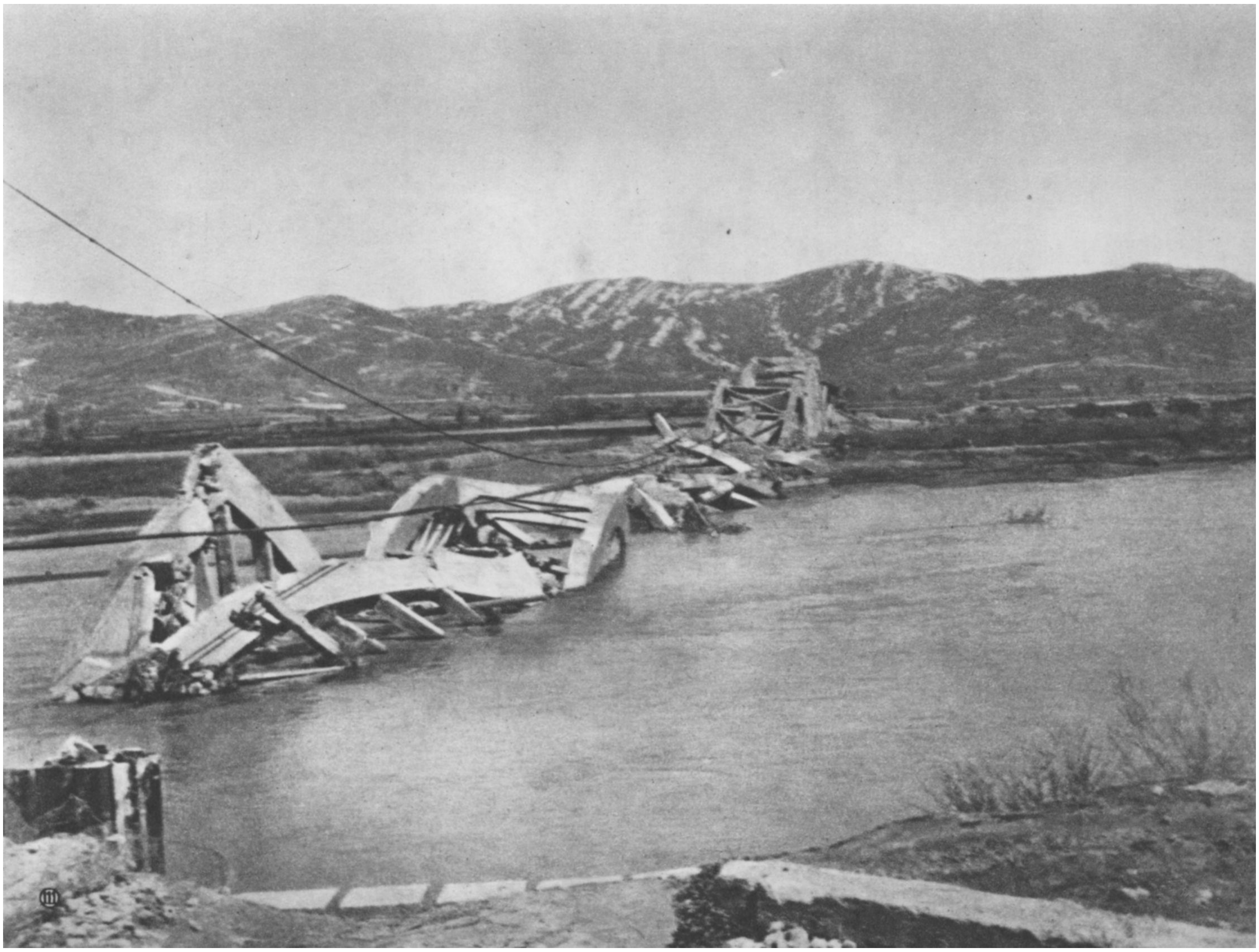
111

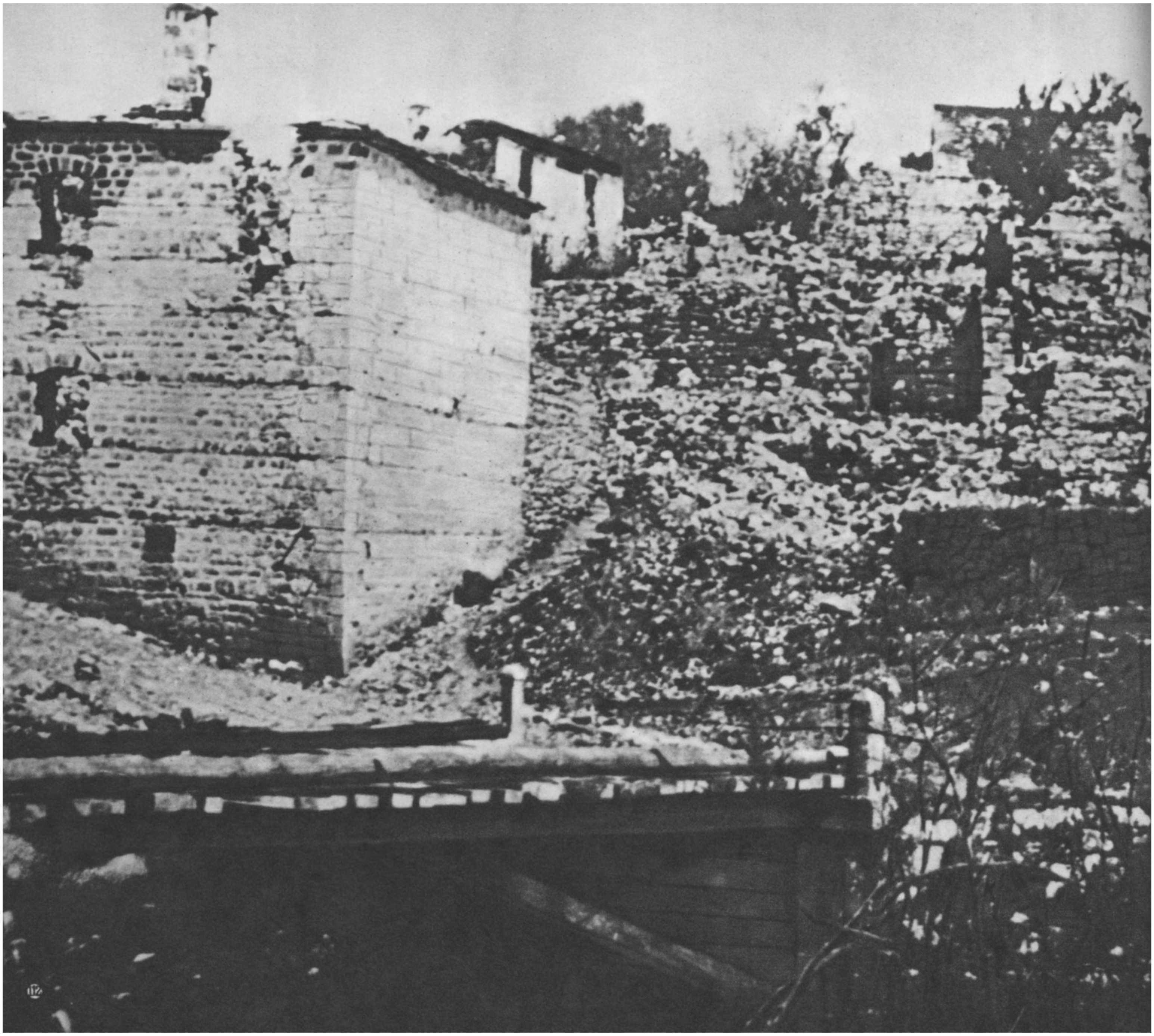
112

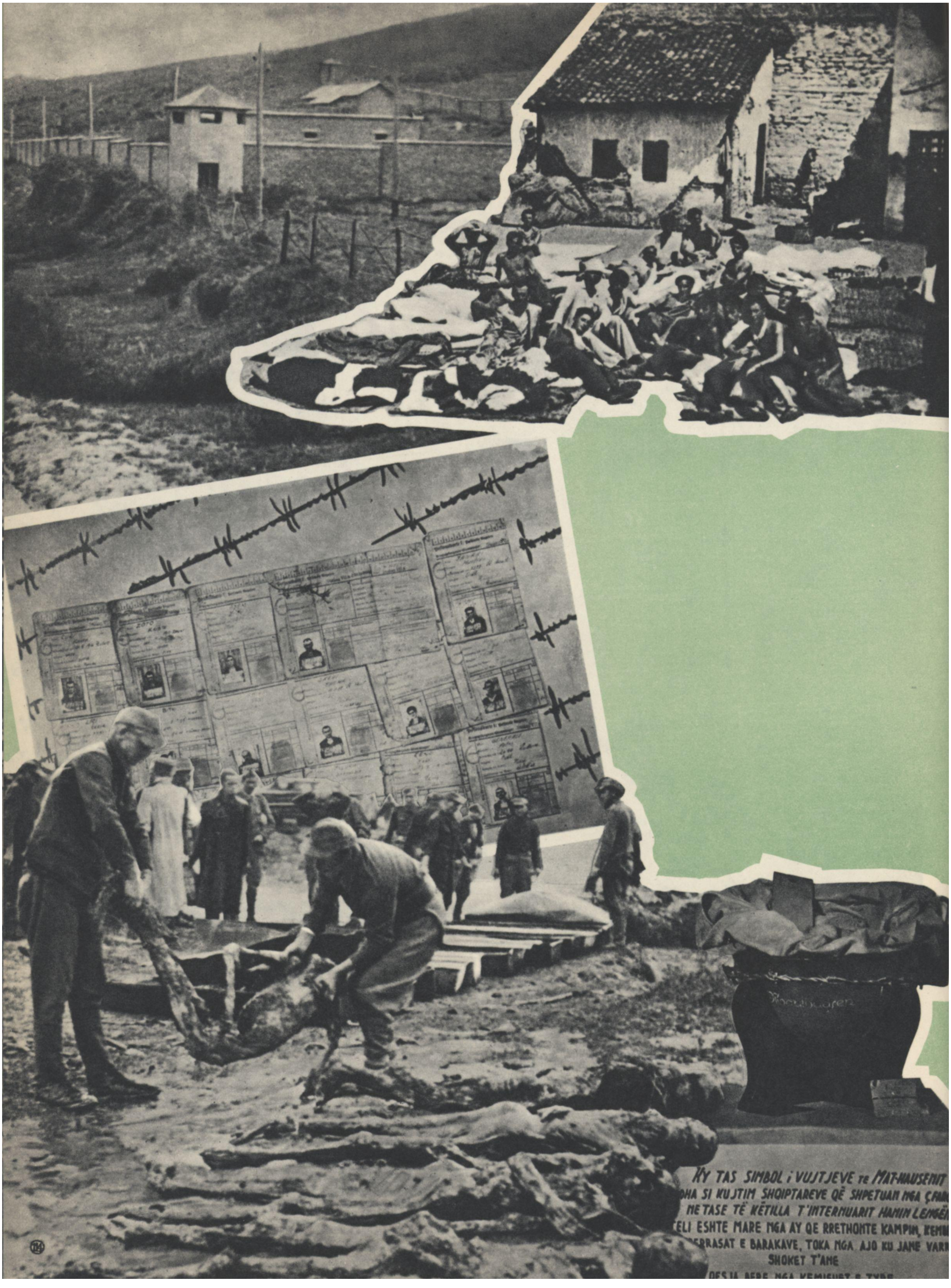
KY TAS SIMBOL I VUJTJEVE TE MAT-HAUSENIT
SI KUJTIM SHQIPTAREVE QË SHPETUAN NGA
NE TASE TË KËTILLA T'INTERNUARIT HANIN
ESHTE MARE NGA AY QE RRETHONTE
E BARAKAVE, TOKA NGA AJO KU JANE
SHOKET T'ANE

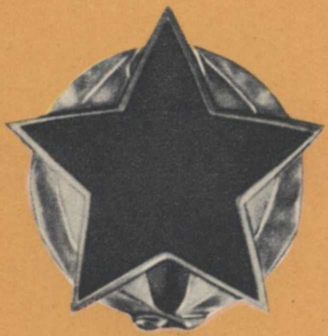

117

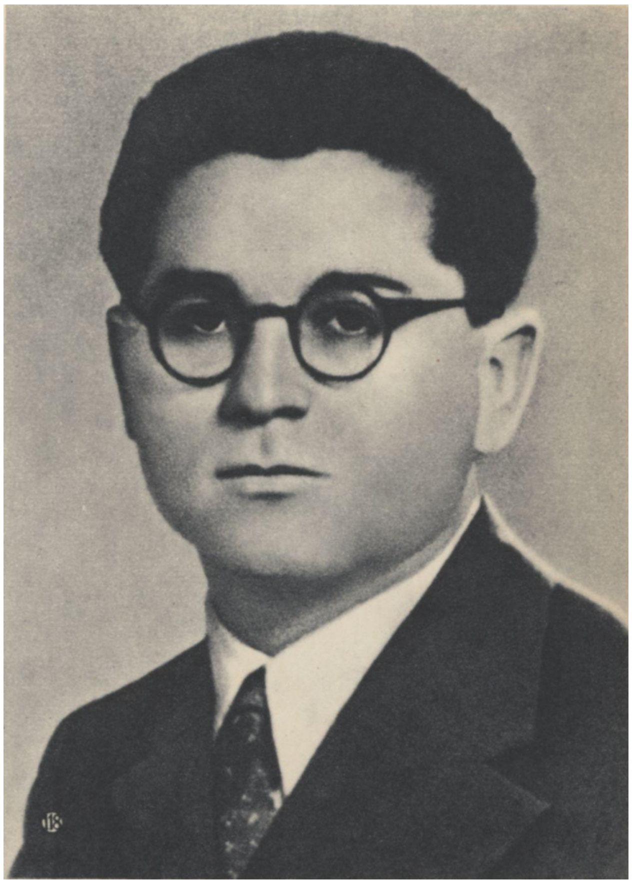
118

121

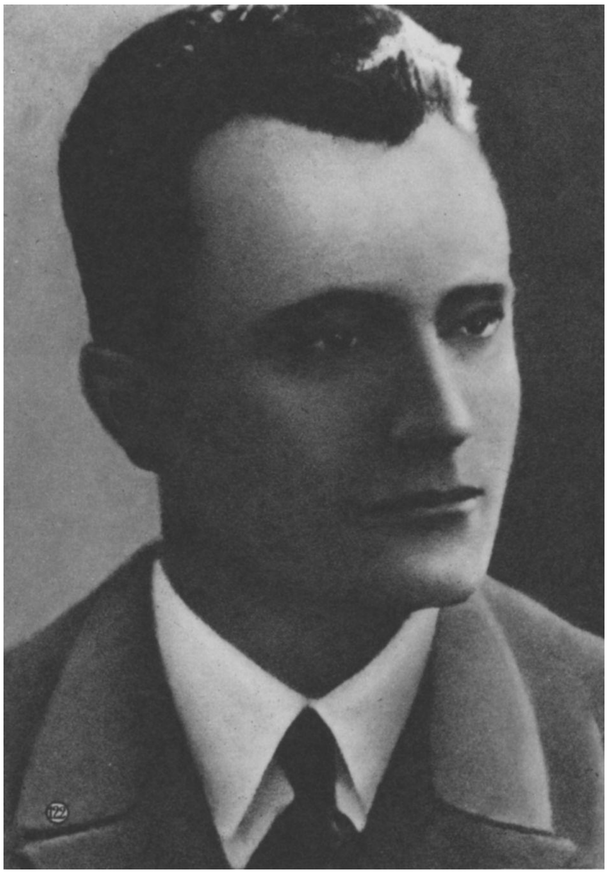
122

123

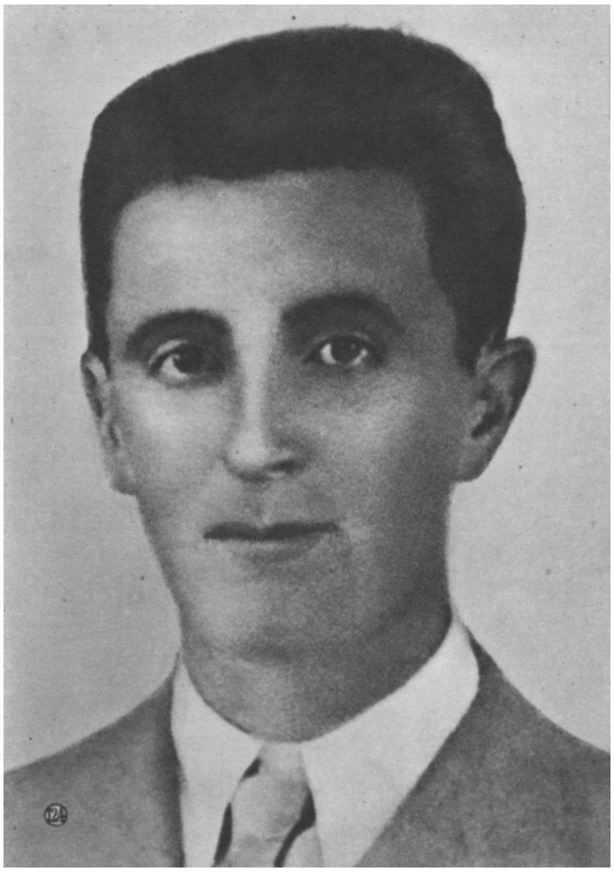
124

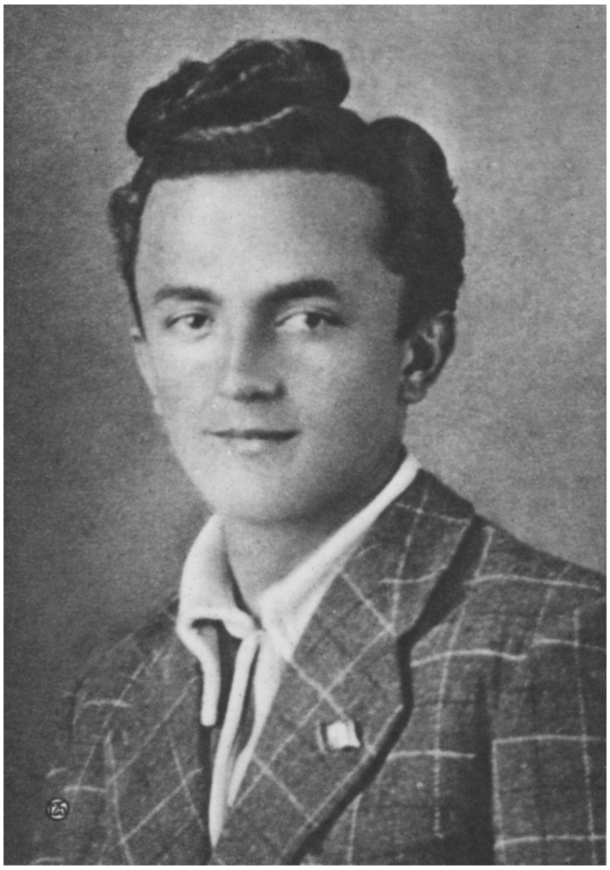

125

126

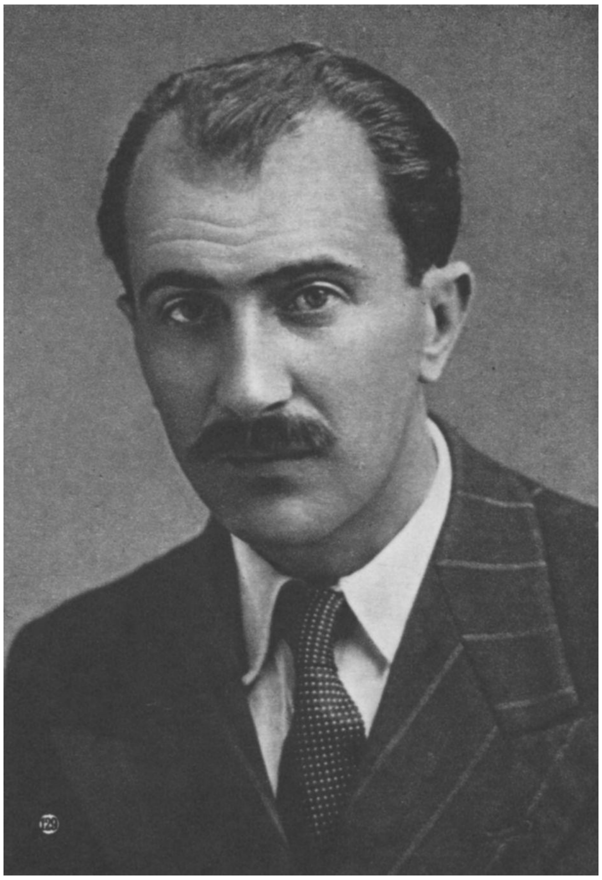
129

130

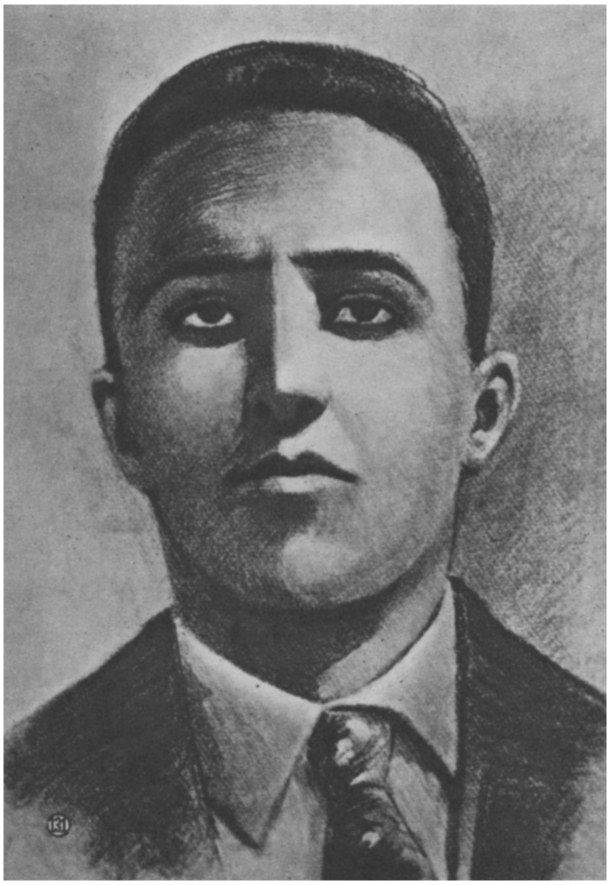
131

132

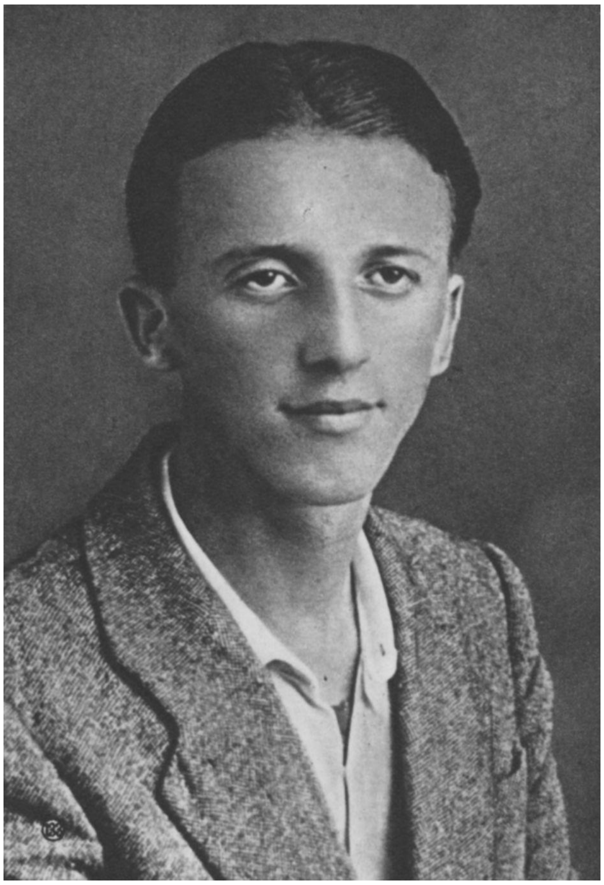

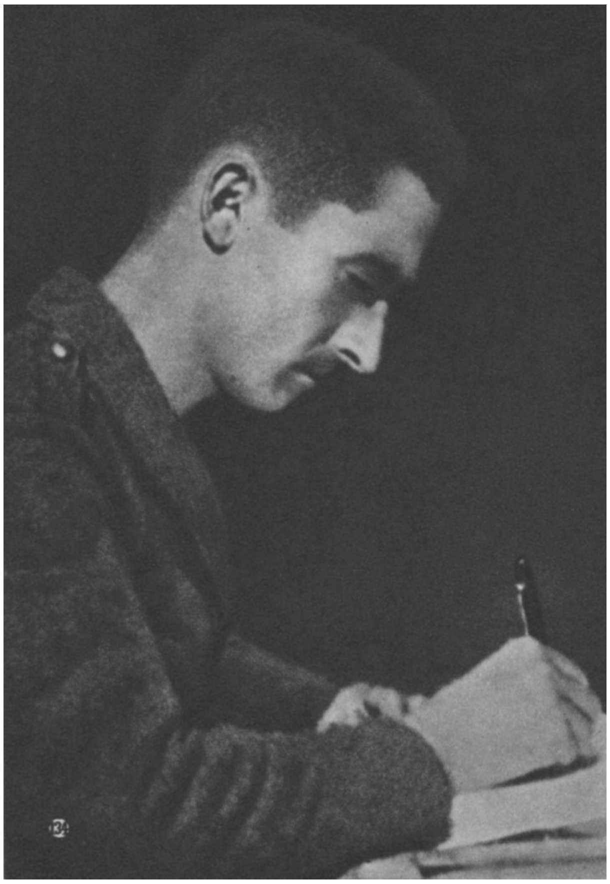
134

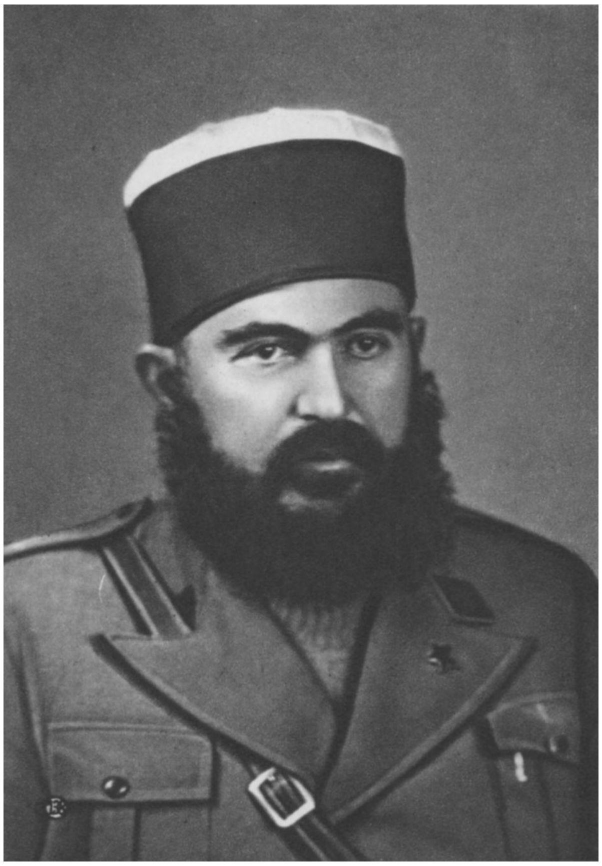

139

140

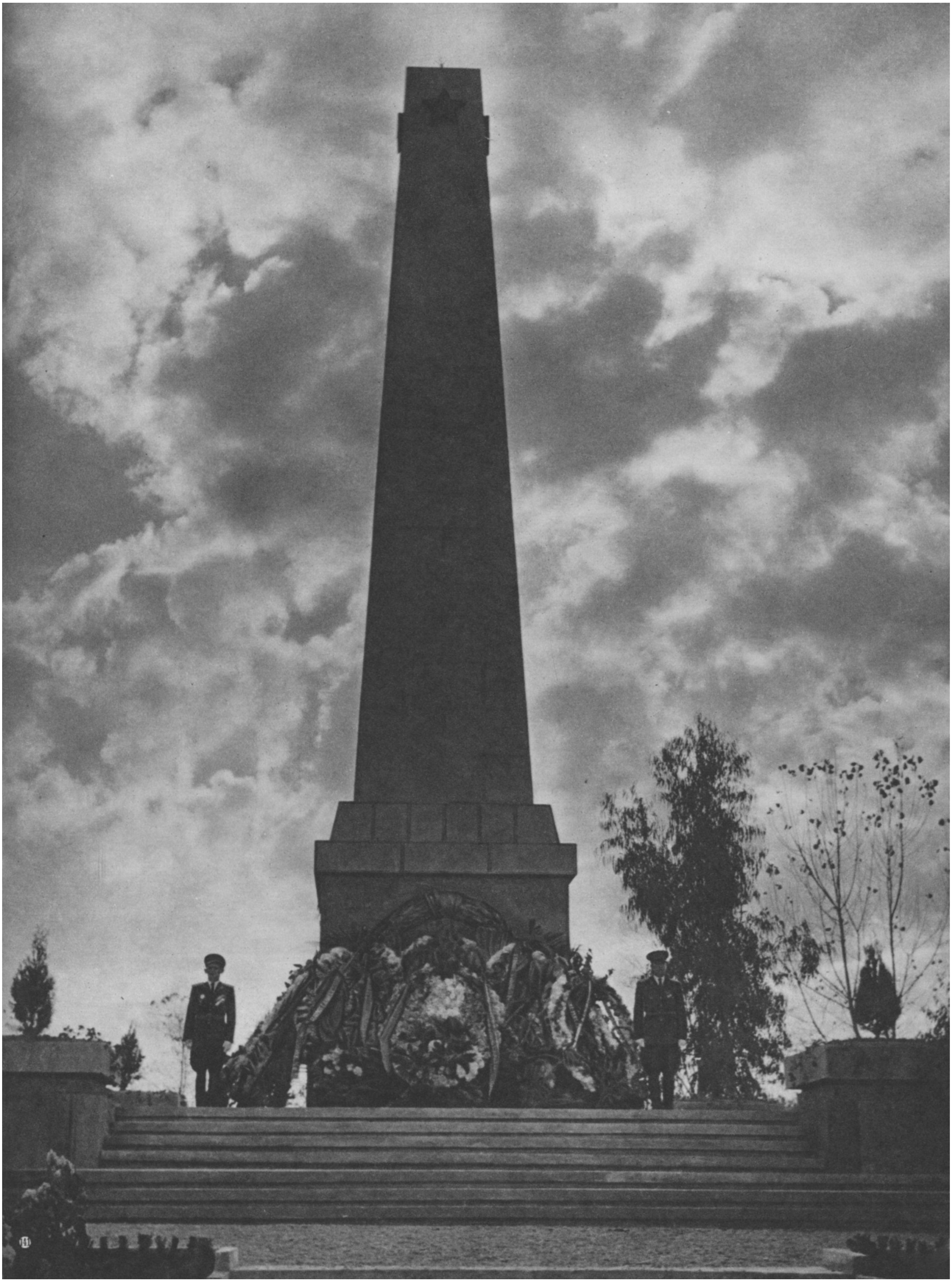

141

143

144

146

VOJO KUSHI
HERO I POPULLIT
1918 — 1942

QEMAL
STAFA

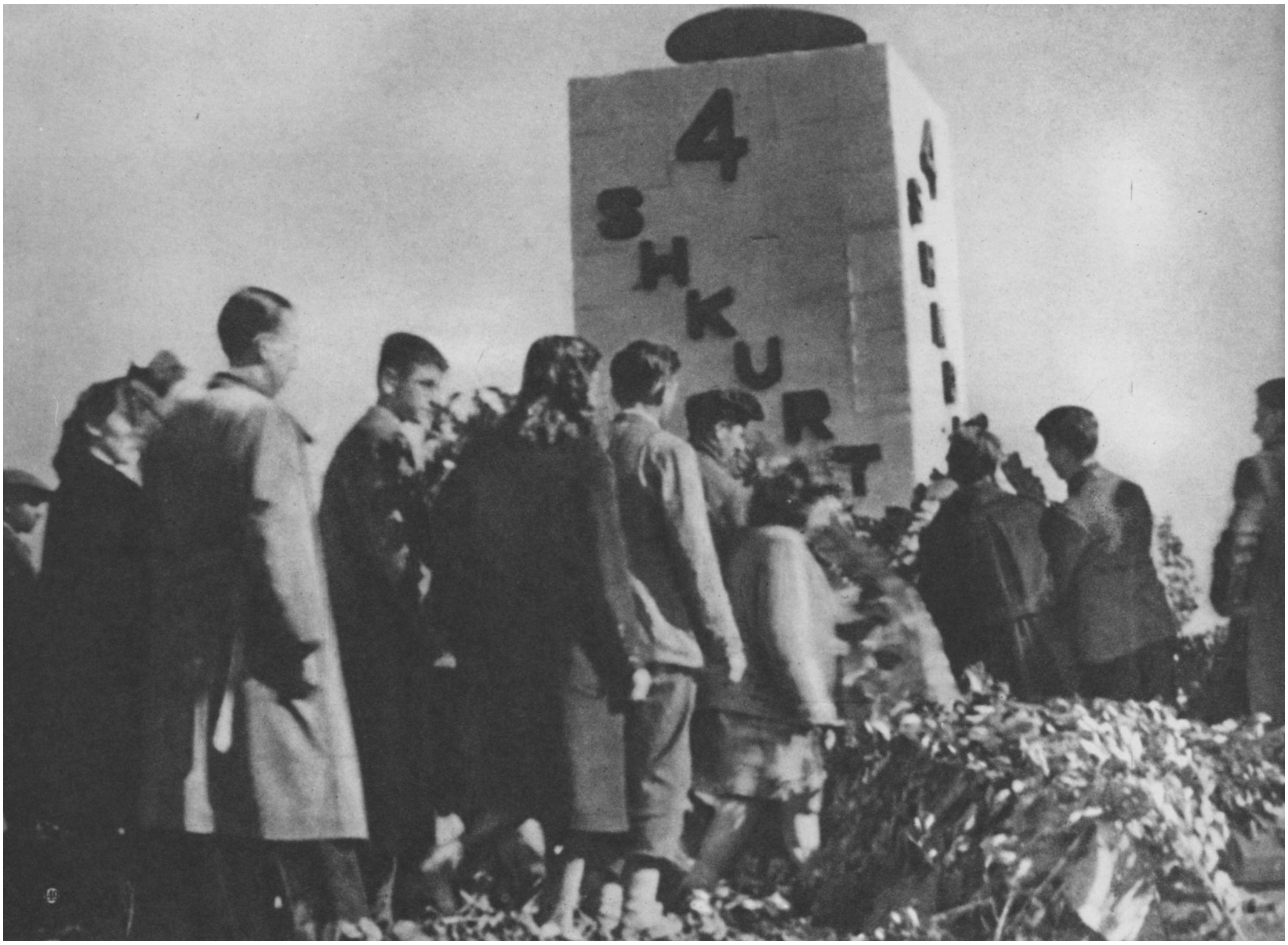
4
SHKURT

ZERI I POPULLIT
ZERI I POPULLIT
ZERI I POPULLIT
KUSHTRIMI I LIRISË
KUSHTRIMI I LIRIS
GRUAJA SHQIPTARE
LUFTETARI I LIRIS
KU SHKON GJERMANIJA NACISTE?
TRUMBETA ÇLIRIMTARE
QEVERRIJA JONE POPULLORE
YLLI ÇLIRIMTAR
PISHETARI

REPUBLIKA POPULLORE E SHQIPERISE
8
SHQIPERIJA
10 KORRIK
20
LEK 2
REPUBLIKA POPULLORE E SHQIPERISE
0.30
QEVERIA DEMOKRATIKE E SHQIPNIS
POPULLORE E SHQIPERISE
REPUBLIKA POPULLORE E SHQIPERISE
LAVDI HERONJVE TE POPULLIT
POSTAT
LEK 8
REPUBLIKA POPULLORE E SHQIPERISE
REPUBLIKA POPULLORE E SHQIPERISE
REPUBLIKA POPULLORE E SHQIPERISE
LAVDI HERONJVE TE POPULLIT
POSTAT
LEK 3
REPUBLIKA POPULLORE E SHQIPERISE
REPUBLIKA POPULLORE E SHQIPERISE
LAVDI HERONJVE TE POPULLIT
POSTAT
LEK 2
POSTAT
LEK 2.50
LIKA POPULLORE E SHQIPERISE
QEVERIA DEMOKRATIKE E SHQIPNIS
0.60

REPUBLIKA POPULLORE E SHQIPERISE
LAVDI HERONJVE TE POPULLIT
POSTAT
2.50
REPUBLIKA POPULLORE E SHQIPERISE
LAVDI HERONJVE TE POPULLIT
LEK 5
RP E SHQIPERISE
1944 1959
REPUBLIKA POPULLORE E SHQIPERISE
10 VJETORI CLIRIMIT
1944 - 1954
1 LEK
2.50 LEK
3 LEK
5 LEK
0.50 LEK
RP E SHQIPERISE
1944 1959
3 LEK
2.50 LEK
REPUBLIKA POPULLORE E SHQIPERISE
POSTAT
LEK 2.50

ТЕКСТ К ФОТОГРАФИЯМ

1. Товарищ Энвер Ходжа — организатор и руководитель национально-освободительной борьбы албанского народа.
2. Национальный герой Георгий Кастриоти — Скандербег.
3. Усилия албанского народа и его выдающихся сыновей: Андона Зако Чаюпи, Наима Фрашери, Константина Кристофориди, Абдюля Фрашери, Исмаиля Кемали, Черчиса Топулы, Михаля Грамено и т. д. увенчались успехом и привели к объявлению независимости Албании 28 ноября 1912 года.
4. Эхо Великой Октябрьской Социалистической революции и идеи великого Ленина распространились и в Албании. Живым доказательством этого является демократическое движение, которое привело к победе буржуазно-демократической революции в июне 1924 года.
5. Сопротивление албанского народа против реакций режима Ахмета Зогу.
6. Первые коммунистические группы и рабочие движения в Албании.
7. Участие албанских добровольцев в борьбе за защиту революции в Испании. Товарищ Мехмет Шеху, Тэни Кономи, Муса Фратари.
   «Доброволец свободы», — орган албанских добровольцев в интернациональных бригадах.
   Джемаль Када и Рамис Варварица, павшие в борьбе в Испании.
8. Высадка итальянских фашистских оккупантов в Дуррес 7 апреля 1939 года.
9. Демонстрации 5-6 апреля 1939 года.
10. Муйо Ульчинаку, героически павший в борьбе против итальянских захватчиков в апреле 1939 года.
11. Албанский народ протестует против фашистской агрессии.
12. Большие демонстрации 5-6 апреля 1939 года против фашистской оккупации.
13. Албанский народ протестует против отправки своих сыновей на греческий фронт.
14. Рабочий Василь Лячи, который совершил покушение на короля Виктора Эмануила III в Тиране 18 мая 1941 года.
15. Вероломное нападение нацистов на Советский Союз и его вступление в войну дал новый толчок национально-освободительному движению в Албании. Албанский народ связал свою войну с судьбой народа Советского Союза.
16. Большая антифашистская демонстрация 28 октября 1941 года в Тиране, которой руководил товарищ Энвер Ходжа.
17. Дом в Тиране, где 8 ноября 1941 года была основана Коммунистическая партия Албании (ныне Албанская партия труда).
18. Товарищ Энвер Ходжа — основатель Коммунистической партии Албании.
19. а) Зал, где состоялось заседание коммунистических групп. б) Первая листовка Ксммунистической партии Албании в) Первый номер газеты «Зери и популлит».
20. Фальшивые паспорта, которыми пользовался товарищ Энвер Ходжа в подполье, и документы, которые показывают усилия врага поймать его.
21. Товарищ Энвер Ходжа — первый секретарь Центрального Комитета Коммунистической партии Албании.
22. Народный герой Кемаль Стафа, член Центрального Комитета Коммунистической партии Албании и генеральный секретарь Центрального Комитета Коммунистической молодежи Албании.
23. Дом, где 23 ноября 1941 года была основана организация коммунистической молодежи Албании.
24. Народный герой Мустафа Матохити выступает перед народом Машкулоры области Гьирокастры.
25. Схема большой операции по перерезанию телефонных линий 24 июля 1942 года.
26. Дом в Пезе, где 16 сентября 1942 года состоялась историческая конференция.
27. Резолюция исторической конференции в Пезе.
28. Партизанский отряд Пезы под руководством народного героя Мюслима Пеза, один из первых отрядов в Албании.
29. Схема операции врага против Пезы.
30. Первый номер газеты «Башкими», орган национально-освободительных Советов.
31. Факсимиле газеты «Правда» и заявление народного комиссариата иностранных дел «о независимости Албании».
32. Картина «Слушают Москву» художника Н. Займи.

33-34. Виды сталинградской битвы.

35. Ваза с землей, взятой с Мамаева кургана в Сталинграде, которая находится в музее национально-освободительной войны в Тиране.
36. Зал, где состоялась первая национальная конференция Коммунистической партии Албании.
37. Резолюция первой национальной конференции Коммунистической партии Албании.
38. Партизанский отряд Малакастры, возглавляемый товарищем Мехметом Шеху.
39. Партизанский отряд Круя-Ишем.
40. «Партизаны рассказывают, — картина художника Н. Займи.

41. Товарищ Энвер Ходжа — политкомиссар Генерального штаба Национально-освободительной Армии.
42. Дом в Лябиноте близ Эльбасана, где 10 июля 1943 года был создан Генеральный штаб Национально-освободительной Армии.
43. Зоны, освобожденные Национально-освободительной Армией до 10 июля 1943 года.
44. Сражение партизанских сил против фашистских оккупантов и местных предателей.
45. Товарищ Мехмет Шеху — командир первой ударной бригады.
46. Основание первой ударной бригады в Виткуче близ Корчи 15 августа 1943 года.
47. Путь, пройденный первой ударной бригадой в годы национально-освободительной войны.
48. Вступление партизан в Гьирокастру.
49. Партизаны первой ударной бригады в Берате.
50. Итальянские пленные, захваченные партизанами первой ударной бригады.
51. Рельеф «Партизанское сражение», — скульптура Н. Хайдари.
52. Главные удары партизанских сил против немецких нацистов сентябрь-октябрь 1943 года.
53. «Политическая работа», — скульптура Ф. Папа.
54. Создание второй ударной бригады.
55. Боевой поход третьей ударной бригады.
56. Оружия третьей ударной бригады, которыми были обстрелян парламент предателей, заседавший в Тиране 18 октября 1943 года.
57. Листовка, распространенная сразу же после обстрела квислинговского парламента.
58. Создание 5-й ударной бригады.
59. Партизаны 5-й ударной бригады.
60. Партизаны 6-й ударной бригады.
61. Зимняя операция врага 1943-1944 г.г.
62. «4 февраля 1944 года», работа художника Х. Деволы.
63. 7-я ударная бригада.
64. 8-я ударная бригада.
65. Партизаны 12-й ударной бригады.
66. Удары национально-освободительной армии за время генерального наступления апрель-май 1944 года.
67. Вооружение, захваченное у врага, сбитый немецкий самолет и немецкие военные пленные.
68. Товарищ Энвер Ходжа выступает на Перметском конгрессе 24 мая 1944 года.
69. Телеграмма, высланная И. В. Сталину Перметским конгрессом.
70. Перметский конгресс аннулировал все иностранные концессии и создал основы нового албанского народно-демократического государства.
71. в) Наступление 1-ой дивизии в средней и северной Албании;
 б) Партизаны 20-й ударной бригады.
72. Партизаны XV ударной бригады.
73. Товарищ Энвер Ходжа встречает первую советскую военную миссию в Албании.
74. Партизаны сердечно встречают советскую военную миссию.
75. Товарищ Энвер Ходжа разговаривает с товарищем Нако Спиру во время перерыва первого съезда молодежи.
76. Сотни молодых делегатов участвовали в работе первого съезда молодежи, который состоялся в августе 1944 года.
77. Товарищ Нако Спиру выступает на съезде молодежи.
78. Товарищ Энвер Ходжа выступает на собрании в Берате. (октрярь 1944 год).
79. Делегаты выходят из зала заседания.
80. Факсимиле решений Бератского собрания.
81. В первом женском съезде принимали участие делегатки, приехавшие со всех концов Албании.
82. Партизанка Катина Старья.
83. Зал, где проходил первый женский съезд.
84. «Энвер Ходжа среди партизан», картина художника А. Эмини.
85. Партизаны XXIV ударной бригады.
86. 22-я ударная бригада.
87-88. Борьба за освобождение Тираны.
89. Схема борьбы за освобождение Тираны.
90. Товарищ Мехмет Шеху на танке, захваченном у врага в бою за освобождение Тираны.
91. «Партизаны после победы», картина художника Б. Сейдины.
92. «Вступление демократического правительства в Тирану», работа художника С. Капели.
93. Товарищ Энвер Ходжа выступает перед албанским народом по случаю освобождения.
94-95. Партизаны проходят перед народом и правительством.
96. Население столицы встречает Временное демократическое правительство.
97. Даты освобождения городов Албании.
98. Мать обнимает сына-победителя.
99. «Победа», работа скульптора А. Мано.
100. Аспекты борьбы албанских партизан на территории Югославии.
101. Сражение албанских партизан на югославской земле.

102. Перевозка останков албанских партизан, павших на югославской земле.

103. Создание подразделений Национально-освободительной Армии.

104. Террор оккупантов и предателей.

105. Кристач и Маргарита Тутуляни, брат и сестра, варварски убитые итальянскими фашистами.

106. Крестьянин, замученный итальянскими фашистами.

107. Фашисты сожгли более 62.000 домов.

108. Тысячи детей остались сиротами и без крова.

109. Враг разрушил важнейшие промышленные центры страны. На фото: Важнейший нефтяной центр страны — Кучова (ныне город Сталин), разрушенный нацистами.

110-111. Разрушенные нацистами мосты.

112. Село Борова, разрушенное немецкими фашистами.

113. Макет фашистской тюрьмы в Тиране, откуда убежали 28 арестованных коммунистов, присужденных к смерти.

114. Концентрационные лагери.

115. Звезда народного героя.

116. Медали за заслуги в национально-освободительной войне.

117. Народный герой Кочи Бако.

118. Народный герой Кемаль Стафа.

119. Народный герой Перлят Реджепи.

120. Народный герой Мисто Маме.

121. Народный герой Войо Куши.

122. Народный герой Асим Зенели.

123. Народный герой Назим Рушити.

124. Народный герой Решид Чолаку.

125. Народный герой Гьок Дочи.

126. Народный герой Али Деми.

127. Народный герой Абаз Шеху.

128. Народный герой Кайо Карафили

129. Народный герой Василь Шанто.

130. Народный герой Мустафа Матохити.

131. Народный герой Дервиш Хекали.

132. Народная героиня Зоня Чуре.

133. Народный герой Ндоц Мази.

134. Народный герой Ндоц Деда.

135. Народный герой Наим Гюльбегу.

136. Народный герой Хюдаи Лежа.

137. Народный герой Ахмед Хаджия.

138. Народный герой Баба Фая Мартанеши.

139. Народный герой Хайдар Тафа.

140. Народный герой Паль Мелюши.

141. Могилы павших в боях национально-освободительной борьбы в Тиране.

142. Товарищ Энвер Ходжа выступает на мирной конференции в Париже 21 июня 1946 года

143-144-145. Музей национально-освободительной войны в Тиране.

146. Монумент партизана.

147. Бюсты народных героев Кемаля Стафа и Войо Куши.

148. Могилы членов Центрального Комитета Коммунистической партии Албании.

149. Возложение венков в память жертв террота 4 февраля 1944 года.

150. Книги о национально-освободительной войне.

151-152. Памятные марки национально-освободительной борьбы.

153. Плакат «В одной руке кирка, в другой — ружье».

照　片　説　明

1. 恩維尔·霍査同志——阿尔巴尼亚人民解放軍斗爭的組織者和領导者。
2. 民族英雄格奥尔基·卡斯特里奥蒂—斯坎德培。
3. 阿尔巴尼亚人民及其杰出的子弟：安东·札柯·恰尤比、納伊姆·法拉歇里、康士但丁·克利斯督福尔其、阿勃图尔·法拉歇里、伊斯馬伊尔·凱馬里、察尔旦兹·督布里、米哈尔·葛拉曼諾等人爭取独立的爭获得了成功，并于1912年11月28日宣佈阿尔巴尼亚斗独立。
4. 伟大十月社会主义的回声和伟大列宁的思想也传播到了阿尔巴尼亚。导致1924年6月資产阶級民主革命胜利的民主运动，就是它的生动的証明。
5. 阿尔巴尼亚人民对阿赫默德·索古反动統治的反抗。
6. 阿尔巴尼亚的第一批共产主义小組和最初的工人运动。
7. ①阿尔巴尼亚志願人員参加保卫西班牙革命的斗爭。穆罕默德·謝胡同志，特尼·柯諾米，穆薩·弗拉塔里。

   ②国际縱队中阿尔巴尼亚志願人員的报紙：«自由志願軍»。

   ③在西班牙斗爭中牺牲的哲馬尔·卡达和拉米斯·瓦尔瓦里査。
8. 1939年4月7日，意大利法西斯占領者在都拉斯登陆。
9. 1939年4月5日和6日的示威游行。
10. 1939年4月在反对意大利侵略者的斗爭中英勇牺牲的穆依奥·烏尔契納庫。
11. 阿尔巴尼亚人民抗議法西斯侵略。
12. 1939年4月5日和6日反对法西斯占領的巨大的示威游行。
13. 阿尔巴尼亚人民抗議把自己的子弟派往希腊前綫。
14. 1941年5月18日，在地拉那暗刺国王維克多·埃馬努依尔三世的工人华西尔·里亚契。
15. 納粹匪徒背信弃义进攻苏联，苏联的参战給予阿尔巴尼亚民族解放运动以新的动力。阿尔巴尼亚人民把自己的战爭和苏联人民的命运联系在一起。
16. 1941年10月28日，由恩維尔·霍査同志領导的地拉那强大的反法西斯示威游行。
17. 地拉那的一所房屋，1941年11月8日阿尔巴尼亚共产党（現称阿尔巴尼亚劳动党）在这里建立。
18. 恩維尔·霍査同志——阿尔巴尼亚共产党的創始人。
19. a)共产主义小組举行会議的大厅。

    b)阿尔巴尼亚共产党的第一份传单。

    c)«人民之声报»創刊号。
20. 恩維尔·霍査同志在地下工作时所使用过的假身份証和表明敌人力图逮捕他的一些証件。
21. 恩維尔·霍査同志——阿尔巴尼亚共产党中央委員会第一書記。
22. 人民英雄却馬尔·斯塔法，阿尔巴尼亚共产党中央委員会委員和阿尔巴尼亚共产主义青年联盟中央委員会总書記。
23. 1941年11月23日，在这所房子里建立了阿尔巴尼亚共产主义青年联盟。
24. 人民英雄穆斯塔法·馬托希蒂向紀諾卡斯特区馬什庫洛拉地方的人民发表演說。
25. 准备在1942年7月24日切断电話綫路的大規模行动的示意图。
26. 貝薩的一所房屋，1942年9月16日在这里举行了历史性的会議。
27. 历史性的貝薩会議的决議。
28. 在人民英雄繆斯里姆·貝薩領导下的貝薩游击队，是阿尔巴尼亚的第一批游击队之一。
29. 敌人进犯貝薩的軍事行动示意图。
30. 民族解放会議机关报«团結报»創刊号。
31. 影印的«眞理报»和苏联外交人民委員会«关于阿尔巴尼亚的独立»声明。
32. 收听莫斯科广播　　　　画家恩·札伊米作

33—34 斯大林格勒战役全貌。

35. 裝有斯大林格勒馬馬耶夫高崗的泥土的花瓶，陈列在地拉那民族解放战爭博物館。

36. 举行阿尔巴尼亚共产党第一次全国代表会議的大厅。
37. 阿尔巴尼亚共产党第一次全国代表会議的决議。
38. 穆罕默德·謝胡同志領导的馬拉加斯特拉的游击队。
39. 克鲁亚—伊舍姆游击队。
40. 游击战士們在講故事　　画家恩·札伊米作
41. 恩維尔·霍査同志——民族解放軍总司令部政治委員。
42. 爱尔巴桑附近拉皮諾特的一所房屋，1943年7月10日在这里成立了民族解放軍总司令部。
43. 民族解放軍到1943年7月10日为止解放的地区。
44. 游击武装反对法西斯占領者和卖国贼的战斗。
45. 穆罕默德·謝胡同志——第一突击旅司令員。
46. 1943年8月15日，在科尔察附近的維式庫却建立了第一突击旅。
47. 第一突击旅在民族解放战爭时期經过的道路。
48. 游击队开入紀諾卡斯特。
49. 第一突击旅的游击战士們在貝拉特。
50. 被第一突击旅俘获的意大利俘虏。
51. 游击战（浮雕）　　恩·海連里作
52. 游击武装在1943年9月和10月間对德国納粹匪徒展开的几次主要打击。
53. 政治工作（雕塑）　　弗·帕普作
54. 第二突击旅的建立。
55. 第三突击旅的战斗进軍。
56. 在射击庫伊斯林格党議会后馬上散发的传单。
57. 第三突击旅的武器，曾被用来射击1943年10月18日在地拉那开会的卖国賊議会。
58. 第五突击旅的建立。
59. 第五突击旅的遊击队員們。
60. 第六突击旅的遊击队員們。
61. 敌人在1943年和1944年之交的冬季扫蕩。
62. 1944年2月4日　　画家赫·德沃雷作
63. 第七突击旅。
64. 第八突击旅。
65. 第十二突击旅的游击战士。
66. 民族解放軍在1944年4月至5月間总反攻时期的打击图。
67. 从敌人手中繳获的武器，被击落的德国飞机和德国俘虏。
68. 恩維尔·霍査同志1944年5月24日在波尔梅特代表大会上演說。
69. 波尔梅特代表大会致約·維·斯大林的电报。
70 波尔梅特代表大会废除了外国人租讓的一切企业，并且奠定了新的阿尔巴尼亚人民民主国家的基础。
71 ①第一师在中部和北部阿尔巴尼亚的进攻。
②第二十突击旅的游击战士。
72 第十五突击旅的游击战士。
73 恩維尔·霍査同志欢迎抵达阿尔巴尼亚的第一个苏联軍事代表团。
74 游击战士們衷心地欢迎苏联軍事代表团。
75 恩維尔·霍査同志在第一次青年代表大会会議休息期間和納庫·斯比罗同志談話。
76 数百名青年代表参加了在1944年8月召开的第一次青年代表大会。
77 納庫·斯比罗同志在青年代表大会上講話。
78 恩維尔·霍査同志在貝拉特会議上演說（1944年10月）。
79 代表們走出会場。
80 影印的貝拉特会議的决議。
81 来自阿尔巴尼亚全国各地的妇女代表，参加了第一屆妇女代表大会。
82 女游击战士卡季娜·斯嗒里亚。
83 第一屆妇女代表大会的会議厅。
84 恩維尔·霍査在游击战士中間　　画家阿·埃米尼作
85 第二十四突击旅的游击战士。
86 第二十二突击旅。
87—88 解放地拉那的战役。
89 解放地拉那的战役示意图。
90 穆罕默德·謝胡同志站在解放地拉那战斗中从敌人手里繳获的坦克上。
91 胜利后的游击战士　　画家貝·賽琴納作
92 民主政府进入地拉那　　画家斯·卡栥里作。
93 恩維尔·霍査同志向阿尔巴尼亚人民发表关于解放的演說。
94—95 游击战士們接受人民和政府的检閱。
96 首都居民欢迎临时民主政府。
97 阿尔巴尼亚各个城市解放的日期。
98 母亲拥抱胜利归来的儿子。
99 胜利　雕刻家阿·馬諾作

100 阿尔巴尼亚游击队在南斯拉夫領土上进行的战斗。

101 阿尔巴尼亚游击队在南斯拉夫作战。

102 阿尔巴尼亚游击队搬运在南斯拉夫土地上牺牲的烈士遺体。

103 建立民族解放軍分队。

104 占領者和卖国贼的恐怖鎮压。

105 克里斯塔奇和馬格丽特·杜图利亚尼，是被意大利法西斯强盗杀害的一双兄妹。

106 被意大利法西斯匪徒折磨的一个农民。

107 法西斯强盗焚毀了六万二千余所房屋。

108 数千名儿童成了无家可归的孤儿。

109 敌人破坏了国内最重要的工业中心。

照片：被納粹匪徒破坏的国内最重要的石油中心——庫索沃（現称斯大林城）。

110—111 被納粹匪徒破坏的桥梁。

112 被德国法西斯匪徒破坏的波洛沃村。

113 地拉那的法西斯监獄的模型，从这里逃出了二十八个被囚禁和被判处死刑的共产党員。

114 集中营。

115 人民英雄星章。

116 民族解放战争功勲奖章。

117 人民英雄柯契·巴柯。

118 人民英雄却馬尔·斯塔法。

119 人民英雄彼尔利亚特·列哲比。

120 人民英雄米斯托·馬麦。

121 人民英雄沃伊奥·庫什。

122 人民英雄阿西姆·魯什蒂。

123 人民英雄納齐姆·泽涅里。

124 人民英雄列什德·齐拉庫。

125 人民英雄格奥克·多契。

126 人民英雄阿里·德米。

127 人民英雄阿巴兹·舍胡。

128 人民英雄卡伊奥·卡拉菲里。

129 人民英雄华西尔·桑托。

130 人民英雄穆斯塔法·馬托希蒂。

131 人民英雄德尔維什·海卡里。

132 人民英雄索妮亚·秋蓮。

133 人民英雄恩多茨·馬季。

134 人民英雄恩多茨·德达。

135 人民英雄納伊姆·居尔貝古。

136 人民英雄赫尤連伊·列查。

137 人民英雄阿赫麦德·哈吉亚。

138 人民英雄巴巴·法亚·馬尔塔涅什。

139 人民英雄海伊連尔·塔法。

140 人民英雄帕尔·米留什。

141 地拉那的民族解放斗爭陣亡将士墓。

142 恩維尔·霍查同志1946年6月21日在巴黎和会上发表演說。

143—144—145 地拉那民族解放战爭博物館。

146 游击战士紀念碑。

147 人民英雄却馬尔·斯塔法和沃伊奥·庫什的半身象。

148 阿尔巴尼亚共产党中央委員会委員的陵墓。

149 为紀念1944年2月4日恐怖鎮压的牺牲者而敬献花圈。

150 关于民族解放战爭的書籍。

151—152 民族解放斗爭紀念邮票。

153 一手拿鎬，一手拿鎗（宣传画）。

THE LEGENDS OF THE PHOTOS OF THE ILLUSTRATED PUBLICATION

1. Comrade Enver Hoxha, the organizer and the leader of the National Liberation Struggle of the Albanian people.
2. The National Hero Gjergj Kastrioti-Skënderbe.
3. The efforts of the Albanian people and their outstanding sons such as Andon Zako Çajupi, Nairn Frashëri. Kostandin Kristoforidhi, Abdyl Frashëri, Ismail Qcmali, Çerçiz Topulli, Mihal Grameno and others, were crowned with success and brought about the proclamation of independence on November 28, 1912.
4. The echo of the Great October Socialist Revolution and of the ideas of Great Lenin spread also in Albania. A vivid testimony to this is the democratic movement which led to the triumph of the June 1924 Democratic bourgeois revolution.
5. The Albanian people's resistance against the rabid reaction of Ahmet Zogu's regime.
6. The first Communist groups and the workers' movement in Albania,
7. The participation of the Albanian anti-fascists in the Spanish War. Comrades M. Shehu, Teni Konomi. Musa Fratari.
   "The Volunteer of Freedom", organ of the Albanians in the Volunteers' Brigades. Xhemal Kada and Ramis Varvarica fell in the Spanish War.
8. The landing of the Italian fascist troops at Durrës on April 7, 1939.
9. A view of the April 5-6, 1939 demonstrations.
10. Mujo Ulqinaku, fallen in the fight against the Italian invaders in April, 1939.
11. The people of Tirana protest against the fascist aggression.
12. The big demonstrations of April 5-6, 1939 against the Italian fascist occupiers.
13. The Albanian people protest against the sending of their sons to the Greek front.
14. The worker Vasil Laci, who made an attempt against the life of King Vittorio Emanuele III in Tirana on May 18, 1947.
15. The perfidious attack of the nazis against the Soviet Union and its entry in the war gave a new impetus to the National Liberation movement in Albania. The Albanian people linked their destiny with that of the peoples of the Soviet Union.
16. The great anti-fascist demonstration of October 28, 1941 in Tirana led by Comrade Enver Hoxha.
17. The house where on November 8, 1941, the Albanian Communist Party, today the Party of Labour of Albania, was founded.
18. Comrade Enver Hoxha, the founder of the Albanian Communist Party.
19. The hall where the meeting of the main communist groups took place.
   The first leaflet of the Albanian Communist Party.
   The first issue of the newspaper "Zëri i Popullit".
20. False identity cards used by Comrade Enver Hoxha and documents showing the efforts of the enemy to capture Comrade Enver Hoxha.
21. Comrade Enver Hoxha, First Secretary of the C.C. of the Party of Labour of Albania.
22. The People's Hero Qemal Stafa, member of the C.C. of the Albanian Communist Party and Secretary General of the C.C. of the Albanian Communist Youth.
23. The house where on November 23, 1941 the Albanian Communist Youth organisation was set up.
24. The People's Hero Mustafa Matohiti addressing the people in Mashkullore, Gjirokastra.
25. The scheme of the great action of cutting the enemy communication lines on July 24, 1942.
26. The house where on September 16, 1942 the historic Peza Conference met, burned down by the Italian fascists.
27. The resolution of the historic Peza Conference.
28. The Peza Partizan Detachment, one of the first detachments, under the command of the People's Hero Myslim Peza.
29. The scheme of the enemy operation against Peza.
30. The frst issue of the newspaper "Bashkimi", organ of the National Liberation Councils.
31. Fac-simile of the newspaper "Pravda" and the statement of the People's Commissariat for Foreign Affairs "On the independence of Albania".
32. A painting "Listening to Moscow Radio" by the painter N. Zajmi.

33-34 A view from the battle of Stalingrad.

35. A vase from Mamai Kurgan, Stalingrad, at present on display at the National Liberation Struggle Museum in Tirana.
36. The hall where the first national conference of the Albanian Communist Party was held.
37. The resolution of the first national conference of the Albanian Communist Party.
38. The Mallakastra Detachment under the command of Comrade Mehmet Shehu.
39. "The Krujë-Ishën" Partisan Detachment.
40. "The Partisans tell", a picture by the painter N. Zajmi.
41. Comrade Enver Hoxha, Political Commissar of the General Staff of the National Liberation Army.
42. The house where on July 10, 1943, in Labinot, Elbasan, the General Staff of the National Liberation Army was created.
43. The areas liberated by the National Liberation Army by July 10, 1943.
44. The battles of the Partisan Forces against the fascist invaders.
45. Comrade Mehmet Shehu, Commander of the First Shock Brigade.
46. The inauguration of the First Shock Brigade in Vithkuq, Korça, on August 15, 1943.
47. The road traversed by the First Shock Brigade during the National Liberation Struggle.
48. The entry of the Partisans in Gjirokastra.
49. Partisans of the First Shock Brigade in Berat.
50. Italian war prisoners taken by the forces of the First Shock Brigade.
51. A bas-relief "The Partisan War" by the sculptor N. Hajdari.
52. The main blows of the Partisan Forces against the German nazis in September-October 1943.
53. "The political work" by the sculptor Th. Papa.
54. The inauguration of the Second Shock Brigade.
55. The fighting march of the Third Shock Brigade.
56. The leaflet issued immediately following the shelling by artillery of the quisling Assembly.
57. The gun of the Third Shock Brigade that shelled the traitorous Assembly which met in Tirana on October 18, 1943.
58. The inauguration of the Fifth Shock Brigade.
60. Partisans of the Sixth Shock Brigade.
61. The scheme of the Winter enemy operation 1943-44.
62. "February 4, 1944", a picture by the painter H. Devolli.
63. The Seventh Shock Brigade.
64. The Eighth Shock Brigade.
65. Partisans of the Twelfth Shock Brigade.
66. The attacks of the National Liberation Army during the general offensive in April-May, 1944.
67. Arms taken, a plane shot down and German war prisoners captured by the partisans.
68. Comrade Enver Hoxha addressing the Permet Congress, on May 24, 1944.
69. The telegram sent to J. V. Stalin by the Permet Congress.
70. The Permet Congress annulled all the foreign concessions and laid the foundations of the new Albanian people's democratic state.
71. The offensive of the First Division in Central and Northern Albania.
72. Partisans of the Fifteenth Brigade.
73. Comrade Enver Hoxha receives the first Soviet military mission arriving in Albania.
74. The partisans greet wholeheartedly the arrival of the Soviet military mission.
75. Comrade Enver Hoxha talking with Comrade Nako Spiru on the problems of the youth during the breaks of the proceeding of the First Youth Congress.
76. Hundreds of young people participated at the First Youth Congress which was held in August 1944.
77. Comrade Nako Spiru addressed the Youth Congress.
78. Comrade Enver Hoxha addressed the Berat meeting (October 1944).
79. Delegates leaving the Berat meeting hall.
80. Fac-simile of the decisions adopted at the Berat meeting.
81. The First Women's Congress was attended by delegates coming from all over Albania (October 1944).
82. The woman partisan Katina Starja.
83. A view from the proceedings of the First Women's Congress.
84. "Enver Hoxha amidst partisans", a picture by the painter A. Emini.
85. Partisans of Twentyfourth Shock Brigade.
86. The Twentysecond Shock Brigade.
87-88. The fight for the liberation of Tirana.
89. A scheme of the fightings for the liberation of Tirana,

90. Comrade Mehmet Shehu on a tank taken from the enemy in the battles for the liberation of Tirana,

91. "The Partisans after the victory", a picture by the painter B. Sejdini.

92. "The entry of the Democratic Government in Tirana", a painting by S. Kaceli.

93. Comrade Enver Hoxha addressing the Albanian people on the occasion of the liberation of Tirana, on November 28, 1944.

94-95. Partisans parade before the people and the Government.

86. The people of the capital welcome the Provisional Democratic Government.

97. The liberation of the cities of Albania.

98. A mother embraces her victorious son.

99. "The victory", by the sculptor A. Mano.

100. A view from the fight of the Albanian partisans on the Yugoslav soil.

101. The fightings of the Albanain partisans on the Yugoslav soil.

102. The bringing in the country of the remains of the Albanian partisans who fell on the Yugoslav soil.

103. The creation of the military formations of the National Liberation Army.

104. The massacres committed by the invaders and the home traitors.

105. Kristaq and Margarita Tutulani, brother and sister, both killed barbarously by the Italian fascists.

106. A peasant massacred by the Italian fascists.

107. The fascists burned down more than 62,000 houses.

108. Thousans of children were left orphans and homeless.

109. The enemy destroyed the most important industrial centres of the country. In the picture: the most important oil centre of the country-Kuçoca (today the Town of Stalin) destroyed by the nazis.

110-111. Bridges blown up by the nazis.

112. Borova burned down by the German fascists.

113. The model of the fascist prison in Tirana, from where 28 communist inmates sentenced to death made an escape.

114. Concentration Camps.

115. The Order of the People's Hero.

116. Decorations for merits in the National Liberation Struggle.

117. The People's Hero Koci Bako.

118. The People's Hero Qemal Stafa.

119. The People's Hero Perlat Rexhepi.

120. The People's Hero Misto Mame.

121. The People's Hero Vojo Kushi.

122. The People's Hero Asim Zeneli.

123. The People's Hero Nazmi Rushiti.

124. The People's Hero Reshit Çollaku.

125. The People's Hero Gjok Doçi.

126. The People's Hero Ali Demi.

127. The People's Hero Abaz Shehu.

128. The People's Hero Kajo Karafili.

129. The People's Hero Vasil Shanto.

130. The People's Hero Mustafa Matohiti.

131. The People's Hero Dervish Hekali.

132. The People's Heroine Zonja Çure.

133. The People's Hero Ndoc Mazi.

134. The People's Hero Ndoc Deda.

135. The People's Hero Naim Gjylbega.

136. The People's Hero Hydai Lezha.

137. The People's Hero Ahmet Haxhia.

138. The People's Hero Baba Faja Martaneshi.

139. The People's Hero Hajdar Tafa.

140. The People's Hero Pal Melyshi.

141. The tombs of the martyrs of the National Liberation Struggle in Tirana.

142. Comrade Enver Hoxha addressing the Paris Peace Conference on June 21, 1946.

143-14-45. The Museum of the National Liberation Struggle in Tirana

146. The Partisan's Monument.

147. The busts of the People's Heroes, Qemal Stafa and Vojo Kushi.

148. The tombs of the martyrs, members of the Central Committee of the Albanian Communist Party.

149. The victims of the February 4, 1944 terror are commemorated.

150. Books on the National Liberation Struggle.

151-52 Postage stamps commemorating the National Liberation Struggle.

153. The poster "In the one hand the pick, in the other the rifle".

TEXTE DE L'ILLUSTRATION

1. camarade Enver Hodja, organisateur et dirigeant de la guerre de libération nationale du peuple albanais.
2. Le Héros national, George Kastrioti-Scanderbeg.
3. Les efforts du peuple ablanais et de ses fils éminents Andon Zako Çajupi, Naïm Frasheri, Kostandin Kristoforidhi, Abdyl Frasheri, Ismail Qemali. Çerçiz Topulli, Mihal Grameno etc furent couronnés de succès et aboutirent à la proclamation de l'indépendance le 28 novembre 1912.
4. L'écho de la Grande Révolution Socialiste d'Octobre et des idées du grand Lénine se propagea aussi en Albanie. En est un témoignage éloquent le mouvement démocratique qui aboutit au triomphe de la révolution démocratique bourgeoise de juin 1924.
5. La résistance du peuple albanais à la réaction effrenée du régime d'Ahmet Zogou.
6. Les premiers groupes communistes et le mouvement ouvrier en Albanie.
7. a) Participation des antifascistes albanais à la guerre d'Espagne: M. Shehu, Teni Konomi, Musa Fratari.
   b) "Vullnetari i Lirisë", organe des albanais membres des brigades internationales.
   c) Xhemal Kada et Ramis Varvarica, tombés dans la guerre d'Espagne.
8. Débarquement des troupes fascistes italiennes à Durres-7 avril 1939.
9. Manifestations antifascistes des 5 et 6 avril 1939.
10. Mujo Ulqinaku, tombé au combat contre les envahisseurs italiens-avril 1939.
11. Le peuple albanais proteste contre l'agression fasciste.
12. Grande manifestation antifasciste du 5-6 avril 1939 contre l'occupant fasciste italien.
13. Le peuple albanais proteste contre l'envoi de ses fils sur le front grec.
14. L'ouvrier Vasil Laci, auteur de l'attentat contre le roi Victor Emmaneul III à Tirana 18 mai 1941.
15. L'agression perfide des nazis contre l'Union Soviétique et l'entrée de cette dernière en guerre, imprimèrent une nouvelle impulsion au Mouvement de libération nationale en Albanie. Le peuple albanais rattacha dès lors ses destinées à celles des peuples de l'Union Soviétique.
16. Grande manifestation antifasciste dirigée par le camarade Enver Hodja - le 28 octobre 1941 à Tirana.
17. La maison où vit le jour, 8 novembre 1941, le Parti communiste albanais, aujourd'hui le Parti du travail d'Albanie.
18. Le camarade Enver Hodja, fondateur du Parti communiste albanais.
19. a) la salle où se tint la réunion des principaux groupse communistes.
    b) Le premier tract lancé par le Parti communiste albanais.
    c) Le premier numéro du journal "Zeri i Popullit".
20. Faux papiers utilisés par le camarade Enver Hodja et autres documents indiquant les efforts de l'ennemi pour l'arrêter.
21. Le camarade Enver Hodja, Premier Secrétaire du C. C. du Parti du Travail d'Albanie.
22. Le héros du peuple, Qemal Stafa, membre du C. C. du Parti communiste albanais et Secrétaire général du C. C. de la Jeunesse communiste albanaise.
23. La maison où fut fondée, le 23 novembre 1941, l'Organisation de la Jeunesse communiste albanaise.
24. Le Héros du peuple, Mustafa Matohiti, faisant un discours à Mashkullore — Gjirokaster.
25. Schéma de la grande action lors de laquelle furent coupées les lignes télégraphoniques — 24 juillet 1942.
26. La maison où s'est tenue le 16 septembre 1942 la Conférence historique de Peza, incendiée par les fascistes italiens.
27. Résolution de la Conférence historique de Peza.
28. Le détachement des partisans de Peza, un des premiers, commandé par le Héros du peuple, Myslim Peza.
29. Le schéma de l'attaque ennemie contre Peza.
30. Premier numéro du journal "Bashkimi", organe du Conseil de libération nationale.
31. Fac-similé du journal "Pravda" et déclaration du Commissariat du peuple des affaires étrangères de l'URSS sur l'Indépendance de l'Albanie.
32. "En écoutant Radio Moscou", tableau du peintre N. Zajmi.

33-34. Vue de la bataille de Stalingrad.

35. Vase contenant de la terre prise à Maniai Kurgan de Stalingrad Musée de la guerre de libération nationale de Tirana.
36. Salle où tint ses assises la première Conférence de Parti communiste albanais.

37. Résolution de la première conférence du P. C. Albanais.
38. Le détachement de Mallakastra et son commandant, le camarade Mehmet Shehu.
39. Le détachement de Kruje-Ishem.
40. "Les partisans content", tableau du peintre N. Zajmi.
41. Le camarade Enver Hodja, commissaire politique de l'Etat-major général de l'Armée de libération nationale.
42. La maison où fut formé l'Etat-major général de l'Armée de libération nationale — Labinot (Elbasan) 10 juillet 1943.
43. Zones libérées par l'Armée de libération jusqu'au 10 juillet 1943.
44. Les combats livrés par les forces partisanes contre l'occupant fasciste et les traîtres au pays.
45. Le camarade Mehmet Shehu, commandant de la I-ère Brigade de choc.
46. Inauguration de la I-ère brigade de choc, à Vithkuq (Kortcha), le 15 août 1943.
47. Le chemin parcouru par la I-ère brigade de choc pendant la guerre de libération nationale.
48. L'entrée des partisans à Gjirokastra.
49. Partisans de la I-ère brigade de choc à Berat.
50. Prisonniers italiens capturés par les forces de la I-ère brigade.
51. Bas-relief: "LA GUERRE DES PARTISANS" du sculpteur N. Hajdari.
52. Les principaux coups des forces partisanes aux nazis allemands-septembre-octobre 1943.
53. "LE TRAVAIL POLITIQUE"-du sculpteur Th. Papa.
54. Inauguration de la II-ème brigade de choc.
55. La marche au combat de la III-ème brigade de choc.
56. Le canon de la III-ème brigade de choc avec lequel on tira sur l'Assamblée traîtresse, réunie à Tirana le 18 octobre 1943.
57. Le tract lancé peu après la canonade de l'Assemblée kuislingue.
58. Inauguration de la V-ème brigade de choc.
59. Les combattants de la V-ème brigade de choc.
60. Partisans de la VI-ème brigade de choc.
61. Schéma de l'offensive ennemie de l'hiver 1943-44.
62. "4 Février 1944"-tableau peintre H. Devolli.
63. La VII-ème brigade de choc.
64. La VIII-ème brigade de choc.
65. Partisans de la XII-ème brigade de choc.
66. Schéma des attaques de l'armén de libération nationale pendant l'offensive générale-avril-mai 1944.
67. Armes, avion abattu et prisonniers de guerre allemands saisis par les partisans.
68. Le camarade Enver Hodja prend la parole au Congrès de Permet, 24 mai 1944.
69. Télégramme adressé à J.V. Staline par le Congrès de Permet.
70. Le Congrès de Permet a annulé toutes les concessions étrangères et jeté les bases du nouvel Etat démocratique populaire albanais.
71. a). L'offensive de la I-ère division en Albanie centrale et septentrionale.
b). Partisans de la XX-ème brigade.
72. Partisans de la XVe Brigade.
73. Le camarade Enver Hodja reçoit la première mission militaire soviétique qui vient d'arriver en Albanie.
74. Les partisns accueillent cordialement l'arrivée de la mission militaire soviétique.
75. Le camarade Enver Hodja s'entretient avec le camarade Nako Spiru sur les problèmes de la jeunesse pendant les séances de récréation du I-er congrès de la Jeunesse.
76. Des centaines de jeunes participèrent au I-er congrès de la Jeunesse en août 1944.
77. Le camarade Nako Spiru parle au congrès de la Jeunesse.
78. Le camarade Enver Hodja tient un discours au Congrès de Berat (octobre 1944).
79. Les délégués sortant de la salle où se tint la réunion de Bérat.
80. Fac-similé des décisions adoptées à la réunion de Berat.
81. Des déléguées venues de tous les coins de l'Albanie ont participé au I-er congrès de la Femme-Octobre 1944.
82. La partisane Katina Starja.
83. Vue de la salle où se tint le Congrès de la Femme.
84. "Enver Hodja au milieu des partisans"-tableau du peintre A. Emini.
85. Partisans de la XXIVe Brigade.
86. La XXII-ème brigade de choc.
87-88. Les combats pour la libération de Tirana.
89. Schéma des combats pour la libération de Tirana.
90. Le camarade Mehmet Shehu à bord d'un tank saisi à l'ennemi pendant la bataille pour la libération de Tirana.

91. "Les partisans après la victoire"-tableau du peintre B. Sejdini.

92. "L'entrée du Gouvernement démocratique à Tirana"-tableau de peintre Sa Katséli.

93. Le camarade Enver Hodja parle au peuple albanais à l'occasion de la libération.

94-95. Partisans défilant devant le peuple et le gouvernement.

96. Le peuple de la capitale accueille le Gouvernement démocratique provisoire.

97. Libération des villes d'Albanie.

98. La mère embrasse son fils qui revient victorieux.

99. "La victoire" du sculpteur A. Momo.

100. Vue des combats livrés par les partisans albanais en territoire yougoslave.

101. Partisans albanais combattant en Yougoslavie.

102. Les restes des partisans, albanais tombés en Yougoslavie sont transportés en Albanie.

103. Création des formations militaires de l'armée de libération nationale.

104. Massacres perpétrés par les occupants et les traîtres au pays.

105. Kristaq et sa soeur Margarita Tutulani, massacrés cruellement par les fascistes italiens.

106. Paysan massacré par les fascistes italiens.

107. Les fascistes ont incendié plus de 62.000 maisons

108. Des milliers d'enfants demeurèrent orphelins et sans abris.

109. L'ennemi ravagea les centres industriels les plus importants.
Photo: Le plus important centre pétrolifère du pays-Kuçova (aujourd'hui Ville Staline) ravagé par les nazis.

110-111. Ponts détruits par les nazis.

112. Borova incendiée par les fascistes allemands.

113. Maquette de la prison fasciste à Tirana, d'où se sont évadés 28 communistes condamnés à mort.

114. Camps de concentration.

115. L'Ordre du Héros du Peuple.

116. Décoration décernée pour mérite pendant la guerre de libération nationale.

117. Le héros du peuple Koci Bako.

118. Le héros du peuple Qemal Stafa.

119. Le héros du peuple Perlat Redjepi.

120. Le héros du peuple Misto Mame.

121. Le héros du peuple Vojo Kushi.

122. Le héros du peuple Asim Zeneli.

123. Le héros du peuple Nazim Rushiti.

124. Le héros du peuple Reshit Çollaku.

125. Le héros du peuple Gjon Doçi

126. Le héros du peuple Ali Demi

127. Le héros du peuple Abaz Shehu.

128. Le héros du peuple Kajo Karafili.

129. Le héros du peuple Vasil Shanto.

130. Le héros du peuple Mustafa Matohiti

131. Le héros du peuple Dervish Hekali.

132. Le héros du peuple Zonja Çure.

133. Le héros du peuple Ndoc Mazi.

134. Le héros du peuple Ndoc Deda.

135. Le héros du peuple Naim Gjylbega.

136. Le héros du peuple Hydai Lezha.

137. Le héros du peuple Ahmet Haxhia.

138. Le héros du peuple Baba Faja Martaneshi.

139. Le héros du peuple Hajdar Tafa.

140. Le héros du peuple Pal Melyshi.

141. Le cimetière des martyrs de la guerre de libération nationale à Tirana.

142. Le camarade Enver Hodja parlant à la Conférence de Paris, le 21. VI. 1946.

143-144-145. Le Musée de la guerre de libération nationale à Tirana.

146. Le monument au partisan.

147. Les bustes des héros du peuple, Qemal Stafa et Vojo Kushi.

148. Le nécropole des martyrs, membres du Comité central du P.C.A.

149. Commémoration des victimes du 4 février 1944.

150 Le livre sur la guerre de libération nationale.

151-152 Timbres-poste commémoratifs.

153. Le placard "D'une main la pioche, de l'autre le fusil".

EXPLICACION DE LAS FOTOGRAFIAS DE LA REVISTA ILUSTRADA

1. Camarada Enver Hoxha, organiazdor y líder de la Guerra de Liberación Nacional del pueblo albanés.
2. El héroe nacional Hero Gjergj Kas-Írioti-Skenderbe.
3. Los esfuerzos del pueblo albanés y sus excelentes hijos, tales como Andon Zako Cajupi, Naim Frashëri, Kostandin Kristoforidhi, Abdyl Frashëri, Ismail Qemali, Çerçiz Topulli, Mihal Grameno y otros, fueron coronados con éxitos y se proclamó la independencia el 28 de noviembre de 1912.
4. El eco de la Gran Revolución Socialista de Octubre y las ideas del gran Lenin también se extendieron por Albania. Un testimonio vivo de ello es el movimiento democrático que condujo al triunfo de la revolución democrática burguesa de junio de 1924.
5. La resistencia del pueblo albanés contra el régimen reaccionario de Ahmet Zogu.
6. El primer Grupo Comunista y el movimiento obrero en Albania.
7. La participación de los anti-fascistas albaneses en la Guerra de España. Los camaradas M. Shehu, Teni Konomi y Musa Fratari.
   "El voluntario de libertad", órgano de los albaneses de la Brigada de los Voluntarios. Xhemal Kada y Ramis Varvarica murieron en la Guerra de España.
8. El desembarco de las tropas fascistas italianas en Durres el 7 de abril de 1939.
9. Una vista de la manifestación de los días 5 y 6 de abril de 1939.
10. Mujo Ulqinaku falleció en abril de 1939 en la lucha contra los invasores italianos.
11. El pueblo de Tirana protesta contra la agresión fascista.
12. La gran manifestación de los días 5 y 6 de abril de 1939 contra los ocupantes fascistas italianos.
13. El pueblo albanés protesta contra el envío de sus hijos al frente de Grecia.
14. El obrero Vasil Laci, quien atentó el 18 de mayo de 1911 contra la vida del Rey Vittorio Emanuele III en Tirana.
15. El pérfido ataque de los nazis contra la Unión Soviética y la intervención de ella en la guerra dió un nuevo ímpetu al Movimiento de Liberación Nacional de Albania. El pueblo albanés unió su destino al de los pueblos de la Unión Soviética.
16. La gran manifestación anti-fascista del 28 de octubre de 1941 en Tirana dirigida por el camarada Enver Hoxha.
17. La casa donde se fundó el 8 de noviembre de 1941 el Partido Comunista Albanés, ahora el Partido del Trabajo de Albania.
18. El camarada Enver Hoxha, fundador del Partido Comunista Albanés.
19. El salón donde tuvo lugar la reunión del principal Grupo Comunista.
    El primer volante del Partido Comunista Albanés.
    La primera tirada del periódico "Voz del Pueblo".
20. El falso carnet de identidad usado por el camarada Enver Hoxha y los documentos que indican los intentos del enemigo de capturarlo.
21. El camarada Enver Hoxha, primer secretario del Comité Central del Partido del Trabajo de Albania.
22. El Héroe del Pueblo Hero Qemal Stafa, miembro del C. C. del Partido Comunista Albanés y Secretario General del C.C. de la Juventud Comunista de Albania,
23. La casa donde se fundó el 23 de noviembre de 1941 la Organización de la Juventud Comunista de Albania.
24. El Héroe del Pueblo Hero Mustafa Matohiti habla al pueblo en Mashkullore, Gjirokastra.
25. Plan de la gran acción de cortar las líneas de comunicación del enemigo el 24 de julio de 1942.
26. La casa donde se celebró la histórica Conferencia de Peza, fué incendiada por los fascistas italianos.
27. La resolución de la histórica Conferencia de Peza.
28. El destacamento de la guerrilla de Peza, uno de los primeros destacamentos, bajo el comando del Héroe del Pueblo Myslim Peza.
29. Plan de la operación enemiga contra Peza,
30. El primer número del periódico "Bashkimi", órgano del Consejo de Liberación Nacional.
31. Facsímil del periódico "Pravda" y la declaración de la Comisión Popular para los Asuntos Exteriores "Sobre la Independenia de Albania".
32. "Escuchando Radio Moscú", por el pintor N. Zajmi.

33-34. Una escena de la batalla de Stalingrado.

35. Un jarrón con tierra de Mamai Kurgan, Stalingrado, que se exhibe actualmente en el Museo de la Guerra de Liberación Nacional en Tirana.
36. El salón donde se convocó la primera Conferencia Nacional del Partido Comunista Albanés.
37. La resolución de la primera Conferencia Nacional del Partido Comunista Albanés.
38. El Destacamento de Mallakastra bajo el comando del camarada Mehmet Shehu.
39. El Destacamento de la Guerrilla de Krujë-Ishëm.
40. "El relato de los guerrilleros", pintura de N. Zajmi.
41. El camarada Enver Hoxha, Comisario Político del Estado Mayor General del Ejército de Liberación Nacional.
42. La casa donde se creó el 10 de julio de 1943 en Labinot, Elbasan, el Estado Mayor General del Ejército de Liberación Nacional.
43. Las regiones liberadas por el Ejército de Liberación Nacional el 10 de julio de 1943.
44. Las batallas de guerrilla contra los invasores fascistas.
45. El camarada Mehmet Shehu, comandante de la Primera Brigada de Choque.
46. La inauguración de la Primera Brigada de Choque en Vithkuq, Korça, el 15 de agosto de 1943.
47. El itinerario de la Primera Brigada de Choque durante la Guerra de Liberación Nacional.
48. La entrada de los guerrilleros en Gjirokastra.
49. Los guerrilleros de la Primera Brigada de Choque en Berat.
50. Los prisioneros italianos capturados por la Primera Brigada de Choque.
51. Bajo-relieve "La Guerra de Guerrilla", por el Escultor N. Hajdari.
52. Los principales golpes asestados por los guerrilleros a los nazis alemanes en septiembre y octubre de 1943.
53. "El trabajo político" por el escultor Th. Papa.
54. La formación de la Segunda Brigada de Choque.
55. La marcha combativa de la Tercera Brigada de Choque
56. Hojas volantes emitidas inmediatamente después del cañoneo con artillería de la Asamblea Quisling.
57. El cañón de la Tercera Brigada de Choque que cañoneó la Asamblea de los traidores que se celebró en Tirana el 18 de octubre de 1943.
58. La inauguración de la Quinta Brigada de Choque.
59. Guerrilleros de la Quinta Brigada de Choque.
60. Guerrilleros de la Sexta Brigada de Choque.
61. El plan de la Operación de Invierno del enemigo entre 1943-44.
62. "El 4 de febrero de 1944" por H. Devolli.
63. La Séptima Brigada de Choque.
64. La Octava Brigada de Choque.
65. Guerrilleros de la Décimosegunda Brigada de Choque.
66. Los ataques del Ejército de Liberación Nacional durante la ofensiva general de abril-mayo de 1944.
67. Armas ocupadas, un avión derribado y prisioneros alemanes de guerra capturados por los guerrilleros.
68. El camarada Enver Hoxha pronuncia un discurso en el Congreso Permet, el 24 de mayo de 1944.
69. El telegrama enviado a J. V. Stalin por el Congreso Permet.
70. El Congreso anuló todas las concesiones extranjeras y estableció los fundamentos del nuevo estado democrático del pueblo albanés.
71. La ofensiva de la Primera División en el centro y norte de Albania.
72. Guerrilleros de la Decimoquinta Brigada de Choque.
73. El camarada Enver Hoxha recibe a la primera Misión Militar Soviética que llega a Albania.
74. Los guerrilleros saludan de todo corazón la llegada de la Misión Militar Soviética.
75. El camarada Enver Hoxha conversa con el camarada Nako Spiru sobre problemas de la juventud durante las pausas de las actividades del Primer Congreso de la Juventud.
76. Centenares de jóvenes participaron en el Primer Congreso de Juventud que fue convocado en agosto de 1944.
77. El camarada Nako Spiru pronunció un discurso en el Congreso de la Juventud.
78. El camarada Enver Hoxha pronunció un discurso en el Mitin de Berat (Octubre de 1914)
79. Los delegados salen del salón del Mitin de Berat.
80. Fascímil de las decisiones adoptadas en el Mitin de Berat.
81. Al primer Congreso de Mujeres asistieron delegadas procedentes de distintas partes de Albania, (Octubre de 1944).
82. La guerrillera Katina Starja
83. Una vista del desarrollo del Primer Congreso de Mujeres.
84. "Enver Hoxha en medio de los guerrilleros" pintura por A. Emini.

85. La XXIV Brigada de Choque.
86. La XXII Brigada de Choque.
87-88. La lucha por la liberación de Tirana,
89. Un esquema de las luchas de liberación de Tirana
90. El camarada Mehmet Shehu en un tanque tomado al enemigo en las batallas por la liberación de Tirana.
91. "Los guerrilleros después de la victoria" pintura por S. Kaceli.
92. "La entrada del Gobierno Democrático en Tirana", pintura por S. Kaceli.
93. El camarada Enver Hoxha pronuncia un discurso ante el pueblo albanés en ocasión de la liberación de Tirana, el 28 de noviembre de 1944.
94-95. Los guerrilleros desfilan ante el pueblo y el Gobierno.
96. El pueblo de la capital da la bienvenida al Gobierno Provisional Democrático.
97. La liberación de las ciudades de Albania,
98. Una madre abraza a su hijo victorioso.
99. "La victoria" por el escultor A. Mano.
100. Una vista de la lucha de los guerrilleros albaneses en la tierra de Yugoslavia,
101. Las luchas de los guerrilleros en la tierra yugoeslava.
102. Trayendo al país los restos de los guerrilleros albaneses que cayeron en la tierra yugoeslava.
103. La creación de las formaciones militares del Ejército de Liberación Nacional.
104. La carnicería cometida por los invasores y los traidores.
105. Kristaq y Margarita Tutulani, hermanos, ambos asesinados bárbaramente por los fascistas.
106. Un campesino asesinado por las fascistas italianos.
107. Los fascistas incendiaron más de 62,000 casas.
108. Millares de niños quedaron huérfanos sin casa ni hogar.
109. El enemigo destruyó el importante centro industrial del país — Kucoa (hoy, el pueblo de Stalin) destrozado por los nazis.
110-111. Puentes derribados por los nazis
112. Borova incendiada por los fascistas alemanes.
113. El modelo de la cárcel fascista en Tirana, de donde se escaparon 28 presos comunistas sentenciados a muerte.
114. Campos de concentración.
115. La orden del Héroe del Pueblo
116. Condecoraciones por méritos en la lucha de liberación de Tirana.
117. El Héroe del Pueblo Koci Bako.
118. El Héroe del Pueblo Qemal Stafa.
119. El Héroe del Pueblo Perlat Rexhepi.
120. El Héroe del Pueblo Misto Mame.
121. El Héroe del Pueblo Vojo Kushi.
122. El Héroe del Pueblo Asim Zeneli.
123. El Héroe del Pueblo Nazmi Rushiti.
124. El Héroe del Pueblo Reshit Çollaku.
125. El Héroe del Pueblo Gjok Doçi.
126. El Héroe del Pueblo Ali Demi.
127. El Héroe del Pueblo Abaz Shehu.
128. El Héroe del Pueblo Kajo Karafili.
129. El Héroe del Pueblo Vasil Shanto.
130. El Héroe del Pueblo Mustafa Matohiti.
131. El Héroe del Pueblo Dervish Hekali.
132. La Heroína del Pueblo Bonja Çure.
133. El Héroe del Pueblo Ndoc Mazi.
134. El Héroe del Pueblo Ndoc Deda.
135. El Héroe del Pueblo Naim Gjylbega.
136. El Héroe del Pueblo Hydai Lezha.
137. El Héroe del Pueblo Ahmet Haxhia.
138. El Héroe del Pueblo Baba Faja Martaneshi.
139. El Héroe del Pueblo Hajdar Tafa.
140. El Héroe del Pueblo Pal Melyshi.
141. Las tumbas de los mártires de la lucha de liberación en Tirana.
142. El camarada Enver Hoxha pronunció discurso en la Conferencia de la Paz en París, el 21 de junio de 1946.
143-44-45. El Museo de la Lucha de Liberación Nacional en Tirana.
146. El monumento en honor de los guerrilleros.
147. Los bustos los Héroes del Pueblo, Qemal Stafa y Vojo Kushi.
148. Las tumbas de los mártires, miembros del Comité Central del Partido Comunista Albanés.
149. Las víctimas del terror del 4 de febrero de 1944 son conmemoradas.
150. Libros sobre la lucha de Liberación Nacional.
151-52. Estampillas postales conmemorativas de la lucha de liberación nacional.
153. El cartel "Pico en una mano, rifle en la otra".

Издатель: Комитет культурных и дружественных связей с заграницей
Албанская Народная Республика.

Publisher: Committee for Cultural Relations and Friendship
with Foreign Countries
People's Republic of Albania

Editeur: Comité pour les Relations culturelles et l'Amitié
avec les Pays étrangers
République populaire d'Albanie

Editor: Comisión de Relaciones Culturales y
Amistad con el Extranjero
República Popular de Albania

阿尔巴尼亚人民共和国对外文化友好联络委員会 出版